DISPENSATORIUM, HOC EST, PHARMACORUM conficiendorum ratio.

*

Authore Valerio Cordo.

Cui accesʃit D.Iac.Siluij appendix pro inʃtructione Pharmacopolarum vtiliʃsima.

LVGDVNI,

Apud Theobaldum Paganum.

1553.

TITVLI SIVE
RVBRICAE
Huius Diſpenſatorij Index

INDEX
EORVM, QVAE
IN APPENDICE
D. IACOBI SYLVII.
CONTINENTVR.

*.:

PRAEFATIO
Ad lectorem

CVM Valerius Cordus, Euritij illius celeberrimi Medici filius, ſtudiorum gratia Italiam petiturus, obiter ad vrbem noſtram Norimbergam perueniſſet, atq; cum doctis quibuſdam ac bonis viris, præcipuè Medicis, mutuam notitiam, amicitiam, familiaritatémq; ſtudioſè contraheret: inter cætera, quæ de bonis literis, atque re Medica, vltro citróq; inter eos familiariter, vt fieri ſolet, agitata ſunt, mentio incidit Diſpenſatorij, quod ipſe ex omni genere bonorū authorum, quum veterū tum recentium, de Pharmacorū omniū, quatenus in vſu ſunt cōficiēdorum ratione collectum, diligenter & emendatiſsimè cōſcripſerat. Cúmque conſtaret, illud iam anteà in aliquot Saxoniæ vrbibus, præcipuis Medicis approbantibus, in vſum publicū fuiſſe receptum, interímque tamen ab eo & locupletatum, & annotationibus eruditis, magis atq; magis illuſtratum: rogatus fuit à compluribus, vt illud ipſum etiam

noſtris

nostris Pharmacopolis impertiret. Cordus autem, & si ad iuuandum rem Medicam iam tum mirificè esset accensus: pro sua tamen modestia, atq; prudētia, nonnihil subuerebatur, priuatam suam authoritatem ad Pharmacopolas permouendos, ponderis haudquaquam satis esse habituram. Itaque librum suum Senatui potiùs offert, tum demum in vsum publicū assumendū, cùm esset illius iudicio & authoritate comprobatus. Senatus verò, pro sua in studiosos omnes propensione, ac reipublicæ omni ex parte iuuandæ diligentia ac solicitudine, officiū illud Cordi perquàm gratum habuit, librúmq; collegio Medicorum, Cordo præsente perlegendum & examinandum tradidit: vt si quid mutandum, adijciendúm ve arbitrarentur essent, id authore non modò sciente, verùm etiam consentiente fieri posset. Quod cùm sedulò ac magna diligētia factum esset, Senatúsque ex Medicorū censura iam intellexisset, nihil hactenus absolutius, aut emendatius in hoc descriptionum genere typis inuulgatum esse: librum non solùm in publicum edendum, verùm etiam Pharmacopolis, vt eum veluti lumen quoddam deinceps sequantur, offerendum esse decreuit. Cuius qui-

dem editioni, hac quoque de causa studiosiùs inuigilatū est, vt authore interim in Italia, dum ad metam studiorum suorum quàm acerrimè contendit, immatura morte sublato, aliquid tamen illius extaret, quod ingenium eius & industriam posteritati testaretur, eúmque ab obliuione vindicaret. Hoc igitur Valerij Cordi, candidissimi & diligentissimi iuuenis monumentum qualecunque, certè non pœnitendum, studiose lector, obuijs vlnis amplectere, & si quid ex eo iuuaberis, (iuuaberis autem, nisi fallor, quàm plurimum) Amplissimo Norimbergensi Senatui, cuius liberalitate tibi communicatur, gratias habe. Sin autem aliquid in eo displicuerit, ne Authorem mortuum inhumaniter calumnijs impete, sed absolutiore opere in publicum edendo illum vincere, & nomen eius obscurare contende.
Et bene
vale.

INDEX

I

L

M

Mithri

Oleum

Oleum

P

Pilu

Sirupus

V

Finis Indicis medicamentorum compositorum.

INDEX SIMPLICIVM, QVAE *in hoc libro declarantur.*

A

Anth

D

E

F

G

H

I

L

M

N

Nitrum

Poly

San

PONDERVM

PONDERA, quibus hodie Medici vtuntur, hæc ſunt: libra, vncia, quarta, drachma, ſcrupulus, ſiliqua: & hæc quidem à Græcis atque Romanis mutuarunt. Præter hæc ſunt alia, quæ à barbaris atque Arabibus deſumpſerunt, qualia ſunt: manipulus, pugillus, aureus, kiſt, kirath, & dauic, quorum nominibus Meſuen potiſsimùm vti conſtat. Libra itaque, quæ & pondo etiam dicitur, in duodecim vncias diuiditur. Errãt itaque indocti huius ætatis Pharmacopolæ, qui libram ſedecim vnciarum, quot ſanè mercatoria ac negotiatoria eſt, in medicamentis conficiendis accipiunt. Ea autem illos vti libra facilè ex quartis colligitur, quibus vncias quatuor aſsignant, quas ſi quater ſumpſeris, ſedecim prodibunt vnciæ. Quartam autem libræ partem Latini quadrantem nominant, ſicuti tertiam trientem, ſextam ſextantem. Quadrans itaque, vel (vt noſtri loquuntur) quarta, pondus exiſtit trium vnciarũ. Triens verò quatuor, veluti ſextans duarum vnciarum.

Porrò vncia, octo drachmas conſtituit. Drachma ſcrupulos tres. Scrupulum verò,

rò, qui Græcis γράμμα dicitur, quasi primum ponderis elementum, nonnulli Scrupulum etiã nominant, habet verò obolos duos. Obolus pendet siliquas, quæ Græcis κεράτια vocantur, tres. Siliquæ itaque sex grana, scrupulum pendent. Vnum verò siliquæ granum, sex lentis seminibus, pondere respondet: quæ si sexies sumpseris, prodibunt in vniuersum trigintasex, quæ scrupulum constituunt. Sic se habent pondera, quæ Græcorum Medici etiam vsurparunt. Nunc ad ea quibus Arabes, & recentiores vsi sunt veniemus, inter quæ primùm Manipulus nobis occurrit. Sic autem vocant herbarum fasciculum, qui manu deprehendi, & complecti potest. Pugillo autem perperam pro pondere vtuntur recentiores, cùm sit diminutiuum potiùs à pugno, qui compressis fit digitis. Aureus, illis pondus vnius drachmæ cum dimidia significat. Dauic pondus sex granorum. Kirath verò trium.

*

NOTÆ PONDE-rum, quæ hodie in vsu sunt.

Grani, Scrupuli, Drachmæ, Vnciæ, Quadrãtis — Nota est.

Nota	Pondus	Deutsch
Ġ	Grani	*Ein gren oder gersten Kornleinsch vver.*
℈	Scrupuli	*Ein scrupel, ein dritteil eius quintlins.*
ʒ	Drachmæ	*Ein quintle, oder gulden schvver.*
℥	Vnciæ	*Ein vntz, ist zvveylot.*
quad.	Quadrãtis	*Ein quart vj. lot.*
℔.	Libræ	*Ein pfund.*
ß.	Semis	*Halb.*

CONFECTIONES AROMATICAE.

*

Aromaticum Charyophyllatum, secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Charyophyllorum ʒ vij.
Macis
Zedoariæ
Galangæ
Sandali Machoziri
Trochiscorum diarhodon
Cinnamomi
Ligni aloës
Spicæ Indicæ
Piperis longi
Cardamomi maioris ana ʒ j.
Rosarum ʒ iiij.
Glycyrrhizæ rasæ
Galliæ Moschatæ veræ ana ʒ ij.
Folij. (Sumatur eius loco cassia lignea vera, aut duplex pondus Cinnamomi)
Cubebarum ana ℈ ij. G v.
Ambræ ʒ j.
Moschi ℈ ß.
Sacchari optimi.

IN *confectionibus aromaticis ad lib. vnam pendentem ℥ xij. accipiatur ℥ j. specierum.*

MYROPOLAE *accipiant in confectionibus libram continentem ℥ xij. & secundum hanc diuidantur ʒ & ℈ j. pendeat xx. grana electa.*

GALANGAE, *id est, minoris Galangæ & ruffæ, saporis aromatici. Nam affertur hodie noua quædam Galanga magna, crassa, foris subruffa, intus Zingiberis palliditate & filis, gustu acerrima sine aromatica aliqua gratia, hæc in nullas confectiones inijcienda est. Quod semel dixisse satis sit.*

SANDALVM *Machoziri, est species citrini sandali, odoratißima, & valdè aromatica, tam gustu quàm odore, & affertur ad nos cum sandalo albo, & citrino vulgari.*

GLYCYRRHIZA *est dulcis radix, quam hodie corrupto nomine Liquiritiam appellant.*

FOLIVM *nondum allatum est ad nos in Germaniã, quare cùm eo careamus, necesse est eius loco aliquod succedaneum accipere. Est autem eius succedaneum vt Galenus nobis reliquit, Spica Indica, aut Caßia lignea vera. Cùm autem hæc confectio alioquin capiat Spicam Indicam, Folij vice, caßiam ligneam veram accipiendam esse censeo.*

MOSC

MOSCHI *ſcribendum eſt, nam Muſci appellatione, arborum villoſa canicies dicitur.*

¶ Ventriculum & Cor confortat, Nauſeam & vomitum ſedat, & valet contra putrefactionem in partibus ventriculi. Membra verò nutritionis calefacit, ventoſitatem diſſoluit & carminat.

Aromaticum Roſatum deſcriptione Gabrielis.

℞. Roſarum rubearum ℥ xv.
Glycyrrhizæ raſæ ℥ vij.
Ligni aloës
Sandali Machoziri ana ℥ iij.
Cinnamomi electi ℥ v.
Macis
Charyophyllorum ana ℥ ij. ß.
Gummi Arabici
Tragacanthæ ana ℥ ij. ℈ ij.
Nucis Muſcatæ
Cardamomi minoris
Galangæ ana ℥ j.
Spicæ Indicæ
Ambræ griſeæ ana ℈ ij.
Moſchi ℈ j.
Sacchari

CARDAMOMI, *videlicet minoris. Nam cùm simpliciter Cardamomum scribunt, authores minus Cardamomum, id est, vsuale intelligunt.*

MOSCHI, *hoc est, vt vulgò dicitur, corrupto vocabulo, Musci, pus illud aromaticum.*

¶Ventriculo imbecillo aliísq; nutritioni deseruientibus instrumẽtis succurrit. Ventriculi humiditatem, omnémque in eo putredinem emendat, concoctionem iuuat, & ex morbo conualescentibus auxiliatur.

Dianisu, secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Anisi electi ʒ xx.
Glycyrrhizæ rasæ
Mastiches ana ℥ j.
Carui
Macis
Galangæ
Fœniculi
Zingiberis. (idem est quod zinziber)
Cinnamomi ana ʒ v.
Macropiperis
Melanopiperis
Leucopiperis
Calaminthæ

Pyret

Pyrethri
Caſsiæ ligneæ veræ ana ℥ ij.
Cardamomi maioris
Charyophyllorum
Cubebarum
Spicæ Indicæ
Croci ana ℥ j. ß.
Sacchari.

MASTICHES, *hoc eſt, vt vulgò dicitur, Maſticis.*

CASSIA *lignea vera debet accipi, quæ nuper cœpit afferri: figura Cinnamomi, guſtu aliquantulum lubrica, & Cinnamomi æmula: at non ille paruus cortex ſaporis inſipidi ac ſtiptici, vt hactenus factum eſt.*

¶ Craſsis flatibus in ventriculo natis, eiuſdémque perfrictioni ſuccurrit. Item pituitam in eo crudam abſumit, tuſsíque diuturnæ prodeſt.

Diambra, ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

℞. Cinnamomi
Doronici
Charyophyllorum
Macis
Nucis Muſcatæ

Folij. (aut succedanei eius)
Galangæ ana ℥ iij.
Spicæ Indicæ
Cardamomi maioris
Cardamomi minoris ana ℥ j.
Zingiberis ℥ j. ß.
Sandali citrini
Ligni aloës
Piperis longi ana ℥ ij.
Ambræ ℥ j.
Moschi ℥ ß.
Sacchari albissimi.

¶ Contra omnem corporis imbecillitatem efficax est, omnémque corporis perfrictionem discutit, natiuum suscitat calorem, & rediuiuum recreat, resarcítque eos, qui frigido torquentur humore, iuuat articulos, & membris omnibus magnificè subuenit, ventriculum fastidientem, quíq; cibum continere non potest, roborat, & inappetentiam cibi summè corrigit. Cor ipsum roborat.

Diathamaron: secundum descriptionem Nicolai.

℞. Antophyllorum

Zing

Zingiberis ana ℨ v. ℈ j. Ꞔ xvj.
Cinnamomi
Carnium dactylorum
Charyophyll. ana ℨ iiij. ℈ j. C̈ xvj.
Galangæ
Spicæ Indicæ
Zedoariæ
Costi
Pyrethri
Corallij albi
Corallij rubei
Rheupontici. (accipiatur rhabarbarum
sic vocatum
Saliuncæ
Tragacanthæ
Anacardij
Ossium dactylorum
Carpobalsami
Anisi
Baccarum Iuniperi
Leucopiperis
Macropiperis ana ℨ j. ℈ ij. Ꞔ viij.
Limaturæ auri puri
Limaturæ argenti meri
Ossium de corde cerui ana ℈ ij. ß.
Rasuræ Eboris
Moschi ana ℈ j. Ꞔ vij.
Ambræ ℈ j.
Sacchari.

THAMAR *Arabibus dactylum, palmæ arboris fructum significat, vnde confectioni nomen Diathamaron.*

ANTOPHYLLI *sunt grandes charyophylli, qui ad maturitatem peruenerunt, nucleo intus duro bifidóque, sapore non tam acres vt charyophylli, prӕterquàm in superficie.*

COSTI *videlicet albi, feruidum & aromaticum saporem habentis. Non vulgaris illius grandis, qui teterrimum & rancidum saporem habet, & adulterinus est, atque ex Heluetiorum alpibus & Italia ad nos affertur.*

CARPOBALSAMI. *Non habentur Opobalsamum, Carpobalsamum & Xylobalsamum secundum eorum veram descriptionem: verùm cùm experientia didicerimus, quòd olea Cinnamomi & Charyophyllorum secundum nostram artem distillandi, veteribus ignotam, parata, in probis Balsami veri, &, virtutibus similia esse. Quare etiam pro opobalsamo, oleum Charyophyllorum in theriacam nostram accepimus. Non inconsultũ esset, si quis pro Carpobalsamo acciperet Cubebas, aut Charyophylla, siue etiam Cardamomum, aut aliud semen, quod haberet mordacitatem in gustu cum quadam redolentia secundum Carpobalsami descriptionem, si horum nullum*

anteà esset in descriptione.

SALIVNCA *Germanicum est vocabulum, quo significatur spica Celtica vera, quam in Pharmacopolijs Spicam Romanam appellant. Sed in Nicolao Alexandrino Græco, inuenitur loco Saliunca Elelysphacū, id est Saluia, præsertim in Aurea Alexandrina.*

LIMATVRAE *auri & argenti. Cùm aurum sit metallicum & valdè ponderosum corpus, limatura eius vel scobs, semper fundum petit, nec æqualiter confectionibus commiscetur, quare & hîc, & reliquis omnibus locis, sumantur folia auri.*

¶Efficaciter prodest difficulter spirantibus, arteriacis, tussientibus, tabidis & omni thoracis & stomachi offensæ, aquæ subter cutem fusæ, renum doloribus voluptatem parit, corporáque saginat.

Diacalaminthon secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Calaminthæ montanæ
Calaminthæ campestris
Seselios
Petroselini Macedonici ana ʒ vj.
Zingiberis ʒ iij.

Apij, id est seminis Apij
Comarum
Thymi ana ʒ ij.
Ligustici ʒ vj.
Piperis, id est piperis nigri ʒ xij.
Sacchari albissimi.

CALAMINTHA *montana nascitur copiosissimè in montibus circa Confluentiam vrbem ad Rheni & Mosellæ confluentes.*

CALAMINTHA *campestris, hoc est vsualis Calamintha, quæ in aruis nascitur, hæc efficacior est quàm in humidis locis nata. Germanicè, Kornmyntz vocatur.*

SESELIOS, *id est Siselios, quod etiam Siler montanum vocatur.*

COMARVM *Thymi, id est, summitatum, foliorum & florum Thymi.*

PETROSELINVM *Macedonicum non est Olusatrum, vel vt corruptè pronuntiant Olixatrũ, aut Alexandrũ, semine longo, magno, nigro, amaro ac Myrrham æmulante sapore. Sed quia iam vero Macedonico Petroselino caremus, licet nobis eius loco Olusatri semen accipere, quod vulgò in Pharmacopolijs Petroselinũ Macedonicũ, falsò tamen appellatur, donec aliquando verum nobis contingat.*

PIPERIS, *id est piperis nigri, nam cùm piper simpliciter pronuntiamus, semper nigrum intelligimus.*

Aux

¶ Auxiliatur ijs quos cibi faſtidium vrget, appetentiam reuocans, ægrè quoque ſpirantibus, ventriculo refrigerationē ſentienti, & flatibus diſtento confert.

Diacalaminthon Galeni.

℞. Calaminthæ.
Pulegij
Petroſelini
Seſeleos ana ℥ j.
Apij
Cacuminum
Thymi ana ℥ ij.
Libyſtici ſeminis ℥ viij.
Piperis ℥ xxiiij.
Sacchari.

Diacyminu, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

℞. Cymini pridie præparati, id eſt, aceto infuſi, & iterum exiccati ʒ viij. ℈ j.
Cinnamomi
Charyophyllorum ana ʒ ij. ß.
Melanopiperis.
Zingiberis ana ʒ ij. G. v.

Galan

Galangæ
Thymbræ (eius loco ſume ſatureiam.)
Calaminthæ ana ʒ j. ℈ ij.
Ammios
Liguſtici ana ʒ j. G̈ xviij.
Macropiperis ʒ j.
Spicæ Indicæ
Cardamomi
Nucis Muſcatæ ana ℈ ij. ß.
Sacchari.

TYMBRA *eſt propriè Satureia Sylueſtris, circa quam naſcitur Cuſcuta Epithimo ſimilis. quæ Epithymbrum appellatur. Affertur iam ad nos ex orietalibus partibus, verùm raro, ideóq; in defectu eius ſatiuam Tymbram, hoc eſt, Satureiam accipere nobis licet.*

¶ Arteriacis, difficultati ſpirandi, tuſsiculoſis, inflationibus efficaci eſt adiumento, noxam ventriculi corrigit, concoctionem adfert, adſtrictionum vitia ſanat.

Diacinamomu, ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

℞. Cinnamomi ſubtilis ʒ xv.
Cinnamomi craſsi

Cymini

Cymini
Enulæ ana ʒ iiij.
Galangæ ʒ vij.
Charyophyllorum
Piperis longi
Cardamomi maioris
Cardamomi minoris
Zingiberis
Macis
Nucis Muſcatæ
Ligni aloës ana ʒ iij.
Croci ʒ j.
Sacchari tabarzeth ʒ v.
Sacchari albiſsimi.

SACCHARI tabarzeth, id eſt, puriſsimi atque optimi Sacchari, cuius ʒ v. miſcentur ſpeciebus. idque ideò hoc loco accipitur, vt ſpecies eò melius conſeruentur ad vſum. Vltimum Saccharum additur cùm vis rotulas facere ex ſpeciebus.

¶ Eſt medicina ſalubris ad humoroſitatem ventriculi & putrefactionem in eo, phlegma digerit, & digeſtionem adiuuat.

Dianthus, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

℞. Florum Roſmarini ℥ j.

Viol

Violarum
Rosarum
Glycyrrhizæ ana ℥ vj.
Charyophyllorum
Spicæ Indicæ
Nucis muscatæ
Galangæ
Cinnamomi
Zingiberis
Zedoariæ
Macis
Ligni aloës
Cardamomi
Anisi
Anethi (videlicet seminis) ana ℈ iiij.
Sacchari.

¶ Prodest præter rationem tribulatis, cardiacis, animi lætitiam auget. Eos roborat, qui à longo morbo debiles adhuc sese recolligunt, ventriculum perpulchrè emendat.

Diamargariton frigidum, secundùm descriptionem Nicolai.

℞. Nucleorum seminum Citrulli.
Cucurbitæ

Melo

Melonum
Cucumerum
Seminis portulacæ
Papaueris albi
Sandali albi
Sandali
Moſchatellini.i.Citrini boni odoris
Ligni aloës
Zingiberis
Roſarum rubearum
Florum Nymphææ albæ. i. Nenupharis
Florum Borraginis
Myrtillorum verorum ana ℥ j.
Corallij albi
Corallij rubei ana. ℥ ß.
Margaritarum ℥ iij.
Sacchari.

NVCLEVS *ſeminum, eſt ipſa in medio ſeminum medulla. Sunt autem eximendi horum ſeminum nuclei, cùm iam præparanda eſt confectio hæc, aut aliæ quæ durare debẽt, nam diu antè exempti rancidi fiunt.*

¶Omnem viriũ imbecillitatem firmat ijs, quos animus deficit, ſiue à corde, ſiue à ſtomacho deliquium originem ducat, omnem noxæ cauſam vitalium partium diſcutit: inſuper aſthmaticis, tuſsientibus

tabidis auxiliatur: longo morbo deiectos, & imbecillitate languentes recreat, & ad pristinum robur conducit.

Diamargariton calidum, secundum descriptionem Auicennæ.

℞. Margaritarum non perforatarum.
Pyrethri ana ʒ j.
Zingiberis
Masticheś ana ʒ iiij.
Zedoariæ
Doronici
Seminis apij
Radicis
Thapsiæ
Cardamomi
Nucis Muscatæ
Macis ana ʒ ij.
Been rubei
Piperis
Macropiperis ana ʒ iij.
Cinnamomi ʒ v.
Sacchari.

¶ Valet mulieribus, rectificat enim dispositionem matricis, & ventriculorum earum.

DIA

Diamoschu dulce, secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Croci
Doronici
Zedoariæ
Ligni aloë
Macis ana ʒ ij.
Margaritarum albarum
Setæ crudæ tostæ
Carabæ
Coralij rubei
Galliæ Moschatæ veræ
Ocimi citrati ana ʒ ij. ß.
Been albi
Been rubei
Folij (aut succedanei eius)
Spicæ Indicæ
Charyophyllorum ana ʒ j.
Zingiberis
Cubebarum
Piperis longi ana ʒ j. ß.
Moschi ℈ ij.
Sacchari albi.

OCIMVM *citratum non est Melissa, sed species quædam Ocimi siue Basilici, odore*

 Melissæ

Melissæ aut citreimali, cuius defectu Charyophyllatum Ocimum sumi potest.

¶Prodest contra cordis palpitationem: ei quoq; cui tumultuosa insomnia obuersantur, item his qui incertis tumoribus corripiuntur. Malis cerebri frigidis, vertigini, comitialibus, & difficiliter spirantibus succurrit.

Diamoschu amarum, secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Croci
Doronici
Zedoariæ
Ligni aloës
Macis ana ʒ ij.
Margaritarum albarum
Setæ crudæ tostæ
Carabæ
Coralij rubei
Galliæ Moschatæ veræ
Ocimi citrati
Been albi
Been rubei
Folij aut succedanei eius
Spicæ Indicæ

Chary

Charyophyllorum ana ʒ j.
Zingiberis
Cubebarum
Piperis longi ana ʒ j. ß.
Moſchi ℈ ij.
Abſinthij
Roſarum ana ʒ iij.
Aloës lotæ ʒ iiij.
Caſtorei
Liguſtici ana. ʒ j.
Cinnamomi ʒ ij. ß.
Sacchari.

SETA cruda toſta ſignificat Sericæ bombycis vellus, nullo colore tinctum, nullóque humori aut ſucco qui tingendo ſit incoctum. Sed tale qualè natura eſt: fictiliq; inditū ac donec conteri poſsit toſtum, aut aſſatum, vulgò dicitur ſericum vſtum, quanuis comburi non debeat, ſed torreri aut aſſari tantùm.

¶ Hæc confectio valentior eſt ad ea, quæ ſuprà dicta ſunt. Et propriè ad exiccandum humiditates ventriculi, & putrefactiones eius.

Diagalanga ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

℞. Galangæ
Ligni aloës ana ʒ vij.
Charyophyllorum
Macis
Liguſtici ana ʒ ij.
Zingiberis
Macropiperis
Leucopiperis
Calami aromatici
Cinnamomi ana ʒ j. ß.
Calaminthæ ſiccæ
Menthæ ſiccæ
Cardamomi maioris
Spicæ Indicæ
Seminis Apij
Seminis Fœniculi
Seminis Aniſi
Seminis Carui ana ʒ j.
Sacchari albiſsimi.

¶ Valet aduerſus craſsiores flatus, acidos ructus, prauámq; concoctionem, item actiones ventriculi & iecoris à frigiditate impeditas robuſtiores reddit, eaſdémq; emendat.

Diapenidium, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

℞. Peni

℞. Penidiarum ℥ ij. ʒ ß.
Pinearum
Amygdalorum dulcium
Amygdalorum amarorum
Papaueris albi ana ʒ iij. ℈ j.
Cinnamomi
Charyophyllorum
Zingiberis
Succi glycyrrhizæ
Tragacanthæ
Gummi Arabici
Amyli candidiſsimi
Seminis enucleati Cucurbitæ
Citrulli
Cucumeris
Melonis ana ʒ j. ß.
Camphoræ G vij.
Saccari albiſsimi.

AMYLVM *hodie corrupto vocabulo dicitur Amydnm.*

¶ Valet aduerſus omnem thoracis noxam, tuſsim à frigore contractam, vocis iacturam, tabidis denique & purulenta exſcreantibus, ſuccurrit.

Diaireos Salomonis, ex Nicolao.

℞. Ireos ℥ j.

Pulegij
Hyssopi
Glycyrrhizæ ana ʒ vj.
Tragacanthæ
Amygdalorum amarorum
Pinearum
Cinnamomi
Zingiberis
Piperis ana ʒ iij.
Caricarum
Passularum enucleatarum.
Carnium dactylorum ana ʒ iij. ß.
Styracis Calamitæ rubeæ ʒ ij. ℈ j.
Saccari albissimi.

¶ Tussiculosis, difficulter spirantibus auxiliatur, abscissę vocis iacturam resarcit, quæ refrigeratione contracta sit.

Diaireos simplex.

℞. Ireos ℥ ß.
Sacchari candidi
Specierum diatragacãthi frigidi. ana ʒ ij.
Saccari albissimi.

Diatragacanthu frigidum, secundum descriptionem Nicolai.

℞. Tra

℞. Tragacanthæ albiſsimæ ℥ ij.
Gummi Arabici ℥ j. ʒ ij.
Amyli ℥ ß.
Glycyrrhizæ
Nucleorum ſeminum Cucurbitæ
Cucumeris
Citrulli
Melonis ana ʒ ij.
Camphoræ ℈ ß.
Penidiarum ℥ iij.
Sacchari albiſsimi.

Medetur omnibus pulmonum & thoracis vitijs aridis, maximè tabidis, macie confectis: inflammatione lateris laborantibus, omnibúſque tuſsibus calidis & ſiccis, exaſperationi linguæ & faucium, deuoratum tandiu ægrotans in ore contineat, quò ad liquefactum perfectè exugatur.

Diatragacanthu calidum, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

℞. Gummi Tragacanthæ
Hyſſopi ana ℥ iiij.
Pineorum nucleorum
Amygdalorum amborum purgatorum

Seminis lini ana ʒ vj.
Seminis fœnogræci
Cinnamomi ana ℥ ß.
Glycyrrhizæ rasæ
Succi glycyrrhizæ
Zingiberis ana ʒ ij.
Sacchari albi.

¶ Valet tussientibus ex frigido phlegmate, & non valentibus eijcere, asthmaticis, empycis, anhelosis, suspiriosis, peripneumonicis, phthisicis, & ad omnem coarctationem pectoris, stomachum confortat, digestionem procurat.

Manus Christi perlata.

℞. Sacchari clarefacti ℔ j.
Aquæ rosarum ℔ ß.

CONCOQVANTVR *dum aqua Rosacea igni euanescat, & Saccharum iustam crassitiem consequatur, in fine Margaritarum minutissimè tritarum ℥ ß. addatur. atque super Marmor aqua rosacea inspersum infundatur, & fiant rotulæ.*

¶ Medetur deiectis viribus, ardentibus febribus, & imaginationes falsas abolet.

Diahy

Diahyssopus, secundum descriptionem Nicolai.

℞. Hyssopi
Ireos
Thymi
Melanopiperis ana ʒ xxx.
Pulegij
Thymbræ (eius loco sume Satureiam)
Rutæ
Cymini ana ʒ xx.
Carnium dactylorum
Tragacanthæ
Glycyrrhizæ
Caricarum pinguium
Passularum enucleatarum
Fœniculi ana ʒ x.
Zingiberis
Anisi
Carui
Seminis ligustici ana ʒ v.
Sacchari.

¶ Hoc accommodatum est ad capitis querelam ex frigido: vuam exiccat, arterias purgat, tussim compescit, omnes frigiditates pectoris & stomachi emendat, digestionem procurat, pleureticis & empycis mirabiliter opitulatur.

Diacostu,

Diacoſtu, ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

℞. Coſti candidi aromatici amari
Caſsiæ ligneæ veræ
Cinnamomi ana ʒ v.
Seminis Apij
Seminis Aniſi
Schœnanthi
Rheubarbari ana ʒ iij.
Azari ʒ iiij.
Croci
Ariſtolochiæ
Myrrhæ ana ʒ ij.
Sacchari.

SCHOENANTHI, *hodie corrupto nomine, dicunt ſquinanthum.*

COSTI AMARI, *cœpit hiſce annis afferri, loco veri coſti adulterinus quidā, qui nequaquam accipiendus eſt, vt ſuprà dictum eſt, ſed candidus amarus & Aromaticus.*

AZARI, *id eſt, radicum eius, ſolæ enim radices ad Medicinam accipi debent.*

¶ Valet ad dolorem viſcerum & opilationem in eis, & ad principium hydropiſis.

Diarhodon Abbatis ex Nicolao.

. Sandali albi
ndali rubei ana ʒ ij. ß.
ragacanthæ
ummi Arabici
odij ana ℈ ij.
zari
aſtiches
icæ Indicæ
rdamomi
cci Glycyrrhizæ
oci
loales, id eſt ligni aloës
aryophyllorum
lliæ Moſchatæ Meſuæ
iſi
eniculi
nnamomi
heubarbari
minis ocimi
berberis, id eſt, acinorum eius
minis ſcariolæ
minis portulacæ
ucleorum ſeminis Cucurbitæ
rulli
cumeris

Melonis

Melonis
Seminis papuueris albi ana ℈ j.
Margaritarum
Ofsium de corde cerui ana ℈ ß.
Sacchari candi (vt eò melius species conseruentur.
Rosarum ana ℥ j. ʒ iij.
Camphoræ G vij.
Moschi G iij. ß.
Sacchari albissimi

SCARIOLA praprie est Endiuia illa vulgaris quæ in dorso foliorũ est spinosa. quid autem vera sit Endiuia, vbi locus postulauerit, dicemus.

¶ Valet aduersus ventriculi calorem, iecinoris, lienis, pulmonúmque, contra viscerum dolores, & omnem totius corporis noxam à calore proficiscentem.

Dialacca maior secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Laccæ præparatæ (eius præparatio in fine habebitur)
Rheubarbari ana ʒ iij.
Spicæ Indicæ
Masticches
Apij
Coliculorum Schœnanthi

Absinthij
Succi Eupatorij Mesuæ
Ammios
Sabinæ
Amygdalorum amarorum
Costi
Myrrhæ
Rubeæ tinctorum
Fœniculi
Anisi
Azari
Aristolochiæ longæ
Aristolochiæ rotundæ veræ
Gentianæ
Croci
Cinnamomi
Hyssopi
Casiæ ligneæ veræ
Summitatum Schœnanthi
Bdellij. ana ℨ j. ß.
Piperis
Zingiberis ana ℨ j.
Sacchari albissimi.

COLICVLORVM *Schœnantis, herba hæc aromatica à Græcis dicitur σχοῖνος, id est, Schœnus, & significat iuncum aromaticũ, qui hactenus impropriè dictus est squinanthũ. Nã schœnãthum siue σχοίνου ἄνθος, significat iunci huius aromatici florem, qui* non

non affertur ad nos. In hanc autem compositionem ingreditur bis Schœnanthum, hoc quidem loco coliculi aut stipites eius, inferius verò summitates eiusdem.

SVMMITATVM *Schœnanthi, id est, florum eius, nam flores in summitate huius herbæ constituti sunt, & propriè Schœnãthum appellantur: sed quia flores non ad nos feruntur, cogimur tenerrimas eius partes in cacumine decerptas eorum vice medicamentis miscere.*

SVCCI *Eupatorij, hic succus non debet fieri ex vulgari Eupatorio, neque ex Eupatorio Græcorum, id est, Agrimonia falsò hodie vocata, sed ex Eupatorio quod Mesue describit. Est autem Eupatorium Mesuæ ea herba, quæ ab Italis dicitur Gratia Dei siue Graciola, cuius magnus est prouentus Vuittembergæ in pratis ad Albim fluuium sitis.*

¶ Valet aduersus frigus ventriculi, obstructiones, inflationes, iecinoris & renum duritias sanat, aquæ inter cutem causas omnes discutit, menses ciet, flatuosos spiritus ab alto corporis abigit.

Diacurcuma, id est, διὰ κρόκου maior, secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Trag

℞. Tragacanthæ ℥ j.
Croci
Azari
Petroſelini Macedonici
Dauci
Aniſi
Abij ana ℥ iiij.
Rheubarbari
Meu
Spicæ Indicæ ana ℥ vj.
Coſti
Myrrhæ
Caſsiæ ligneæ veræ
Schœnanthi
Carpobalſami (aut aliquod ſuccedaneum vt ſuperiùs ſignificatum eſt)
Rubeæ tinctorum
Succi Abſinthij
Succi eupatorij Meſuæ. i. Graciolæ
Opobalſami (aut aliquod ſuccedaneum ſiue oleum Charyophyllorũ aut aliud craſſum odoriferũ oleum) ana ℥ ij.
Calami aromatici
Cinnamomi ana ℥ j. ß.
Scordij (videlicet veri)
Scolopendriæ
Succi glycyrrhizæ ana ℥ ij. ß.
Sacchari albiſsimi.

e Con

¶ Confert ad ægritudines antiquas, & Cachexiam, & hydropisin iuuamentum manifestum, & eradicat ægritudines hepatis & lienis chronicas, quæ iam indurataæ sunt, & cōfert ad corruptionem stomachi,& humiditatem frigidam, & ventositates grossas in eis, & ad dolorem renum & vesicæ,& vrinam prouocat.

Diaprassiu, secundum descriptionem Nicolai.

℞. Prassij ʒ v. ß.
Tragacanthæ
Pinearam mundatarum
Amygdalorum dulcium
Pistaciorum
Carnium dactylorum
Caricarum pinguium
Passularū enucleatarum ana ʒ iij. ß.
Cinnamomi
Charyophyllorum
Nucis Muscatæ
Macis
Ligni aloës
Galangæ
Spicæ Indicæ
Zingiberis

Zedoa

Zedoariæ
Glycyrrhizæ
Rheupontici
Anacardij
Storacis calaminthæ
Galbani
Terebinthinæ
Maſtiches
Myrrhæ
Ireos
Ariſtolochiæ rotundæ
Corticum radicum Capparis
Gentianæ
Melanopiperis
Aniſi
Fœniculi
Anethi
Apij
Petroſelini Macedonici
Saxifragiæ ana ʒ ij.
Hermodactylorum
Origni
Peucedani
Schœnanthi
Cardamomi
Leucopiperis
Carui
Liguſtici
Vincentoxici, ana ʒ j. ß. Ɖ ij. ß.

Balſamitæ
Pulegij
Dictamni Cretici
Coſti
Pyrethri
Thymbræ
Baſiliconis
Pæoniæ (videlicet radicis eius, aut ſeminis)
Macropiperis
Amomi
Sinoni
Orobi veri ana ℥ j. Ʒ ij. ß.
Xylobalſami (aut ſuccedaneum aliquod ſimile deſcriptioni xylobalſami)
Caſsiæ fiſtulæ
Coralli rubei
Raſuræ Eboris
Carpobalſami (aut aliquod ſuccedaneum, vt ſuprà)
Dauci Cretici ana ℥ ß.
Moſchi
Ambræ
Oſsis de corde cerui ana Ʒ xiiij.
Sacchari albiſsimi.

SAXIFRAGIA *in Italia dicitur ea herba, quã in Germania Pimpinellam vocamus. Itali habent diuerſam Pimpinellam.*

BALSA

BALSAMITAE, *Nicolaus Alexandrinus Latinè impressus non Balsamitam habet, sed Balsamum: significat tamen Balsami vox, nonnunquam etiam Mentam, cuius species est Balsamita, hoc loco recipienda. Nam si Balsami liquorem intellexisset Nicolaus, non simpliciter Balsamum, sed opobalsamum posuisset.*

SINONUM *secundum Matthaeum Sylvaticũ, est Petroselinũ agreste. Sed de eo infrà in adnotationibus Aureæ Alexandrinæ.*

CASSIAE *fistulæ nomine hoc loco nequaquam debet intelligi. Cassia fistula, cuius nigra medulla bilem per aluũ purgat, sed Cassia lignea aromatica, quæ Cinnamomo similis est. Nam hæc etiam apud probatos veteres authores Cassia fistula vocatur.*

DAUCUS *Creticus hodie ignitus est, adeò possumus eius loco Seseli Creticum accipere, id est Bervvutz, aromaticam herbam folijs fœniculi, sed multo minoribus.*

¶Sanat capitis vertigines, oculorum caligines abstergit, palatũ & arterias purgat, distillationem vuæ adstringit, dentium dolorem mitigat, asthmaticis & suspiriosis peculiariter opitulatur, pectoris & pulmonis causas facilè amputat, stomachi & hepatis dolorem & debilitates se-

dat, spleneticorum & pleureticorum angustias paragorizat, omnium interaneorum vitijs prodest, inflationes & torsiones ab eis aufert. Nephreticos, Calculosos, Stranguriosos & Cholericos purgat, & dolorem releuat: sæpius autem sumptum, colorem pallidum emendat, mēses deducit, & in ordinem debitum redigit, Typos quotidianarios & quartanarios reprimit. Qui autem hoc electuario vsus fuerit, à multis conseruabitur morbis.

Diatrion Sandalon, secūdum descriptionem Nicolai.

℞. Sandali albi
Sandali rubei
Sandali Citrini
Rosarum
Sacchari ana ʒ iij.
Rheubarbari
Spodij
Succi Glycyrrhizæ
Seminis portulacæ ana ʒ ij. ℈ ß. Ɠ v.
Amyli
Gummi Arabici
Tragacanthæ
Nucleorum seminis Melonum

Cucu

Cucumeris
Cucurbitæ
Citruli
Seminis ſcariolæ ana ʒ j. ß.
Camphoræ ℈ j.
Sacchari albiſsimi.

SCARIOLA eſt Endiuia vulgaris, cuius folia in dorſo habent ſpinulas, vt dictum eſt ſuprà in Diarhodon Abbatis

¶Pollet aduerſus iecinoris & ventriculi calorem mirum in modum: tabidis, & regio morbo correptis itidem prodeſt.

Diaxylo Aloës, ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

℞. Ligni aloës crudi
Roſarum ana ℥ j.
Charyophyllorum
Spicæ Indicæ
Macis
Nucis Muſcatæ
Galliæ Moſchatæ Meſuæ
Cubebarum
Cardamomi maioris
Cardamomi minoris
Maſtiches

Cinnamomi
Cyperi
Schœnanthi
Zedoariæ
Been albi
Been rubei
Folij, aut macerum siue ſpicæ nardi
Setæ crudæ
Margaritarum
Corallij rubei
Carabæ
Foliorum citri
Corticum citrei mali
Ocimi Charyophyllati
Siſymbrij
Mentæ ſiccæ
Samſuchi, id eſt Maioranæ
Piperis longi
Zingiberis ana ʒ iiij.
Moſchi boni ℈ j.
Ambræ ʒ j. ß.
Sacchari albiſsimi.

CYPERI, *videlicet Cyperi rotundi. Nam rotũdæ radices Cyperi propriè & ſimpliciter ab authoribus Cyperus vocantur. Longis verò radicibus Cyperus vocatur ab ijſdem Cyperis. quoniã verò non ſemper rotundum habere licet, neceſſe eſt in penuria eius, longo vti.*

SISYMBRIVM *est menta aquatica, nigricantibus vt purpura caulibus.*

¶Prodest malis ventriculi, Cordis & iecinoris frigidis, animæ defectioni, concoctioníque. Oris fœtorem abigit, lætitiámque parit.

Diatrion Pipereon Mesuæ.

℞. Macropiperis
Melanopiperis
Leucopiperis ana ʒ v.
Zingiberis
Thymi
Anisi ana ʒ ij.
Spicæ Indicæ
Ammios
Amomi (quod non habetur, & loco eius capiatur carpesium siue cubeba, aut calamus aromaticus, qui prò vero acoro habetur)
Cinnamomi ana ʒ j.
Casiæ ligneæ
Seminis Apij
Seselios
Azari
Enulæ siccæ ana ʒ ß.

Sacchari albiſsimi.

¶Refrigerato ventriculo, & acido ructui, quartanis, exolutis, iecinoroſis, & inflationibus auxiliatur. Item tuſſientibus.

Diazingiber, secũdum descriptionem Nicolai.

℞. Zingiberis
Galangæ
Charyophyllorum
Cinnamomi
Nucis Muſcatæ
Granorum paradiſi
Piperis longi
Macis
Cardamomi
Spicæ Indicæ
Rheubarbari
Roſarum rubearum ana ℈ xv.
Pinearum mundatarum ℥ ß.
Phiſticorum, id eſt, piſtaciorum ʒ ij.
Aniſi
Fœniculi
Glycyrrhyzæ raſæ
Croci ana ʒ ß.
Sacchari albiſsimi.

Electuarium Ducis, secũdum descriptionem Nicolai.

℞. Anisi ʒ ij. Ͼ xv.
Glycyrrhizæ
Mastiches ana ℈ ij. Ͼ v.
Chamædryos
Cinnamomi
Zingiberis
Galangæ
Fœniculi
Carui ana ℈ j. Ͼ xv.
Sylocassiæ
Calaminthæ
Dauci
Pyrethri
Piperis albi
Piperis longi
Cyperi, id est, rotundi
Schœnanthi
Ireos
Amomi (aut succedaneum eius)
Folij (aut succedaneum eius)
Azari ana ℈ j.
Spicæ Indicæ
Croci
Gummi Arabici
Tragacanthæ

Semi

Seminis Anethi
Calami aromatici
Cubebarum
Charyophyllorum
Carpobalſami
Cardamomi
Liguſtici
Seminis oluſatri
Baccarum Iuniperi
Seſelios
Pentaphylli, videlicet radicum eius
Seminis Aſparagi
Seminis Citri
Acori aut loco eius Galangæ
Ammios
Rheubarbari
Nucis Myriſticæ, id eſt nucis Muſcatæ
Ligni aloës
Baſilici Charyophyllati
Milij Solis
Seminis Saxifragiæ
Nucleorum ſeminis Citrulli
Cucumeris
Melonis
Cucurbitæ
Seminis Scariolæ
Petroſelini Macedonici
Been albi
Been rubei

Storacis calaminthæ ana ℈ ß Ĉ v.
Penidiorum ʒ iiij. ℈ ij. ß.
Sacchari albiſsimi.

CHAMAEDRYOS *videlicet veræ, quæ folia habet ſimilia quercus, naſcitur in montibus Ienæ, & inter Herſpruck atque Ambergam.*

OLVSATRI *ſemen, eſt magnum ſemen quod in omnibus pharmacopolijs dicitur Macedonicũ, ſiue Petroſelinũ Macedonicum.*

¶ Valet ad indigeſtionem & ventoſitatem Stomachi & inteſtinorum, & Ilei dolorem & lapidis.

Electuarium de Gemmis ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

℞. Margaritarum albarum ʒ iij.
Saphyri
Hyacinthi
Sardæ
Granatorum
Smaragdi ana ʒ j. ß.
Zedoariæ
Doronici
Corticum citrei mali
Macis

Seme-

Seminis ocimi charyophyllati ana ʒ ij.
Corallij rubei
Carabæ
Rasuræ Eboris ana ʒ j. ℈ ij.
Been albi
Been rubei
Charyophyllorum
Zingiberis
Piperis longi
Spicæ Indicæ
Folij (aut succedanei eius)
Croci
Cardamomi maioris ana ʒ j.
Trochiscorum diarhodon
Ligni aloës ana ʒ v.
Cinnamomi
Galangæ
Zurumbeth ana ʒ j. ß.
Foliorum auri
Foliorum argenti ana ℈ ij.
Ambræ ʒ ij.
Moschi ʒ ß.
Sacchari albissimi.

SAPHYRVS & *Smaragdus, qui passim in Myropolijs habentur, nihil valent cùm flammam edant in igne, & ex argẽti sordinis colligãtur, quare omittendi sunt, aut loco eorum de Hyacintho & Granato maius*

pondus

pondus sumatur.

SARDA *est gemma, quæ Neotericis Carneola vocatur, quod diligenter est notandum. Hactenus enim qualis esset gemma Sarda, ignorauimus omnes.*

ZVRVMBETH *est species Zedoariæ, quæ radicem habet rotundam & globosam, & affertur cum Zedoaria longa.*

¶ Malis cordis, ventriculi, cerebri, iecinoris, & vteri frigidis auxiliatur. Item palpitationi cordis, defectioni animæ, ac concoctioni, tristitiam denique citra causam ortam amouet.

Electuarium iustinum, secundum descriptionem Nicolai.

℞. Cinnamomi
Folij (aut succedanei eius)
Costi
Nardi.i.Spicæ Indicæ
Casſiæ ligneæ
Aristolochiæ longæ
Aristolochiæ rotundæ
Enulæ Campanæ
Hyssopi
Pulegij
Arthemisiæ

Pentaphylli (videlicet radicis eius)
Leucopiperis
Orobi veri
Petroſelini
Leuiſtici
Oluſatri, id eſt, Petroſelini Macedonici vocati
Seminis vrticæ
Milij Solis
Saxifragiæ ſeminis (ſumatur eius loco ſemen pimpinellæ noſtræ)
Baccarum Iuniperi
Seminis Aſparagi
Sileris montani
Seminis Apij
Seminis Anethi
Seminis rutæ
Seminis Citrei mali
Seminis fœniculi
Seminis Aniſi
Baccarum Lauri ana ʒ j. ß.
Sacchari albiſsimi.

¶Valet ad dolorem renum, calculos frangit, & arenam expellit, ac ſtranguriam diſſoluit.

Confectio liberantis.

℞. Rad

℞. Radicum tormentillæ
Seminis acetosæ
Endiuiæ
Coriandri præparati
Citrei mali ana ʒ j. ß.
Sandalorum omnium
Dictamni albi ana ʒ j.
Boli armeni præparati
Terrę sigillatę (loco eius bolus leuāticus, id est, orientalis sumatur) ana ʒ iij.
Margaritarum
Corallij albi
Corallij rubei
Carabæ
Rasuræ Eboris
Spodij.i.Eboris vsti, de quo in fine
Ossium de corde cerui
Been albi
Been rubei
Doronici
Cardamomi
Cinnamomi
Macis
Ligni aloës
Cassiæ ligneæ aut succedaneum eius
Croci
Zedoariæ ana ʒ ß.
Smaragdi (loco eius hyacinthi aut granati)

Hyacinthi
Granati
Serici crudi torrefacti & incisi ana ℈ j.
Penidij
Sacchari Candi ana ℈ ij.
Florum Nenupharis.i.Nymphææ
Buglossæ
Rosarum ana ℈ j.
Camphoræ Ġ vij.
Moschi
Ambræ ana Ġ iij.
Sacchari albissimi.

¶Contra pestem plurimum valet, tutatur corpus, ne lædatur à pestifero aëre, & præseruat humores à corruptione.

Confectio cordialis.

℞. Margaritarum
Spodij (id est, Eboris vsti)
Granatorum verorum
Cinnamomi
Tormentillæ
Boli armeni ana ʒ iij.
Sandalorum omnium
Rasuræ Eboris
Vnicornu ana ʒ ij.
Hyacinthorum

Saph

Saphyri (loco eius maius pondus Hyacinthi)
Corallij albi
Corallij rubei
Charabæ albi
Valerianæ veræ
Dictamni
Zedoariæ
Ligni aloës ana ʒ j.
Terræ ſigillatæ (aut boli leuantici, hoc eſt, orientalis) ʒ. j. ℈ ij.
Serici crudi, modicum torrefacti ℈ ij.
Oſsium de corde cerui ℈ j. ß.
Been albi
Been rubei ana ℈ ij.
Foliorum auri fini numero v.
Moſchi
Ambræ ana Ğ x.
Sacchari albiſsimi.

¶ Præſeruat cor in peſte.

Electuarium lætitiæ Galeni ex Nicolao.

℞. Florum ocimi Charyophyllati
Croci
Zedoariæ
Xylobalſami, pro quo lignũ aloës, quum

in iſta deſcriptione non habeatur
Charyophyllorum
Corticum citrei mali
Galangæ
Macis
Nucis Muſcatæ
Storacis Calaminthæ ana ℥ ij. ß.
Aniſi
Raſuræ Eboris
Thymi
Epithymi ana ℥ j.
Camphoræ
Moſchi
Ambræ
Margaritarum perforatarum
Oſsium de corde cerui ana ℥ ß.
Auri foliati meri,id eſt,puriſsimi ,*feingolo*
Argenti foliati meri ana ℈ j.
Sacchari albiſsimi.

Fiat confectio ſolida.

Si verò volueris facere in forma liquida ſiue opiatæ,tunc adde
Succi Cydoniorum
Pomorum odoratorum dulcium
Borraginis
Vini veteris optimi , ana partes æquales in tanta menſura , quanta deſpumando & decoquendo ſaccharo ſatis fuerit.

Nulla

Nulla enim aqua saccharum dissolui aut decoqui ad spissitudinem debet in hac confectione.

¶Lætitiam colorísque bonitatem efficit, concoctionem iuuat, & caniciem arcet.

Electuarium lætificans Rasis.

℞. Seminis Mellicæ
Corticum Citrei mali
Charyophyllorum
Galliæ moschatæ Mesuæ
Masticheſ
Croci
Cinnamomi
Nucis Muschatæ
Cardamomi maioris
Neremisch, pro quo potest semen pæoniæ accipi
Been albi
Been rubei
Zedoariæ
Doronici
Seminis Ocimi
Seminis ocimi Charyophyllati ana ℥ ß. ℈ j. Ĉ iiij.
Sacchari albissimi.

Fiat confectio in tabulis.

Si verò volueris facere in liquida forma, vt decet, tũc prędictas species sequenti Syrupo misce, & fac in modum opiatæ.

℞. Myrobalanorum Chebunorum, numero XL.

Emblicorum, numero LX.

Aquæ ℔.vj. aut quantum sufficit. Coquantur tritæ Myrobalani in prædicta aqua, donec remaneat tertia pars, deinde cola, Colaturæ adde mellis despumati ℔.ij. loco prædicti Sacchari, bulliat postcà vsq; ad iustam spissitudinem, & insperge species prædictas, postquàm feruor Syrupi remissior factus fuerit.

NEREMISCH, *apud Rasim est Rosa asinina. Auerrois autẽ, interpres dicit, Pæoniam esse rosam asinorum. ergo: secundum hunc Neremisch, idem esset quod Pæonia: nisi Rhasis de vtraque, id est, de Neremisch, & de Pæonia, duo propria faceret capitula, tanquã de rebus diuersis. Certò igitur statuere non possumus, quid sit Neremisch.*

¶Confortat omnia membra principalia, ex quibus virtutes manant naturales & animales, iuuat calorem naturalem & spiritum viuificat, compescit malas cogitationes, & bonos mores, lætitiam & gaud

gaudium gignit.

Electuarium Plirisarcoticum πληρισαρκωτικὸν *secundum descriptionem Nicolai.*

℞. Cinnamomi
Charyophyllorum
Ligni aloës
Galangæ
Spicæ Indicæ
Nucis muscatæ
Zingiberis
Spodij
Schœnanti
Cyperi
Rosarum
Violarum ana ℨ j. Ǥ. xv.
Folij, loco ipsius Macis sumatur.
Glycyrrhizæ
Masticches
Styracis calaminthæ
Samsuchi, id est Maioranæ
Balsamitæ
Ocimi
Cardamomi
Macropiperis

Leucopiperis
Myrtillorum
Corticis Citrei mali ana ℈ ij. G̈ xv.
Margaritarum ſplendidarum
Been albi
Been rubei
Corallei rubei
Serici toſti ana ℈ j. G̈ ij. ß.
Moſchi G̈ vij. ß.
Camphoræ G̈ v.
Sacchari albiſsimi.

¶ Triſtibus, melancholicis, imbecillo ventriculo, deliquio animi à corde proficiſcenti ſuccurrit. Memoriam amiſſam recuperat, ſenſus acuit, comitialibus, & aſthmaticis prodeſt, omnémque cerebri debilitatem aufert.

Lithontribon, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

℞. Spicæ Indicæ
Zingiberis
Xyloballami (aut ligni aloës vt ſuprà)
Acori (ſiue calami aromatici)
Cinnamomi
Peuſedani (videlicet radicis eius)

Meu

Meu (loco eius accipe ſeſeli Cretici radicem, id eſt, *bervvutz*)
Melanopiperis
Macropiperis
Leucopiperis
Saxifragiæ ana ʒ ij. ß.
Opobalſami (loco eius ſumatur oleum Iuniperi ex granis)
Charyophyllorum
Coſti
Rheupontici
Glycyrrhizæ
Ciperi
Tragacanthæ
Seminis oluſatri, id eſt, ſemen quod Macedonicum vocant
Chamædryos
Seminis Apij
Ammios
Seminis Aſparagi
Ocimi
Vrticæ
Citrei mali ana ʒ j. G xv.
Folij (aut ſuccedanei eius)
Croci
Schœnanthi
Ligneæ Caſsiæ (aut ſuccedanei eius)
Bdellij
Maſtiches

Ireos
Amomi
Liguſtici
Milij ſolis
Petroſelini Macedonici
Seſelios
Sinoni (de quo ſuprà)
Cardamomi
Anethi
Euphorbij
Lapidis Lyncis
Olei Nardini
Olei Moſchellini ana ℈ j.
Sacchari albiſsimi.

¶ Si volueris facere in forma Opiatæ, tunc ſpeciebus adde triplum mellis deſpu mati, loco Sacchari: diutius enim durant ſpecies melle exceptæ quàm ſaccharo, poteſt tamen vtroque modo fieri.

Olei Moſchellini præparatio infrà habebitur.

¶ Præclarum ad indigeſtionem ſtomachi ex frigiditate, iliorum lumborúmque dolorem compeſcit, lapides in renibus & veſica potenter cõfringit, & inde mirabiliter expellit, Stranguriam & Dyſuriam è veſtig

vestigio soluit.

Rosata nouella, secundum descriptionem Nicolai.

℞. Rosarum
Sacchari
Glycyrrhizæ. ana ℥ j. ʒ j. ℈ ij. ß.
Cinnamomi ʒ ij. ℈ ij. G ij.
Charyophyllorum
Nardi,id est Spicæ Indicæ
Zingiberis
Galangæ
Nucis Muscatæ
Zedoariæ
Storacis calaminthæ
Cardamomi
Seminis Apij ana ℈ j. G viij.
Sacchari albissimi.

¶Confert apprimè calori & siccitati Stomachi,Cordis,hepatis & pulmonis:sitim compescit & vomitum, abscindit debilitatem stomachi, adstringit laxa, Cordiacis subuenit, sudorem diaphoreticum reprimit,ex Chronica infirmitate debiles recreat.

Electuarium Diapæonias.

℞: Radi

℞. Radicis pæoniæ ℥ j.
Macis
Spicæ Indicæ
Croci
Corallorum rubeorum
Margaritarum non perforatarum
Maſtiches ana ʒ ß.
Myrtillorum verorum ʒ j. ß.
Cinnamomi
Nucis Muſcatæ
Charyophyllorum
Folij, loco eius Caſsiæ ligneæ veræ.
Zingiberis
Piperis longi
Cardamomi
Granorum paradiſi ana ʒ ij.
Glycyrrhizæ ʒ v.
Anacardij ʒ j. ß.
Moſchi
Ambræ ana ℈ vj.
Sacchari albiſsimi.

Fiat confectio in tabulis in æſtate. In Hyeme verò adde ſpeciebus triplum mellis deſpumati, & conficiatur electuarium.

¶ Confert Epilepſiæ.

Electuarium resumptiuum, secundum descriptionem Nicolai.

℞. Rosarum
Glycyrrhizæ
Sacchari ana ʒ ij. Ġ v.
Gummi Arabici
Tragacanthæ ana ʒ ij. ℈ ij.
Sandali albi
Sandali rubei ana ʒ j. ℈ j.
Papaueris albi
Succi glycyrrhizæ
Amyli
Seminis portulacæ
Lactucæ
Scariolæ ana ʒ iij.
Charyophyllorum
Spodij, pro eo Eboris vsti.
Cinnamomi ana ʒ j.
Zedoariæ
Zingiberis
Styracis calaminthæ ana ʒ ij.
Croci Ġ v.
Penidiorum ℥ ß.
Nucleorum seminis Cucurbitæ
Citruli
Cucumeris
Melonis ana ʒ ij.

Semi

Seminis Cydoniorum ℈ ij.
Amygdalorum dulcium
Pineorum nucleorum
Berberis
Seminis Maluæ
Seminis Coti siue Bombacis
Seminis violarum
Sebesten ana ʒ ij.
Cum Syrupi violati quātitate sufficienti fiat Electuarium.

¶Restaurat humiditatem radicalem, lenit, humectat, nutrit, & confortat, aperit poros, obsistit choleræ, sedat febrem, tussim, & sitim, restituit integras vires, & pristinam sanitatem extenuatis, consumptis & hecticis.

Diacorum, secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Radicum secacul
Acori
Pinearum ana ℔ j. ß.

Radices Secacul mundatæ & incisæ coquantur in aqua clara, donec aqua consumatur, posteà optimè pistentur, & in minutissimas partes conterantur, donec pulti

pulti similes fiant. Deinde affunde eis Mellis odorati & optimè despumati ℔. x. coquantur lento igne, donec tota aqua, quam radices Secacul imbiberunt, in vaporem resoluta sit, diligenter agitando, ne ad vasis fundũ adurantur radices. Cùm autem iustæ spissitudinis consistentiam acquisiuerit, ab igne deponito, & adde radices Acori tenuissimè tritas, & pineas minutissimè incisas.

Cum subsequenti puluere optimè mistas.

℞. Piperis ℥ j.
Piperis longi
Charyophyllorum
Zingiberis
Rosarum
Macis ana ʒ iiij.
Nucis Muscatæ
Galangæ
Cardamomi ana ʒ iij.

Omnia ista simul cum melle & radicibus Secacul misceto & vnito, diligenter agitando ne grumi aliqui relinquantur.

SECACVL *verum est siser, quod Germani vocant Gritzelmoren, & Klingelmoren, Galli Escheruis & Seruiles, Bauari Nudle, Sueui Geyrle.*

Acor

ACORVS, *id est, vulgò vocatus Calamus aromaticus. Mesue iubet etiã Acori radices elixari. Sed quia nos recẽtes & virides non habemus, vt ij qui in calidis regionibus habitãt, ideò melius est eas tritas melli admiſcere.*

¶Confert mirum in modum ægritudinibus neruorum, acuit omnes ſenſus & ingenium, ſedat dolores capitis, eſt peculiare remediũ frigidarum ægritudinum, ſenum, & maximè catarrhi.

Puluis ad epithema Cordis.

℞. Sandali rubei ℥ j.
Corticum citrei mali
Sandali albi
Roſarum
Corallij albi
Corallij rubei
Carabæ
Spodij (accipe Eboris vſti. ana ℥ ß.
Oſsis cordis Ceruini
Croci ana ʒ j.
Specierum lætitiæ Galeni
Specierum Electuarij de gemmis
Specierum Diamargariton ana ℈ iiij.
Camphoræ ℈ j.

In puluerem redactæ ſpecies commiſceantur.

PVL

Puluis ad epithema Hepatis.

℞. Rosarum
Sandali albi
Sandali rubei
Absynthij
Schœnanthi
Spodij, pro eo Eboris vsti
Spicæ Indicæ ana ℥ ß.
Contrita in puluerem misce & repone.

CONFECTIONES OPIATAE.

Diaolibanu, secundum descriptionem Nicolai.

℞. Castorei
Opij
Hyoscyami albi ana ʒ iiij.
Casiæ ligneæ ʒ ij. ℈ ij.
Folij, aut succedanea eorum.
Croci
Thuris masculi ana ʒ ij.
Rheupontici

Amomi, pro quo carpesiũ ana ʒ j. ℈ iij.
Myrrhæ ʒ j. ß.
Spicæ Indicæ
Pyrethri
Euphorbij,
Leucopiperis ana ℈ ij. ß.
Pæoniæ
Storacis calamitæ
Macropiperis ana ʒ j.
Mellis despumati triplex pondus.

EST verò obseruandum in omnibus opiatis, vt singulis vncijs specierum misceantur tres vnciæ mellis despumati, si minus fuerit, exsiccatur confectio facilè. Si verò plus addatur, vires eius disperguntur.

THVS *Masculum, est Thus album aut flauum purissimum in globulos rotundos singulos, aut testiculorum figura gemimos concretum, ideóque Masculi cognomen accepit.*

¶ Vtile est ad diuersas passiones capitis, hemicranicum dolorem placat, & supercilij lachrymas potenter stringit, fauces rheumatizatas & arterias lenit, hæmoptoicis & tussientibus medetur, vomitum compescit, dolorem stomachi & nauseam aufert. Peripneumonicis, pleureticis, Empicis sine dubio subuenit, Gonorrhœam, &

satyr.

satyriasim emendat, & menstrualem sanguinem sistit.

Musa Enea siue Zarenea, vel Egetea, secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Castorei.
Myrrhæ.
Opij
Melanopiperis.
Macropiperis.
Galbani.
Costi
Cinnamomi.
Phu
Meu (aut loco eius Seseli Creticum, id est, *bervvitx*)
Dauci
Azari
Croci ana ℥ iiij.
Mellis despumati optimi triplex pondus.

¶ Valet ad omnes pasiones frigidas & ventositates crassas, & dolorem dentium & corrosionem eorum, & ad frigus stomachi, & tarditatẽ digestionis, & Cholicam, & difficultatẽ vrinæ, & ad frigus & phlegma, & ad muccositatem vrinæ.

Philonium Maius siue Romanum, secundum descriptionem Nicolai.

℞. Leucopiperis
Hyoscyami albi, id est, seminis eius
ana ʒ iiij.
Opij ʒ ij. ß.
Cassiæ ligneæ, aut succedanei eius ʒ j. ß.
Seminis Apij ℥ j.
Petroselini Macedonici
Fœniculi
Dauci Cretici ana ℈ j. G̈ v.
Croci ʒ ß.
Spicæ Indicæ
Pyrethri
Zedoariæ ana ℈ ß. G̈ v.
Cinnamomi ʒ j. ß.
Euphorbij
Costi ana ʒ j.
Mellis despumati optimi triplex pondus.

Pro Dauco Cretico, accipere licet Seselli Creticum, id est, *Bervvutz.*

¶ Emendat tussim cum vino mulso oblatum, peripneumoniam cum hydromeli te sanguinis sputum cum polygoniæ succo, Indigestionem stomachi & vomitum cum pusca, dolorem hepatis cum œnomeli

melite curat, ſpleneticis & auriginoſis cum Oxymelite ſubuenit. Celiacis cum apozemate pegani, pleureticis, ilioſis, nephreticis & veſicæ ſymptomatis choreliçis medetur.

Philonium, ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

℞. Piperis albi
Seminis hyoſcyami albi ana ʒ xx.
Opij ʒ x.
Croci ʒ v.
Spicæ nardi Indicæ
Pyethri
Caſtorei ana ʒ j.
Mellis deſpumati optimi triplum pondus.

¶ Mirum in modum mitigat dolores, præcipuè ſtomachi, matricis, laterũ, totius ventris, & cholicã cum decoctione chamæmeli vel rutæ, & ſtatim prouocat ſomnum cum aqua lactucæ vel ſyrupo papaueris, tollit dolorẽ capitis, cum decoctione Stœchadis, prohibet catarrhũ, cum decoctione olibani vel ſpicæ, contra ſpaſmũ & paralyſim bibitur cum decoctione nucis muſcatæ, facilitat anhelitũ cum decoctione baccarũ lauri vel hyſſopi, & ſedat tuſsim cum

aqua mellis, prouocat vrinam, facilitat mictum, & frangit lapides vesicæ cum decoctione Saxifragiæ vel aqua apij, compescit vomitum & fluxum sanguinis ex ore, cum succo plantaginis vel decoctione Mastiches, & sedat prouocationes & singultus, & vitia matricis, & potenter somnũ inducit.

Philonium ex Galeno & Aegineta.

℞. Croci ʒ v.
Pyrethri
Euphorbij
Spicæ Indicæ ana ʒ j.
Piperis albi ʒ xx.
Hyoscyami ʒ viij.
Lachrymæ papaueris ʒ x.
Mellis despumati optimi triplum.

Philonium Persicum, secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Papaueris albi
Hyoscyami albi ana ʒ xx.
Opij
Terræ sigillatæ (pro qua boli armeni vt suprà) ana ʒ x.

Lapid

Lapidis hæmatitis
Croci ana ℥ v.
Caſtorei
Spicæ Indicæ
Euphorbij
Pyrethri
Margaritarum
Carabæ
Zedoariæ
Doronici
Thochiſorum Ramich ana ℥ j. de quibus infrà.
Camphoræ ℈ j.
Mellis roſati optimi triplum.

¶ Inuentum eſt ad retinendum ſanguinem menſtruorum, hæmorrhoidarum, fluxum ventris, vomitum, & ſputum ſanguineum præſertim ſi cum ſucco plantaginis diſſolutum bibatur, & ad fluxum menſtruorum mittatur in vuluam, & ad fluxum ſanguinis excoriatiuū clyſterizetur. Conſolidat fermè vlcera & venas, & nihil eſt quod magis & tutius præſeruat ab ortu prægnantem grauidam.

Requies Nicolai.

℞. Roſarum
Violarum ana ℥ iij.

Opij
Hyoſcyami
Papaueris (videlicet albi)
Mādragoræ (videlicet corticū radicis eius)
Scariolæ, videlicet ſeminis
Lactucæ, videlicet ſeminis
Seminis portulacæ.
Pſyllij
Nucis Muſcatæ
Cinnamomi
Sacchari ana ℥ j. ß.
Sandali albi
Sandali Citrini
Sandali rubei
Spodij
Tragacanthæ ana ℈ ij. C v.
Mellis deſpumati optimi triplum.

¶ Requies dicitur, quia requiem accipientibus præſtat. Maximè tipicæ febricitantibus quotidianarijs, tertianarijs, quartanarijs, acutis & peracutis.

Tryphera magna ſecundum deſcriptionem Nicolai.

℞. Opij ℥ ij.
Cinnamomi

Charyophyllorum
Galangæ
Spicæ Indicæ
Zedoariæ
Zingiberis
Costi
Storacis calamitæ
Calami Aromatici
Cyperi
Iridis Illyricæ
Peucedani
Acori aut calami aromatici
Mandragoræ
Nardi celticæ
Rosarum
Piperis
Anisi
Apij
Petroselini Macedonici
Fœniculi
Dauci
Hyoscyami
Cymini
Ocimi ana ʒ j.
Mellis despumati optimi triplum.

IRIS ILLIRICA, *est eadem quæ in Pharmacopolijs dicitur Ircos.*

NARDVS *Celtica siue Spica Celtica &*

Saliunca est eadem herba, quæ in pharmacopolijs dicitur Spica Romana.

¶ Auxiliatur dolori stomachi ex frigiditate, & cùm accepta fuerit, statim patientem ad sudorem prouocat, phreneticis & mulieribus quæ ex melancholia de matrice insomnes sunt, rheumaticis, peripneumonicis, & qui excernunt excrementa cum sanguine, vtilissima est.

Tryphera minor Fœnonis.

℞. Myrobalanorum Chebulorum
Bellericorum
Indorum
Emblicorum
Nucis muscatæ ana ʒ v.
Nasturcij
Azari
Origani Persici
Piperis
Olibani
Ammios
Zingiberis
Fructus Tamarisci satiuæ
Nardi Indicæ
Schœnanti
Cyperi ana ʒ iiij.

Scoriæ

Scoriæ ferri, quinque diebus in aceto maceratæ,& deinde tostæ ℨ xx.

Myrobalani cum butyro recenti non salito assentur modicum, reliqua oleo amygdalino dulci inuoluantur, deinde addantur

Moschi ℨ j.

Mellis despumati triplex pondus.

Oportet autem diligenter attendere, ne Myrobalani comburantur, cùm in butyro assantur.

ORIGANVM *Persicũ idem est quod origanum orientale: nascitur etiam in Creta insula, & Græcia: habet autem surculos, capitula, folia, & ramulos maioranæ similia, saporem verò inter Satureiam & dictamnum Creticum medium, éstque valdè odoratum & aromaticum, affertur ex oriente in Italiam: loco autẽ eius accipere licet Dictamnum Creticum verum.*

TAMARISCVS *satiua arbor est procera. Sed ea nos caremus, ideóque cogimur loco eius nostratis Tamarisci folijs vti.*

SCORIA *ferri propriè significat ferri recrementum, id est, eysenschlacken. Sed hoc non debet hoc loco accipi, sed Squama aut Batitura ferri optimi aut Chalybis, quam Græci Stomoma appellant.*

Valet

¶ Valet ad corruptionem & exuberantiam menſtruorum, & hemorrhoidarum, & ad corruptionem formæ, & debilitatem ſtomachi, & deſtruit humorem crudum, & clarificat colorem,& confortat veſicam, & abſcindit fluxum ventris.

Tryphera ſarracenica, ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

℞. Myrobalanorum Chebulorum
Indorum
Bellericorum
Emblicorum
Citrinorum ana ʒ v.
Cinnamomi
Leucopiperis
Macropiperis
Melanopiperis
Secacul, id eſt, Siſeris vt ſuprà
Folij (aut Succedanij)
Spicæ
Cardamomi maioris
Cardamomi minoris
Caſsiæ ligneæ (aut ſuccedaneum eius)
Seitaragi Indi
Cyperi
Apij

Linguæ

Linguæ auis
Charyophyllorum
Been albi
Been rubei
Zingiberis ana ʒ· ij.
Spicæ
Nucis Muſcatæ
Macis
Seſami excorticati ana ʒ iij.
Amygdalorum dulcium
Amygdalorum amarorum ana ʒ v.
Ligni aloës
Rhubarbari
Rutæ
Seminis Fœniculi
Maſtiches ana ʒ ij.
Ocimi Charyophyllati
Menthæ Siccæ
Origani Perſici(eius loco dictamnum Creticum accipe) ana ʒ j. ß.

Fricentur Myrobalani tritæ cum butyro vaccino recenti & nõ ſalito, aliæ verò ſpecies cum oleo Amygdalino dulci, & conſice cum mellis deſpumati optimi triplo.

SECACVL *non eſt Iringus, neque Iringus qui habet folia Cretami marini, neque ſigillum Salomonis. Sed verum Secacul eſt veterum Siſer, hoc eſt, radix illa quæ Germanicè* dicitur

dicitur Klingelmorn, Grinxelmorne, Nudln, & Geyrlen, Gallicè Escheruis & Seruilles.

LINGVA *auis est semen fraxini.*

SELTARAGI *Indum, est herba nasturcij odore & sapore, folijs longis, radice simili eius herbæ, quam Merretich vocant, Germanicè dicitur Pfeffervvurtz.*

¶ Concoctionem ventriculi & hepatis suo calore iuuat, ob id flatus disſipat, humores in ventriculo & alijs visceribus putres absumit: oris & corporis odorem & colorem commendat, lasſitudinem tollit, sanitatem præsentē tuetur, & morborum generationem prohibet; venerem auget; hæmorrhoides sanat. datur ʒ j. ad ʒ iij.

Tryphera persica, secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Succorum Solatri aut Solani.
Endiuiæ veræ & Satiuæ
Apij
Lupulorum depuratorum ana ℔ j.
Proijciantur desuper
Violarum siccarum aut viridium ʒ iij.
Foliculorum Senę. ℥ ij.
Agarici ℥ j.

Prunor-

Prunorum Damascenorum pinguium numero xv.
Cuscutæ ℥ ß.
Myrobalanorum Citrinorum
Chebulorum
Indorum fricatorum in oleo violarum aut amygdalorum dulcium ana ʒ. ij.
Spicæ Indicæ ʒ. iij.
Bulliant molliusculo igne, donec supersint ℔ ij.
Et inijciantur
Epithymi ʒ xl.

Bulliant leuiter, deinde ab igne deponantur & percolentur, atque dissoluantur in vna parte istius percolati.

Thamarindorum recentium ℥ iij.
Mannæ electæ ℥ j. ß.
Pulpæ Casiæ ℥ iiij.
Sacchari violati ℔ j.

Percolentur & mundentur à granis & sordibus, atque in aliam aquæ partem proijciantur.

Sacchari albißimi ℔. iij.
Aceti vini. ℔ j.

Coquantur leuiusculo igne, deinde proijciantur super illud quod dissolutum est in succis, & aggregẽtur simul in vnum, atque coquantur donec mellis crasitiem obtin-

obtineat, postremò in puluerem redactæ sequentes species inspergantur.

Rhubarbari optimi ℥ ij.
Myrobalanorum Citrinorum ℥ j. ß.
Myrobalanorum Chebulorum
Indorum ana ℥ j.
Myrobalanorum Bellericorum
Emblicorum ana ʒ iiij.
Seminis fumi terræ
Trochiscorum diarhodon
Macis
Mastiches
Cubebarum
Spodij (loco eius Eboris vsti)
Sandali Citrini ana ℈ ij. ß.
Nucleorum seminis Cucurbitæ
Citruli
Cucumeris
Melonis ana ʒ j. ß.
Anisi ʒ iiij.
Spicæ Indicæ ʒ ij.
Inuoluantur in oleo violato, & reponantur in vase vitreo.

¶ Confert febribus acutis & inflammationi stomachi & hepatis, ictericis calidis, de oppilatione incolumitatem acquirit, visum à fumis cholericis deperditum reparat. Sitim mitigat, morbos

aduſt

aduſtionis fieri prohibet.

Confectio anacardina, ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

℞. Piperis nigri
Piperis longi
Myrobalanorum Chebulorum
Emblicorum
Belliricorum
Indorum
Caſtorei ana ℨ ij.
Coſti
Anacardij
Sacchari Tabarzeth
Seminis Erucæ
Baccarum lauri ana ℨ vj.
Cyperi ℨ iiij.
Anacardi per ſe terantur, & alijs tritis admiſceantur, deinde omnia conficiantur cum butyri recentis non ſaliti
Mellis deſpumati ana ℥ v. ß.

¶ Eſt confectio ſapientum, & eorum qui deſiderant ſcire, acuit enim intellectum, ſub[illegible]zat ſenſum, memoriam recuperat, & confert dolori ſtomachi & ventris à frigiditate facto, & clarificat ſanguinem, colorem bonum facit.

Aurea alexandrina, secundum descriptionem Nicolai.

℞. Azari
Carposbalsami (aut aliquod Succedaneum vt suprà)
Sem. Hyosciami albi ana ʒ ij. ß.
Charyophyllorum
Opij Thebaici
Myrrhæ
Cyperi rotundi ana ʒ ij.
Opobalsami (loco eius oleum Charyophyllorum)
Cinnamomi
Euphorbij
Folij (aut Succedanei eius)
Zedoariæ
Zingiberis
Costi veri
Corallij
Casiæ ligneæ veræ
Tragacanthæ
Thuris masculi
Meu
Storacis calamitæ

Saliunce.i.Spicæ Celticæ, quæ nunc Romana dicitur. Sed in Græco Alexandrino

drino habetur elesphacon.i. Saluia.
Cardamomi minoris
Seselios
Seminis Napi
Seminis Saxifragiæ
Anethi
Anisi ana ʒ j.
Ligni aloës
Rheubarbari
Aliptæ Moschatæ
Castorei
Spicæ nardi Indicæ
Galangæ
Opopanacis
Anacardij
Masticheſ
Sulphuris viui
Radicis Peoniæ
Eringij (videlicet radicis eius)
Rosarum
Thymi
Acori veri (siue) Calami Aromatici)
Pulegij
Aristolochiæ longæ
Gencianæ
Corticum radicum Mandragoræ
Chamedryos
Phu
Baccarum lauri

Ammij,id eſt,ammeos
Dauci Cretici, eius loco licet accipere Seſeli Creticum,id eſt,*bervvurtz*.
Macropiperis
Leucopiperis
Xylobalſami, aut aliquod ſuccedaneum
Carui
Amomi
Petroſelini
Seminis Liguſtici
Rutæ
Sinoni ana ʒ ß.
Auri cocti,id eſt, omnino igne depurati & ſynceri.
Argenti meri
Ambarum Margaritarum
Blaccæ Bizantiæ
Oſsium de corde cerui ana ℈ j. Ƈ xiij.
Limaturæ Eboris
Calami aromatici
Pyrethri ana Ƈ viij.
Mellis deſpumati triplum.

IN *Græco Alexandrino Nicolao & alia quædam pretioſa habentur in fine ni fallor. Sicut videbitur,ſi in lucem venerit.*

MYRRHAE. *Actuarius Author, quem Ruellius interpretatus eſt, pro Myrrha habet Myrti baccarum, id eſt, Myrtillorum,* facili

facili ex altera in alterutrā vocem lapsu: nam Myrta in plurali numero Græcis sunt fructus Myrti, quæ vox magnam habet similitudinem cum Myrrha.

MEV *verò nos caremus, eius loco accipere licet Sisanis semen, quod iam dicitur amomum. aut Seselli Creticū, hoc est, Beervvurtz. sed hoc inferius est accipiendum pro Dauco Cretico.*

NAPVS *est parua, densa, at solida rapa, quā appellamus Germanicè Merseburgisch, Bortfeldisch & Bairischrublein.*

PHV *verum, quod ad medicinam requirunt Authores, non est Valeriana vulgaris: sed alia herba quæ Germanicè dicitur Gartē foliunk, Teriacskrant & spitvvrtzel, caulem & flores habet Valerianæ, radicem maiorem & odoratiorem, folia longa & mollia, colitur à nobis in hortis.*

AMOMVM *verum, est Rosa Hierichontis adorata, sed eo pharmacopolæ hactenus caruerunt, eius succedaneum est verus acorus, aut carpesium.*

SINONVM *siue Sison, siue Sinnus, siue Sinon, est semen nigrum aromaticum, quod hodie amomum in pharmacopolijs vocitatur falsò.*

AMBARVM *Margaritarum, hoc est,*

perforatarum & non perforatarum, alij legunt albarum Margaritarum. Actuarius habet simpliciter Margaritarum. non malè ergo quis aget, si tam perforatarum quàm non perforatarum, ana ℈ ß. Ġ vj. & ß. acceperit. ita ex vtrisque vnum fiet pondus, videlicet vt Nicolai habet ℈ j. Ġ xiij.

¶ Contra defluxiones capitis frigore conceptas efficax est, oculorum lachrymas exiccat, dentium dolores lenit, aduersus capitis cruciatum summopere prodest, illitum fronti, comitiales, insanos, vertiginosos, & in vniuersum omnem capitis noxam mulcet, tabidis, tussiculosis, humorem à thorace reijcientibus, cardiacis, sanguinem excreantibus præsenti est auxilio, isthiaticis, coli & renum cruciatibus. Aduersus illorum noxam, difficultatem vrinæ, & eiusdem stillicidium valet, calculos comminuit, omni ventris malo liberat, quotidianis & tertianis febribus circa accessionis initium, suffersuefacto stœchadis iusculo medetur.

Diacodion, secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Capitum Papaueris flaccidorum numero x.

Aquæ

Aquæ cœlestis sextarium j.
Coquantur ad tertias, id est, tandiu vsque quò tertia pars aquæ supersit.
Colaturæ expressæ adde
Sapæ optimæ ad tertias coctæ ℥ iij.
Mellis optimi ℥ j.
Coquantur ad perfectionem, deinde addantur
Acaciæ non ita aridæ sed liquidæ
Hypocisthidis
Croci
Myrrhæ
Balostiorum, hoc est, florum ana ʒ j.
Ramich ʒ iiij.

FLACCIDORVM, *id est, non omnino recentium, neque aridorum, sed medio habitu, qualia sunt pridiè decerpta.*

SEXTARIVS *mensuræ genus est, quod si melle repleatur, pendet ℥ xxx. si oleo, pendet ℥ xviij. si verò aqua repleatur, pendet aqua ℥ xx. hoc autem loco accipiendus est sextarius aquæ cœlestis. ergo aquæ oportet esse vncias viginti ponderales. Variant tamen Authores in sextarij definitione, vt inferius in vnguentis dicetur.*

HIPOCISTHIS, *id est, vt hodie corrupto nomine vocant, Hypoquistidos.*

RAMICH, *compositio est peculiaris*

quæ ponitur in Trochiſcis.

MELLIS *quantitas admodùm parua videtur eſſe in hac confectione, Actuarius aliud habet Diacodion, quod huic ſubijciemus ſtatim.*

¶Confert eis quibus ex capite ad pectus & ad pulmonem ſubtiles catarrhi defluunt, & ſunt cauſa tuſsis.

Diacodion, ſecundum deſcriptionem Actuarij.

℞. Capita papaueris, neque perquàm viridia, neque etiam ariditate exuſta, numero xiij.

Roſarum ℥ j. ℈ j. ß.

Croci

Acaciæ

Dulcis radicis, id eſt, Glycyrrhizæ ana ʒ j.

Armenæ Glebæ, id eſt, boli armeni ʒ ß.

Cinnamomi

Hali

Hypociſthidis

Florum Sylueſtris Punicæ, id eſt, balauſtiarum ana ʒ j.

Myrti

Dauci ana ℥ j.

Cora

Corallij candidi, id est, albi
Corallij rutili, id est, rubei
Rhus culinarij
Sanguinis Draconis
Florum Altheæ ana ℈ j.
Seminis portulacæ ℈ j. ß.

Capita Papaueris in cœlesti imbre sufficienti duos dies macerato, postridie ad tertias coquito, & decoctum expressum ad iustam consistentiam coquito cum Mellis optimi ℔ ij. Postremò deposito ab igne vase, species subtilissimè tritas adijcito, & bene vnito.

℈. hoc signum significat pondus, quod dicitur Sicilicus, pendet autem tantum, quantum ʒ ij. & est quarta pars vnciæ vnius.

HALVS *aut Halum siue Alum, est Consolida saxatilis, id est, Symphytum Petreum, quod hodie non habent Pharmacopolæ, ideóq; necesse est Symphyti, siue Consolydæ maioris radices accipere, nam Galenus dicit, vtile esse magnum Symphytum, id est, Consolidum ad omnia, ad quæ Petreum, id est, Alum.*

RHVS *Culinarij, id est, vt nunc vocant Arabico nomine Sumach, oportet autem enucleatum, & pulpam eius accipere.*

¶ Auxilio est cœliacis, dysentericis, le-

nitati inteſtinorum, alui profluo cum aqua cœleſti, in qua ſpodium inferbuerit, aut ſuccinum torrefactum, vel cum ſtillaticio roſarum liquore.

Diacaſtoriu, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

℞. Caſtorij
Myrobalanorum Citrinorum ana ʒ iij.
Aloës ʒ j. ß.
Folij (aut ſuccedanei eius)
Anthimonij
Pyrethri
Glycyrrhizæ
Tragacanthæ
Calami Aromatici
Nitri
Galbani
Spicæ Nardi Indicæ
Schænanthi
Opopanacis
Caſsiæ ligneæ
Leucopiperis
Macropiperis
Melanopiperis
Xilobalſami
Carpobalſami (Pro quibus Charyophyllorum
Colo

Colocynthidis
Sagapœni
Rheupontici
Storacis calamitæ
Zingiberis
Cinnamomi ana ʒ j. Ͼ ij.
Asæ fœtidæ
Myrrhæ
Euphorbij ana ʒ j. Ͼ xvij.
Staphi sagriæ
Dauci
Fœniculi
Petroselini
Apij
Sileris montani
Baccharum Lauri
Petrolei
Seminis Sinoni
Storacis calamitæ rubeæ
Sanguinis draconis
Cardamomi
Thuris
Agarici
Mastiches
Salis Hammoniaci
Zedoariæ
Anisi ana ℈ j. Ͼ ij.
Thymbræ
Hyssopi

Pulegij
Chamœdrios
Origani
Ballamitæ
Ocimi
Radicis Branchæ vrſinæ
Dictamni, videlicet Cretenſis
Seminis Rutæ
Ariſtolochiæ longæ
Ariſtolochiæ rotundæ
Mabathematicon
Azari
Saluiæ videlicet minoris
Roſarum
Bdellij ana ℈ xvij.
Epithymi
Polipodij quercini
Opobalſami (loco eius oleum Charyophyllorum) ana ℈ xiiij.
Alypiados
Capparis, id eſt, radicis eius ana ℈ xj.
Peucedani
Abſinthij ana ℈ vij.
Anacardij
Sabinæ
Gentianæ
Corticum rad. Mandragoræ ana ℈ xj.
Ireos ℈ iij.
Mellis deſpumati triplum

PETRO

PETROLEVM *hoc loco accipiendum est clarum flauum, atque liquidißimum tenuitatis: & non nigrum & crassum.*

STORACIS *rubeæ, id est, Calamitæ rubeæ, hoc enim loco non est accipiendus cortex. ille fuscus & aridus, quem vocant Thymiama, atque malè Storacem rubeam. Sed Storacis Calamitæ purißimæ guttæ quibus ruffus est color.*

SALIS *Hammoniaci, hodie dicunt Armoniaci, est autem hic duplex. Factitius quo vtũtur Chymistæ, Aurifabri & ærarij. Atq; Natiuus, qui ad medicinã recipitur. Cùm autem careamus natiuo, necesse est eius loco salem gemmeum accipere. Nam hoc loco non requiritur sal hammoniacus factitius, vt puto, potest tamen tantilla eius portio tutò misceri tam numerosis simplicibus huius compositionis.*

BRANCA *vrsina, hoc loco non significat eam herbam quam Germani BernKlavv vocant, folijs asperis, vmbella & semine anethi, odore & sapore cimicum, radice acri & feruida. Sed eam brancam quæ in Italia vrsina vocatur radicibus longis, Tragacanthæ modo muccosis.*

MABATHEMATICVM *aiunt esse cauliculi Syluestris succum, est autem cauliculus seu caulis agrestis, idolus, quod Cato & alij rei rusticæ scriptores apud Latinos*

Braßi

Braßicam ſyluestrem vocant, cuius multa ſunt ſpecies.

ALYPIAS *ſiue alypum quid ſit, nondum constat: quidam interpretantur Mezercon, id eſt, Chamaleam, ſed falsò, vtrunque enim ſeorſum peculiari capite ab authoribus depingitur, vires habet acres & atram bilem per aluum purgandi, poſſumus autem eius loco accipere Epythymbrum Thymbram, aut Thymum.*

¶ Confert cephalálgicis; epilepticis, vertiginoſis, hæmicranicis, paralyſi omnium membrorum, & omnibus frigidis ægritudinibus, tempore frigido nocentibus confert.

Michleta, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

℞. Myrobalanorum
Citrinorum
Chebulorum
Indorum omnium toſtorum ana ʒ ij. ß.
Bellericorum
Emblicorum toſtorum ana ʒ ij.
Naſturcij, id eſt, Seminis eius ʒ ij. ß.
Cymini
Aniſi

Fœn

Fœniculi
Ammios
Carui ana ʒ j. ß.
Omnia cruda terantur & macerentur in aceto vini modico xxiiij. horis, exiccentur cum inſperſo aceto, posteà torreantur ſupra prunas, toſtis addantur ſubſequentia.
Spodij, id eſt, Eboris vſti
Balauſtiorum
Pulpa Sumachij
Maſtiches
Gummi arabici ana ʒ j. Ɔ xv.
Omnia cum oleo roſato fricẽtur, & commiſceantur cum Syrupi myrtini triplo.
¶Propriè valet ad hæmorrhoides, & ad ventris torſionem & rugitum lienteriæ, & dyſenteriæ, & optima eſt omni ſolutioni ventris.

Electuarium de Baccis lauri, ſecundum deſcriptionem Raſis.

℞. Rutæ ʒ x.
Ammios
Cymini
Nigellæ
Liguſtici, id eſt, Seminis eius
Origani

Carui

Carui
Amygdalorum amarorum
Piperis nigri
Piperis longi
Menthaſtri
Dauci
Acori
Baccarum Lauri
Caſtorij ana ʒ ij.
Sagapeni ℥ ß.
Opopanacis ʒ iij.
Mellis deſpumati triplum, id eſt, ℔ j. ℥ iiij. ʒ vij.

SAGAPENVM *corrupto nomine vocatur Serapinum in Pharmacopolijs.*

¶Valet ad cholicam & iliacam paſsionem, & doloribus inteſtinorum ex cauſa frigida vel ventoſa confert.

Diaſatyrius, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

℞. Teſticulorum Satyrij recentium denſorum
Radicum Paſtinacæ ſatiuæ recentium
Radicum Secacul, id eſt, *Grizelmoren*
Nucis Indicæ
Pinearum

Piſt

Piſtaciorum ana ʒ xij.
Charyophyllorum
Zingiberis
Aniſi
Erucæ ſeminis
Linguæ auis,id eſt,ſemẽ fraxini ana ʒ v.
Cinnamomi
Caudarum ſcincorum
Seminis bulbi ana ʒ ij. ß.
Moſchi Ǧ vij.
Mellis deſpumati optimi ℔ iij.

SATIRION *habet duas radices,vnam ſolidam,alteram flaccidam, ex his tantùm ſumendæ ſunt denſæ & ſolidæ.*

SEMINIS *Bulbi. Bulbus vulgò non eſt cognitus, quare eius loco vrticæ ſemen accipere licet.*

SCINCORVM *notandum eſt imprimis non eſſe accipienda reptilia illa quadrupedia ex foßis,quæ nos vocamus vvaſſermolchen ſiue vvaſſer Eydexen, vt hactenus factitatum eſt, veri autẽ ſcinci iam denuo in copia afferuntur ex Alexandria Aegypti, quos à Materialiſtis expetant Pharmacopolæ in poſterum.*

¶Pollet contra veſicæ & renũ imbecillitatẽ, ijs etiã auxilio eſt, qui vrinã reddere nequeunt: venerẽ ſtimulat,eámq; certa de cauſa ceſſantem, haud ſegniter reſtituit.

Diasatyriu aliud, secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Secacul albi & mundi, & elixati in decocto Cicerum, quorum prima aqua in qua decoquebantur sit effusa ℔ j.
Testiculorum vulpis ℥ viij.
Radicis Rhaphani ℥ iij.
Radicis Luph plani ℥ ij.
Terantur hæ tres radices posteriores, & infundantur super eas lactis Bubuli aut Ouilli tantum, vt lac duos digitos emineat, adijciendo.
Olei sesamini
Butyri recentis non saliti ana ℥ iiij.
Coquantur cum facilitate vsque ad consumptionem lactis, & donec omnino remollitæ sint radices, & habeant iustam spissitudinem instar pultis crassioris, nam si aqueum quod in lacte & radicibus est non consumatur, situm contrahit hoc medicamentum.
Posteà adfunde omnibus hisce prædictis radicibus
Mellis despumati optimi ℔ vj.
Succi Cæparum recentium ℔ j. ß.
Coque omnia simul ad perfectam decoctionem, deinde ab igne depone, & insperge

ge ſubſequentium ſpecierũ minutiſsimum puluerem.

Caudarum Scinci cum renibus & Semine ℥ j.
Seminis Erucæ
Zingiberis
Been albi
Been rubei
Linguæ auis, id eſt, ſemen fraxini arboris
Seminis naſturcij
Cinnamomi
Piperis longi
Seminis Bauciæ
Seminis napi
Pulpæ ſeminis Aſpargi maximè recentis ana ʒ iiij.
Confice cum eis: vltimò verò adijciantur ſubſequentia.
Pinearum mundatarum ℔ j. ß.
Fiſticorum, id eſt Piſtaciorum mundatorum, ℥ x.
Confice & miſce omnia optimè, & aromatiza cum
Moſchi boni ʒ j.

RADICIS *Raphani videlicet ſatiui, quam vocamus rettich.*

LVPH *planum Duplex eſt Luph (id eſt Serpentaria) criſpũ ſcilicet & planũ: Criſpum*

i 2 folia

folia habet diuiſa & criſpa. Planum verò latæ & plana veluti Aron, vnde vtriq; nomen inditũ eſt. Vulgò autẽ apud nos caremus Luph, id eſt, vera Serpentaria, ideò eius loco accipiendæ ſunt radices herbæ, quam Aron vocant.

TESTICVLI *vulpis, hoc loco non ſunt accipiendi teſtes animalis, dicti vulpes. Sed radices Satyrij ſiue Orchios, quæ habent ſimilitudinem teſticulorum vulpium. Vnde etiam nomen herba accepit, qua in re quoſdam turpiter erraſſe ſcio.*

NAPVS *eſt paruũ, oblongũ densúmque rapum, cuius ſunt ſpecies plures, Bayeriſche rublein, Steckrublein, Merſeburgiſch & Bortfel diſch rublein.*

BAVCIA *eſt paſtinaca ſatiua ſiue Caryota, Gelbenmoren Germani vocant.*

FISTICVM *ſiue Phiſticum, idem eſt quod Piſtachium ſiue Piſtacium.*

¶ Valet ad erectionem virgæ, multiplicat ſperma, & deſiderium coëundi.

Theriaca, ſecundò deſcriptionem Andromachi.

℞. Trochiſcorum ſcylliticorum ʒ xlviij.
Trochiſcorum de vipera

Troch

Trochiſcorum Hedycroi
Piperis nigri
Opij Thebaici ana ℥ xxviij.
Roſarum
Scordij Cretici
Seminis Buniadis agreſtis
Iridis Illyricæ
Agarici albi pontici, id eſt, in ponto nati
Cinnamomi
Succi Glycyrrhizæ
Opobalſami, loco eius olei Charyophyllorum ana ℥ xij.
Myrrhæ Trogloditicæ
Croci Cilicij
Zingiberis
Rheupontici, id eſt, Rhabarbari
Radicum Quinque folij
Calaminthæ montanæ
Marrubij Comarum
Stœchadis Comarum
Coſti recentis, videlicet veri, non adulterini
Piperis albi
Piperis longi
Dictamni Cretici
Thuris maſculi
Petroſelini Macedonici
Schœnanthi
Terebinthinæ Chiæ, id eſt, in Chio inſula

natæ
Caſsiæ fiſtulæ, videlicet Caſsiæ ligneæ veræ
Spicæ Nardi Indicæ ana ʒ vj.
Gentianæ
Polij minoris comarum
Styracis optimæ
Seſelios Maſsilienſis
Abrotoni
Seminis Thlaſpios
Ammij
Chamœdryos comarum
Chamepityos comarum
Hypociſthidis
Malobathri
Nardi Celticæ, id eſt, Spicæ Romanæ
Aniſi Helladici, id eſt, cognomen Aniſi à regione, vbi optimum eſt.
Meu Athamantici
Fœniculi
Sigilli Lemnij, aut boli Armeni
Chalcitidis ſemiaſſatæ
Amomi racemi
Acori
Cardamomi
Phu pontici (accipe verum, quod in hortis colitur)
Carpobalſami
Hyperici comarum

Acaciæ

Acaciæ liquidioris
Gummi vermiculati
Dauci Cretici
Galbani puri
Opopanacis
Sagapeni Perſici
Bituminis Iudaici,id eſt,Aſphalti
Centaurij minoris comarum
Caſtorij
Ariſtolochiæ tenuis ana ʒ ij.
Vini veteris odorati, quantum liquoribus & gummis diſſoluendis ſatisfecerit. Mellis deſpumati optimi triplum. Hoc eſt ℔ xiiij. ℥ vj.vt ſequetur paulò pòſt.

Confice ſic. Cinnamomum Crocúmq; (vt Aëtius vult) vnumquodque per ſe terito, & ſi voles etiam Rhabarbarum & Hedychroos Trochiſcos,miſce deinde inuicem optimè, poſteà reliquas herbas ac radices & omnia arida ſimiliter tundito, ſemper ſimilia cum ſuis ſimilibus, aromata per ſe, ac reliqua etiam per ſe ſeorſum. Poſteà (ſi Aëtium imitari eſt animus) Crocum, Caſsiam,Cinnamomum & Lemniam terram in pila cum vino optimo tere atque vnito,ac reliqua omnia ſecundum artem addito,& melle deſpumato vniuerſa excipito.

Ego verò ita præparare consueui simili ferè ratione.

℞.Piper nigrum
Piper album
Piper longum
Iridem Illyricam
Zingiber
Costum
Amomum (aut eius succedaneum)
Acorum
Cardamomum
Carpobalsamum
Incidenda minutim concidito, & in minutissimum puluerem conterito, & per angustissimum cribrum excernito, posteà in scatula diligenter, ne expiret extructa reponito, donec reliquis admisceas.

Posthac

℞. Radices Quinque folij
Gentianam
Meon (aut eius succedaneum)
Phu
Dauci Cretici radicem (aut eius succedaneum)
Aristolochiæ tenuis radicem
Rosas
Trochiscos scylliticos

Scord

Scordium
Trochiſcos de vipera
Calaminthen montanam
Marrubij comas
Stœchadis comas
Dictamnum Creticam
Schœnanthum
Polij Montani minoris comas
Abrotonum
Chamædryos comas
Chamæpityos comas
Nardum Celticam
Hyperici comas
Centaurij minoris comas atque
Caſtorium,& ſemina omnia.

Concidito omnia minutim,teritóque in tenuiſsimum puluerem, & per anguſtiſsimum cribrum excutito. Excuſſum puluerem prædicto quẽ repoſuiſti adijcito,diúq; donec perfectè commiſti ſint in mortario terito,adhibita diligenti cura,ne quid inter tundendum excernendúmque pereat, aut temerè ponderi decedat, mox è mortario exemptũ puluerẽ iterũ ne expiret reponito,vſquequò omnia conficiantur. Interea ℞. Agarici optimi albiſsimi, atque in longa rectáque capillamenta fiſsilis, fruſta electa,ab his Schobina deradito ℥ ij. ſed

quia non facilè per ſe tunditur, neq; etiam cum alijs, propterea quòd in puluerem volatilem reſolutus euaneſcit, ita vt multum ponderi eius decedat, ideò ad Scoben Agarici prædictam infunde optimum vinum, & fac Trochiſcos minutos in tepida vmbra exiccandos, exiccatos minutiſsimè contundito atque per cribrum excernito anguſtiſſimum, excreti deinde Agarici cape pondus, quod requirit compoſitio, videlicet ℥ xij. & prædicto pulueri ſumma diligentia commiſceto, quo facto,

℞. Opium
Succum Glycyrrhizæ
Myrrham
Acaciam
Gummi
Hipociſthida.

Concidito omnia in minutas partes & miſtis ſuperinfundito vini optimi quantum diſſoluendis atque eliquandis ſuccis ſatis fore conieceris, exprimito, poſteà per rarum colum liquefactam & modicè calefactam pulticulam colato, ita vt nihil præter ſordes in colo remaneat. Quòd ſi ſucci & liquores iſti ſordidi & ſurculis foliíſque pleni fuerint, ponderi eòrum aliquid addendum

dendum esse facilè æstimare quis potest, quod in sequentibus densatis liquoribus etiam obseruandum est.

℞. Galbanum
Opopanacum & Sagapenum, hæc affuso optimo vino modestè supra prunas dissoluantur, & per rarum linteum fortiter exprimantur, his dissolutis.

℞. Thus masculum
Bitumen Iudaicum, terantur quàm minutissimè poterint, addendo Terebinthinam & sincerissimam, aut ex Scobe ac Sordibus expressam Styracem, dissoluãtur lento admodum igne cum mellis despumati sufficienti copia, & ita calidam pulticulam posteà cum reliquis calentibus misceto, & diligenter agitato ne rursus in grumos concrescant Thus & bitumen, vbi refrixerint: quapropter aliquid de contusorum puluere est admiscendum. Quòd si hoc modo dissoluere & miscere diffidas, bitumen & thus vnà cum reliquis aridis tundito, & tantum Styracem atque Terebinthinam dissoluito, atq; melli despumato calenti admisceto, his factis.

℞. Cinnamomum
Malobathrum (aut eius succedaneum)
Cassiam

Caſsiam fiſtulam veram
Trochiſcos Hedychroi
Spicam Nardi Indicam,& ſimul tundito in tenuiſsimum puluerem, poſteà
℞.Crocum

Rheon ſiue Rhaponticum, id eſt, quod hodie Rhabarbarum vocatur, & vnumquodque ſeorſim tundito,deinde miſceto.

Trochiſcorum Hedychroi
Cinnamomi
Caſiæ
Spicæ Nardi
Croci, & Rhei Pontici, pulueres diligentiſsimè, poſtea
℞. Mellis optimi & Aromatici, quale è Lithuania Dantiſcum affertur, deſpumetur ſedulò,deſpumati poſtremò mellis ſume ℔ xiiij. ℥ vj. ex eo modicum infunde in amplum ahenum ex aurochalco factum, & inſperge paulatim commiſtos paulò ante Trochiſcorum Hedychroi, Cinnamomi, Caſiæ, Spicæ,Croci & Rheipontici pulueres, alternis vicibus, mel deſpumatum tepidum, atque pulueres inijciendo, quæ diligentiſsimè interim piſtillo ligneo agitanda ſunt, cùm hæc optimè fuerint commiſta & floridum puniceúmq; colorem contraxerint, inijcito Lemniam terram

terram anteà ſubtiliſsimè per ſe, deinde cum vino tritam, & vnà etiam Chalcitida aſſatam, quam hoc modo aſſabis : Accipe puriſsimæ Chalcitidis circiter ℥ iij. eam in fictile non ita profundum iniectam, ſupra prunas ponito, donec liquefiàt & bulliat, deinde ab igne auferto, & abijcito id quod in ſuperficie durum eſt atque ruffeſcit, & ex medio eius ſume ℥ iiij. & cum vino tritam atque diſſolutam medicamento admiſce. Poſteà paulatim etiam infundito tepefactos liquores & ſuccos quos anteà in vino diſſoluiſti, alternis vicibus, ſuccos, mel & reliquos pulueres quos primò contriuiſti inijciens, ſimul etiam admiſce Styracem Terebinthinámq; & opobalſamum, ita vt omnia exactiſsimè admiſceantur, atque ſigillatim mel & pulueres commiſce, donec vniuerſa vnita & in vnam ſubſtantiam redacta ſint, aſsiduè agitando, ne grumi aliqui relinquantur, aut nodi. Poſtquàm verò optimè totam confectionem miſcueris, indito in vas ex denſa materia factum, videlicet ex plumbo albo, quod hodie ſtannum appellant : oportet verò vt tertia aut quarta pars vaſis relinquatur vacua, vt efferueſcens medicamentum attollere ſe queat, nec effluat. Reponendum autem eſt hoc medicamentum donec ferueſcat

uescat in tepido & sicco loco, postquàm verò subsederit, in frigido & sicco loco conseruandũ erit. Porrò ego hac ratione præparaui Theriacen: alij verò paulò aliter conficiunt. Sed omnium pessimè faciunt, qui succos & liquores & reliqua omnia simul tundunt, & posteà tusum puluerẽ impuro melli incoquunt. Animaduertendum etiam est, ne vini plus quàm opus sit liquoribus & succis dissoluendis adfundatur. Nam si vltra modum vinum succis addatur, situm contrahet Theriaca, propterea etiam non consueui Cassiam & Crocum & Cinnamomum vino permiscere, sed mel. Nam aquosius est vinum nostrate, quod intelligentes quidam ex recentioribus, qui de compositis medicamentis scripserunt, iubent pro vino accipere coctum mustum, hoc est sapam, passum aut defrutum, quibus tamen non assentior. Nam hæc vina sunt spissiora quàm vt in eis concreti atque densati succi, & liquores dissolui queant. Nam eius tantùm rei gratia vinum Antidoto huic permiscere soliti sunt veteres, quos & nos imitabimur.

Hæc descriptio est sumpta ex Aëtio, paulò pòst ponetur ea quam transtuli ex Græco carmine Andromachi senioris.

VIPERAE *serpentes sunt in Italia, inde etiam facti ex eis Trochisci petendi sunt.*

TROCHISCI *Hedychori inferius in Trochiscis describentur.*

PIPERIS *nigri. Andromachus senior qui inuentor est huius compositionis, hoc loco habet* PIPER *longum, in Carmine Elegiaco Græco.*

SCORDII. *Cretici, optimum scordium nascitur in Creta insula, nos interim nostrate vtamur satis efficaci. Porrò verum Scordium herba est Chamædry similis, odore aliquo Allij, & nullo modo Allium syluestre, vt hactenus magno errore crediderunt: nascitur in Saxonia, quemadmodum & circa Nurembergam.*

BVNIAS, *id est, Napus: quid verò sit Napus dictum est in Diasatyrio Mesuæ & anteà etiam.*

MYRRHAE *Trogloditicæ. Troglodite populi sunt Arabibus vicini, apud quos optima nascitur Myrrha.*

OPOBALSAMO *verò caremus, ideóq; eius loco accipiendum est succedaneum aliquod, veluti est oleum Charyophyllorum,*

CROCI *Cilicij, id est, in Cilicia Asia regione nati, & idē est quod Crocus orientalis.*

RHAPONTICVM *hoc loco significat Rhabarbarum, nam magna illa radix quam hodie Rhaponticum vocant, falsò hoc nomen habet.*

COMAE *sunt folia & flores plantarum.*

PIPERIS *longi. Andromachus senior, hoc loco habet.*

PIPER *nigrum, Iunior verò Andromachus, id est, Senioris filius ordinem nigri & longi piperis inuertit, quem in hac compositione sequimur, paulò pòst etiam Senioris Theriacen adscripturi.*

DICTAMNVS *Creticus folia habet alba, lanugine obducta, gustu acria, vt Thymus, affertur rursum ex Creta insula ad nos.*

CASSIA *fistula hoc loco significat Caßiam ligneam veram, quæ iam iterum affertur, ésque Cinnamomo similis.*

POLLIVM *montanū duplex est, vnum pluribus surculis fruticosum ac humi sparsum, alterū candidius & rectius se attollens. Maius nascitur apud nos: Minus affertur ex monte Pessulano, & hæ sunt veri Polij species, & totam hyemem virēt, vt Lauandula aut Thymus. Vulgò non habuerunt verū polium Pharmacop*

macopolæ vsq; ad hoc tempus.

STYRAX, *id est, Storax calamita. accipienda autem est hoc loco purissima eius resina, in micas concreta.*

SESELI, *id est, Sileris montani, dicitur autem Massiliense, à Prouincia Massiliensi, in qua prouenit optimum.*

THLASPI, *est species agrestis nasturtij, quæ passim nascitur secus vias, semine rufo, sapore acri & glutinoso, quod vt habeant, diligenter curent Pharmacopolæ, vocatur Germanicè vvegkressen.*

CHAMAEPITYS, *vera est Iua, herba, est tenuibus folijs, floribus paruis, & luteis: nascitur copiosè ad Rhenum in Franconia in vineis & agris quiescentibus, præsertim Spiræ Vuormaciæ, & Vurtzburgi, & alijs locis.*

MALOBATHRVM *est folium Indum, cuius succedaneum est Spica tam Indica quàm Celtica.*

MEV *non habemus, loco eius sumimus Seselt Creticum, id est, Bervvurtz aut potiùs son, hoc loco: inferius enim sequitur Daucus Creticus.*

SIGILLVM *Lemnium, id est, terra Sigillata, quæ signatur in Lemno insula, in qua foditur hæc terra, in cuius defectu sumatur*

k bolus

bolus armenus leuanticus.

CHALCITIS *hodie non à quouis cognoſcitur, eſt autem vitrioli natiui ſpecies, hac qui caret, accipere poſſunt vitriolum viride optimum, quale eſt Goßlarianum in Saxonia. Porrò Andromachũ mihi videtur Chalcitida Theriacæ miſcuiſſe, nigri coloris gratia, qui color ab omnibus in Theriaca requiritur ſine aliqua ratione. Mihi itaq; videtur non neceſſariò eam addi. Nam horribili & eruginoſo ſapore totam compoſitionem inficit. At cùm ego aliquando in Theriacæ compoſitionem non adieciſſem Chalcitida, ſaporem gratiorẽ acquiſiuit hoc medicamentum. Conſulantur igitur hac de re Doctores Medici.*

AMOMO *verò caremus, eius loco accipimus Carpeſium, aut Acorum verum, id eſt, noſtrum Calamum aromaticum.*

ACORVS *verus, eſt illa radix, quam hodie falsò vocant calamum aromaticum.*

ACACIA, *ſuccus eſt, fructus ex arbore, è qua diſtillat gummi Arabicum, loco eius accipimus Sylueſtrium Prunellorum ſuccum inſpiſſatum.*

GVMMI *vermiculati, id eſt, Arabici gummi, quod concretum eſt in grumos vermium figura.*

DAVCI CRETICI *vice accipere*

pere licet Seseli Creticum, id est, Bervvurtz, videlicet radicem eius.

SAGAPENUM *hodie vocant Serapinum, quod in Perside optimum prouenit. Senior Andromachus Sagapeni habet* ℥ iiij. *Iunior verò tantum* ℥ ij.

ARISTOLOCHIA *tenuis, id est, Aristolochia nostra longa vulgaris.*

¶ Theriaca in omnibus antidotis ob multiplicem vsum potiores partes obtinet. Est enim famosa & salubris contra genera ægritudinum plurima, valet enim ad grauissimas passiones totius corporis humani, Epilepticis, catalepticis, apoplecticis, cephalargicis, stomachicis, hæmicranicis prodest. Ad raucedinem vocis & constrictionem pectoris optima est: arteriacis, asthmaticis, hæmoptoicis, ictericis, hydropicis, peripneumonicis, iliosis, & vulnera in intestinis habentibus, Nephreticis, calculosis subuenit: menstrua educit, & fœtum mortuum expellit: lepras, & variolas & frigus, & cæteras passiones inueteratas emendat. Præcipuè contra omnia venena & serpentium morsus & reptiliũ valet. Sed diuersa est eius dosis pro quãtitate & qualitate vniuscuiusq; passionis. Omnem defectionem sensuũ releuat, Cor, cerebrum, hepar,

ſtomachum confortat, totum corpus incorruptum ducit & cuſtodit.

Theriaca Andromachi Senioris, è carmine eiuſdem Elegiaco tranſlata.

℞. Trochiſcorum Sylliticorum ʒ xlviij.
Trochiſcorum Theriacorum
Piperis longi
Liquoris papauerini, id eſt, opij
Magmatis Hædychori ana ʒ xxiiij.
Foliorum Roſarum ſiccarum
Iridis Illyricæ, id eſt, ireos
Cyaneæ Glycyrrhizæ
Seminis Buniadis, id eſt, napi, vulgò *Beyeriſche rublein.*
Scordij
Liquoris Balſami, loco cuius oleum Charyophyllorum
Cinnamomi
Agarici ana ʒ xij.
Myrrhæ
Coſti
Croci Corycij
Caſiæ, id eſt, Caſsiæ ligneæ veræ, aut ſuccedanei eius

Nardi

Nardi Indicæ
Iunci Arabici, id eſt ſchœnanti
Thuris, videlicet maſculi & electi
Piperis candidi
Piperis nigri
Comarum Dictamni, id eſt foliorum & florum dictamni Cretici veri.
Marrubij
Rhei, id eſt quod hodie vocatur Rhabarbarum
Stœchadis
Petroſelini, id eſt ſeminis eius
Calaminthæ, id eſt Calaminthi montani tenui folij.
Lachrymæ Terebinthi Libyſtiadis
Zingiberis
Quinque folij i. radicum eius ana ℥ vj.
Polij, videlicet montani & albi, quod è Lugduno affertur.
Chamæpityos
Styracis, id eſt ſtoracis calamitæ ſyncerae & electæ.
Mei

Amomi Racemoſi, aut ſuccedanei eius vt
Nardi Galaticæ, id eſt Celticæ ſuprà)
Rubricæ Lemniæ, id eſt terræ ſigillatæ veræ, aut Boli armeni, vt ſuprà
Phu Pontici

Chamædryadis Creticæ, id eſt Chamædryos veræ
Foliorum Malobathri, eius loco ponatur Macis
Chalcitidis toſtæ.
Radicis Gentiadis, id eſt Gentianæ
Aniſi
Succi Hypocyſtidis

Fructus Balſami, id eſt carpobalſami, pro quo etiam ſuccedaneum ſumatur, ſicut ſuprà facta eſt mentio.

Gummi ſplendidi
Seminis fœniculi
Cardamomi Indici, id eſt minoris
Seſelios tenuis
Lachrymæ nigræ ſpinæ
Thlaſpios
Hyperici
Amnios
Sagapeni ana ʒ iiij.
Caſtorei
Ariſtolochiæ tenuis
Seminis Dauci
Bituminis
Liquoris panacis, id eſt, opopanacis
Centaurij videlicet minoris
Chalbanidis pinguis, id eſt, Galbani recentis & puri ana ʒ ij.

Confice

Confice cum vino & melle. Hactenus Andromachus.

Vini autem tantum accipias, quantum liquoribus & ſuccis diſſoluendis ſatis fore cōieceris, vt proximè dictum eſt. Mellis verò optimi accipe ℔ xiiij. ℥ iij ita detrahis Mellis ℥ iij. de priori Theriaca, quia huic deſunt Abrotoni & Acori ana ʒ iiij.

Confice autem & hanc Theriacam vt proximam.

TROCHISCI *Theriaci, ſunt Trochiſci de vipera ſiue de Thiro, vt hodie vocant.*

MAGNA *hædychroum, id eſt, Trochiſci hædychroi, quos Auicenna vocat Alinda hacaron, quorum compoſitionem in tractatu de Trochiſcis inquire.*

CYANEAE, *id eſt, Cæruleæ vel nigræ Glycyrrhizæ, ſeu vt hodie vocant Liquiritiæ, quæ nigrum colorem habet. Intelligit autem Andromachus ſuccum Glycyrrhizæ.*

CROCVS *Coricius, id eſt, in Corico Ciliciæ monte nati, hoc eſt Croci Orientalis.*

LACHRYMAE *Terebinthi Libiſtialis, id eſt, Reſinæ Terebinthinæ Libycæ, in Libya Aphricæ regione natæ, eius loco nos accipere poſſumus laricis reſinam, quæ vbique in Germania Terebinthina impropriè vocatur.*

MEI loco, quo caremus, possumus accipere Seseli Creticum, id est, bervvurtz, aut semen nigrum & odoratum, quod hodie vocant impropriè Amomum, veteres autem Sison.

PHV ponticum, non est Valeriana vulgaris, sed ea herba, quæ in Hessia vocatur Theriac KsKraut, vel GartenseliuncK.

MALOBATHRVM non habemus, eius locco accipe spicæ Romanæ radiculas, vel spicæ Romanæ & Macis ana, partes æquales, vt Arabes præcipiunt, Vel Cassiam ligneam veram.

RADICIS Gentiadis, id est, Gentianæ à Gentio Illyrici rege sic appellatæ, qui eam primùm inuenisse creditur.

GVMMI splendidi, id est, mundi, synceri & translucidi, videlicet Gummi Arabici cognominati.

NIGRA vel cærulea spina, est arbor, quæ aliâs dicitur spina Aegyptia, ex qua manat gummi Arabicum. Per lachrymam verò eius Andromachus intelligit succum eius, qui Acatia vocatur, & fit ex fructu siliquaceo huius spinæ, eius loco accipimus succum prunellorum agrestium.

SESELI tenue, est Sesélli Creticum, quod ex omnibus speciebus Seselios minimum & tenuissimũ est, Germanicè vocatur Bervvurtz, potest

oteſt tamen etiam vulgare intelligi.

DAVCVS, id eſt, daucus Creticus, hoc oco eius vice, accipe ſemen Pimpinellæ noſtra- is, aut radices ſeſelios Cretici, nihil enim re- ert, quòd bis accipiatur in hanc compoſitio- iem, eſt autem ſeſelli Creticum quod Germa- icè vocatur Bervvurtz.*

ARISTOLOCHIA tenuis, eſt illa ua apud nos naſcitur, longa cognomento, cú- us radices gracilitate ſua & longitudine imi antur ſarmenta vitium.*

¶Andromachus Neronis medicus, pri- nùm condidit medicamentum hoc, eíque eclarationem, heroicis carminibus de- criptam, nuncupauit. Sed Galenus mutata orma, compoſitionem reddidit meliorem.

Theriaca Diateſſaron, ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

2. Gentianæ
accarum lauri
Iyrrhæ
riſtolochiæ rotundæ ana ℥ ij.
Iellis deſpumati optimi ℔ ij. id eſt, ℥ xxiiij.

DIATESSARON, hoc eſt ex qua- or ſimplicibus compoſita.*

ARISTOLOCHIA *rotunda non est illa radix quam nos holvvurtz vocamus, sed alia multò maior & tuberosa, intus solida, colore luxi flauo, odore & sapore similis Aristolochiæ longæ nostrati. Affertur ex Italia & Heluetia.*

Theriaca antidotus Diatessaron ad affectus frigidos, cum cerebri, vt epilepsiam, paralysim, spasmum Cynicum: tum ventriculi, vt inflationem, & ab ea dolorem, tardam coctionem: tum denique hepatis, vt hydropem, cachexiam, obstructionem. Præterea morsus Scorpionis, & potioni veneni confert.

Mithridatium ex Democratis Græco carmine in latinam linguam translatum.

℞. Myrrhæ Arabicæ Troglodytidis
Croci
Agarici
Zingiberis
Cinnamomi
Spicæ Nardi
Thuris videlicet electi
Thlaspios ana ʒ x.

Sese

efelios
)pobalfami (aut oleum Charyophyllo-
rum)
:hœni,id eft,Squinanthi vt hodie vocant
œchadis
ofti(videlicet veri & aromatici)
halbanæ
'erebinthinæ
iperis longi
aftorei Pontici
ıcci Hypociftidis
yracis bonæ
popanacis
lij Malobathri recentis(aut fuccedanei
eius) ana ʒ viij.
afsiæ nigræ(ligneæ aut fuccedanei eius)
olij
peris albi
ordij
minis dauci Cretici
uctus balfami(aut fuccedanei eius)
pheos
ellij ana ʒ vij.
ardi Celticæ purgatæ
mmi
trofelini,id eft,feminis eius
ij papaueracei
rdamomi
ninis fœniculi

Gent

Gentianæ
Foliorum Rosarum
Dictamni Cretici ana ʒ v. Boni ponderis.
Anisi
Arij
Acori (siue calami aromatici)
Phu
Sagapeni ana ℥ iij.
Mei Athamantici
Acaciæ
Ventris Scinci videlicet veri
Fructus Hyperici.i.Summitatum eius ana ʒ ij. ß.
Vini quantum sufficit.
Mellis mensuram conuenientem.

VINI *quantum sufficit, id est, quantum satis est succis & liquoribus dissoluendis.*

MELLIS *mensuram conuenientem, in Græco est σύμμετρον quod idem significat. sit autem mellis optimi odorati & despumati* ℔ *ix.* ℥ *viij.* ʒ *ij.*

CYPHI *sunt Trochisci qui ad odorem suffiuntur, eius compositio habetur in tractatu de Trochiscis.*

NARDVS *Celtica est Spica Romana. Purgata, id est, à paleis, terra & sordibus munda*

mundatæ, Radices eius tantùm debent accipi.

ARII, *in Græco est* Αρίε, *id est*, *Ariu, quod nomen apud nullum aliū Authorem in Mithridatio scriptum inuenitur. intelligit autem Democrates per Arion siue Arium, Aron, id est Aron, quantum ego ratiocinari possum; nam Aron egregiam facit contra venenata medicinam.*

ACACIA *vera caremus, accipe ergo loco eius Succum prunellorum Siluestrium, diligenter spissatum, aut alium quendam, quem Doctores substituent. Nos inferius ponemus Acaciam Succedaneam.*

¶Mithridaticum proximum est, in qualitate, & virtute Theriacæ, & parum differunt: nisi fortè quòd Theriaca est parum calidior & potentior contra venena serpentum. Curat omnes paßiones capitis virorum vel mulierum, si fuerint ex frigiditate, & maximè melancholicis & timidis, epilepticis & hæmicranicis confert, & dolorem supercilij patientibus & lachrymantibus oculis, & ad omnia capitis vitia vel aurium subuenit: dentium doloribus & palato, & omnibus vitijs oris & maxillarum medetur, si super locum dolentem ponatur, & iterum ad modum Emplastri

ſtri ponatur in temporibus,vnde fit diſcur ſio , Squinantiam ſoluit, Apoplecticis,tuſſientibus , aſthmacis , hæmoptoicis , peripleumonicis,& omnibus doloribus qui intra corpus humanum fiunt , ſuccurrit iliacis , dyſentericis , & lientericis confert , ſi detur cum decoctione balauſtiæ,extenſionem humerorum,tetanos ſiue ſpaſmos patientes,& paralyticos ſine mora ſanat,diaphragmati & hypochondrijs ſubuenit,renibus & veſicæ opitulatur,Calculos frangit , menſtrua prouocat , omniáque vitia matricis excludit , ſchiroſim patientibus & podagricis ſingulis præſidio eſt : præcipuè datur contra venena omnia , venenatos morſus , ſiue rabidi canis , ſeu cuiuſcunque reptilis , impoſitum ſiue bibitum, cum magna admiratione emendat : quotidianarijs & quartanarijs etiam ante horam acceſsionis cum vino tepido datum mirificè prodeſt.

Mithridatium aliud, vt ex Cleopatro & Antipatro, Galenus & Aëtius exſcripſerunt.

℞. Myrrhæ ʒ vij. ß. ∽ iiij.
Nardi tantundem

Croci

Croci ʒ vij. ℈ iij.
Opij ʒ iiij. ℈ ij. ß.
Styracis ʒ v.
Cinnamomi ʒ vij. ℈ iij.
Castorei ʒ vj. ℈ j.
Polij ʒ vj. ℈ iij.
Scordij ʒ vij. ℈ iij.
Zingiberis tantundem
Costi ʒ vj. ℈ iij.
Piperis albi ʒ v. ℈ ij.
Piperis longi ʒ vj. ℈ iij.
Seselios ʒ v.
Abrotoni tantundem
Petroselini, videlicet seminis ʒ iiij.
Seminis Dauci ʒ vj. ℈ iij.
Casiæ ʒ v. ℈ iij.
Thuris ʒ vj. ij.
Succi Hypocistidis ʒ vj. ℈ j. ß.
Nardi Celticæ ʒ iiij.
Seminis fœniculi ʒ iiij.
Nardi Indicæ ʒ iiij.
Acori (aut calami aromatici)
Phu Pontici
Sagapeni
Fructus balsami aut succedanei eius
Hyperici
Illyridis, id est, Ireos ana ʒ ij.
Rubricæ Lemniæ (loco eius Bolus leuanticus ʒ vj.

Lumborum Scinci, videlicet veri
Cypheos ana tantundem, id eſt, ʒ vj.
Acaciæ
Gummi
Cardamomi
Pelecini ana ʒ ij.
Thlaſpeos ʒ vj. ∽ iiij.
Gentianæ ʒ iiij.
Aniſi ʒ iij.
Roſarum Siccarum ʒ iiij.
Mei Athamantici tantundem
Schœni, id eſt, Squinanti ʒ vj. ∽ iij.
Opopanacis ʒ vj.
Galbani ʒ vj. ∽ iij.
Opobalſami tantundem (cuius loco vt ſuprà oleum Charyophyllorum)
Ariſtolochiæ, videlicet, rotundæ veræ ʒ j.
Hyſſopi ʒ iij.
Marrubij ʒ j.
Chamœpityos ʒ iij.
Libanotidis ʒ v.
Terebinthinæ ʒ vj. ∽ iij.
Mellis Attici quod ſufficit.
Vinum ne addas. Hactenus Cleophantus & Antipater.

Mellis autem deſpumanti optimi & odorati ſume ad totam confectionem ℔ vij. ℥ vj. ʒ vj. vinum ne addatur præcepit, Cleophantus, ideò in

aceto

aceto sunt dissoluendi liquores concreti, vt Sagapenum, Opopanax & Galbanum, confice secundum artem.

M E L L I S [illegible] *Attici nobis copia non sit, ideóque aliud, quod optimum fuerit recipiendum erit.*

Compositio hæc est valde mendosa in ponderibus apud Aëtium, apud Galenũ verò est emendatior. Rursum simplicium numero aliqua desunt apud Galenũ, quæ ex Aëtio confectioni huic restitui. Aëtius hunc authorem vocat Cleopatrũ, Galenus verò Cleophantum. ∽ *hic character significat obulum: est autem obulus pondus* ℈ *ß. scrupuli videlicet dimidium, itaque vj. obuli faciunt* ʒ *j.*

N A R D V S *Indica hoc loco non significat Spicam nardi Indicam, sed Malobathrũ, id est folium Indum, quod nardi est species & in India gignitur. Aëtius propterea hoc loco pro Nardo Indica habet Phyllon, id est folium Indum, cuius loco accipe Casiam ligneam veram quæ Cinnamomo est similis, aut Macis & radicum Spicæ Romanæ ana* ℥*j.*

A C O R I, *id est, radicis, quæ nunc impropriè vocatur Calamus Aromaticus.*

P E L E C I N I, *id est, seminis eius, in eius penuria accipe semen Nigellæ agrestis &*

cornutæ, est autem [illegible] [illegible]it. hos Vigellæ, nascitur in agris.

LIBANOTIS [illegible] significat Rosmarinum sed Angeli[illegible] syluestrem minorem. Nam plures sunt Libanotidis species, semen autem eius accipi debet quod Cachrys vocatur.

Mitridatium, secundum descriptionem Andromachi.

℞. Glycyrrhizæ ʒ vij. ß. ℈ iiij.
Opii ʒ iiij. ℈ ij.
Castorei ʒ vj.
Polij ʒ v. ℈ ij.
Costi ʒ v. ℈ ij.
Nardi spicæ ʒ vj. ℈ ij.
Casiæ videlicet veræ ʒ v. ℈ ij.
Thuris ʒ vj.
Seselios ʒ v. ℈ ij.
Succi Hypocystidis ʒ vj.
Acori, id est, calami aromatici ʒ ij.
Scordij, videlicet veri ʒ vj. ℈ ij.
Folij, loco eius sumatur Macis ʒ iiij.
Gallij ʒ v. ℈ iij.
Cypheos ʒ vj. ℈ ij.
Myrrhæ ʒ vj.

Croci

[illegible]rhæ tr[illegible]

Croci [illegible]

Cinnamo[illegible] ʒ vj. ß ij.

Styracis, videlicet optimæ ʒ vj. ß iij.

Zingiberis ʒ vij. ß ij.

Phu Pontici ʒ ij.

Petroſelini, videlicet ſeminis ʒ iiij. ß iij.

Nardi Celticæ ʒ iiij.

Seminis Fœniculi ʒ iiij

Seminis Dauci ʒ vj. ß iij.

Nardi Indicæ ʒ iiij.

Hyperici ʒ ij.

Acaciæ ʒ ij.

Gentianæ ʒ iiij.

Aniſi ʒ iij.

Thlaſpios ʒ vj. ß iiij.

Mei Athamantici ʒ iiij.

Roſarum ſiccarum ʒ iiij.

Gummi, videlicet Arabici ʒ ij.

Cardamomi ʒ iiij.

Schœni, id eſt, ſquinanthi ʒ vj. ß ij.

Opopanacis ʒ vj. ß ij.

Opobalſami ſiue olei charyophyllorum ʒ vj. ß iiij.

Galbani ʒ vij.

Scinci, videlicet veri ʒ ij. ß ij.

Terebinthinæ ʒ vj. ß ij.

Vini Chij quod ſufficit.

Mellis Attici cocti quod sufficit, hoc est, ℔ vj. ℥ iij. ʒ ij.

FOLIVM *duas res significat, folium nardi videlicet, aut Malobathrum, quod hîc recipiendum est.*

GALLION *herba est multis minimísque floribus, luteis & odoratis: est autem species Aspergulæ, Germanicè vocatur Ranritzen.*

NARDVS *Indica hoc loco non significat Malobathrum, id est, folium, sed radicem Indicæ nardi, nam nardi partes tres olim in vsu fuerunt, videlicet Radix, folium & Spica, anteà verò præcepit in hanc compositionem sumendam esse Spicam nardi, & folium, id est Malobathrum, ideò necessariò hoc loco per Indicam nardum intelligit radicem Indicæ nardi.*

Esdræ antidotus ex Aëtio.

℞. Amomi ℈ xij.
Florum iunci odorati, id est, florum Squinanthi, eorum loco sume summitates Squinanthi ʒ ix.
Pyrethri ℈ vj.
Croci ℈ xxxvj.
Cinnamomi ℈ vj.

Myrrhæ

Myrrhæ troglodyticæ ℈ xij.
Styracis calamintæ ℈ xviij.
Petroſelini ℈ iij.
Seminis Dauci ℈ iij
Tragacanthæ ℈ vj.
Succi Hypociſtidis ℈ ix.
Iridis Illyricæ,id eſt Ireos
Abrotoni ana ℈ xv.
Seminis fœniculi ℈ vj.
Bdellij ℈ ix.
Thuris ʒ j.
Sulphuris viui ℈ vj.
Seminis Hyoſcyami albi ℈ xxvij.
Caſsiæ ligneæ aut ſuccedanei eius ℈ ix.
Seminis papaueris ℈ xxx.
Spicæ Nardi ℈ xij.
Seminis Rutæ ℈ iij.
Seminis Ocimi ℈ iij.
Rhois Culinarij ℈ lv.
Seminis Anethi ℈ vj.
Azari,id eſt,radicum eius ʒ j.
Seminis Cardamomi ℈ vj.
Opij ℈ xxvij.
Euphorbij ℈ vj.
Piperis nigri ℈ xxx.
Roſarum ſiccarum ℈ ix.
Phylli ℈ xij.
Opobalſami ſiue olei Charyophyllorum
℈ xxiiij.

Ventris mergi ℈ vj.
Laccæ ℈ xij.
Lycij Indici ℈ xij.
Charyophylli ℈ xij.
Stercoris reperti in aluo mergi ℈ vj.
Florum Nerij ℈ iiij. ß.
Rhei pontici, id eſt Rhabarbari ℈ xij.
Mei Athamantici ℈ vj.
Terræ Cimoliæ ℈ xij.
Succi Arthemiſiæ ℈ xx.
Foliorũ Seridis, id eſt Cichoreæ ℈ ix.
Spicæ Celticæ ℈ xij.
Caſtorei ℈ iij.
Coſti ℈ xij.
Gentianæ ℈ xij.
Confectiones Hædychroi ℈ ix.
Aniſi ℈ vj.
Siſonis ℈ xviij.
Thymiamatis Hammoniaci ℈ xij.
Foliorum Citri ℈ xij.

Vini veteris adorati quantum ſatis fuerit ſuccis & liquoribus reſoluendis. Mellis deſpumati optimi vt Aëtius ſcribit interprete Cornario lib. v. aut vj. Sed nos ſingulis ſpecierum vncijs ternas vncias mellis adijciemus : itaque ſume mellis deſpumati odorati quàm optimi ℔ vj. ℥ vij. ʒ ij. ß.

Arida

Arida omnia minutiſsimè contundito. Opium verò & Myrrham, hypociſtidem, Bdellium, Lycium, Hammoniacum in vino diſſoluito. Tragacantham deinde ſeorſim per ſe affuſo vino diſſoluito. Deinde omnia ſimul miſceto, addendo etiam deſpumatum Arthemiſiæ ſuccum. In vniuerſum hanc confectionem eodem modo conficis, quo Theriacam, & eodem modo dimittenda eſt vt efferueſcat, non omnino repleto vaſe.

NICOLAVS *Alexandrinus duas habet Eſdræ compoſitiones, alteram Magnæ, alteram verò Hiſpanienſis cognomento: ſed quia confuſæ & indigeſtæ tantùm ſunt moles: & numeroſis, & nulla harmonia coëuntibus ſimplicibus conſtant, ideò voluimus eas aſſcribere, his duabus eius receptis paulò exactius compoſitis contenti.*

RHOIS *Culinarij, id eſt, Sumach videlicet pulpæ eius ſine oſſeis ſeminibus.*

PHYLLI, *id eſt, folij, cuius loco pone Spicæ Romanæ Macis ana ℈ vj.*

PRO TERRA *Cimolia accipe Bolum præparatum verum.*

SYSON, *id eſt ſemen illud nigrum, quod apio ſimile eſt, & vocatur impropriè Amomi ſemen.*

THYMIAMA *Hammoniacum, id est Gummi Hammoniacum, quod vocant ammoniacum.*

VENTRIS *Mergi, id est Stomachi auis Mergi, Germanicè vocatur ein Taucher.*

NERION, *id est, arbor Oleander, pro cuius floribus accipe radices Vincetoxici. Legitur etiam in Aëtio rosarum Rhododaphnis: Sed idem est quod flos Nerij, ideo alterũ tantum eorum posuimus.*

¶Mirificè cõtra letalia venena prodest, aliósque vsus multos habet, quos apud Aëtium ℔ 13. cap. 101. Paulum ℔ 7. cap. 11. Actuar. in lib. de composit. medica. reperies.

Esdræ Antidotus ex Actuario.

℞. Mameræ ℥ j.
Amomi, eius loco sume nostrum calamum aromaticum ℥ ij.
Iunci odorati, id est, squinanthi ℥ ß.
Pyrethri ℈ viij.
Croci ℥ j.
Myrrhæ ʒ iiij.
Styracis ℥ ß. ℈ ij.

Petro

Petroselini ℈ iiij.
Tragacanthæ ℥ j.
Succi Hypocistidis ʒ iiij.
Ireos ℥ ß. ℈ ij.
Seminis fœniculi ℥ j.
Folij aut succedanei eius ℥ iij.
Radicis ponticæ, id est Rhabarbari
Rosarum siccarum
Glycyrrhizæ
Florum syluestris Punicæ
Cinnamomi ana ℥ iij.
Nardi Celticæ ʒ j.
Mellis despumati ℔ vj. ℥ ix. ʒ vij.

Myrrham & Hypocistidem in vino dissolue modico. Tragacantham verò per se etiam dissolue, & confice secundum artem. Actuarius ponit absurdum conficiendi modum, quem non sequimur.

¶*Mameræ loco, sume Doronicum Romanum. Florum syluestris Punicæ, id est, florum Balaustiorum.*

CONDITA.

Caro Citri.
Cortices Citri.
Flores Citri.
Arantia integra.

Cortices Arantiorum.
Flores Arantiorum.
Limones. *Limones conditi frequenter pro Chebulis conditis venduntur. Sed facilè deprehenditur dolus. Nam Chebuli vnum tantum magnum & lignosum habent nucleum, Limones verò multa semina, &c.*
Chebuli Myrobalani.
Bellirici Myrobalani.
Emblici Myrobalani.
Citrini Myrobalani.
Indi Myrobalani.

Omnes quinque Myrobalanorum species iam afferuntur ex India conditæ.

Nuces Muscatæ integræ, vt ex India afferuntur.

Iuglandes.
Citonia.
Mespila.
Pira moschatella.
Cerasa.
Pruna Syluestria.
Charyophylli.
Piper *in racemis vt ex India affertur.*
Calamus *aromaticus, id est, verus Acorus.*
Galanga.

Zingib

Zingiber
Enula Campana
Secacul, *id est Siser, Germanicè Gritzelmoren: Clingelmoren.*
Eringium
Pinpinella *nostra.*
Crethami *Agrestis radix:*

CRETAMUS *agrestis herba est Eringij propemodum folijs, Germanicè vocatur Sichelmoren & Sichelkrant, nascitur in agris pinguibus.*

Omnia diligenter Saccharo clarificato condiantur secundum artem.

CONSERVAE.

Anthos, *id est, flos Rosmarini.*
Borraginis.
Buglossæ.
Cichoreæ.
Fumi terræ.
Lauendulæ.
Maioranæ.
Melissæ.
Mentæ.
Nenupharis
Primulæ veris. *Primula veris, idem est quod herba paralysis.*

Rosarum.
Pæoniæ.
Violarum.
Cardi benedicti.
Liliorum Conuallium.
Florum Tiliæ.
Euphragiæ.
Sambuci.
Hyssopi.
Acetosæ.
Betonicæ.
Scabiosæ.
Saluiæ.

Flores minutißimè incidantur, & singulis libris florū addantur. Sacchari albißimi libræ duæ, videlicet qui humidi et mucilaginosi fuerint, vt Borraginis, Buglossæ &c. Siccioribus verò, quales sunt Anthos, Lauādulæ, Maioranæ, Melissæ, Saluiæ, Menthæ, & similibus, addantur Sacchari albißimi libræ duæ & semis.

Diacitonium simplex.

℞. Carnium Citoniorum vapore aquæ dulcis coctorum, & ad spissitudinem coctorum.
Sacchari albissimi despumati, & ad spissitudinem iustam cocti ana ℔ viij.

Coquan

Coquantur ad ſolidam conſiſtentiam, & extendatur in tabulam feruens maſſa, refrigerata in partes incidatur. Quidam octo ℔ carnium Citoniorum, addunt ſex ℔ Sacchari clarificati.

Poteris etiam ita facere.

℞. Citoniorum excorticatorum & ab interioribus mundatorum ℔ viij. Sacchari clarificati ℔ iiij. Coque deinde Citonia ſuper vaporem aquæ dulcis: deinde vnà cum Saccharo ad iuſtam ſpiſsitudinem coque.

¶Peculiare remedium eſt fluxus, vel vomitus, quoniam ſtipticat & corroborat membra collapſa, debilia, confortat ſtomachum. Virtutem retentiuam & digeſtiuam: & ſummopere excitat guſtum. Sed ad fluxum datur ante cibum, & ad vomitũ compeſcendum poſt cibum.

Diacitonium compoſitum, deſcriptione Nicolai.

℞. Carnium Citoniorum comminutarum & coctura inſpiſſatarum ℔ iij.
Mellis deſpumati ℔ iiij.
Coquantur ſimul ad iuſtam conſiſtentiam

&

& postquàm ab igne deposueris, antequam refrigerentur, insperge subsequenter species in tenuissimum puluerem contritas.

Cinnamomi ℥ j. ß.
Zingiberis ℥ j.
Piperis
Galangæ ana ℥ ß.
Charyophyllorum
Nucis Muscatæ ana ʒ iij.
Spicæ nardi
Ligni aloës
Macis
Cardamomi ana ʒ ij.
Zedoariæ ʒ j.

Extendatur tota massa in tabula marmorea prius rosacea aqua iniuncta in qua aliquid Moschi dissolutum fuerit.

Et quando vt aluum soluat conficere volueris, antequàm in tabula marmorea extendatur, in vnamquanque lib. adde Scammoneæ ℥ ß. quæ bene trita subigatur composito.

MEL habet Nicolaus, ego potiùs consulerem vt Saccharum loco Mellis adderetur.

Quædam exemplaria habent Mellis lib. iij. sed Nicolai exemplar quod ad meas manus peruenit, habet lib iiij. Nam necesse est etiam, vt species suum conseruatiuum habeant.

¶Hoc est calidius & melius ad ea quæ dixim

diximus, resoluit ventositates, remouet fœtorem corporis, restituit pristinum colorem, & magis restaurat.

Diacitonium è succo Citoniorum.

℞. Succi Citoniorum despumati ℔ xij.
Mellis optimi despumati
Sacchari albißimi clarificati ana ℔ ij.

Coquantur simul ad iustam spißitudinem, deinde ab igne remotis & adhuc tepentibus insperge subsequentium specierum pulueres minutißimè tritos, & per cribrum excussos.

℞. Cinnamomi
Nucis Muscatæ ana ℥ iiij.
Charyophyllorum
Zingiberis
Galangæ ana ℥ ij.
Radicularum nardi Celticæ
Piperis nigri
Ligni aloës
Macis
Zedoariæ
Cubebarum
Cardamomi ana ℥ j.
Confice secundum artem.

LENIT

LENITIVA ET SOLVTIVA.

*

FLORES CASSIAE FISTVLAE *solutiuæ.*

℞. Cannas ſeu ſiliquas Caſsiæ ponderoſas, & quæ non reſonant concuſſæ, aperi eas & contentã in eis pulpam ſeu medullam cum laminis & ſeminibus ſuis diligenter euacua, exempta, proijce ſuper inuerſum & anguſtum cribrũ, ſetis equinis contextum. Cribrũ deinde pone ſupra bullientis aquæ vaporem, & auerſo coclearis conuexo medullam caſsiæ hinc & inde ducito, vt per cribrum paulatim excernatur, & ſi quid excretũ eſt, aut penetrauerit, confeſtim ſubinde auferto, ne plus quàm neceſſe eſt de vapore imbibat, idq; tamdiu facito, donec quantum voles collegeris. Porrò cùm neceſsitas requirit, ſemper recentes exprime caſsiæ flores.: repoſitæ enim aceſcunt.

Si quis Caſsiæ flores ſiue pulpam magis ſolutiuam reddere volet, in bullientem aquam proijciat folia Perſici aut flores Perſici, & Prunellorum ſylueſtrium, aut omnia

omnia hæc ſimul, horum enim vapor & deſtillata aqua ſoluit aluum.

¶Mundificat ſanguinem, & compeſcit omnem acuitatem, & ſedat ſitim, & propriè cum ſucco endiuiæ, aut Taraxaconis, in quibus aduenerit depuratio ſecundum artem Et ipſa quidem mundificat ſtomachum, & educit choleram & phlegma, & operatur illud ſine nocumento & exceſſu, caret enim mordicatione. Et ipſa quidem lenit pectus & guttur, & reſoluit apoſtemata acuta in eis. Et confert calefactioni renum ſumpta cum diureticis & infuſione Glycyrrhizæ, & prohibet generationem lapidis in eis, & confert febribus calidis.

Diacaſsia cum Manna.

℞. Prunorum Damaſcenorum ℥ ij.
Florum violarum M j ß.
Aquæ fontanæ ℥ xviij.
Bulliant ſecundum artem vſq; ad medietatis conſumptionem, cola, & in colatura diſſolue.
Pulpæ Caſsiæ ℥ vj.
Bulpæ Tamarindorum ℥ j.
Mannæ optimæ calabrinæ ℥ ij.

m Sirupi

Syrupi violarum ℥ iiij.
Sacchari Candi.
Sacchari Penidij ana ℥ j.
Sacchari Violati ℥ iiij.
Confice secundum artem.

Pulpa Tamarindorum fit vt pulpa Cassiæ, siue flores Cassiæ.

¶ Est pro delicatis, qui habent stipticum ventrem: non enim est ingrati saporis, nec molesta, sed salubris, lenit viscera, subducit aluum, purgat Choleram, & mitigat febres.

Cassia extracta sine folijs Senæ.

℞. Prunorum numero xij.
Violarum M j.
Hordei mundi.
Anisi
Polypodij
Seminis Cartami ana ʒ v.
Capillorum Veneris
Thymi
Epithymi ana M ß.
Passularum ℥ ß.
Fœniculi seminis ʒ ij.
Seminis Portulacæ.

Sem.

Seminis Maluæ ana ʒ iij.
Glycyrrhizæ ʒ iiij.
Fiat horum decoctio in sufficienti quantitate aquæ, colentur, in colatura dissolue.
Pulpæ Casiæ ℔ ij.
Pulpæ Tāmarindorum ʒ j.
Cinnamomi ℥ iij.
Sacchari optimi ℔ j.
Sacchari optimi ℔ j.
Coquantur ad perfectionē secundū artem.

Casia extracta cum folijs Senæ.

℞. Confectionis Casiæ extractæ sine folijs Senæ ℔. ij.
Pulueris foliorum Senæ ℥ ij.
Misce secundum artem.

¶ Facilè soluit, lenit asperitatem intestinorum, remouet stipricitatem, & ventris onus subducit, & morbis Cholericis & Melancholicis auxilia præbet.

Casia extracta pro clysteribus.

℞. Violarum, id est florum violarum
Violariæ, id est, foliorum violarum.
Maluæ
Mercurialis

Betæ
Parietariæ ana M j.
Fiat horum decoctio in sufficienti aqua, cuius beneficio Casſia extrahatur, & cannæ eius interius lauentur. Deinde

℞. Pulpæ Casſiæ cum hac decoctione extractæ & ad ſpisſitudinem coctæ ℔ j.
Sacchari ℔ j. ß.
Coque ad perfectionem ſecundum artem.

Quidam addunt Diagridium ſiue Scammoneam. Sed hoc nemo faciat inſcijs doctoribus Medicis.

PARIETARIAE, *videlicet veræ, quæ circa macerias & muros naſcitur, ſub ſtillicidijs tectorum, & non ſylueſtris iſtius herbæ luteis floribus, quæ dicitur Germanicè Tag vnd nacht.*

¶ Eſt lenitiua ventris & lenis, & eſt medicina pro delicatis, carens acuitate & mordicatione, & omni exceſſu lædente.

Electuarium Lenitiuum.

℞. Paſſularum enucleatarum ℥ ij.
Adianti nigri

Violarum

Violarum
Hordei mundi ana M j.
Iuiubarum
Sebeſten ana numero xx.
Glycyrrhizæ ℥ ß.
Prunorum enucleatorum.
Tamarindorum ana ʒ vj.
Senæ
Polypodij ana ℥ ij.
Mercurialis M j. ß.
Decoquantur ſecundum artem in ſufficienti aqua, cola, & in colatura diſſolue.
Pulpæ Caſsiæ
Pulpæ Tamarindorum
Pulpæ prunorum
Sacchari optimi
Sacchari violati ana ℥ vj.
Pulueris Senæ ℥ iij. ʒ iij. ß.
Confice ſecundum artem.

ADIANTVM *nigrum, id eſt, capillus Veneris verus, qui à Lugduno affertur.*

¶ Vſus eius eſt in febribus humoralibus & pleureſi, lenit enim & mollit inteſtina, & delet eorum ſtipticitatem, facilè ſoluit ſine moleſtia & læſione choleram phlegmaticam & melancholicam.

Electuarium lenitiuum de Manna Nicolai Alexandrini.

℞. Capillorum Veneris
Scolopendriæ, vel loco eius Cetherach sic
vocatæ.
Epaticæ, hoc est Lichenis ana ʒ iij.
Seminis Cucurbitæ
Seminis Citrulli
Seminis Melonis
Seminis Cucumeris
Violarum ana ℥ j.
Prunorum Damascenorum num. xx.
Coquantur in aqua ad dimidias, deinde
percolentur cum expressione, in colato
dissoluantur.
Mannæ optimæ puræ
Conseruæ violarum
Pulpæ Cassiæ recens extractæ ana ℥ j.
Sacchari albissimi ℔ iiij.
Concoquantur ad mellis consistentiam,
postremò species sequentes inijcian-
tur.

Nucleorum Seminis Melonis
Seminis Cucumeris
Seminis Cucurbitæ
Seminis Citrulli

Flor

Florum violarum
Florum Nenupharis
Seminis lactucæ
Seminis Scariolæ
Seminis portulacæ
Rhabarbari electi
Foliorum Senæ ana ℥ j.
His accuratè subactis conficiatur electuarium.

Vtile est ad purgandum sanguinem, ad Choleram reprimendã & Melancholiam, valet etiam ad hepar calefactum, & corpus vniuersum perpurgat.

Electuarium de Sebeste, D. Bartholomei Montagnanæ.

℞. Sebesten sine nucleis
Prunorum siccorum enucleatorum
Tamarindorum ana ℥ v.
Aquæ violarum ℔ j.
Aquæ Ireos
Aquæ Anguriæ ana ℥ vj.
Succi mercurialis depurati ℥ iiij.
Penidiorum ℥ viij.
Diapruni simplicis ℔ j. ß.
Nucleorum seminis Cucurbitæ

Cucumeris
Melonis
Citrulli ana ℥ ij.
Diagridij ʒ iij.

Caro siue pulpa Sebesten, Prunorum, & Tamarindorum minutissimè teratur, & cum aquis extrahatur. Semina verò minutissimè incidantur, & reliquis misceantur, & fiat secundum artem Electuarium.

ANGVRIA *est Melon magnus, viridis, alio nomine vocatur Abateca, siue Batega, & Melō Indus. Quidam per aquam Anguriæ intelligunt succum eius, & non malè, nam hic magis aluum lenit.*

¶ Confert febribus cholericis interpollatis, & continuis puris, & sedat acuitatem febrium, sitim & vigilias & etiam amaritudinem remouendo, & educit materias acutas à vijs vrinalibus, & vesica.

Medulla siue pulpa Prunorum.

℞. Prunorum magnorum acetosorum & vinosorum quantitatem, quam volueris, & exemptis nucleis in fictili vitreato magno coquito, deinde per cribrum setaceum exprimito, expressam pulpam iterum lento igne ad perfectam & iustam spissi-

ſpiſsitudinem coquito,& ſine Saccharo reponito.

Medulla prunorum vinoſorum , calorem & ſitim in febribus mitigat , & melius eſt vt conſeruetur ſine Saccharo , Ceraſorum modo inſpiſſata.

Porrò ſi medullam prunorum laxatiuam requiris : ex dulcibus prunis aut prunis Hungaricis magnis exiccatis conficito.

¶ Calorem & ſitim in febribus mitigat.

Diaprunum compoſitum non laxatiuum, D. Nicolai.

℞. Prunorum Damaſcenorum electorum numero centum.

Coquantur in modica aqua donec emolliantur , excola , deinde decoctum eorum priuatim reponens , ipſa verò pruna ſuper inuerſum & vaſi impoſitum cribrum ponantur , & manibus hinc & indè ducantur,& premantur,donec omnis eorum pulpa penetrauerit , & cutis cum nucleis tantùm remaneant.Collectam deinde pulpam , & excolatum eorum decoctum in quo bulliuerint violarum ℥ ß. lento igne ad ſpiſsitudinem coquito. Melius eſſet ſi

prunorum pulpa per se inſpiſſaretur, & ſi cum decocto prunorum & violarum pulpa Tamarindorum extraheretur. Deinde cùm inſpiſſaueris.

℞. Pulpæ inſpiſſatæ ℔ j.
Sacchari clarificati ℔ ij.
Pulpæ Tamarindorum
Pulpæ Caſsiæ ana ℥ j.

Agita omnia ſimul ſupra ignem, deinde inſperge ſubſequentium ſpecierum puluerem.

℞. Sandali albi
Sandali rubei
Spodij
Rheubarbari
Cinnamomi ana ʒ iij.
Roſarum
Violarum
Seminis portulacæ
Seminis Scariolæ
Seminis Berberis
Succi Glycyrrhizæ
Tragacanthæ ana ʒ ij.
Seminis Cucurbitæ
Seminis Cucumeris
Seminis Citrulli
Seminis Melonis ana ʒ j.
Confice ſecundum artem.

Dicitur etiam hæc confectio Diadamaſ

damascenum, à prunis Damascenis, quæ capit.

Quidam ponunt prunorum non numero centum, sed ℔ j. sed malè: nam ex Nicolao Alexandrino omnes alij hanc compositionem desumpserunt.

Quædam exemplaria non habent Cinnamomum. Sed Nicolaus Alexandrinus idipsum ponit, & nisi ingrederetur Cinnamomi pondus, confectio hæc esset manca: nam Nicolaus Alexandrinus scribit totam confectionem habere ℔ iij. & ß. & sic est. Impressi tamen codices mendosi sunt, habent enim ℔ ij. & ß. Ita pro cifra. 3. posuerunt. 2. facili errore, non tamen condonando.

NICOLAVS *Alexandrinus non ponit semen Cucumeris, nam si posuisset, dixisset confectionem habere ℔ iij. & ß. & ℥ j. Itaque ℥ j. seminis Cucumeris adiecta est à posterioribus, nihil tamen refert, cùm potius conducat.*

PER *semina Cucurbitæ, Cucumeris, &c. debet intelligi exempta eorum medulla, & hoc semper intelligendum est cùm pulueres horum seminum, ingrediuntur in confectiones quascunque.*

Datur

¶Datur acutas & peracutas patientibus, & maximè Cauſoni & Synocho in principio, in augmento & ſtatu ægritudinis. Et ſine Diagridio poteſt exhiberi in omni hora diei. Cum Diagridio verò, in aurora matutinali,& cum cautela,quoniam eſt ſolutiuum iotte.

Diaprunum compoſitum laxatiuum, D. Nicolai.

℞. Diapruni non laxatiui adhuc recentis & calidi ℔ iiij.
Scammoneæ præparatæ ℥ ij.
Miſce & repone.

Medulla ſiue pulpa Ceraſorum.

℞. Ceraſorum acetoſorum quantum volueris, coque per ſe ſine humore aliquo, & per cribrum ſetaceum manibus exprime, & ad ſpiſsitudinem iuſtam coque, ac ſine Saccharo repone, vt medullam prunorum. Poterit qui volet etiam cum Saccharo conficere.

Diamarenatum ſimplex.

℞. Amarena Ceraſa quantum libuerit, & cum modico vino coque, coctas per cribrum manibus exprime, expreſſam deinde pulpam ad ſpiſsitudinem coque, & deinde

℞. Inſpiſſatæ pulpæ ℔ xij.
Sacchari clarificati & inſpiſſati ℔ viij.
Confice ſecundum artem.

AMARENAE *ſunt magna Ceraſa guſtu vinoſa, quæ Germanicè vocantur Amarellen, æmmerlinge, & amelber.*

Diamarenatum compoſitum.

℞. Diamarenati ſimplicis iam confecti, & adhuc calidi ℔ iiij.
Cui inſperge ſequentes ſpecies in minutiſsimum puluerem tritas.
℞. Cinnamomi
Nucis Muſcatæ ana ℥ j.
Zingiberis
Galangæ ana ʒ iiij.
Cardamomi
Charyophyllorum
Macis

Ligni

Ligni aloës ana ʒ ij.

Confice secundum artem.

Ad hunc modum potes etiam facere confectiones ex Cynosbatis & cornis, hoc est corni fructibus.

Diacatholicon Nicolai.

℞. Pulpæ Cassiæ fistulæ.
Pulpæ Tamarindorum
Senæ mundatæ. ana ℥ ij.
Rheubarbari
Violarum
Polypodij ana ℥ j.
Glycyrrhizæ rasæ.
Penidiorum
Sacchari Candi
Seminis Cucurbitæ
Seminis Citrulli
Seminis Cucumeris
Seminis Melonis ana ʒ ij.

Conterenda conterantur, & seminum quatuor maiorum nuclei incidantur, postea omnia simul conficiantur, cum subsequenti syrupo.

℞. Polypodij ℥ j.
Fœniculi, id est, seminis eius ʒ vj.
Fiat horum decoctio in aqua cœlesti q. ſ.

adden

addendo
Sacchari optimi. ℔ ij.

NICOLAVS *Alexandrinus hanc confectionem vocat Catholicum, è quo desumpta est: is paulò aliter eam describit, sed quia impressum Nicolai exemplar in hac confectione valde mendosum est, malui ex concordi aliorum traditione hanc adscribere.*

¶Confert acutis & peracutis morbis: emollit enim, alterat, robúrque addit iecinorosis & lienosis.

Electuarium Indum maius, descriptione Mesuæ.

℞. Cinnamomi
Charyophyllorum
Spicæ Indicæ
Rosarum
Casiæ lignææ veræ (aut succedanei eius)
Macis
Cyperi, videlicet rotundi. ana ʒ. iiij.
Sandali Citrini ʒ ij. ß.
Ligni aloës.
Nucis Muscatæ ana ʒ. ij.
Turbith optimi. ʒ. j.

Sac-

Sacchari
Penidiorum ana ʒ xx.
Galangæ
Cardamomi maioris
Cardamomi minoris
Azari
Masticbes ana ʒ j. ß.
Diagridij ℥ j. ʒ iiij.
Omnia terantur, & cum oleo Amygdalino dulci fricentur, & cum subsequenti syrupo conficiantur.
℞. Succi Citoniorum
Succi Granatorum
Succi Apij
Succi fœniculi omnium depuratorum ana ℔ ß.
Mellis despumati optimi ℔ iiij. ß.
Decoquantur succi cum melle ad spissitudinem iustam secundum artem.

¶Excrementa humorum, maximè pituitosorum ac putridorum, ventriculo & alijs nutritorijs instrumentis educit. crassos in ijs etiam flatus dissoluit, maláque hinc nata sanat: verbi gratia, inflationem ventriculi, cholicos & renum dolores.

Electuarium Indum minus, D. Mesuæ.

℞. Tur

℞. Turbith optimi ʒ vj.
Sacchari tantundem
Macis
Charyophyllorum
Piperis
Zingiberis
Cinnamomi electi
Cardamomi maioris
Nucis muſcatæ ana ʒ vij.
Scammoneæ correctæ ʒ xij.
Mellis optimi deſpumati triplum, hoc eſt
℔ ij. ℥ iij. ʒ iij.

¶Habet intentionem maioris.

Confectio Hamech maior, D. Meſuæ.

℞. Myrobalanorum Citrinorum ℥ iiij.
Chebulorum Indorum
Rheubarbari ana ℥ ij.
Agarici
Colocynthidæ
Polypodij quercini ana ʒ xviij.
Abſinthij
Thymi
Senæ ana ℥ j.
Violarum ʒ xv.

Epythimi ℥ ij.
Anisi
Fœniculi
Rosarum ana ʒ vj.
Succi fumi terræ ℔ j.
Prunorum numero lx.
Passularum maiorum enucleatarum
℥ vj.
Infundantur omnia in seri quãtitate sufficienti,& ponantur in vitro angusti orificij bene obturato,& dimittantur per dies quinque. Posteà ad ignem feruεant vna atque altera ebullitione,deinde colentur, in colatura dissolue.
Pulpæ Casiæ ℥ iiij.
Pulpæ Tamarindorum ℥ vj.
Mannæ ℥ ij.
Agitentur simul,& adijciatur
Sacchari clarificati ℔ j. ß.
Scammoneæ correctæ ℥ j. ß.
Coquãtur simul ad mellis spissitudinem, deinde aspergatur subscriptarum specierum puluis.
Myrobalanorum Citrinorum
Chebulorum
Indarum ana ℥ ß.
Belliricorum
Emblicorum
Rheubarbari

Seminis fumi terræ ana ℥ iij.
Spicæ nardi Indicæ
Anisi ana ʒ ij.
Confice secundum artem.

¶Morbis omnibus ex flaua bile & pituita salsa natis, nẽpe impetigini, scabiei, elephantiæ, & cancro succurrit. In summa, omni fœditati cutis à biliosis & adustis humoribus procreatæ conuenit. ℥ iij ad ℥ vj.

Confectio Hamech minor, descriptione Mesuæ.

℞. Myrobalanorum nigrarum, id est,
Indarum
Chebulorum
Epithymi ana ʒ L.
Fumi terræ
Absinthij ana ʒ xx.
Thymi
Calaminthæ
Polypodij quercini
Agarici
Glycyrrhizæ
Buglossæ ana ʒ x.
Stichados Arabicæ
Chamædryos, videlicet veræ
Chamæpityos.i. Iuæ Moschatæ

Bedeguaris (eius loco ſume carduum benedictum)
Aniſi ana ʒ v.
Prunorum
Iuiubarum
Sebeſten ana numero lxx.
Paſſularum enucleatarum ℔. j.
Decoquantur in aqua ſufficienti vſq; ad tertias, colentur & colaturæ addantur defruti ſiue Sapæ ℔ ij.
Mellis deſpumati ℔ j.
Scammoneæ correctæ ℥ ij.
Coquantur lento igne vſque ad mellis ſpiſsitudinem
¶Purgat Melancholiam, & vſtos humores alios, ob id confert maniæ, melancholiæ, vertigini, obliuioni & vitijs cutis, qualia ſunt: pſora, id eſt, ſcabies, morphea, cancer, elephantia, impetigo.

Diaphœnicon, deſcriptione Meſuæ.

℞. Dactylorum Heiron enucleatorum, ac tribus diebus in aceto maceratorum ℥ ij. ℈ ij.
Penidiorum ℥ j. ℈ j.
Amygdalarum dulcium ʒ v.

Turbith ʒ vj.
Scammoneæ.i.diagridij ʒ ij.
Zingiberis
Piperis longi
Foliorum Rutæ
Cinnamomi
Macis
Ligni aloës
Anisi
Fœniculi
Dauci
Galangæ ana ℈ j. Ĉ v.
Mellis despumati triplum,hoc est ℔ j.
℥ iij. ʒ vj. ℈ j. ß.
Fiat secundum artem Electuarium.

¶Febribus compositis & diuturnis auxiliatur: bilem enim flauam & pituitam ducit. Cholicis cruciatibus mirificè confert, item doloribus ventriculi, & alijs malis ex crudo humore ortis.

Diaphœnicon in forma solida.

℞. Dactylorum infusorũ in aceto tribus diebus ac noctibus,numero vj.
Seminis Leuistici ʒ ij.
Pineorum nucleorum

Amygdalarum dulcium ana ʒ xv.
Turbith ʒ xij.
Diagridij ʒ xj.
Sacchari Candi ℥ ij.
Piperis longi
Zingiberis
Foliorum Rutæ
Cinnamomi
Macis
Fœniculi
Anisi
Dauci
Galangæ
Ligni aloës ana ʒ j.
Sacchari ℔ j.
Fiat confectio in rotulis, secundum artem.

ISTA *confectio solida Diaphœnicon plerisque medicis est vsui.*

Diasena, descriptione Nicolai.

℞. Senæ ℥ iij.
Auellanarum tostarum nume. L.
Serici tosti ʒ ij.
Lapidis Armeni loti ʒ j.
Lapidis Lazuli loti ʒ iij.
Sacchari ℥ vj.

Cinnamomi ℥ j.
Charyophyllorum
Galangæ
Piperis
Spicæ nardi Indicæ
Ocymi
Foliorum Charyophyllorum
Cardamomi
Croci
Zingiberis
Zedoariæ
Florum Rosmarini
Macropiperis ana ʒ ij.
Mellis despumati ℔ ij.

LAPIS *Armenus est similis lapidi Lazuli, sed non est tantopere cæruleus, sed magis viridis.*

FOLIA *Charyophyllorum, sunt similia folijs lauri, & odorem atque saporem habent Charyophyllorum, eorum loco sume Charyophyllos ipsos.*

¶ Succurrit Melancholicis, mania vexatis, & quartana tristitiáque affectis, lienosis, & omnibus malis ex atra bile procreatis.

Benedicta laxatiua, descriptione Nicolai.

℞. Turbith electi
Sacchari ana ℨ x.
Diagridij
Esulæ
Hermodactylorum
Rosarum ana ℨ v.
Charyophyllorum
Spicæ nardi Indicæ
Zingiberis
Croci
Saxifragiæ
Macropiperis
Amomi (sumatur acorus verus eius loco, vel calamus aromaticus)
Cardamomi minoris
Seminis Apij
Salis Gemmei
Galangæ
Macis
Carui
Fœniculi
Seminis Asparagi
Seminis Rusci.i.brusci
Granorum solis i.milij solis ana ℨ j.
Mellis despumati optimi triplum, hoc est ℔ j. ℥ vj. ℨ iij. Confice secundum descriptionem.

DOSIS *istius electuarij per os sit à ℨ iij. ad ℥ ß.*

PER *ſemen Aſparagi & Ruſci intellige carnem & pulpam eius, reiectis nucleis oſſeis.*

¶Humores pituitoſos, potiſsimùm ad articulos decumbentes, elicit. A renibus quoque & veſica purgat.

Electuarium Elechof ſiue Epiſcopi, deſcriptione Meſuæ.

℞. Scammoneæ Antiochenæ
Turbith optimi ana ʒ vj.
Charyophyllorum
Cinnamomi
Zingiberis
Myrobalanorum Emblicorum
Nucis Muſcatæ
Polypodij ana ʒ ij. ß.
Sacchari ʒ vj.
Mellis deſpumati triplum.i. ℥ x. ʒ j.

¶Bilem flauam & pituitam elicit, flatus quoque expellit, doloribus articulorum, lateríſque prodeſt, itémque cholicis cruciatibus, ad renes etiam & veſicam decumbentes humores expurgat.

Electuarium de Pſyllio, deſcriptione Meſuæ.

℞. Succi Buglossæ domesticæ
Succi Buglossæ agrestis
Succi Endiuiæ
Succi Apij, omnium coctorum & despumatorum ana ℔ ij.
Succi fumi terræ ℥ ij.
In quibus macerentur per xxiiij. horas subsequentia.
℞. Cuscutæ
Anisi
Senæ ana ℥ ß.
Capilli Veneris M j.
Azari
Spicæ nardi Indicæ ana ʒ ij.
Bulliant aliquantulum, adijciendo
Violarum ℥ iij.
Epithymi ℥ ij.
Hæc postquàm modicè bulliuerint, colentur, & colaturæ iuijciantur
Psyllij seminis integri ℥ iij.
Macerentur per xxiiij. horas, singulis horis agitando, deinde sume expressæ à Psyllio mucilaginis ℔ iiij.
Sacchari albißimi despumati ℔ ij. ß.
Diagridij in cotonio malo assati ℥ iij. ß.
Coquantur lento igne ad perfectionem, Addendo puluerem
Trochiscorum Diarhodon

Rheu

Rheubarbari electi ana ℥ j.
Trochiſcorum Berberis ℥ ß.
Confice ſecundum artem.

PER Bugloſſam domeſticam potes intelligere Borraginem, vel magnam illam Italicam Bugloſſam.

¶ Flauam bilem euocat, febribus ardentibus & curatu difficilibus auxiliatur, dolori capitis & vertigini à bilioſorũ humorum euaporationibus procreatis, morbo regio, & iecori ſupra modum calefacto.

Electuarium roſarum, deſcriptione Meſuæ.

℞. Succi roſarum rubearum perfectarum ℔ iiij.
Sacchari Tabarzet, id eſt, albi ℔ j ß.
Mannæ puræ & recentis ℥ vj.
Scammoneæ Antiochenæ ℥ j ß.
Coquantur ſenſim ad ignem molliuſculum, dum ad mellis conſiſtentiam vſq; denſeſcant, deinde inſperge
Trochiſcorum de Berberis ʒ iiij.
Trochiſcorum de Spodio ℥ j.
Galliæ Moſchatæ veræ
Croci ana ʒ ij.

Repona

Reponatur in vase vitreo.

¶Est cholagogum clemens, ob id salubre biliosis affectibus, Arthriditi calidæ, Cephalagiæ calidæ, vertigini, oculorum dolori, ictero.

Electuarium de succo rosarum, descriptione Nicolai.

℞. Succi rosarum rubearum
Sacchari albissimi ana ℔ j. ℥ iiij.
Diagridij ℥ j. ʒ iiij.
Sandali rubei
Sandali albi
Sandali Citrini ana ʒ vj.
Spodij de Ebore ʒ iij.
Caphuræ ℈ j.
Succus rosarum cum Saccharo ad iustam consistentiam coquatur, deinde tritæ species adijciantur.

Hæc compositio potest fieri in forma solida.

¶Expellit flauam bilem citra molestiam: ad morbos articulorum ex biliosis & calidis humoribus notos, ad febrésque tertianas confert.

Diaturbith cum Rheubarbaro, descriptione Montagnanæ.

℞. Turbith optimi
Hermodactylorum ana ℥ j.
Rheubarbari ʒ x.
Diagridij ʒ iiij.
Sandali albi
Sandali rubei
Violarum
Zingiberis ana ʒ j. ß.
Masticbes
Anisi
Cinnamomi
Croci ana ʒ ß.

Sacchari albissimi triplum, hoc est ℔ j. ℥ ij. ʒ ij.
Potest fieri in liquida & solida substantia.

¶ Est Cholagogum, Phlegmagogum & Melanogogum.

Diaturbith maius.

℞. Turbith optimi ℥ j.
Diagridij
Zingiberis ana ʒ iiij.

Cinna

Cinnamomi
Charyophyllorum ana ℨ ij.
Galangæ
Piperis longi
Macis ana ℨ j.
Sacchari albiſsimi ℥ viij. ℨ v.

¶Ducit phlegmaticos humores,& purgat,& calefacit.

Diaturbith minus, deſcriptione Zezaris.

℞. Turbith albi & gummoſi ℨ x.
Zingiberis ℨ v.
Maſtiches ℨ iij.
Sacchari albiſsimi ℥ vj. ℨ vj.

¶Leuiter purgat phlegma à ſtomacho.

Diachartamu, deſcriptione Arnoldi de Villa noua.

℞. Specierum Diatragacãthi frigidi ℥ ß.
Pulpæ Citoniorum ℥ j.
Medullæ ſeminis Cartami ℨ iiij.
Zingiberis albi ℨ ij.
Diagridij ℨ iij.
Turbith ℨ vj.
Mannæ granatæ ℨ ij.

Mellis

Mellis rosati colati
Sacchari ʒ viij.
Hermodactylorum ʒ iiij.
Sacchari albissimi ℥ x. ʒ iij.
Fiat in liquida substantia.

Cùm autem species reseruare volueris, mel rosatum non conuenit addere. Si autem species alicui daturus es, pro viij. drachmis facchari, impone Sacchari ℥ viij.

. PVLPA *siue caro Citoniorum hîc requiritur exiccata.*

¶ Prodest in euacuatione choleræ & phlegmatis.

Hiera picra simplex, descriptione Galeni.

℞. Cinnamomi
Xylobalsami (aut succedanei eius)
Azari
Spicæ nardi Indicæ
Croci
Masticheѕ Chiæ ana ʒ vj.
Aloës non lotæ ʒ centum.
Mellis despumati ℔ iiij. ℥ iij.

Cùm hæc confectiõ magis confortatiua quàm solutiua esse debet, cum aloë lota addenda est.

¶ Contra

Violarum
Abſinthij
Epithymi
Agarici
Roſarum
Turbith
Colocynthidis
Maſtiches ana ℈ ij.
Aloës non lotæ ʒ x. ℈ ij.
Mellis deſpumati ℥ viij.

¶ Facit ad diuerſas capitis & aurium & oculorum diſtemperantias, ſtomachum quoque optimè purgat, affectiones hepatis emendat, ſplenis duritiem & denſitatem emollit & extenuat. Renibus & veſicæ prodeſt, & matricis diſtemperantiam emendat.

Hieralogodium, deſcriptione Nicolai.

℞. Pulpæ Colocynthidis
Polypodij ana ʒ ij.
Euphorbij
Polij montani minoris
Coccognidij ana ʒ j. ß. G̈ vj.
Abſinthij
Myrrhæ
Troglodyticæ ana ʒ j. G̈ xij.

Centaureæ minoris
Agarici
Hammoniaci
Folij (aut ſuccedanei eius)
Spicæ nardi Indicæ
Scyllæ aſſatæ
Diagridij ana ʒ j.
Aloës
Comarum Thymi
Caſsiæ ligneæ
Chamædryos
Bdellij
Praſsij ana ℈ ij. Ĉ xiiij.
Cinnamomi
Opopanacis
Caſtorei
Ariſtolochiæ longæ
Leucopiperis
Macrŏpiperis
Malanopiperis
Croci
Petroſelini Macedonici
Sagapeni ana ʒ ß.
Hellebori nigri
Hellebori albi ana C̈ vj.
Mellis deſpumati triplum.hoc eſt, ℥ x. ʒ vj. ℈ j. C̈ iiij.

QVAEDAM *exemplaria habent Colocynthi*

locynthidis ℥ ij. Sed maximo errore, nos itaq; veram compositionem Nicolai Alexandrini sequimur, qui habet hanc proportionem.

COCCOGNIDII *debent esse ʒ j. ß. G xij. si Alexandrinum Nicolaum sequi volumus impressum, qui habet ʒ xvij. & hæc compositio habet decimam partem Nicolai. itaque si ʒ j. ß. & G xij. multiplicantur per decem, erunt ʒ xvij.*

NOTA. ℈ *ij. & G. xiiij. sunt decima pars drachmarum nouem: in Nicolao autem Alexandrino impresso, non nouem sed vndecim legitur: sed hoc factum est vitio librariorum xj. pro ix, ponentium; quamuis impressus codex pro xj. habet* II. *id est vndecim per cifras scriptum. quod autem legendum sit ix. & non xj. indicat degradatio ponderis in tota hac confectione.*

¶Exterminat diuturnas & inueteratas passiones, id est, Maniani, ad omnes melancholias, epilepsias, scotomaticos, id est, vertiginosos & spumantes caducos, & qui sibi præmordent linguam, cephalalgicos, hemicranicos, & qui ita vexantur ex capitalibus commotionibus, vt videantur quasi dæmonium habere, qui appellantur, spatici, data purgat, ne incendium aut piptomia generetur corpori; quod

supraſcriptis paſsionibus ſubiacet, quibus inuitis etiam medetur. Paralyticis & tremulis ſubuenit, datur indigeſtis, cardiacis, pleuriticis, hepaticis, ſpleneticis, elicit menſtrua, nephreticos, arteticos, & iſchiadicos ſubleuat, venena & venenatas paſsiones & morſus admodum perſanat, lepras & varias zermas emendat. Eſt autem ſine vllo periculo, neq; alias moleſtias infert accipientibus, datúrque de ea ter in menſe pondus drachmarum trium cum mulſæ cyathis iij. & ſalis cochlear j.

Hiera Pachij, ex deſcriptione Nicolai Alexandrini.

℞. Stœchados
Marrubij
Chamædryos
Agarici
Colocynthidos ana ℥ x.
Opopanacis
Sagapeni
Petroſelini
Mali terræ
Piperis albi ana ℥ v.
Cinnamomi

Spicæ nardi
Myrrhæ
Folij
Croci ana ⋈ iiij.

Mellls deſpumati triplum, id eſt, ⋈ CCLXXXV. qui faciunt ℔ iij. ℥. iiij. ⋈ V.

Arida omnia in tenuiſsimum puluerem tundito, liquores verò, opopanacem, ſagapenum, electa & pura in mortario tundito, deinde in feruenti mortario cum melle deſpumato feruenti adhuc vnito, ac reliquis miſceto cùm omninò leuigata fuerint. Cùm verò mel ad diſſoluendos hos liquores accipies, de ſupraſcripta quantitate ſumito, nihil addendo.

MALVM *terræ, id eſt, radix Ariſtolochiæ rotundæ veræ.*

SCRIBONIVS *Largus mirum in modum effert huius Hieræ virtutes, quemadmodum etiam Marcellus, itaq; nõ ab re fuerit tutò ea vti, cùm & nos eius efficaciam aliquoties experti ſumus.*

⋈ *hæc nota ſignificat Romanis ſcriptoribus denarium, eſt autem denarius pondus Romanũ drachma paulò grauius. Nam drachmæ octo faciunt vnciam, cùm denarij ſeptem conſtituant vnciam, non raro tamen indifferẽter*

pro drachma accipitur, sed malè.

¶ Compositio hæc sanat morbo comitiali correptos, furiosos, scotomaticos, Cephalalgicos, facit ad deprauatam in vtramlibet partem. Ad Tetanum, & Cynicum spasmum, præcipuè verò ad pectoris & lateris dolores prodest, ex qualibet causa factos siue latente & occulta, siue manifesta. Præterea neruorum tensionibus mirificè conuenit, prodest & ad articularem morbum, ad spinã & totius lumborum dolorem, duritias in mammis mulierum cum dolore consistentes, ex toto interdum sanat. Ad stomachicos euidẽter conuenit. Remediat enim eos quibus frequenter inaccessit cibus, aut assiduè nauseant, aut saliua abundant, præcipuè verò Melancholicis benefacit &c.

Carthartícum imperiale, secundum descriptionem Nicolai Alexandrini.

℞. Diagridij
Sacchari ana ʒ viij.
Cinnamomi
Nardi
Saxifragæ

Poly

Polypodij ana ʒ iiij.
Charyophyllorum
Zingiberis
Celticæ,id eſt,Spicæ Celticæ
Melanopiperis
Macropiperis
Cardamomi
Amomi,eius vice ſume noſtrum calamum aromaticum ana ʒ iij.
Mellis deſpumati ℔ j. ℥ iiij. ʒ vij.

SAXIFRAGA quàm Græci deſcribunt,mediam habet figuràm,& magnitudinem inter Pulegium & Thymum. Germanicè vocatur Steinplei.

¶Caput optimè purgat,os bene olens reddit,de ſtomacho & toto còrpore vtrãque bilem deducit.

Puluis medicaminis Turbith, deſcriptione Auicennæ.

℞. Zingiberis albi
Maſtiches ana ʒ x.
Turbith ſubtiliſs.pulverizati ʒ x.
Sacchari Tabarzet quantum eorum eſt. Commiſceantur.

¶Purgat humores phlegmaticos, datur

tur pueris, mulieribus, senibus, & humidis, delicatis & ociosis.

Puluis Senæ præparatæ, descriptione Montagnanæ.

℞. Senæ ʒ xij.
Zingiberis
Macis ana ʒ iij.
Cinnamomi
Tartari ana ʒ j. ß.
Hæc in puluerem redacta commisceãtur.

¶ *Purgat caput mirabiliter.*

Dosis ʒ j. ante cœnam. A ʒ. ij ad iij. et ultra.

Puluis aut tragea laxatiua.

℞. Turbith ℥ j.
Zingiberis
Cinnamomi
Mastiches
Galangæ
Cardamomi minoris
Charyophyllorum
Anisi
Hermodactylorum

Diag

Diagridij ana ℥ ß.
Foliorum Senæ ℥ ij.
Sacchari ℥ iiij.
Miſceantur in puluerem contrita.

¶ *Purgat Choleram, Phlegma & Melancholiam.*

Puluis ſternutatorius.

℞. Radicum Pyrethri ℥ j.
Caſtorei ℥ ß.
Hellebori albi
Hellebori nigri ana ℥ j.
Maioranæ M j.
Miſceantur, fiat puluis lege artis.

Naſalia.

℞. Calaminthæ
Maioranæ
Radicis Ireos
Seminis Nigellæ
Caſtorei
Seminis Staphiſagriæ ana ʒ j.
Hellebori albi
Pyrethri
Nucis Muſcatæ
Myrrhæ rubeæ

Euphorbij ana ℈ ij.
In pulueres singula conterantur, deinde cum Ladani ʒ vj. & melle modico formentur nasalia.

Species ad glandes, aut suppositoria acuta conficienda

℞. Hellebori albi
Granorum Colocynthidis ana ℥ j. ß.
Esulæ præparatæ
Hermodactylorum ana ℥ j.
Specierũ Hieræ, picræ simpli. Galeni ʒ ij.
Misceantur puluerizata.

Suppositoria simplicia conficiantur ex Melle & Sale.

PIL

PILVLAE.

Pilulæ Alephanginæ, secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Cinnamomi
Cubebarum
Ligni aloës
Calami Aromatici
Macis
Nucis Muscatæ
Cardamomi
Charyophyllorum
Azari
Masticbes
Schœnanthi
Spicæ Indicæ
Carpoballsami aut succedanei eius ana ℥ j.
Absinthij sicci
Rosarum ana ʒ v.

Conterantur grosso modo, & infundantur in aquæ ℔ duodecim, & coquantur lento igne in duplici vase vsq; ad consumptionem duarum partium, id est, ad remanentiam tertiæ partis. Deinde exprimantur fortiter & colentur, in colaturæ ℔ duabus dissolue Aloës Succotrinæ multoties in vitreo vase lotæ, cum

cum aqua pluuiali, & iterum ſiccatæ ℔ j. agitentur ſimul continuè in Sole: deinde addantur pulueres Myrrhæ, Maſtiches ana ℥ v. Croci ʒ iij. Deinde quod reliquum eſt colati decocti ex aromatibus, etiam affundito, & exiccentur ad Solem vel in Stufa, admiſcẽdo ſubinde quod denſatum eſt, liquido, & linteo puro vas obtegatur, aduerſus incidentium muſcarum & ſordium iniurias. Poſtremò reponatur maſſa, & fiant Pilulæ paruæ cùm neceſſitas requirit.

PILVLAE *Alephàgina compoſitæ ſunt à Meſue, vt confortent potius Stomachum & Cerebrum, quàm vt aluum ducant. Propterea aloën toties lotam requirit, & nullum ſolutiuum medicamentum eis admiſcet, ſed confor tantia omnia, niſi quis ſolum azarum excipiendum eſſe contendat.*

ISTAE *pilulæ vbique ſunt in frequenti vſu, ſed rariſsimè vt decebat conficiuntur, nam detrahunt ponderi & numero aromatum, & augent pondus aloës: quidã etiam impuriſſimam aloën admiſcent, atque ipſius aloës ſordes. Porrò miror, cur Meſue iubeat vt decoquantur aromata, cùm tamen omnia aromata tenuiſsimis conſtent virtutibus, quæ facilè inter decoquendum reſoluuntur. Adeò etiam vt deinde ipſum decoctum aut colatura, pror*

ſus

sus non sapiat aromata quæ incocta fuerant. Sed quia ita præparari hanc massam voluit Mesue, in nulla re immutabimus eius placitũ.

QVIDAM confectioni huius massæ pilularum Alephanginarum consulentes, dimidiam aromatum partem cum aqua decoquũt, & aloën in colatura dissoluunt, alteram autem partem aromatum in minutissimum puluerem redactam, inter exiccãdum massæ admiscent, non absurda admodum ratione, si aromata decoctionem sustinerent. Dantur a ℨ ij ad iiij.

¶Ventriculum, cerebrum, & sensoria humoribus crassis, putribus, pituitosis, purgant, & inde natum dolorem dissipant, ventriculum roborãt & concoctionem eius iuuant.

Pilulæ Assaieret, secundum descriptionem Auicennæ.

℞. Specierum Hieræ picræ, descriptione Galeni ℥ j.
Mastiches
Myrobalanorum Citrinorum ana ℥ ß.
Aloës optimæ ℥ ij.
Syrupi de Sthœchade q. ß. Fiat massa.

¶Bilem flauam & pituitam vacuant.

Pilulæ Arabicæ, secundum descriptionem Nicolai.

℞. Aloës optimæ ℥ iiij.
Radicis Bryoniæ
Myrobalanorum Citrinorum
Myrobalanorum Chebulorum
Myrobala. Indarum
Myrobala. Belliricorum
Myrobala. Emblicorum
Mastiches
Diagridij
Azari
Rosarum ana ℥ j.
Castorei ʒ iij.
Croci ʒ j.
Succi fœniculi q. ß.
Fiat massa.

¶ Valent ad capitis dolorem, vertiginem; hemicraniámque, lætitiam generant, mentísque vigorem conseruant, visum acuunt, auditúmque amissum reparant, ac stomachum à vitiosis humoribus purgant.

Pilulæ Artriticæ siue Artheticæ, descrip. Nicolai.

℞. Herm

℞. Hermodactylorum
Turbith
Agarici ana ℨ iiij.
Casiæ ligneæ veræ
Spicæ nardi Indicæ
Charyophyllorum
Xylobalsami
Carpobalsami
Zingiberis
Masticheς
Fœniculi
Anisi
Saxifragiæ
Seminis Asparagi
Seminis Rusci, id est, brusci
Rosarum
Granorum solis, id est, milij solis
Salis gemmei ana ℨ ß.
Aloēs optimæ ad pondus omnium
Succi fœniculi q. ß.
Fiat Massa.

aut succedaneorum eorum.

Ex asparagi & Rusci seminibus tantùm pulpa illa carnosa accipi debet, abiectis corneis seminibus, ídque semper est obseruandum.

Valent ad podagram, aliósque articulorum dolores.

Pil

Pilulæ de Agarico, descriptione Mesuæ.

℞. Agarici
Masticheṡ ana ʒ iij.
Ireos
Prasſij ana ʒ j.
Turbith ʒ v.
Hieræ picræ ʒ iiij.
Colocynthidæ
Sarcocollæ ana ʒ ij.
Myrrhæ ʒ j.
Sapæ quantum ſufficit.
Fiat Maſſa.

EGO *conſulerem vt Hiera picra nondum melle commiſta acciperetur, hoc eſt ſpecies eius aromaticæ cum aloë tantùm miſtæ: intelligenda autem eſt Hiera picra ſimplex Galeni.*

SAPA *eſt muſtum optimum ad tertias decoctum.*

¶ Auxiliantur aſthmaticis, & alijs thoracis vitijs à craſsis & pituitoſis humoribus natis.

Pilulæ aureæ, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

℞. Aloës

Diag

Diagridij ana ʒ v.
Rosarum
Seminis Apij ana ʒ ij. ß.
Anisi
Fœniculi
Mastiches ana ʒ j. ß.
Croci
Pulpæ Colocynthidis ana ʒ j.
Mucilaginis Tragacanthæ q. ß.
Fiat Massa.

¶ Caput expurgant, aciem oculorum exacuunt; flatus ventriculi & intestinorum dissoluunt, ac citra molestiam aluum deijciunt.

Pilulæ Aggregatiuæ, secundum descriptionem Mesuæ.

℞. Myrobalanorum Citrinarum
Raued Seni ana ʒ iiij.
Succi Eupatorij
Succi Absinthij ana ʒ ij.
Diagridij ʒ vj.
Myrobalanorum Chebulorum
Myrobalanorum Indarum
Agarici
Colocynthidis
Polypodij ana ʒ ij.

Turbith optimi
Aloës ana ʒ vj.
Masticħes
Rosarum
Salis gemmei
Epithymi
Anisi
Zingiberis ana ʒ j.
Electuarij de succo Rosarum Mesuæ q. ſ.
Fiat Massa.

RAVED *Seni, id est, Rhabarbarũ orientale optimum.*

SVCCI *Eupatorij & absinthij debent esse inspissati, vt aloë.*

PER *Eupatorium hoc loco intelligendum est Eupatoriũ quod Mesue describit, quod idẽ est cum Gratiola. Germanicè vocatur vveysaurin, copiosè nascitur ad Albin, igitur hîc erit faciendus eius succus.*

¶ Valent ad diuturnas febres, & vitia capitis, ventriculi, & iecinoris. Humores item biliosos & pituitosos educunt.

Pilulæ Benedictæ, descriptione Nicolai.

℞. Specierum Benedictæ laxatiuæ ʒ vj.
Mellis Rosati quantum sufficit.

Fiat

Fiat Massa.

¶Humores pituitosos, potissimùm ad articulos decumbentes eliciunt, à renibus quoque & vesica purgant.

Pilulæ Cochiæ, descriptione Rhasis.

℞. Specierum Hiaræ picræ Rhasis ʒ x.
Colocynthidæ ʒ iij. ℈ j.
Scammoneæ ʒ ij. ß.
Turbith,
Stœchadi ana ʒ v.
Syrupi de Stœchade quantum sufficit.
Fiat Massa.

STOECHAS *cùm simpliciter & indefinitè ponitur, semper est intelligenda Stœchas Arabica.*

¶Cephalica rectiùs appellantur, quòd scilicet caput magna efficacia expurgent, ex eóque ac neruis humores crassos euacuent.

Hiera Picra rasis ad faciendum Pilulas Cochias.

℞. Rosarum rubearum

Spicæ nardi Indicæ
Maſtiches
Xylobalſami aut ſuccedaneorum
Corpobalſami eorum
Cinnamomi
Xylocaſsiæ veræ
Azari, videlicet radicum eius
ana ℈ j. Ġ vj.
Aloës ʒ vj. ℈ ij.

Pilulæ de Colocynthide, deſcriptione Meſuæ.

℞. Pulpæ Colocynthidæ ʒ vj.
Myrobala. nigrarum, id eſt Indarum
Myrobala. Citrinarum
Sagapeni
Bdellij mollis
Sarcocollæ ana ʒ v.
Aloës ʒ vij.
Nigellæ
Cimini Carmeni
Origani Perſici
Naſturcij albi
Salis gemmei
Abſinthij ana ʒ j.
Succi porri, quantum ſufficit
Fiat Maſſa.

CYMINVM *Carmenum, id est, orientale, ex Carmania regione.*

ORIGANVM *Persicum, idem est quod Creticum Origanum, & est Maioranæ simile.*

NASTVRCIVM *album, id est Thlaspi, Germanicè vvegeKressen: significat etiam Merretich.*

¶Valent ad affectus pituitosos & Melancholicos, vt alphos curatu difficiles, & iuncturarum dolores.

Pilulæ de Eupatorio maiores, descriptione Mesuæ.

℞. Myrobalanorum Citrinarum
Succi Eupatorij Mesuæ
Succi Absinthij ana ℥ iij.
Rauëd Seni.i.Rheubarbari ℥ iij. ß.
MasticHes ʒ j.
Croci ʒ ß.
Aloës bonæ ℥ v.
Succi Endiuiæ quantum sufficit.
Fiat Massa.

¶ Mirificè prosunt in febribus intermittentibus biliosis, morbo regio, iecinorísque obstructionibus.

Pilulæ de Euphorbio, descriptione Mesuæ.

℞. Euphorbij
Colocynthidæ
Agarici
Bdellij mollis
Sagapeni ana ʒ ij.
Aloës ʒ v.
Succi porri quantum sufficit.
Fiat Massa.

¶ Ad emittendam hydropicorum flauam aquam, & materiam tumoris discutiendam valent, opem quoque afferunt lumborum doloribus, & podagræ humida causa concitatæ.

Pilulæ Fœtidæ maiores, descriptione Mesuæ.

℞. Sagapeni
Hammoniaci
Opopanacis
Bdellij mollis
Colocynthidæ
Seminis Rutæ
Aloës

Epithy

Epithymi ana ℥ v.
Hermodactylorum
Esulæ minoris ana ℥ ij.
Scammoneæ ℥ iij.
Cinnamomi
Spicæ nardi Indicæ
Croci
Castorei ana ℥ j.
Turbith ℥ iiij.
Zingiberis ℥ j. ß.
Euphorbij ℈ ij.
Succi porri quantum sufficit.
Fiat Massa.

¶ Vacuant pituitam crassam, crudam, ob id conferunt affectibus inde natis, arthriditi, podagræ, gonagræ, dolori spinæ, & aliarum juncturarum, ventriculi, cholico, alphis, elephantiæ, & albaras.

Pilulæ Fœtidæ, secundum descriptionem Rhasis.

℞. Specierum Hieræ picræ Rhasis ℥ x.
Colocynthidæ interioris ℥ v.
Euphorbij ℥ ij. ß.
Castorei
Piperis
Asæ fœtidæ

Sagapeni
Opopanaci
Seitaragi
Sinapis ana ʒ j.
Centaureæ minoris
Elaterij ana ʒ v.

Gummi, siue lachrymæ & liquores omnes densati, in succo Rutæ q. ß. dissoluantur, deinde admistis reliquis fiat Massa.

SEITARAGI *siue Scytari Indum, est herba similis Thlaspi maiori, id est, Merrettich Latinè vocatur Lepidium maius, Germanicè, Roß Kressen, Pfefferwurtz, Romisch-Kressen & Mau Kressen: accipiēdæ autem sunt radices eius aut semina.*

ELATERIVM *.i. succus fructuum Cucumeris asinini exiccatus.*

Pilulæ de Fumo terræ, descriptione Auicennæ.

℞. Myrobalanorum Citrinarum
Myrobala. Chebulorum
Myrobala. Nigrarum, id est, Indarum
ana ʒ v.
Aloës ʒ vij.
Scammoneæ ʒ v.

Succi

Succi fumi terræ clarificati quantum sufficit, vt formetur ter hæc massa, nam cùm primò fuerit siccata massa, plus succi est addendum, & rursum exiccetur, ídq; tertiò est faciendùm.

¶Educunt è corpore humores biliosos, acres & salsos, ideóque aduersus omnia cutis vitia valent.

Pilulæ de Hermodactylis maiores, descriptione Mesuæ.

℞. Hermodactylorum
Myrobala. Citrinarum
Aloës
Turbith
Colocynthidæ
Bdellij mollis
Sagapeni ana ʒ. vj.
Castorei
Sarcocollæ
Euphorbij
Opopanaci
Seminis Rutæ
Seminis Apij ana ʒ iij.
Croci ʒ j. ß.
Succi caulium quantum sufficit.

Fiat Massa.

¶ Aduersus podagram & Arthritin prosunt.

Pilulæ Indæ, descriptione Haly.

℞. Myrobalanorum nigrarum, id est, Indarum
Hellebori nigri
Polypodij ana ℥ v.
Thymi
Epithymi
Stœchados ana ℥ vj.
Agarici
Lapidis Lazuli loti
Colocynthidæ
Salis Indi (aut salis gemmei) ana ℥ iiij.
Succi Eupatorij inspissati
Spicæ Indicæ ana ℥ ij.
Charyophyllorum ℥ j.
Hieræ picræ simplicis Galeni ℥ xij.
Succi Apij quantum sufficit. Fiat massa.

¶ Valent ad affectus melancholicos, cancrum, elephantiam, alphos nigros curatu difficiles, melancholicum morbum, & inde ortum tumorem & mœrorem, quarta

quartanam, icterum, ſpleneticum, & ſplenis dolorem.

Pilulæ Hieræ ſimplicis, Galeni.

℞. Aloës ℥ L.
Cinnamomi
Xylobalſami (aut ſuccedanei eius)
Azari
Spicæ nardi Indicæ
Croci
Maſtiches Chiæ ana ℥ iij.
Mellis Roſati quantum ſufficit.
Fiat Maſſa.

¶ Aduerſus vitia ventriculi ex humoribus bilioſis & pituitoſis nata, proſunt.

Pilula de Hiera compoſita, deſcriptione Nicolai.

℞. Cinnamomi
Spicæ nardi Indicæ
Croci
Schœnanthi
Azari
Xylocaſsiæ
Xylobalſami aut eorum ſucce-
Carpobalſami daneorum

Viola

Violarum
Abſinthij
Epithymi
Agarici
Roſarum
Turbith
Colocynthidæ
Maſtiches ana ℈ ij.
Aloës ʒ x. ℈ ij.
Fiat Maſſa cum aqua Endiuiæ.

¶ Opem ferunt vitijs capitis, neruorúmque ab humoribus pituitoſis procreatis.

Pilulæ Hieræ cum Agarico.

℞. Specierum Hieræ ſimplicis Galeni
Agarici Trochiſcati ana ʒ iiij.
Aloës bonæ ℥ j.
Mellis roſati quantum ſufficit.
Fiat maſſa.

¶ Auxiliantur ſtomachicis, aſthmaticis, & alijs ſtomachi & thoracis vitijs à craſsis & pituitoſis humoribus natis.

Pilulæ de lapide Lazuli ſiue Cyaneo, deſcriptione Meſuæ.

℞. Lap

℞. Lapidis Lazuli abluti ʒ vj.
Epithymi
Polypodij ana ʒ viij.
Scammoneæ
Hellebori nigri
Salis Indi aut gemmei ana ʒ ij. ß.
Agarici ʒ viij.
Charyophyllorum
Anisi ana ʒ iiij.
Specierum Hieræ simplicis Galeni ʒ xv
Succi Endiuiæ quantum sufficit.
Fiat Massa.

¶ Valent ad affectus melancholicos, & bile vsta natos.

Pilulæ de lapide Armenio, descriptione Mesuæ.

℞. Lapidis Armenij loti & præparati
Hieræ picræ ana ʒ v.
Epithymi
Polypodij ana ʒ viij.
Scammoneæ coctæ in Citonio ʒ iij.
Charyophyllorum ʒ ij.
Salis Indi aut gemmei ʒ j. ß.
Cum succo Endiuiæ conficiatur massa.

¶ Melan

¶Melancholiam,& bilem vſtam multiplicem vtranque clementer vacuant, ob id morbis inde natis conferunt.

Pilulæ de Mezereo, deſcriptione Meſuæ.

℞. Foliorum Mezerei præparatorum ʒ v.
Myrobalanorum Citrinarum ʒ iiij.
Myrobala. Chebulorum ʒ iij.
Confice cum Thereniabin & Tamarindis in aqua Endiuiæ diſſolutis ana q. ß.

THERENIABIN *ſiue Tereniabin, eſt Manna orientalis, quæ Græcis vocatur Droſomeli & Aëromeli.*

¶Seroſum excrementum valenter purgant, ſeu aquas, ob id hydropem iuuant.

Pilulæ Lucis maiores, deſcriptione Meſuæ.

℞. Roſarum
Violarum
Abſinthij
Colocynthidæ
Turbith
Cubebarum
Calami aromatici
Nucis Muſchatæ

Spicæ

Spicæ nardi Indicæ
Epithymi
Carpobalſami } aut eorum ſuccedaneorum.
Xylobalſami
Seſelios
Seminis Rutæ
Schœnanthi
Maſtiches
Azari
Charyophyllorum
Cinnamomi
Aniſi
Fœniculi
Apij
Caſsiæ ligneæ, videlicet veræ
Croci
Macis ana ʒ ij.
Myrobala. Citrinarum
Myrobala. Chebulorum
Myrobala. Indarum
Myrobala. Belliricorum
Myrobala. Emblicorum

Raued ſeni.i.Rheubarbari ana ʒ iiij.
Agarici
Senæ ana ʒ v.
Euphragiæ ʒ vj.
Aloës ſuccotrinæ ad pondus omnium, id eſt ℥ xj. & ʒ ij.

Aloës optimæ ad pondus omnium
Succi fœniculi aut Chelidoniæ quantum sufficit. Fiat Maſſa.

¶Idem quod priora poſſunt, atram tamen bilem magis vacuant.

Pilulæ maſtichinæ.

℞. Maſtiches ℥ ij.
Aloës ℥ v.
Agarici ℥ j. ß.

Infundatur Agaricus in aceto & Oxymelle ſimplici per diem & noctem, & rurſum exiccetur, deinde formetur Maſſa cum ſucco Arthemiſiæ.

Pilulæ maſtichinæ Petri de Ebano, ſiue conciliatoris.

℞. Maſtiches ʒ iiij.
Agarici optimi ʒ iij.
Aloës electæ ʒ x.
Confice cum Syrupo de Stœchade.

¶Præſeruant ſtomachum ab omni ægritudine, leniter purgant, & maximè confortant, & non permittunt humores cor-

 rumpi,

rumpi, & qui eis vtuntur, præſeruantur à doloribus ſtomachi, capitis, ventris, & matricis, conferunt triſtibus & melancholicis, & vitia matricis corrigunt.

Pilulæ de aloë & maſtichæ, deſcriptione Nicolai.

℞. Aloës ℥ j.
Maſtiches ℥ ß.
Charyophyllorum
Roſarum rubearum ana ℥ j.
Croci
Diagridij ana ℈ ij.

Conformetur Maſſa cum ſucco Fœniculi aut Abſinthij.

¶ Reſpiciunt virtutem naturalem: purgant incolumiter ſtomachum à phlegmate, & à cholera.

Pilulæ de Aloë lota.

℞. Aloës lotæ cum ſucco roſarum rubearum ℥ j.
Agarici Trochiſcati ʒ iij.
Maſtiches ʒ ij.

Spec

Specierum Diamoſchi dulcis ʒ ß.
Cum vino Maluatico cogãtur in Maſſam.

¶ Ventriculum, cerebrum, viſcera reliqua, oculos, vterum putribus humoribus purgant,& roborant.

Pilulæ de Rhabarbaro, deſcriptione Meſuæ.

℞.Raued Seni,id eſt,Rheubarbari ʒ iij.
Succi Glycyrrhizæ
Succi abſinthij
Maſtiches ana ʒ j.
Myrobalanorum Citiinarum ʒ iij. ß.
Seminis apij
Seminis fœniculi ana ʒ iij. ß.
Trochiſcorum diarhodon ʒ iij. ß.
Hieræ picræ ſimplicis ʒ x.
Aquæ fœniculi quantum ſufficit.
Fiat Maſſa.

¶ In febribus diuturnis, iecinoris obſtructionibus, & aquæ inter cutem initijs conferunt.

Pilulæ peſtilentiales Ruffi, quæ aliás de tribus vocantur.

℞. Aloës electæ ℥ ij.
Myrrhæ optimæ
Croci synceri ana ℥ j.
Confice cum vino Aromatico.

¶ Mirificè aduersus pestiferæ luis contagia populatim grassantia pollent. Humores etiã ventriculo immersos educunt.

Pilulæ de Sarcocolla, descriptione Mesuæ.

℞. Sarcocollæ ʒ iij.
Turbith ʒ iiij.
Colocynthidæ
Zingiberis ana ʒ j ß.
Salis gemmei ʒ j.
Aquæ Rosarum quantum sufficit.
Fiat Massa.

¶ Pituitam vacuant, ob id pituitosis affectibus commodant.

Pilulæ sine quibus esse nolo, descriptione Mesuæ.

℞. Aloës optimæ lotæ ʒ xiiij.
Myrobalanorum Citrinarum

Myrobala. Chebulorum
Myrobala. Nigrarum,id eſt Indarum
Myrobala. Belliricorum
Myrobala. Emblicorum
Rheubarbari
Maſtiches
Abſinthij
Roſarum
Violarum
Senæ
Agarici
Cuſcutæ ana ʒ j.
Scammoneæ præparatæ ʒ vj. ß.

Diſſoluatur ſcammonea in ſucco Fœniculi ſufficienti,& cum hac diſſoluta Scammonea formetur maſſa.

¶Mirabiliter purgãt Choleram, phlegma, & melancholiam, valent propriè ad catarrhactas & obſcuritates oculorũ,viſum cuſtodientes : & aurium dolorem ſanant, & ilioſis conferunt.

Pilulæ ſtomachicæ Alkindi.

℞. Myrobalanorum Citrinarum
Myrobala. Nigrarum
Myrobala. Chebulorum ana ʒ iij.

Roſarum
Maſtiches ana ʒ ij.
Cardamomi
Ligni aloës
Sandali citrini
Cubebarum
Charyophyllorum
Schœnanthi
Nucis muſchatæ ana ʒ ij.
Raued Seni, id eſt, Rheubarbari ℥ ß.
Turbith ʒ vij.
Aloës ad pondus omnium. Fiat Maſſa.

¶ Cerebrum, & ventriculum corruptis humoribus purgant, ventriculum roborãt, coctionem iuuant, appetentiam excitant.

Pilulæ ſtomachicæ, deſcriptione Meſuæ.

℞. Myrobalanorum Citrinarum
Aloës
Turbethi ana ʒ x.
Roſarum
Spicæ Indicæ
Maſtiches ana ʒ ij. ß.
Aniſi ʒ j. ß.
Salis Indi aut ſalis gemmei

Croci

Croci ana ℥ j.
Formetur Maſſa cum ſucco Abſinthij.

¶ Bilioſos & pituitoſos vacuant humores, eos potiſsimùm qui caput & ventriculum obſident.

Pilulæ Imperiales Magiſtrales.

℞. Cinnamomi
Amomi, eius loco ſumatur acorus verus
Aniſi
Maſtiches
Cardamomi minoris
Zingiberis
Zedoariæ
Maceris
Nucis Muſcatæ
Charyophyllorum
Croci
Cubebarum
Ligni aloës
Turbethi
Tereniabin, id eſt, Mannæ
Agarici
Foliorum Senæ
Myrobalanorum Citrinorum
Myrobala. Chebulorum

Myrobala. Indorum
Myrobala. Belliricorum
Myrobala. Emblicorum
Rhapontici veri, id eſt, Rheubarbari ad pondus omnium.
Aloës quantum totum æquat.
Conficiantur cum Syrupo roſato aut violato.

¶Modicùm ſoluunt & plurimum confortant ſtomachum, & omnia inteſtina frigida, muniunt virtutes naturales, remouent frigiditatem, clarificant ſanguinem & ſpiritum.

Pilulæ de opopanaco, deſcriptione Meſuæ.

℞. Opopanacis
Hermodactylorum
Sagapeni
Bdellij mollis
Ammoniaci
Colocynthidos ana ʒ v.
Croci
Caſtorei
Myrrhæ rubeæ
Zingiberis
Piperis

Macrop

Macropiperis, id eſt, nigri
Caſsiæ ligneæ
Myrobalanorum Citrinorum
Myrobala. Indorum
Myrobalano. Belliricorum
Myrobalanorum Emblicorum ana ʒ j.
Scammoneæ ʒ ij.
Turbethi ʒ iiij.
Aloës ʒ xij.

Cogantur in maſſam cum infuſióne gummi in aqua caulium.

¶ Valent ad paralyſin, ſpaſmum cynicum, gonagram, podagram, & aliorum articulorum dolores, morbóſque partium neruoſarum frigidos.

Pilulæ de quinque generibus Myrobalanorum, deſcriptione Nicolai.

℞. Quinque generum Myrobalanorum
Agarici
Diagridij
Colocynthidos
Senæ ana ʒ ß.
Epithymi
Turbethi

Anisi
Marathri
Masticches
Lapidis Laxuli præparati ana ʒ ij. G v.
Aloës ℥ j.
Formetur Massa cum succo Absinthij.

¶ Educunt humorem cholericum, phlegmaticum, & melancholicum, & clarificant sanguinem.

Pilulæ de octo rebus siue Optomere, descriptione Nicolai.

℞. Aloës
Diagridij ana ʒ ij.
Interioris Colocynthidos
Epithymi
Agarici
Masticches
Dauci Cretici
Myrobala. Chebulorum
Absinthij ana ʒ j.
Cum succo Solani conformetur Massa.

¶ Purgant humores crassos à capite, visum clarificant, & catarrhactas oculorum prohibent.

Pilulæ

Pilulæ de Serapino, descriptione Mesuæ.

Sagapeni
moniaci
opanacis
llij ana ʒ ij. ß.
inis Apij
mios
rmelæ, id est, seminis rutæ syluestris
si ana ʒ j.
ri, id est, calami aromatici
siæ ligneæ veræ
aminthæ
cæ Indæ
taurij, id est, minoris
ij
sti
is gemmei ana ʒ ß.
ôës ʒ vj.
locyntidos ʒ v.
gantur in Massam cum aqua aut succo
Matricariæ.

NOTATO, *ingreditur secũdum Mesuæ aragum Indum. Sed Clementius Clemenus loco eius posuit Caßiam ligneam.*

¶Pollent ad ischiadem, podagram, & quarum iuncturarũ dolorem, ac etiam vteri,

vteri, mensésque promouent.

Pilulæ de Bdellio maiores, Mesuæ.

℞. Bdellij ʒ xij.
Ammios ʒ iij.
Myrobalanorum Chebulorum
Myrobala. Indorum
Myrobala. Belliricorum
Myrobala. Emblicorum
Auellanarum adustarum
Succini aut Karabæ ana ʒ ij. ß.

Maceretur Bdellium in succo foliorum Porri, & conficiatur massa.

¶Valent ad fluxum hæmorrhoidum & vlcerum in eis, & ad menses immodicos.

Pilulæ de Cynoglossa descriptione Nicolai.

℞. Cynoglossæ
Opij
Seminis Hyoscyami ana ʒ iiij.
Myrrhæ Troglodyticæ ʒ vj.
Thuris masculi ʒ v.
Charyophyllorum ʒ ij.
Cinnamomi
Styracis rubei ana ʒ ij.

Cum

n aqua rosarum conficiatur massa.

Magnam vim obtinent in tenuibus ndis destillationibus, ac doloribus mindis.

Pilulæ Bechiæ.

Pineorum nucleorum
ygdalarum amararum ana ℥ j. ß.
cyrrhizæ ʒ vj.
ci glycyrrhizæ ℥ iiij.
n aqua rosarum conformetur massa.

¶ Aduersus tussim veterem pollent, & turis ac faucium asperitatem.

ilulæ Alephanginæ, descriptione Valerij Cordi.

Myrobala. Chebulorum
robala. Citrinorum
robala. Indarum
robala. Belliricorum
robala. Emblicorum ana ℥ j.
ori veri
langæ
doariæ
ronici Romani
dicularum Azari

Dictam

Dictamni nostratis radicum
Absinthij
Rosarum ana ℥ iiij.

Contundantur omnia grosso modo, & Myrobalani per se macerentur prius in aquæ clarissimæ fontanæ ℔ iiij. per horas xxiiij. deinde coquantur, donec ferè tertia pars aquæ sit in vaporem resoluta, posteà coque etiam radices & aromata lento igne in duplici vase, cum aquæ clarissimæ ℔ vj. & affunde his antea coctas Myrobalanos cum suo iusculo, vltimò rosas adijciendo, coquantur vsque ad tertias, coletur posteà fortiter exprimendo, hinc in colatura dissolue.

Aloës optimæ & lotæ, & rursum exiccatæ ℔ iij.

Ponantur omnia in vitrea patina ad solem aut in stuffam, & agitentur sæpissimè, vt concrescens in margine Aloë, liquidò commisceatur, cùm verò mellis spissitudinem fuerint consecuta, tunc adde sequentium specierum puluerem minutissimè tritum.

℞. Galangæ
Cyperi
Zedoariæ

Doron

Doronici
Ligni aloës
Cinnamomi
Schœnanthi
Nardi Celticæ radicularum
Nucis Muſcatæ
Macis
Cubebarum
Cardamomi
Charyophyllorum ana ʒ iiij.
Maſtiches
Succini, id eſt, Carabe ana ʒ vj.
Myrrhæ
Croci ana ʒ iiij.

Agitentur optimè cum Aloë ſpecies, & fiat Maſſa cum diligentia.

MYROBALANI *omnes hoc pondus debent habere exemptis nucleis ſiue lignis.*

PILVLAE *iſtæ Alephanginæ ſunt efficaces, imò efficaciores prioribus: relinquimus tamen vnicuique liberum arbitrium, alterutram vel vtranque componendi.*

HOC *loco non debet poni Dictamnus Creticus, ſed radices Diptamni quæ vulgò in vſu ſunt, & propriè cortex radicum eius. Germanicè vocatur Aſchvvurtz, propterea quòd folia eius ſunt ſimilia Fraxino arbori, & hæc eſt vera Fraxinella.*

SYR

Syrupus de duabus radicibus.

℞. Radicum Petroſelini
Radicum Fœniculi ana ℥ iiij.
Aquæ quantum ſufficit.
Sacchari clarificati ℔ ij.
Coquantur ſecundum artem.

Syrupus de Quinque radicibus.

℞. Radicum Apij
Radicum Fœniculi
Radicum Petroſelini
Radicum Ruſci
Radicum Aſparagi ana ℥ iiij.
Aquæ quantum ſufficit.
Sacchari ℔ iiij.
Coquantur ſecundum artem.

¶ Confert febribus pituitoſis & bilioſis, & ijs incipientibus.

Syrupus acetoſus ſimplex, deſcriptione Meſuæ.

℞. Aceti vini ℔ iij.

Sacchari clarificati in aqua ℔ v.
Coquantur ſecundum artem.

¶Eſt communis ad omnem materiam, digerit choleram, phlegma, & melancholiam, rationéque aceti attenuat craſſos humores, incidit viſcoſos, duros mollit, ineptos euellit, vbique penetrat, opilationes aperit, prouocat vrinam, putredini reſiſtit, & corrigit malitiam humorum. idcirco in febribus peſtiferis iuuat: ſed ratione remiſſæ frigiditatis, tenues & ſubtiles humorum partes inſpiſſat, adæquat calorem refrigerat, viſcera lenit, & ſitim ſedat.

Syrupus acetoſus compoſitus, deſcriptione Meſuæ.

℞. Radicum Fœniculi
Radicum Apij
Radicum Endiuiæ ana ℥ iij.
Seminis Aniſi
Seminis Fœniculi
Seminis Apij ana ℥ j.
Seminis Endiuiæ ʒ iiij.
Aquæ quantum ſufficit
Sacchari optimi ℔ iij.
Aceti acerrimi ℔ ij.
Coquantur ſecundum artem.

¶Bilem craſſam & auulſu difficilem, ac pituitam incîdit, terget: obſtructa hepatis, lienis, renum, aperit.

Syrupus acetoſitatis Citri, deſcriptione Meſuæ.

℞. Acetoſitatis mali Citri per pannum deſtillatæ ℔ vj.
Sacchari albiſsimi ℔ iij.
Coquantur ſecundum artem.

RARO *habent pharmacopolæ Syrupum acetoſitatis Citri verum, nam plerunque venditur pro eo, Syrupus Citreorum conditorum. Porrò cùm quis bene conficere voluerit, oportet vt per filtrum aut pannum deſtilletur acetoſitas Citrinorum, ſine vlla vi aut expreßione, aliòquin coagulatur, cùm refrixerit, Syrupus.*

¶Aeſtum ac feruorem bilis flauæ, febriumq; ardentiũ & peſtilentialiũm mitigat, ſitim quoque vehementem reſtinguit.

Syrupus acetoſitatis Limonum.

℞. Acetoſitatis limonum maturorum per filtrum deſtillatæ ℔ vj.
Sacchari albiſsimi ℔ ij.

Coquan

Coquantur ſecundum artem.

¶ Vehementius infrigidat & penetrat, quàm Syrupus acetoſitatis Citri, & valet contra putrefactionem, contra vermes, vehementiam caloris febrilis, & alios crudos humores.

Syrupus Aranciorum acetoſorum.

℞. Succi Aranciorum acetoſorum per pannum aut filtrum diſtillati ℔ vj.
Sacchari albiſsimi ℔ iij.
Coquantur ſecundum artem.

AD *hunc modum poteſt etiam fieri ex ſucco Aranciorum dulcium.*

Syrupus de Agreſta, deſcriptione Meſuæ.

℞. Agreſtæ ℔ v.
Sacchari clarificati ℔ iij. ß.
Coquantur ſecundum artem.

AGRESTA *eſt ſuccus vuarũ immaturarũ, qui Græcè vocatur Omphacium, & inſpiſſatus ſeruatur: hoc autem loco recipienda eſt, Agreſta nondum ad ſpiſsitudinem decocta.*

AGRESTA *exprimi debet ex generosißimis vuis, apud nos paulò ante maturitatem.*

¶ In magnis æstibus ad sitim restinguendam mirificè confert, vomitū & alui profluuium biliosum sistit, febribus biliosis succurrit, grauidarum vomitū etiam reprimit, ac vētriculum earundem firmat, venenísque aduersatur.

Syrupus de Pomis, descriptione Mesuæ.

℞. Succi pomorum dulcium
Succi pomorum acetosorum ana ℔ v.
Coquantur, despumentur & colentur, deinde adde
Sacchari ℔ iij.
Coquantur secundum artem.

SVCCVS *exprimēdus est ex optimis pomis siue malis, qualia sunt quæ vveynlinge siue vveynseurlen vocantur, in acetosorum genere, ex dulcibus etiam sapidißima sunt eligenda.*

¶ Cor imbecillum roborat, ob id syncopen & cordis tremorem sanat.

Syrupus Granatorum dulcium, descriptione Mesuæ.

℞. Succi Granatorum dulcium ℔ v.
Sacchari albiſsimi ℔ iij.
Coquantur ſecundum artem.

MALE *hodie faciunt Syrupum granatorũ, indifferenter cum dulcibus acetoſa granata miſcentes: oportet enim vtrunque Syrupum tam acetoſorum quàm dulcium granatorum ſeorſim conficere, nam diuerſis morbis, morborúmque accidentibus medentur.*

¶Sitim, tuſsim & pleuritidem iuuat.

Syrupus Granatorum acetoſorum, deſcriptione Meſuæ.

℞. Succi Granatorum acetoſorum ℔ v.
Sacchari albiſsimi ℔ iij.
Coquantur ſecundum artem.

¶Febres bilioſas, & quæ ex pituitoſis flammam multam inuehunt, iuuat.

Syrupus Dinarij ſiue de Byzantijs ſimplex, deſcriptione Meſuæ.

℞. Succi Endiuiæ
Succi Apij ana ℔ ij.

Succi Lupuli
Succi Buglossæ domesticæ aut syluestris
ana ℔ j.
Succi depurentur, & despumentur dum maneant ℔ iiij.
Sacchari optimi ℔ ij. ß.
Coquantur cum facilitate, donec fiat Syrupus.

QVIDAM differentiam faciunt inter Syrupum Dinarij, & de Bizantijs, alterum simplicem, alterum compositum vocantes. Sed nos simplicis & compositi nomine distinguimus, vtrunque Dinarij siue de Bizantijs appellantes.

¶ Humores crassos & lentos incidit, atque extenuat, obstructiones aufert, morbóque regio succurrit.

Syrupus de Bizantijs compositus, descriptione Mesuæ.

℞. Succi Endiuiæ veræ
Succi Apij ana ℔ ij.
Succi Lupuli
Succi Buglossæ domesticæ aut syluestris
ana ℔ j.
In succis decoquantur

Florum

Florum rosarum ℥ ij.
Glycyrrhizæ ʒ iiij.
Seminis Anisi
Seminis Fœniculi
Seminis Apij ana ʒ iij.
Spicæ nardi Indicæ ʒ ij.
Colaturæ adde
Aceti ℔ ij.
Sacchari albissimi ℔ iij.
Coquantur secundum artem diligenter.

¶ Syrupus Bizantinus compositus, est efficacior simplici.

Syrupus de Arthemisia, descriptione Matthæi de Gradibus.

℞. Arthemisiæ M ij.
Pulegij
Calaminthæ
Origani
Mellissæ
Dictamni Cretici
Persicariæ
Sabinæ, id est, Sauinæ
Amaraci, hîc accipe Maioranæ
Chamædryos
Perforatæ, id est, Hypericonis
Chamæpityos, id est, Iua aromatica
Comarum Matricariæ

Centaureæ minoris
Rutæ
Betonicæ
Bugloſſæ
Radicum Fœniculi
Radicum Apij
Radicum Petroſelini
Radicum Aſparagi
Radicum Bruſci
Radicum Saxifragiæ, eius loco accipiantur
radices Pimpinellæ
Radicum Enulæ Campanæ
Radicum Cyperi
Radicum Rubeæ tinctorum
Radicum Ireos
Radicum Pæoniæ ana M j.
Baccarum Iuniperi
Seminis Liguſtici
Seminis Petroſelini
Seminis Apij
Seminis Aniſi
Seminis Nigellæ
Carpobalſami (aut ſuccedanei eius)
Coſti
Radicum Azari
Radicum Pyrethri
Caſsiæ ligneæ aromaticæ
Cardamomi
Calami aromatici

Phu,

Phu, id est, radicis eius ana ℥ ß.
Aquæ quantum sufficit.
Sacchari ℔ iiij.

Coquantur omnia magna diligentia, secundum artem, ne plus quàm necesse sit aromata bulliant.

PRO vulgari & falso Dictamno hîc debet poni Dictamnus Creticus, qui singulariter facit ad ea ad quæ Syrupus hîc est compositus. *SAXIFRAGIAM Itali vocant eam herbam quam nos Pimpinellam appellamus, & huius radix hîc debet accipi.*

¶ Medetur passionibus matricis, & retinet eam in proprio loco, resoluit frigiditatem, ventositatem, & dolores, corroborat neruos, aperit poros, sanguinem corrigit, menstruis imperat, & prouocat.

Syrupus de Absinthio maior, descriptione Mesuæ.

℞. Absinthij Romani ℔ ß.
Rosarum rubearum ℥ ij.
Spicæ Indicæ ʒ iij.
Vini clari veteris & optimi
Succi Cytoniorum ana ℔ ij. ß.

℞. Infusionis violarum ℔ vi.
Sacchari clarificati ℔ iiij.
Coquantur cum facilitate.

¶ Febribus acutis, iecinoris & cordis caloribus, asperitati gutturis, morbo laterali, tussique aridæ succurrit, sitim restinguit, aluumque emollit.

Infusio rosarum Mesuæ.

℞. Foliorum Rosarum ℔ j. ponantur in vrceo angustiori, & infunde illis aquæ calidæ ℔ iij. aut quantum sufficit vt madeant. Macerentur per horas viij. aut xij. obstructo fictilis orificio, deinde exprime leuiter, & excola infusionem, abiectis rosis, & iterum inde recentes rosas, & infusionem excolatam calefac & infunde rosis, ac obstructo orificio vrcei in calido loco dimitte per horas viij. vel xij. Posteà rursum excola, & colaturam infunde alijs recentibus rosis, & tertiò dimitte, & si efficaciorem facere volueris, etiam quartò recentes rosas in eodem diluto recalefacto macera, ac postremò addito saccharo, Syrupum facito.

Porrò quidam tundunt Rosas, quidam verò integras ponunt, & tusæ quidem celerius vim

ſuam & calorem in aquam deponunt, ac minorem locum occupant. At violæ cùm tunduntur, aliquam herbaceam & tædioſam acrimoniam acquirunt, hoc eſt, Sye kringen einen gruſenden geſchmackim mund. quare conſulantur hac de re Doctores medici.

HAEC *infuſio dicitur alio nomine Muchar, & Mucharũ, ſiue ex Violis ſiue Roſis fiat.*

MESVE *tantum bis iubet Roſas infundi, melius verò eſt, vt ſæpius recentes abiectis ſubſtituantur.*

Infuſio violarum.

Infuſio Violarum eodem modo fit, quo Roſarum infuſio.

Syrupus de Succo Fumi terræ maior, deſcriptione Meſuæ.

℞. Myrobalanorum Citrinorum
Myrobala. Chebulorum ana ℥ xx.
Florum Borraginis
Florum Bugloſſæ
Florum Violarum
Abſinthij

Cuſc

Cuſcutæ ana ℥ j.
Glycyrrhizæ
Roſarum ana ʒ iiij.
Epithymi
Polypodij ana ʒ vij.
Prunorum numero C.
Paſſularum enucleatarum ℔ ß.
Tamarindorum
Pulpæ Caſsiæ fiſtulæ ana ij.
Aquæ ℔ x.
Coquantur ſecundum artem ad tertias, deinde cola, & colaturæ adde
Succi Fumi terræ depurati
Zacchari albiſsimi ana ℔ iij.
Coquantur lento igne ad iuſtam conſiſtentiam, & repone.

Meum Exemplar manu ſcriptum habet Prunorum ℔ ß. quemadmodum paſſulæ.

¶ Syrupus fumariæ maior, ventriculum & hepar roborat, obſtructiones aperit, cutis morbos, præcipuè ab humore ſalſo, vel vſto natos, vt pſoram, lepram, impetiginem, ſerpiginem curat.

Syrupus de Mentha maior, deſcriptione Meſuæ.

℞. Succi Cytoniorum muzorum

Succi

Succi Cytoniorum dulcium
Succi Granatorum acetosorum
Succi Granatorum dulcium
Succi Granatorum Muzorum ana ℔ j. ß.
In succis macerentur per horas xxiiij. sequentia.

℞. Menthæ siccæ ℔ j. ß.
Rosarum rubearum ℥ ij.
Coquantur deinde cum facilitate vsque ad medietatis consumptionem, colentur. & colaturæ adde
Mellis vel
Sacchari ℔ ij.
Coquantur ad perfectionem, & cum reponis, aromatiza cum Gallia Moschatá trita vera, & in syndone ligata, atque ex orificio vasis suspensa.

MVZORVM, *id est, in vini saporem acescentium, nam muzius sapor de dulcedine & acetositate aliquid habet.*

NOTANDVM *est, si quis cum melle velit hunc Syrupum conficere, vt accipiat mel odoratum aromaticū, quale e Dantisco aduehitur, vel tale aliud, vt est quod vocant, virgineum mel, & Saxones* krutonib, *quasi aromaticū mel, & non illud vulgare flatuosum.*

¶ Ventriculum frigidum roborat, ob id

id nauſeam, vomitum, ſingultum, fluorem alui ſedat.

Syrupus de mentha minor, deſcriptione Meſuæ.

℞. Succi Menthæ depurati ℔ j.
Succi Granatorum dulcium
Succi Granatorum acetoſorum, ad medietatem coctorum.
Sacchari vel Mellis ana ℔ j.
Coquantur ſenſim ſecundum artem.

IN hoc quoq; Syrupo notandum eſt, quod in proximo Syrupo de Mentha maiore diximus de melle.

¶ Eandem ferè cum ſuperiore facultatem habet.

Syrupus de calamintha, deſcriptione Meſuæ.

℞. Calaminthæ domeſticæ
Calaminthæ ſylueſtris ana ℥ ij.
Liguſtici, id eſt, Seminis
Dauci (videlicet ſeminis eius)
Schœnanthi ana ʒ v.
Paſſularum enucleatarum ℔ ß.
Mellis ℔ ij.

Aquæ

Aquæ quantum sufficit,
Coquantur secundum artem.

MEL cùm additur huic Syrupo, tunc oportet esse optimum & aromaticum mel, vt antè etiam dixi. idque in omnibus Syrupis, & Oxymellibus obseruandum est.

POTEST etiam cum Sacchare fieri hic Syrupus, quia pauci optimum & aromaticum mel emere & expetere consueuerunt.

DOMESTICA Calamintha est quæ in agris & cultis locis nascitur, & vulgò vocatur Kornmintze.

SYLVESTRIS autem Calamintha est quæ in incultis locis & montibus prouenit, & appellatur Calamintha montana.

¶ Lienosis plurimum confert, quibus durus est lien & penè irresolubilis, & his qui frigida viscera habent, & asthmate laborant, præsertim in senibus, & in habentibus antiquas tusses: si quis enim vel pectus, vel ventriculum, vel intestina crassa tenaci, & irresolubili materia plena habeat, hoc Syrupo sanatur.

Syrupus de Succo Endiuiæ simplex.

℞. Succi Endiuiæ depurati ℔ viij.

Sacch

Sacchari Thabarzeth ℔ v. ß.
Coquantur ſecundum artem.

ENDIVIA *vera, eſt herba ſatiua, caulibus foliiſq; cichoreæ ſimilibus, maioribus tamen pinguioribúſq;, flores etiam ſimiles ſunt cichoreæ, allatum eſt ſemen eius ex Italia, & iam multis in locis apud nos ſeritur.*

¶Valet principaliter ad omnes ſupercalefactiones hepatis & aliorum membrorum nutritiuorum, & in morbo laterali maximè conuenit.

Syrupus de Endiuia compoſitus.

℞. Endiuiæ recentis
Borraginis
Scariolæ
Epaticæ
Bugloſſæ
Meliſſæ
Lactucæ
Eupatorij ana M j.
Seminum frigidorum maiorum ana ℥ j.
Sandali albi
Sandali rubei ana ʒ j.
Florum cordialium ana ʒ iij.
Coquantur ſecundum artem, in ſuffi-

cienti quantitate aquæ: deinde cola: & colaturæ adde

Succi Endiuiæ depurati ℔ j.
Vini Granatorum ℥ iij.
Sacchari albi ℔ iiij.
Fiat Syrupus secundum artem.

¶ Valet præcipuè ad supercalefactiones hepatis, cordis, & aliorum membrorum nutritiuorum, & generaliter confert cuilibet complexioni calidæ, & est apertiuus oppilationum, & confortatiuus membrorum debilitatorum à mala complexione calida, est etiam digestiuus materiarum cholericarum acutarum.

Syrupus de Cichorio cum Rhabarbaro Nicolai Florentini.

℞. Endiuię domesticæ
Endiuiæ syluestris
Cichorij
Taraxacon ana M. ij.
Cicerbitæ
Epaticæ
Scariolæ
Lactucæ
Fumiterræ

Lupu

Lupulorum ana M. j.
Hordei non excorticati ℥ ij.
Vesicariæ,id est,alkekengi,
Glycyrrhizæ
Capillorum Veneris
Ceterach,id est,Asplenij,
Polytrichi
Adianthos ana ʒ vj.
Radicum Fœniculi
Radicum Apij
Radicum Asparagi ana ℥ ij.

Coquantur in aqua sufficienti, & percolentur, deinde cum Saccharo albo clarefacto fiat Syrupus pro cuius vnaquaque libra inter coquendum adijciantur.
Rhabarbari optimi ʒ iiij.
Spicæ nardi ℈. iiij.

Colligato in linteolo raro quod sæpe exprimatur, dum Syrupus consistentiam iustam nanciscatur.

¶Valet contra omnem materiam venenosam in alterando & mundificando eam, & propriè in anthrace, & similibus, valet & in febre pestilentiali. Confortat cor & nutritiua, mundificat materias per vrinam & secessum, & facit appetere cibum,ac inducit somnum.

Oxysacchara simplex, de-scriptione Nicolai.

℞. Sacchari albi ℔ j.
Succi malorum granatorum acetosorum ℥ viij.
Aceti ℥ iiij.
Coquantur cum facilitate ad ignem in vase stanneo dum Syrupi crassamentum adsciscat.

¶ Digerit materias cholericas phlegmati mistas, quæ grauant stomachum & præcordia, & faciunt tertianas duplas inordinatas, quas vocant erraticas, & similes quartanis duplis.

Oxysacchara composita, descriptione Nicolai Præpositi.

℞. Capillorum Veneris
Linguæ ceruinæ, id est, Phyllitidis
Scolopendriæ, id est, Aspleni
Polytrichi
Hepaticæ
Violarum
Radicum Fœniculi
Radicum Rusci

Radicum Aſparagi
Radicum Graminis ana ℔ j.

Hoc modo confice. In ſucco malorum granatorum, herbas, radices triduum macerato, quarto die parum bullire ſinito, cum forti expreſsione percolato, poſtremò addito Sacchato quod ſatis fuerit, ad iuſtam craſsitiem concoquito.

¶ Concalefacta corpora potum iuuat: longis febribus, quas ſanguis aut bilis creauit, & calori iecinoris auxilio eſt, & lienis obſtructiones tollit.

Syrupus de Iuiubis, deſcriptione Meſuæ.

℞. Iuiubarum numero lx.
Violarum
Seminis Maluæ ana ʒ v.
Capilli Veneris
Hordei mundati
Glycyrrhizæ ana ℥ j.
Seminis Cytoniorum
Seminis Papaueris albi
Seminis Melonum
Seminis Lactucæ
Tragacanthæ ana ʒ iij.
Aquæ fontis ℔ iiij. aut q. ß.

Sacchari ℔ ij.
Coquantur ſecundum artem.

¶ Syrupus iſte, confert raucitati, tuſsi, & pleuritidi.

Syrupus violarum, deſcriptione Meſuæ.

℞. Violarum ℥ ij.
Seminis Cytoniorum
Seminis Maluæ ana ℥ j.
Iuiubarum
Sebeſten ana numero xx.
Aquæ cucurbitæ quantum ſufficit.
Sacchari ℔ j. ß.
Coquantur ſecundum artem.

CVCVRBITA *debet deſtillari cùm adhuc eſt tenera, antequã indureſcere incipiat.*

¶ Prodeſt pleuritidi & tuſsi à cauſa calida.

Syrupus de ſucco Violarum.

℞. Violarum recentium iamiam lectarum quantitatem ſatis magnam, & decerpe ab ijs purpurea foliola, & abijce virides eorum cauliculos, quoniã herbaceam habẽt acrimoniam, & floridum colorem hebetant. Contunde deinde decerpta violarum folia in mor

in mortario marmoreo & exprime. mox
℞. Expreſsi ſucci ℔. ij.
Sacchari ℔. iiij.

SACCHARVM *prius clarificetur, & ad iuſtam conſiſtentiam coquatur: amoto deinde ab igne Sacchãro tepefieri ſinito, & ſuccum infundito, & rurſum lento igne ad ſpiſſitudinem coquito, & emicantem in coquendo ſpumam continuò auferto.*

QVIDAM *ſpumam non auferunt, ne color pereat. ſed cito corrumpitur cum ſpumæ repoſitus.*

HIC *violarum Syrupus in Miſnia fit, præſertim Lipſiæ, vbi eum vocant Succũ violarũ.*

¶ Bilis acrimoniam obtundit, ac ob lentorem thoracis vitijs eſt aptum.

Syrupus de Praſsio, deſcriptione Meſuæ.

℞. Praſsij ℥ ij.
Glycyrrhizę ℥ j.
Capilli Veneris
Hyſſopi ana ʒ vj.
Calaminthę
Aniſi
Radicum Apij
Radicum fœniculi ana ʒ v.

tur ad dimidias, colaturæ adde
Mellis optimi
Penidiorum
Sacchari ana ℥ viij.
Aquæ rosarum ℥ vj.
Fiat Syrupus secundum artem.

¶Thoracem & pulmonem expurgat, ideóque diuturnæ tussi & pleuritidi auxiliatur.

Syrupus de Hyssopo, descriptione Mesuæ.

℞. Hyssopi aridi
Radicum Apij
Radicum Fœniculi
Radicum Petroselini
Glycyrrhizæ ana ʒ x.
Hordei mundati ʒ iiij.
Seminis maluæ
Seminis cytoniorum
Tragacanthæ ana ʒ iij.
Capilli Veneris ʒ vj.
Iuiubarum
Sebesten ana num. xxx.
Passularum magnarum enucleatarum ℥ j. ʒ iiij.
Ficuum siccarum

Dactylorum pinguium ana num. x.
Penidiorum alborum ℔ ij.
Confice secundum artem.

¶ Ad vitia thoracis & pulmonis efficax est, humoréſque excreatu difficiles extenuat, & educit.

Syrupus de Eupatorio, deſcriptione Meſu.e.

℞. Radicum Fœniculi
Radicum Apij
Radicum Endiuiæ ana ℥ ij.
Glycyrrhizæ
Schœnanthi
Cuſcutæ
Abſinthij
Roſarum ana ʒ vj.
Capilli Veneris
Bedeguaris
Suchahæ
Florum aut radicum Buglosſæ
Aniſi
Fœniculi
Eupatorij ana ʒ v.
Raued ſeni.i.Rhabarbarę orientalis
Maſtiches ana ʒ iij.

Spicę

Spicæ nardi Indicæ
Azari
Folij, pro folio pone Spicam Romanam
ana ℥ ij.
Aquæ quantum sufficit, aut ℔ viij.
Succi Apij
Succi Endiuiæ ana ℔ ij.
Sacchari ℔ iiij.
Coquantur secundum artem.

PRO Bedegare & Suchaha quæ hodie non cognoscuntur, licet accipere Carduum Benedictum & Cardinam, id est, cardopaciæ radicem.

Eupatorium quod Mesue semper intelligit, est Graciola, vt antè etiam dictum fuit aliquoties.

Frigidis iecinoris vitijs, ac eiusdem obstructionibus: aquæ inter cutem, malóque corporis habitui succurrit: humores enim crassos extenuat, robúrque iecinori adijcit. Vrinas mouet, & hypochondriorum tensionem demolitur.

Syrupus de Stœchade simplex.

℞. Florum Stœchadis ℥ xxx.
Thymi

Calaminthæ
Origani ana ʒ x.
Anisi ʒ vj.
Passularum enucleatarum ℥ iiij.
Aquæ quantum sufficit, coquantur secundum artem, Colaturæ adde
Mellis optimi ℔ iiij. ß.
Condiatur cum
Cinnamomi
Calami aromatici
Zingiberis ana ʒ j. ß.
Ligentur in syndone & in Syrupo suspendantur.

Syrupus de Stœchade compositus, descrip. Mesuæ.

℞. Florum Stœchadis ʒ xxx
Thymi
Calaminthæ
Origani ana ʒ x.
Anisi
Pyretri ana ʒ vij.
Piperis longi ʒ iij.
Zingiberis ʒ ij.
Passularum enucleatarum ℥ iiij.
Aquæ quantum sufficit.
Mellis optimi ℔ v.

¶Coquan

¶ Coquantur ſecundum artem lento igne, colaturæ adde mellis prædictas ℔ v. & cùm reponis, tum condias ſequentibus ſpeciebus in ſyndone rara & munda ſuſpenſis.

℞. Cinnamomi
Calami aromatici
Spicæ nardi Indicæ
Croci
Zingiberis
Piperis nigri
Piperis longi ana ℥ j. ß.
Contundantur groſſo modo.

Ego in condiendo Syrupo de Stœchadis vtroque, pro CÁLAMO *aromatico mallem imponere Schœnanthum aut Galangam, nam vero Calamo aromatico iam caremus.*

¶ Iuuat omnes affectus frigidos cerebri & neruorum, vt Paralyſin, epilepſiam, ſpaſmum, ſpaſmum cynicum, tremorem, ac ventriculum firmat.

Syrupus de Epithymo, deſcriptione Meſuæ.

℞. Epithymi ℥ xx.
Myrobalanorum Citrinorum

Myro

Myrobalanorum Indarum ana ℨ xx.
Cuſcutæ
Fumiterræ ana ℨ x.
Thymi
Bugloſſæ
Calaminthæ
Emblicorum
Belliricorum
Glycyrrhizæ
Polypodij
Agarici
Stœchados ana ℨ vj.
Roſarum
Fœniculi
Aniſi ana ℨ ij. ß.
Primorum num. xx.
Paſſularum enucleatarum ℥ iiij.
Tamarindorum ℥ ij. ß.
Aquæ quantum ſufficit.
Sacchari ℔ iiij.
Sapæ ℔ ij.
Coquantur ſecundum artem.

SAPA: *eſt muſtum optimum ad tertias decoctum.*

Atram bilem, & alios humores vſtos vacuat, ob id morbos ex his naſcentes, elephantiam, cancrum, vlcera maligna, fiſtuloſa, pſoram; lepram præcauet, curátq;.

Syrupus

Syrupus de Nymphea, descriptione Francisci de pedemontium.

℞. Florum Nympheæ ℥ ij.
Florum vngulæ Caballinæ aquaticæ
Psyllij integri
Acetosæ ana ℥ j.
Seminis Cucurbitæ
Seminis Citrulli
Seminis Cucumeris
Seminis Melonis ana ʒ iiij.
Seminis Lactucæ
Seminis Endiuiæ
Seminis Scariolæ
Seminis Portulacæ ana ʒ ij.
Radicum Fœniculi ℥ j.
Aquæ Hordei quantum sufficit
Sacchari ℔ j.
Aceti albi
Succi Granatorum acetosorum ana ℥ ij.
Coquantur secundum artem, deinde aromatizentur cum
Sandali Citrini
Spicæ nardi Indicæ ana ʒ j. ß.

DVAE *sunt Nympheæ species, altera candidum, altera luteum florem habet, & vtriusque flores hunc Syrupum ingrediuntur. Nam*

Autor

Author huius Syrupi eam speciem, quæ albos habet flores, vocat Nenuphar, alteram verò quæ luteos fert flores, appellat vngulam caballinam aquaticam, à foliorum figura, & florum colore.

SCARIOLA *est species Endiuiæ, quam nos in Germania vocamus, Endiuiam, vulgò Gensdistel, & habet spinulas in dorso foliorum.*

¶Bilis flauæ feruorem extinguit, ideóq; mirificè in ardentibus aliísque acutis febribus auxiliatur, somnum quoque conciliat.

Syrupus de Papauere, descriptione Mesuæ.

℞. Capita papaueris albi recentia
Capita papaueris nigri recentia ana ʒ lx.
Aquæ pluuialis ℔ iiij.
Coquantur vsque quò remaneant tantùm aquæ ℔ j. ß. Colaturæ adde
Sacchari
Penidiarum ana ℥ vj.
Fiat Syrupus secundum artem.

¶ Valet ad catarrhum & tussim, caussam insomniæ.

Syrupus de Papauere compositus, descriptione Mesuæ.

℞. Papaueris albi
Papaueris nigri ana ʒ L.
Capillorum Veneris ʒ xv.
Glycyrrhizæ ʒ v.
Iuiubæ numero xxx.
Seminis Lactucæ ʒ xl.
Seminis Maluæ
Seminis Cytoniorum ana ʒ vj.
Coquantur in ℔ iiij. aquæ vsque ad duas, & cum
Sacchari &
Penidiarum ana ℥ viij.
Fiat Syrupus secundum artem.

¶ Valet ad tussim siccam, phthisin, catarrhum, insomniæ causam.

Syrupus de succo Myrtillorum, descriptione Mesuæ.

℞. Succi Myrtillorum depurati ℔ viij.
Sacchari clarificati ℔ iiij.
Coquantur secundum artem.

CVRANDVM *est vt efferatur ex*

Italia, aut Narbonensi Gallia Myrtillorũ succus, si quis volet hunc Syrupum conficere.

¶ Syrupus Myrtarum ventriculum & viscera roborat, ob id fluorem alui antiquatum sistit, & tussim mitigat.

Syrupus Myrtinus compositus.

℞. Myrtillorum ʒ xx.
Sandali albi
Sumach
Balausticorum
Berberis ana ʒ xxx.
Mespilorum ʒ centum.
Succi Granatorum
Succi pomorum agrestium ana ℔ ij.
Omnia in dictis succis coquantur, & fiat Syrupus cum
Sacchari ℔ v. secundum artem.

¶ Hic Syrupus sistit ventris fluorem, etiam antiquum, & screatum sanguinis.

Syrupus de Succo Acetosæ, descriptione Mesuæ.

℞. Succi Acetosæ depurati ℔ iij.
Sacchari

Sacchari clarificati ℔ ij.
Coquantur secundum artem.

¶Febribus biliosis & pestilentialibus saluber est, cordis & ventriculi flammeum colorem extinguit, ipsáque roborat.

Syrupus de Succo Borraginis.

℞. Succi Borraginis depurati ℔ viij.
Sacchari despumati ℔ iiij.
Coquantur aliquandiu. deinde
℞. Florum Borraginis recentium ℔ j.
Contundantur aliquantulum & coquantur in aquæ quantitate sufficienti, & colaturam adfunde prædictis, & fac secundum artem.

SVCCVS *Borraginis prius est clarificandus cum albuminibus ouorum, aliòquin plus satis mucilaginosus fieret Syrupus.*

¶Cor ipsum roborat, eiúsq; tremorem & syncopen sanat, manicos & melancholicos iuuat.

Syrupus de Succo Buglossæ.

℞. Succi Buglossæ depurati ℔ viij.
Sacchari ℔ iiij.

Florum Bugloſſæ recentium ℔ j.

Flores tuſi coquantur in aqua, & colatura prioribus affuſa ſimul ad perfectionem coquantur.

Intelligo hîc eam Bugloſſam quæ vulgò in vſu eſt, non illam Italicam maiorem.

SVCCVS *Bugloſſæ difficulter exprimitur, nam fit mucilago dum tũditur Bugloſſa, ideò tuſa dimittẽda eſt per noctem in frigido loco, & poſtridie exprimendus Succus, atque cum albuminibus ouorum clarificandus.*

¶Cor confortat, lætitiámq; generat.

Syrupus de Lupulo.

℞. Succi Lupuli depurati ℔ iiij.
Succi fumi terræ depurati ℔ ij.
Sacchari ℔ vj.
Coquantur ſecundum artem.

POTEST *etiam hic Syrupus fieri è ſolo Lupuli ſucco, vt Meſuæ placet, in capite de ſpeciebus volubilis. Exprimendus autem eſt ſuccus Lupuli cùm adhuc teneræ ſunt eius viticulæ & aſparagi.*

¶Refrigerat, & collectionum impetus lenit, Bilem regio morbo laborantibus detrahit, pituitam in aqua intercu-

tem

tem exigit per aluum.

Iuleb Rosatum.

℞. Aquæ rosarum ℔ iiij.
Sacchari clarificati ℔ ij.
Fiat cum diligentia secundum artem.

¶Febrium, thoracis, & ventriculi incendium, calorémque flammeum extinguit, sitim inexpletam sedat.

Iuleb Violatum.

℞. Aquæ violarum ℔ iiij.
Sacchari clarificati ℔ ij.
Coque vt Iuleb Rosatum.

¶Febres, phlegmanas, pleuritidem, asperitatem gutturis & thoracis, ac tussim mitigat.

Miua Cytoniorum simplex, descriptione Mesuæ.

℞. Succi Cytoniorum depurati ℔ xij.
Coquantur ad medietatem, & affunde vini veteris optimi ℔ viij.

Sacchari ℔ xij.
Coquantur ſecundum artem.
¶ Ventriculum roborat,& cibum in eo continet.

Miua Cytoniorum aromatica, deſcriptione Nicolai.

℞. Succi Cytoniorum acetoſorum ℔ xx.
Vini veteris optimi ℔ x.
Mellis deſpumati optimi ℔ vj.
Poteſt tamen etiam cum Saccharo fieri.
Coquantur ad perfectionem,& aromatizentur,in ſyndone ligatis,cum
Cinnamomi electi
Cardamomi maioris ana ℥ iij.
Charyophyllorum ℥ ij.
Zingiberis
Mastiches ana ℥ j. ß.
Croci ℥ ij.
Xiloaloës
Macis ana ℥ j. ß.
Moſchi ℥ j.
Galliæ Moſcatæ veræ ℥ ij.
Fiat ſecundum artem.

¶ Ventriculum,hepar, & cætera viſcera roborat, appetentiam excitat, coctionem

nem iuuat, vomitum & lienteriam sedat.

Mel Rosatum, descriptione Mesuæ.

℞. Rosarum rubearum nondum penitus apertarum ℔ ij.
Mellis optimi ℔ vj.
Coquantur lento igne secundum artem.

¶Stomachum confortat & mundificat, & est digestiuum materiarum phlegmaticarum in stomacho & meseraicis contentarum.

Mel Rosatum aliud efficacius.

℞. Foliorum Rosarum rubearum nōdum explicitarum contusorum ℔ ij.
Coquantur in aquæ cœlestis ℔ iiij.
Colaturæ fortiter expressæ adde
Succi rosarum rubearum depurati
Mellis optimi despumati ana ℔ iiij.
Coquantur secundum artem.

Oxymel simplex, descriptione Mesuæ.

℞. Mellis optimi despumati ℔ iiij.

Aceti vini acerrimi
Aquæ clariſsimæ ana ℔ ij.

Mel cum aqua deſpumetur iterum diligenter,& cùm aqua fuerit conſumpta, tunc adde acetum, & coque ſecundum artem.

¶Humores craſſos, lentos ac pituitoſos incîdit, extenuat, & abſtergit, atque adeò obſtructiones aufert, ſputum educit, ſpiritúmque faciliorem reddit.

Oxymel compoſitum.

℞. Radicum Fœniculi
Radicum Apij ana ℥ iiij.
Radicum Petroſelini
Radicum Ruſci
Radicum Aſparagi.
Seminis Apij
Seminis Fœniculi ana ℥ j.
Coquãtur in aquæ claræ ℔ vj. aut quantum ſufficit. Colaturæ adde
Aceti acerrimi ℔ j.
Mellis optimi deſpumati ℔ ij.
Coquantur ſecundum artem.

¶Humores craſſos & pituitoſos incîdit, extenuat, & abſtergit: obſtructiones tollit iecinoris, lienis, ac renum vrinã mouet,

uet, ſudorémque euocat.

Oxymel Scylliticum ſimplex, deſcriptione Meſuæ.

℞. Mellis deſpumati ℔ iij.
Aceti Scyllitici ℔ ij.
Coquantur ſecundum artem.

¶ Humores craſſos, lentos, auulſu contumaces ſeparat: ob id confert ventriculi, & aliorum viſcerum affectibus hos humores ſequentibus, ructum acidum ſanat, & veſicæ mollificationem, ſeu vrinæ incontinentiam.

Oxymel Scylliticum compoſitum.

℞. Radicum Apij
Radicum Fœniculi ana ℥ iiij.
Radicum Petroſelini
Radicum Ruſci
Radicum Aſparagi
Seminis Apij
Seminis Fœniculi ana ℥ j.
Coquantur in aquæ ℔ vj. aut quantum ſufficit. Colaturæ adde
Aceti Scyllitici ℔ j.

Mellis optimi deſpumati ℔ ij.
Fiat ſecundum artem.

¶ Id potentius multò incidit, tenuat, terget, obſtructa aperit, in diuturnis quartanis, & quotidianis, quàm Oxymel compoſitum de radicibus.

Mel Anacardinum, deſcriptione Azarany.

℞. Anacardos recẽtes, terantur & in aqua coquantur, donec melliginem quandam in rubeo colore fuſcam emittant, eam aquæ innatantem auferto, & reponito.

Mel Emblicorum.

Mel Emblicorum, eſt mel in quo Emblici Myrobalani ſunt conditi.
Alij verò vocant Emblicorum decoctum ad mellis conſiſtentiam inſpiſſatum.

Mel Paſſularum.

℞. Vuarum paſſarum ℔ iiij. Infundantur eis aquæ ℔ xij. aut q. ſ. & macerentur horis xxiiij. deinde coquantur ad remanentiam tertiæ partis. Colentur, &

colatura decoquatur ad crassitudinẽ mellis, & reponatur: hoc decoctum vocatur Mel passularum.

R O B.

Rob de Ribes compositum.

℞. Succi Ribes ℔ iiij.
Sacchari optimi ℔ ij.
Coquantur secundum artem.

¶ Ventriculum firmat, vomitum biliosum reprimit, sitim restinguit, aliásq; excretiones biliosas sistit.

Rob de Ribes simplex.

℞. Succi Ribes ℔ viij.
Coquantur per se ad spissitudinem mellis, & reponatur.

Rob de Berberis compositum.

℞. Succi Berberis ℔ iiij.
Sacchari optimi ℔ ij.
Coquantur secundum artem.

Rob de Berberis simplex.

℞. Succi Berberis ℔ viij.
Coquatur per se vsque ad mellis spissitudinem.

¶ Rob ex oxyacantha, easdem quas præcedens facultates obtinet.

Rob Nucum, descriptione Mesuæ.

℞. Succi Corticum viridium iuglandium ℔ iiij.
Mellis optimi ℔ ij.
Coquantur secundum artem.

¶ Destillationi tenuium humorum à capite, & inflammationem excitantium confert.

Diamorum, descriptione Nicolai.

℞. Succi Mororum Celsi ℔ ß.
Succi Mororum rubi ℔ j.
Mellis optimi despumati ℔ j.
Sapæ ℥ iij.
Coquantur secundum artem.

¶ Contra depascentia oris vlcera, ad dentium affectus & gingiuarum noxas,

atque

atque ad omnia oris vitia gargarizatus proficit.

Diamoron aliud, descriptione Vale. Cordi.

℞. Succi Mororum rubi
Succi Mororum rubi Idæi
Succi Mororum Celsi
Succi Fragarum ana ℔ ij.
Mellis despumati optimi ℔ iiij.
Coquantur lento igne secundum artem.

MORORVM *omnium succus exprimendus est antequàm perueniant ad maturitatem. Porrò Mora rubi Idæi & Fraga citiùs maturescunt quàm alia, ideò oportet vt horum succus colligatur & cum Saccharo decoctus reponatur, donec alij maturescant. Sint autem succi vniuscuiusq; ℔ ij. Sacchari ℔ j. ad quãnis eorum, id est, Sacchari ℔ ij.*

RVBVS *Idæus est ille rubus, quem nos vocamus Himpen. eius mora sine fructus vocantur Himper.*

*

LOH

LOHOCH.

Lohoch sanum, & expertum, descriptione Mesuæ.

℞. Cinnamomi
Hyssopi
Glycyrrhizæ ana ʒ iiij.
Iuiubarum
Sebesten ana numero xxx.
Passularum enucleatarum
Ficuum siccarum
Dactylorum pinguium ana ℥ ij.
Fœnogræci ʒ v.
Capilli Veneris M j.
Anisi
Fœniculi
Ireos
Seminis Lini
Calaminthæ ana ʒ iiij.

Coquantur secundum artem in aquæ clarissimæ ℔ iiij. ad consumptionem ℔ ij.
Colaturæ expressæ adde
Penidiarum ℔ ij.
Coquantur ad perfectionem, posteà insperge

insperge subsequentia minutisimè inci-
sa & tusa.

℞. Pinearum mundatarum ʒ v.
Amygdalarum dulcium mundatarum
Succi Glycyrrhizæ
Tragacanthæ
Gummi arabici
Amyli ana ʒ iiij.
Ireos ʒ ij.
Agitentur omnia simul celerrimè, donec
albescat.

¶ Tussi vocísq; asperitati à frigidita-
te natæ auxilio est, crassos in thorace &
pulmone humores extenuat.

Lohoch de Pino, descri-ptione Mesuæ.

℞. Pinearum ʒ xxx.
Amygdalarum dulcium
Auellanarum assatarum
Tragacanthæ
Gummi Arabici
Glycyrrhizæ
Amyli
Capilli Veneris
Ireos ana ʒ iiij.
Carnium dactylorum ʒ xxv.

Amygda-

Amygdalarum amararum ℥ iij.
Mellis passularum
Butyri recentis
Sacchari Tabarzet ana ʒ iiij.
Mellis Tabarzet ℔ iij. ℥ j. ʒ iiij.

Conterenda contundantur, & incidenda incidantur minutissimè, & cum melle excipiantur.

MEL Tabarzet est optimum, syncerissimum atque odoratissimum mel, quale ex Dantisco affertur.

¶ Tussi diuturnæ, difficultati spiritus, & asthmati succurrit: humores in thorace crassos incidit, & extenuat.

Lohoch de Papauere, descriptione Mesuæ.

℞. Papaueris albi ʒ xxv.
Amygdalarum dulcium
Pinearum
Gummi Arabici
Tragacanthæ
Succi Glycyrrhizæ ana ʒ x.
Amyli
Seminis Portulacæ
Seminis Lactucæ
Seminis Cytoniorum ana ʒ iiij.

Croci

Croci ʒ j.
Penidiarum albarum ℥ iiij.
Syrupi de papauere ℔ iij.

Omnia contundantur & incidantur atque cum Syrupo excipiantur, ſecundum artem. Porrò iſte Syrupus de Papauere ſic fieri debet.

℞. Capitum Papaueris albi recentium,
Capitum Papaueris nigri recentium ana ℥ vj.
Seminis Lactucæ
Florum violarum ana ℥ j.
Aquæ quantum ſufficit, aut ℔ viij.
Coquantur, & Colaturæ adde
Sacchari ℔ iiij.
Coquantur ad ſpiſsitudinem.

HOC *Lohoch de Papauere appellatur etiam alio nomine Diapapauer.*

¶ Iuuat tuſsim, & gutturis aſperitatem à catarrho calido, tenui (quem ſputum liquidum indicat) eum enim coquit, & craſſat. Confert etiam febribus ardentibus, dolenti thoraci, pleuritidi.

Lohoch de Scylla, deſcriptione Meſuæ.

℞. Succi Scyllæ

Mellis despumati ana ℔ j.
Coquantur secundum artem.

Scylla propriè succum non habet, sed mucilaginem, quæ sic est colligenda.
℞. Scyllas crudas tres aut quatuor, eius laminas puriores, plenas & nitidas, in partes incidito cultello eburneo, deinde in pila siue mortario fictili aut lapideo siue marmoreo atterito cum agitaculo ex ligno Guaiaco siue sancto facto, & deinde exprime & vtere.

Eclegma de Scylla, materiam crassam, lentam, coctu difficilem in partibus respiratorijs, expelli facilem strenuè reddit, & natam inde spirandi difficultatem, & thoracis dolorem leuat.

Lohoch de pulmone vulpis, descriptione Mesuæ.

℞. Pulmonis vulpini siccati
Succi Glycyrrhizæ
Seminis Anisi
Seminis Fœniculi
Capilli Veneris ana ℥ j.
Sacchari clarificati ℥ xv.
Conterantur omnia tenuissimè & cum Saccharo excipiantur.

¶ Abstergit

¶Abstergit & consolidat vlcera pectoris & pulmomis, & præferendum est alijs remedijs in phthisi.

Lohoch ad Asthma.

℞. Scyllæ assatæ ℥ ß.
Radicum Ireos
Hyssopi
Prassij ana ʒ j.
Myrrhæ rubeæ
Croci ana ʒ ß.
Cum Mellis quantitate sufficienti fiat Lohoch.

¶Ad asthma & tussim antiquam valet: humorem enim crassum tenuat.

TROCHISCI.

Trochisci de Vipera, descriptione Andromachi.

℞. Carnis viperinæ cum Anetho sale & aqua coctæ ʒ viij.
Panis triticei purissimi triti & cribrati ℥ ij.
Formentur trochisci cum iusculo, in

quo decoctæ fuerint carnes Viperinæ, & inungantur cum Opobalſamo aut oleo Macis aut Charyophyllorum, aut Nucis muſcatæ: Sed oleum Charyophyllorum propius accedit ad naturam Balſami. Siccentur in loco vmbroſo, libero ventóq; perflabili.

VIPERA *eſt ſerpens quem recentiores vocant Tirum, Itali verò Maraſſum & Scurzionem, vt ſcribit Nicolaus Leonicenus, ingrediuntur autem hi Trochiſci in Theriacam: apud nos verò nondum licuit videre hoc ſerpentum genus. Igitur ex Italia peti debent veri Trochiſci de Vipera.*

Trochiſci Scyllitici, deſcriptione Andromachi.

℞. Scyllæ aſſatæ ℔ j.
Farinæ Orobi ℥ viij.
Formentur Trochiſci ſecundum artem.

Trochiſci Hedicori, deſcriptione Aëtij.

℞. Mari ſiue Maioranæ, aut loco eius Dictamni Cretici
Azari
Samſuchi

Aſpal

Aſpalathi, eius loco ſumatur ſemen agni caſti
Opobalſami, eius loco accipiatur oleum Charyophyllorum
Schœnanthi
Calami aromatici, eius loco ſumatur Galanga
Phu pontici ana ʒ j. Ġ xv.
Xylobalſami
Cinnamomi
Coſti ana ʒ j. ß.
Myrrhæ Troglodyticæ
Folij aut ſuccedanei eius
Spicæ nardi Indicæ
Croci
Caſsiæ ana ʒ iij. ß. Ġ xv.
Amomi aut ſuccedanei eius ℈ ij. Ġ xiij.
Maſtiches ana ʒ ß. Ġ vij. ß.
Vini veteris odorati dulcis quantum ſufficit, formentur Trochiſci.

MARVM *herba eſt non diſsimilis Maioranæ, eius loco accipitur Dictamnus Creticus.*

SAMSVCHVS, *id eſt Maiorana, quidam habent Amaracum, quod idem eſt. Non enim debet hoc loco accipi Matricaria aut Cocula fœtida, quæ etiam vocatur Amaracus.*

ASPALATHVS *est cortex quidam odoratus, eius loco accipe lignum Aloës aut Sandalum Citrinum odoratißimum, aut semen Agni casti.*

FOLIVM *: pro Folio sume Spicæ Romanæ radicum, Macis ana partes æquales.*

HI *Trochisci appellantur ab Arabibus Alidaracáron, à recentioribus verò vt Nicolao sunt parum immutati, & vocantur Diacoralli.*

Trochisci Hedichroi, descriptione Galeni.

℞. Corticum radicum Aspalathi, ipsius loco sumatur semen Agni casti.
Nardi Indicæ
Calami aromatici, sume eius loco Galangam
Foliorum Malobatri
Costi
Azari
Xylobalsami
Phu
Amaraci, hîc significat Maioranam.
Mastiches ana ʒ vj.
Schœnanthi
Cinnamomi

Amomi

Amomi
Cassiæ
Rheupontici, id est, Rhabarbari
Myrrhæ
Croci ana ℥ xij.

Omnia subtilissimè trita cum viuo phalerno, in Throchiscos formentur, qui in vmbra exiccentur, & Opobalsamo aut oleo Charyophyllorum inuncti reponantur.

GALENVS *in libello de Theriaca ad Pamphilianum scripto, ad hunc modum præcipit conficiendos esse Hedichroos Trochiscos. Sunt enim proximis non ignauiores.*

Pro Aspalatho, quo caremus, licet accipere semẽ Agni casti, aut lignũ aloës, aut Sãdalũ Citrinum odoratum. Oportet etiam diligenter aduertere ne pro Aspalatho Asphaltum legatur aut accipiatur.

Pro Amomo verò, quo caremus, pone Carpesium, aut vocatum Calamum aromaticum.

Pro Vino Phalerno accipe aliud quoduis vinum generosissimum.

Trochisci Hedichroi alij Galeni.

℞. Mari

Azari
Amaraci, id est, Maioranæ
Aſpalathi ana ℥ ij.
Schœni, id eſt, Squinanthi
Calami odorati
Phu pontici
Xylobalſami } aut ſuccedaneorum eorum
Opobalſami
Cinnamomi
Coſti ana ℥ iij.
Myrrhæ
Folij Malobathri aut ſuccedanei eius
Nardi Indicæ
Croci
Caſsiæ ana ℥ vj.
Amomi aut ſuccedanei eius ℥ xij.
Maſtiches Chiæ ℥ j.
Vini Phalerni quantum ſufficit.

Formentur Trochiſci, & in vmbra exiccentur, Opobalſamo aut oleo Charyophyllorum vncti.

Pro Maro ſume Dictamnum Creticum.

ASPALATHI *loco, ſume lignum Aloës, aut Sandalum Citrinum, aut ſemen Agni caſti, vt Galenus de ſuccedaneis dicit.*

Pro Calamo, ſume Galangam.

Pro Opobalſamo, ſume oleum Charyophyllorum.

AMO

AMOMI *loco, sume vocatum Calamum aromaticum.*

Pro Malobathro, sume Spicæ Romanæ radices, aut Spicæ Romanæ radicum, & Macu ana partes æquales.

CASSIA, *id est, Caßia lignea aromatica similis Cinnamomo.*

MASTICHE *Chia, id est, Mastix è Chio insula, quæ est optima.*

HAEC *est genuina Hedichroi compositio, vt Galenus dicit, & hæc debet ingredi Theriacam Andromachi senioris.*

GALENVS *primo libro de Antidotis ad hunc modum carmine describit compositionem Hedichroi magnatis, vbi Theriacæ compositionem docet. Non tamen diligenter distinguit pondera rerum. Nam omnia coniungit coniunctionibus copulatiuis, τὲ & καὶ, hoc est,* QVAE, &, ET.

Trochisci Cyphi, descriptione Democratis.

℞. Carnium Vuæ passæ albæ & pinguissimæ
Terebinthinæ coctæ ana ℥ xxiiij.
Myrrhæ

Schœni, id est, Squinanthi ana ℥ xij.
Calami vnguentarij ℥ ix.
Cinnamomi ℥ iiij.
Bdellij
Onychis
Nardi ſpicæ
Caſsiæ optimæ quæ eſt ſimilis Cinnamomo.
Cyperi purgati
Arceuthidum maximarum & pinguiſsimarum ana ℥ iij.
Aſpalathi ℥ ij. ß.
Croci ℥ j.
Mellis optimi
Vini ana quantum ſatis eſt ad formandum & incorporandum.

MELLIS *& vini parum debet addi, vt tantùm cum his conficiantur Trochiſci.*

CARNES *Vuæ paſſæ atque Iuniperi baccas récentes & pingues minutiſsimè condito tǔditóque, deinde Bdellium Myrrhámque affuſo vino diluito, poſteà reliqua omnia in tenuiſsimum puluerem redigito, ac demum adhibito modico mellis deſpumati optimi, Trochiſcos formato.*

ARABES *hos Trochiſcos vocant Cochion.*

Per Vuas paſſas hîc intellige eas, quas vocant Vuas Cybibas, vulgò Cibeben.

TER

TEREBINTHINAE *cocta. quomodo coquatur Resina Terebinthina ostendam inferius in tractatu de præparatione medicamentorum.*

CALAMVS *vnguentarius, id est, aromaticus verus, pro quo sume Galangam, quia hodie caremus vero Calamo Aromatico.*

ONICHIS, *id est, Blattæ Bixantiæ electæ.*

CYPERVM *purgatum præcipit, accipiendum, quoniam plerunque fibris sordidis sunt obsitæ radices eius.*

ARCEVTHIDES, *sunt baccæ Iuniperi, hic autem debent accipi Iuniperi magnæ grandes baccæ: quoniam autem caremus ipsis, vulgaris & minoris Iuniperi baccas accipere licet.*

Pro Aspalatho sumatur semen Agni casti, ex mente Galeni de succedaneis.

Trochisci Ramich, descriptione Mesuæ.

℞. Succi Acetosæ, aut loco eius succi Citoniorum austerorum ℥ xvj.
Rosarum ℥ j.

Bulliant parum & colentur, colaturæ addatur

Gallarum iamiam tritarum ℥ iij.

Coquantur denuò aliquantulum, deinde inſpergatur ſequentium ſpecierum minutiſsimus & optimè commiſtus puluis.

℞. Roſarum ℥ j.
Sandali machoziri ℥ j ʒ ij.
Gummi Arabici ℥ j. ʒ iiij.
Carnium Sumach
Spodij ana ℥ j.
Agreſtæ ʒ vij.
Granorum Myrthi ℥ iiij.
Ligni aloës
Charyophyllorum
Macis
Nucis Muſcatæ ana ʒ iiij.

Miſceantur omnia optimè, deinde exiccentur, exiccata rurſus in tenuiſsimum puluerem terantur, & formentur Trochiſci ſubtiles cum Camphoræ aureo vno, & aqua roſarum quantum ſufficit. Exiccentur in vmbra libera, exiccati reponantur.

¶ Ventriculum, cor, hepar, imbecilla firmant, & lubrica viſcera ac inteſtina, choleram morbum ſiſtũt, acrimoniam obtundunt, animum reddũt tranquillum, omnẽ hæmorrhagiam cohibent, ob quam naribus ſanguine fluentibus flando impellitur, alijs medicamentis miſcetur.

TRO

Trochiſci de Cappare, deſcriptione Meſuæ.

℞. Corticum radicum Capparis
Seminis agni caſti ana ℥ vj.
Hammoniaci ℥ iiij.
Seminis Nigellæ veræ
Calaminthæ
Succi Eupatorij, id eſt, Gratiolæ
Amygdalarum amararum
Foliorum Rutæ
Radicis Ariſtolochiæ rotundæ veræ
Seminis Naſturcij ana ℥ ij.
Scolopendriæ ℥ j.

Formentur Trochiſci cum Hammoniaco prædicto in aceto diſſoluto, & exiccati reponantur.

SCOLOPENDRION *eſt Ceterach & non Lingua Ceruina.*

¶ Ad ſplenis duritiem & flatus eius diſſipandos valent.

Trochiſci de Eupatorio, deſcriptione Meſuæ.

℞. Tereniabin, id eſt, Mannæ

Succi

Succi Eupatorij ana ℥ j.
Rosarum ʒ iiij.
Spodij ʒ iij. ß.
Spicæ Nardi Indicæ ʒ iij.
Rheubarbari
Azari
Anisi ana ʒ ij. ß.

Formentur Thochisci cum aqua cuscutæ, & in vmbra libera ventóque perflata exiccati reponantur.

PRO *Spodio sumatur Ebur combustum.* EVPATORIVM *Mesuæ, intelligendum est Gratiola.*

¶Obstructionem & tumorem præter naturam hepatis & lienis sanant, ac inde natas febres antiquas, & harum rigorem, ičterum, ac incipientem hydropen.

Trochisci Diaion, descriptione Nicolai Alexandrini.

℞. Florum Violarum ʒ xv.
Amyli ʒ ix.
Seminis papaueris albi ʒ vij.
Rhabarbari ʒ v.
Seminis plantaginis ʒ iij.
Balsami (loco eius oleum Charyophyllorum

lorum) ʒ j.
Rhodoſtagmatis quantum ſufficit.
Formentur Trochiſci.

DIANI, *vel* DIAVI *aliâs vocantur hi Trochiſci, ſed corrupto nomine.*

PER VIOLAS: *hoc loco oportet intelligere Violas albas, quæ hodie vocantur Cheyri Citrini, vulgò Gelbe Violen.*

PER *Balſamum intelligitur Opobalſamum.*

RHODOSTAGMA, *id eſt, aqua Roſarum.*

¶ Excalfactiones mitigant, aluúmque emolliunt.

Trochiſci Diani, deſcriptione Nicolai.

℞. Violarum albarum viridium ʒ v.
Amyli ʒ iij.
Papaueris albi ʒ ij. ℈ j.
Seminis Plantaginis ʒ j.
Rheubarbari ℈ j.
Opobalſami (aut ſuccedanei eius) ℈ j.
Aquæ Roſarum quantum ſufficit.
Formentur Trochiſchi.

NICOLAVS *alter, paulò aliter componit Trochiſcos Diani, vt hæc oſtendit compoſitio.*

VIOLAE *Albæ, id eſt, Cheyri citrini.*

Trochiſci de Lacca, deſcriptione Meſuæ.

℞. Laccæ mundatæ
Succi Glycyrrhizæ
Abſinthij
Berberis
Succi Eupatorij, id eſt, Gratiolæ
Rhabarbari
Ariſtolochiæ longæ
Coſti
Azari
Amygdalarum amararum
Rubeæ Tinctorum
Aniſi
Apij
Schœnanthi ana ʒ j.

Formentur Trochiſci drachmæ pondere cum aqua Eupatorij.

Meſue intelligit ſuum Eupatorium, id eſt, Gratiolum.

¶ Trochiſci Cancami, valent ad obſtructiones hepatis & lienis, & inde natas febres varias antiquas, & aſcitem per vrinas mouent.

TRO

Trochisci Diarhodon, descriptione Nicolai.

℞. Rosarum viridium ʒ iiij.
Spodij.i.Eboris combusti ʒ ij.
Sandali rubei ʒ j. ß. G vij.
Sandali albi ʒ j. G xij.
Croci ℈ ij. G vij.
Camphoræ G ij.
Aquæ rosarum quantum sufficit, formentur Trochisci.

¶Ista compositio debet administrari in magnis confectionibus ipsius Nicolai.

Trochisci De Rheubarbaro, descriptione Mesuæ.

℞. Raued boni.i.Rheubarbari ʒ x.
Succi Eupatorij.i.Gratiolæ
Amygdalarum amararum ana ʒ iiij.
Rosarum
Spicæ Nardi Indicæ
Anisi
Rubeæ tinctorum
Seminis Apij
Absinthij

Azari ana ʒ j.
Formentur Trochisci aurei vnius pondere cum aqua Cuscutæ.

¶Valent ad hepatis obstructionem, dolorem, tumores præter naturam, affectus inueteratos eiusdem, & hydropen, & icterum, & formæ corruptionem.

Trochisci De Berberis, descriptione Mesuæ.

℞. Berberis ʒ ij.
Spodij
Xyloaloës
Seminis Acetosæ
Masticiches
Galliæ moschatæ veræ
Spicæ nardi Indicæ ana ℥ j.
Gummi Arabici ʒ iij.
Rosarum ʒ v.
Aquæ rosarum quantum sufficit.
Formentur Trochisci.

¶Trochisci Oxyacanthæ valent ad intemperiem calidam, fluorem alui, & hepatis dolorem.

Trochisci Galliæ Moschatæ, descriptione Mesuæ.

℞. Xyloaloës crudi ʒ v.
Ambræ ʒ iij.
Moschi ʒ j.
Mucilaginis Tragacanthæ cum aqua rosarum factæ quantum sufficit.
Formentur Trochisci parui.

¶Cerebrum córque roborant, vomitum & alui profluuium sistunt, oris atque adeò corporis totius odorem commendant.

Trochisci Aliptæ Muscatæ, descriptione Nicolai.

℞. Ladani purissimi ℥ iiij.
Styracis Calaminthæ ℥ j. ß.
Steracis rubeæ ℥ j.
Ligni aloës ʒ ij.
Ambræ ʒ j.
Camphoræ ℈ j. ß.
Moschi ℈ ß.
Aquæ Rosarum quantum sufficit.
Formentur Trochisci secundum artem.

STYRAX *rubea, hîc non significat Thymiama, aridum illum & nigrum corticẽ: sed resinã Storacis quæ subruffa aut flaua est, id est, optima Styrax.*

¶ Valent pueris patientibus asthma & constrictionem pectoris, & etiam non valentibus lac retinere: fit inde optimum fumigium & odoriferum, & assumuntur etiã ad pretiosissimas medicinas.

Trochisci De Agarico, descriptione Mesuæ.

℞. Agarici electi ℥ iij.
Salis gemmei ℥ j.
Syrupi acetosi simplicis quantum sufficit.
Formentur Trochisci, & reponantur in calido siccóque loco.

¶ Purgant ex cerebro & capite phlegma crassum cum cholera mistum. Et præcipuè educunt ex pectore crassos humores, putridos, & viscosos.

Agaricus Trochisatus, descriptione Mesuæ.

℞. Agarici electi ℥ iiij.

Vini

Vini infuſionis Zingiberis quantum ſufficit.
Formentur Trochiſci.

Trochiſci De Caraba, deſcriptione Meſuæ.

℞. Carabæ aureos vj.
Cornu cerui vſti
Gummi Arabici aſſati
Corallij rubei vſti
Tragacanthæ
Acaciæ
Hypociſtidis
Balauſtiorum florum
Maſtiches
Laccæ
Papaueris nigri aſſati ana aureos ij.
Thuris
Croci
Opij ana aureum j. ß.
Mucilaginis Pſyllij quantum ſufficit.
Formentur Trochiſci.
Fiunt & hi Trochiſci ſine Opio.

¶ Trochiſci ex ſuccino, inuenti ſunt ad reſtringendum ſanguinem vndecunq; fluentem, mēſtrua, ſputum, fluxum ſanguineum, & hæmorrhoidalem: & conſolidant

vlcera pectoris & pulmonis.

Trochisci De Myrrha, descriptione Rasis.

℞. Myrrhæ ʒ iij.
Lupinorum ʒ v.
Foliorum Rutæ
Mentastri
Pulegij Ceruini
Cymini
Rubeæ tinctorum
Assæ fœtidæ
Sagapeni
Opopanacis ana ʒ ij.
Succi Arthemisiæ quantum sufficit.
Formentur Trochisci secundum artem.

MENTASTRVM *est syluestris Menta pilosis & hirsutis folijs.*
PVLEGIVM *Ceruinum, id est, dictamnus Creticus.*

¶Prouocant menstrua: & sedant passiones, quæ ex retentione menstruorum proueniunt.

Trochisci de AlKeKengi, descriptione Mesuæ.

℞. Fru

℞. Fructus Alkekengi ʒ iij.
Seminis Citrulli
Seminis Albathecæ
Seminis Cucurbitæ ana ʒ iij. ß.
Boli Armeniaci
Gummi Arabici
Thuris
Sanguinis Draconis
Papaueris albi
Amygdalarum amararum
Succi Glycyrrhizę
Tragacanthæ
Amyli
Pinearum ana ʒ vj.
Seminis Apij
Carabæ
Terræ ſigillatæ (aut Boli armeni leuãtici)
Hyoſcyami
Opij ana ʒ ij.

Succi Alkekengi quantum ſatis fuerit ad formandum Trochiſcos.
Fiunt & hi Trochiſci ſine opio.

ALBATECHA *ſiue Batega, eſt Melon magnus Indus, viridis & ſubniger.*

¶ Trochiſci Halicacabi valent ad renum & veſicæ vlcera, & natam inde dyſuriam.

Trochisci De Rosis, descriptione Rasis.

℞. Rosarum ʒ iiij.
Ligni aloës ʒ ij.
Mastiches ʒ j. ß.
Absinthij
Cinnamomi
Spicæ nardi Indicæ
Casiæ ligneæ (aut succedanei eius)
Florum Squinanthi ana ʒ j.
Vini veteris quantum ad formandum Trochiscos satis fuerit.

¶ Sunt efficaces ad multos affectus, præsertim ad ventriculi dolorem, malam coctionem, febres antiquas, hydropen incipientem, & illos maximè, quibus forma corrumpitur.

Trochisci de Camphora, descriptione Mesuæ.

℞. Rosarum ʒ iiij.
Spodij
Glycyrrhizæ ana ʒ ij.
Seminis Cucurbitæ
Seminis Citrulli

Semi

Seminis Cucumeris
Seminis Melonis
Tragacanthæ
Croci
Gummi Arabici
Spicæ nardi Indicæ ana ℥ j.
Sandali Citrini ℥ ij. ß.
Ligni aloës
Cardamomi
Amyli
Camphoræ ana ʒ ij.
Sacchari Tabarzet
Tereniabin i.mannæ ana ℥ iij.

Mucilaginis Psyllij cum aqua Rosacea factæ quantum sufficit. Formentur Trochisci.

Trochisci Camphoræ, conferunt ad febres ardentes, bilis & sanguinis feruorem, ventriculi & hepatis intemperiem calidam, & ab his sitim inexpletam: icterum quoque, ac phthisim & hecticam curant.

Trochisci De terra sigillata, descriptione Mesuæ.

℞. Sanguinis Draconis
Gummi Arabici assati

Trochiſcorum Ramich
Roſarum rubearum
Seminis Roſarum
Amyli aſſati
Spodij
Acaciæ
Lapidis Hæmatidis
Hypocyſtidis
Florum balauſtiorum
Boli armeniaci
Terræ ſigillatæ, vel Boli armeni
Corali rubei
Carabæ ana ℥ ij.
Margaritarum
Tragacanthæ
Papaueris nigri ana ℥ j. ß.
Seminis Portulacæ aſſati
Cornu cerui vſti
Thuris
Gallarum Cypreſsi
Croci ana ℥ ij.
Aquæ Arnogloſſæ quantum ſufficit.
Formentur Trochiſci.

SPODII, *pro Spodio ſume Ebur combuſtum præparatum.*

SEMEN *Roſarum hic ſignificat Antheram, id eſt, luteos apices, qui ſunt in roſis, hi exiccati rubeſcunt.*

GALLAE *Cypreßi etiam vocantur nuces Cypreßi.*

¶Sunt admodum efficaces ad ſputum ſanguinis cum aqua plantaginis poti: ad fluorem verò ſanguinis è naribus, fronti illiti: ad menſes immodicos, vtero iniecti vel pubi illiti: ad mictum ſanguinis, in veſicam iniecti: & ad alias hæmorrhagias, parti ſanguine fluenti impoſiti.

Trochiſci De ſpodio, deſcriptione Meſuæ.

℞. Roſarum rubearum ʒ xij.
Spodij ʒ x.
Seminis acetoſæ ʒ vj.
Seminis Portulacæ
Coriandi præparati
Pulpæ Sumachi ana ʒ ij. *ß.*
Amyli
Florum balauſtiorum
Baccarum Berberis ana ʒ ij.
Gummi Arabici aſſati ʒ j. *ß.*
Agreſtæ quantum ſufficit.
Formentur Trochiſci.

¶Valent ad febres bilioſas cum alui fluore: inflammationem ventriculi & hepatis, & ſitim continuam ſedant.

Trochisci De absinthio, descriptione Mesuæ.

℞. Rosarum
Absinthij
Anisi ana ʒ ij.
Raued id est Rhabarbari
Succi Eupatorij, id est Gratiolæ
Azari
Seminis Apij
Amygdalarum amararum
Spicæ nardi Indicæ
Masticheś
Folij ana ʒ j.
Succi Endiuiæ quantum sufficit.
Formentur Trochisci secundum artem.

Pro Folio accipe radices Spicæ Romanæ, aut radicum Spicæ Romanæ, & Macis ana partes æquales.

¶Obstructiones ventriculi & hepatis, & ab his dolorem, & febres antiquas tollunt, dictas partes, reliquásque nutritorias roborant, ac appetentiam excitant.

Trochisci Alhandali, descriptione Mesuæ.

℞. Pulp

℞. Pulpæ Colocynthidis ℥ x.
Incidantur minutiſsimè & fricentur cum
olei Roſacei ℥ j.
Deinde ſume
Tragacanthæ
Gummi Arabici
Bdellij ana ʒ vj.

Macerentur hæc in aqua Roſacea donec liquefiant & diſſoluantur, deinde cum parte reſolutarum lachrymarum formentur ex prædicta Colocynthide Trochiſci, qui ſiccentur, & cum fuerint ſiccati, contundantur minutiſsimè, & rurſum formentur Trochiſci cum reliquo diluto lachrymarum, atque reponantur.

¶Trochiſci Colocynthidos in hieram Hermetis, & compoſitiones alias inijciendi loco Colocynthidos, ſunt ſalubriores quàm ipſa Colocynthis.

Trochiſci Bechij albi.

℞. Sacchari albiſsimi ℔ j.
Sacchari Candi optimi
Sacchari Penidij ana ℥ iiij.
Ireos ℥ j. ʒ vij.
Amili ℥ j. ß.

Mucila

Mucilaginis Tragacanthæ albiſsimæ cum aqua Roſacea factæ quantum ſufficit.

Formentur Trochiſci parui,& ſignentur.

¶ Auxiliantur tuſsiculoſis,& difficulter ſpirantibus.

Trochiſci Bechij nigri.

℞. Succi Glycyrrhizæ ℥ iiij.
Styracis Calaminthæ ℥ j. ß.
Sacchari Candi ℥ ij. ß.
Specierum Diaireos Salomonis
Specierum Lohoch ſani ana ℥ ß.
Sacchari Penidij ℔ ß.
Sacchari albiſsimi ℔ ij. ℥ iij.

Mucilaginis Tragacanthæ cum aqua Hyſſopi factæ,quantum ſufficit.
Formentur Trochiſci & ſignentur.

¶ Adſciſſæ vocis iacturam reſarciunt,& proſunt his qui patiuntur tuſsim calidam & ſiccam,leniunt pectus, & facilitant ſputum.

EMPLASTRA.

Emplaſtrum Diachylon ſimplex, deſcriptione Meſuæ.

℞. Mucilaginis Fœnogræci
Mucilaginis ſeminis lini
Mucilaginis radicum Altheæ ana ℔ j.
Olei veteris clari ℔ iij.
Lithargyrij ℔ j. ß.
Coquantur ſecundum artem, & fiat Emplaſtrum.

DIACHYLON *vocatur hoc Emplaſtrum à ſuccis viſcoſis ſiue mucilaginibus; hodie corrupto nomine dicunt* Diaquilon.

MVCILAGINES *iſtæ debent eſſe ſpicæ & viſcoſſæ, ideóque oportet vt quantitas ſeminum & radicum ſit ſatis magna, vnde fieri debent mucilagines.*

¶Scirrhos hepatis, lienis, ventriculi, & aliarum partium, ipſas etiam chœradas & durities reliquas emollit, & iuuat.

Emplaſtrum Diachylon compoſitum.

℞. Mucilaginis radicum Altheæ

Mucil

Mucilaginis ſeminis Lini
Mucilaginis Mediani corticis vlmi
Mucilaginis Fœnogræci ana ℥ iiij.
Olei Chamæmelini
Olei liliorum
Olei Anethini ana ℥ j.
Hammoniaci
Galbani
Opopanacis
Sagapeni ana ℥ ß.
Ceræ nouæ ℥. xx.
Croci ʒ ij.
Terebinthinæ ℥ ij.

Gummi ſiue lachrymæ reſoluantur in vino optimo, & conficiantur ſecundum artem.

Porrò hyeme licet oleorum & Terebinthinæ pondus augere.

VLMVS *arbor eſt quæ vocatur Germanicè ylmen & Ruſtern. Cortex eius medius eſt ſimilis cortici Tiliæ. Gleich wie ein baſt. ex eo debet fieri Mucilago.*

CHAMAEMELVM *vulgò vocatur Camomilla.*

¶ Maturat apoſtemata & mollit duritiès, partim reſoluit, & partim digerit, abſtergítq; ſaniem ruptorum apoſtematum, & ſanat phlegmones.

Emplastrũ Diachylon magnum, descriptione Filij Zachariæ.

℞. Lithargyrij mundi tenuisſimè triti & per cribrum excuſsi ℥ xij.
Olei Irini
Olei Chamæmelini
Olei Anethini ana ℥ viij.
Mucilaginis ſeminis lini
Mucilaginis Fœnogræci
Mucilaginis ficuum pinguium
Mucilaginis paſſularum
Succi Ireos
Succi Scyllæ
Oeſypi
Glutinis Alchanach ana ʒ xij.
Terebinthinæ ℥ iij.
Reſinæ Pini
Ceræ citrinæ ana ℥ ij.
Conficiatur ſecundum artē Emplaſtrum.

SVCCVS *Scyllæ eſt mucilago ex trita Squilla expreſſa.*

OESYPVS *eſt pinguedo lanarum ſuccidarum, cuius faciendi modum in vltimo trãctatu indicabimus, vulgò vocatur in pharmacopolijs Hyſſopus humidus.*

GLVTEN *Alchanacx siue Alxanach est Ichthyocolla, id est, gluten, siue colla piscium vulgò, Hausenblasen.*

HOC *Emplastrum debet habere consistentiam & spissitudinem Ceroti.*

¶Resoluit & maturat omnes durities & inflammationes.

Emplastrũ Diachylon paruum, descriptione Mesuæ.

℞. Lithargyrij ℥ vj.
Olei veteris clari ℔ j.
Mucilaginis Psyllij ℥ iiij.
Mucilaginis Hyoschiami ℥ j. ß.
Mucilaginis seminis Lini
Mucilaginis radicum Maluæ ana ℥ ij.
Conficiatur secundum artem Emplastrum Ceroti alicuius spissitudine.

¶Tumores calidos digerit & maturat.

Emplastrum de Meliloto, descriptione Mesuæ.

℞. Meliloti ℥ vj.
Florum Chamæmeli
Fœnogræci

Baccar

Baccarum Lauri
Radicum Altheæ
Abſinthij ana ʒ iij.
Seminis Apij
Cardamomi
Ireos
Cyperi
Spicæ nardi Indicæ
Caſsiæ ligneæ
Aminios ana ʒ j. ß.
Samſuchi, id eſt maioranæ ʒ iij.
Hammoniaci, id eſt, armoniaci
Styracis Calaminthæ
Bdellij ana ʒ v.
Terebinthinæ ℥ j. ß.
Ficuum pinguium numero xij.
Seui Hircini
Reſinæ ana ℥ ij. ß.
Ceræ ℥ vj.
Olei ſamſuchini
Olei Spicæ ana quantum ſufficit.

OLEI. *Samſuchini compoſitio inferiùs traditur in Tractatu de Oleis.*

PER. *Oleum Spicæ Meſue intelligit Oleũ Spicæ Nardi ſiue oleum Nardinum. Meſue enim nuſquam meminit Lauandulæ maioris quæ hodie Spica vocatur, neque eius olei quod vocant Oleum Spicæ.*

Confice Emplaſtrum ſic.
℞. De Meliloto prædicto ℥ v. ʒ ij.
Fœnogræci.
Chamæmeli ſeorſim præter prædicta
ana ℥ iiij.

Coquantur in ℔ iiij. aquæ aut quantum ſufficit donec remaneat ℔ j. deinde omnia arida cum reliquis vj. drachmis Meliloti ſubtiliſsimè puluerizentur, in decoctione autem colata ſecundum artem diſſoluantur Hammoniacum & Bdellium: diſſolutis addantur ficus per ſe minutiſsimè inciſæ & contuſæ & opimè miſceantur, poſteà ad ignem ſimul liqueſiant Terebinthina, Seuum hircinum, Cera, & Reſina Pini, & addatur Olei Spicæ Nardi, Olei Samſuchi ana circiter ℥ v. Cùm deinde omnia ſunt miſta, addantur pulueres triti & fiat ſecundum artem emplaſtrum.

Porrò potes etiam ſequenti ratione conficere ℥ vj. ingredientis Meliloti, vnà cum reliquis aridis tundito, & iiſdē permiſceto, poſteà ℞. ad decoctionem priuatim Meliloti M. iiij. & Gummi videlicet Hammoniacum atque Bdellium in vino diſſoluito, Olei verò Samſuchini atque olei Nardini accipere tum oportet ana circiter ℥ vij. aut ℥ viij. & confice ſecundum artem Emplaſtrum.

¶Emollic

¶Emollit omnem duritiem quæ in iecinore, liene, & ventriculo existit. Dolorem item vehementer sedat, hypochondriáque tensa sanat.

Emplastrum Triapharmacum, descriptione Mesuæ.

℞. Lithargyrij subtilissimè triti
Aceti vini ana ℔ j.
Olei veteris ℔ ij.
Fiat secundum artem Emplastrum.

¶Facit nasci carnem in vulneribus, & consolidat ea.

Emplastrum Oxycroceum, descriptione Nicolai.

℞. Ceræ
Picis
Colophoniæ
Croci ana ℥ xij.
Terebinthinæ
Galbani
Hammoniaci
Myrrhæ
Libani, id est, thuris

Mastiches ana ℥ iiij.
Aceti phialam vnam.

Galbanum & Hammoniacum in aceto sufficienti quantitate dissoluantur, & rursum ad lentorem coquantur, donec acetum in vaporem euanuerit, tum addantur liquefactis simul Ceræ, Pici, Colophoniæ & Terebinthinæ: postquam omnia sunt commista, inspergito etiam Myrrham, Libanum, & Mastichen, subtilissime trita: ad vltimum verò etiam Crocum per se, in tenuissimum puluerem redactum. Et fiat secundum artem Emplastrum.

OXYCROCEUM *dicitur hoc Emplastrum, ab ingredientibus Croco & Aceto.*

NICOLAUS *Alexandrinus secundum hunc modum tradit Oxycroci confectionem. Alij autem qui ex eo hoc Emplastrum exscripserunt, tertiam eius partem describunt, & cum ℥ iiij. in tres partes diuidere conarentur, tertiam earum partem statuerunt ℥ j. ʒ iij. itaque resultat ʒ j. Nam ter tria nouem faciunt, quapropter nos maluimus ex fonte haurire huius Emplastri confectionem.*

¶Prodest ossibus fractis, item partibus quæ dolore aliquo affliguntur, duritiem denique omnem emollit, & discutit.

Emplast

Emplastrum Apostolicon, descriptione Nicolai.

℞. Lithargyrij ℥ vj.
Ceræ fuluæ
Colophoniæ ana ℥ ij.
Propoleos
Visci quercini ana ʒ j.
Hammoniaci
Lapidis calaminaris ana ʒ vj.
Mastiches
Olibani ana ʒ iiij.
Mumiæ
Terebinthinæ
Bdellij
Galbani
Myrrhæ
Aëris vsti
Squamæ æris
Viridis æris
Sarcocollæ
Dictamni Cretici
Aristolochiæ rotundæ
Opopanaci ana ʒ iij.
Olei veteris ℔ j.

Vini clari quantum Galbano, Hammoniaco & Opopanaco dissoluendis satis fuerit.

Confice secundum artem & diligenter Emplastrum.

PROPOLIS, *non est sordes Aluea-riorum apum, sed est Cera odorata, quæ apes ante hyemem foramina Aluealiorum obtu-rant, Germanicè vocatur Bet & Nebenvvax, eam apes colligunt ex oculis Populi & Betul-læ arborum.*

VISCVM *Quercinum hic non significat lignum visci quercini, sed gluten illud lentum ex visco quercino extractum, quo capiuntur aues, hoc est, der Vogelleym auß Eichenmigell gemacht.*

SQAMA *Aëris est duplex, vna est cras-sa quæ vocatur Germanicè Kupfferschlag, al-tera farinæ modo tenuis & ruffa, hæc voca-tur Kesselbraun & est efficacior, & hic de-bet poni.*

¶Valet ad dolores ceruicis, potissimùm & renum, sagittas ac surculos corpori infi-xos extrahit.

Emplastrũ Apostolicon, descri-ptione Nicolai Alexandrini.

℞. Lithargyrij ℥ xviij.
Ceræ rubeæ

Colophoniæ ana ʒ vj.
Propoleos
Visci Quercini ana ʒ iij.
Hammoniaci
Lapidis Calaminaris
Thuris ana ʒ ij.
Mastiches
Mumiæ ana ʒ j. ß.
Terebinthinæ
Galbani
Bdellij
Myrrhæ
Chalcu Cecaumeni
Sarcocollæ
Lepidos Chalci
Opopanacis
Dictamni Cretici
Aristolochiæ
Prasij viridis ana ʒ j.
Olei veteris quantum sufficit.
Vel ℔ ß. id est, ℥ vj.

NICOLAVS *Alexandrinus non ponit olei pondus aut mensuram, mihi autem videntur sufficere vnciæ vj.*

COQVATVR *Lithargyrium secundum artẽ in Oleo, donec fiat massa purpurea, & non adhæreat manibus dum refrigerata tractatur, quod Græci vocant Amolinthum,*

 deinde

deinde omnia sigillátim secundum artem inijciantur, Galbanum & Opopanachum in vino dissoluantur, reliqui Gummi terantur & inspergantur, Dictamnus Creticus verus solus vltimò addatur.

CHALCVCECAVMENOS, *id est, Aesustum.*

LEPIS *chalku, id est, squama Aëris, Germanicè Kupffer schlag vel Kesselbraun. & efficacior est altera eius species quæ Kesselbraun vocatur.*

PRASIVM *viride hîc significat Aeruginem, id est, viride Aëris.*

¶Ad omnia vulnera recentia siue antiqua, & ad neruos præcisos vel musculos, ad puncturas vel morsum terrestrium animalium vel maritimorum peculiariter congruit, educit ab eis humores & putredines intimè immersas, & concauitates earũ pura carne replet: repletísque cicatricem absq; detrimento inducit: Sagittas, Calamos & similia altius membris infixa, sine dolore extrahit.

Emplastrum Album coctum.

℞. Olei ℔ ij.
Cerussæ ℔ j. *ß.*

Ceræ albæ ℥ iiij.

Coquantur ſecundum artem, & fiat Emplaſtrum.

¶Opitulatur excoriatis à calciamentis, ſcapellatione,vel ab alia cauſa.

Emplaſtrum Griſeum, de lapide Calaminari.

℞. Lapidis Calaminaris præparati ℥ j.
Lithargyrij ℥ ij.
Ceruſſæ ℥ ß.
Tuthiæ ʒ j.
Terebinthinæ ʒ vj.
Ceræ albæ ℥ j. ß.
Seui Cetuini ℥ ij.
Thuris electi ʒ v.
Maſtiches ʒ iij.
Myrrhæ ʒ ij.
Camphoræ ʒ j. ß.
Confice ſecundum artem.

¶Deſiccat,replet & cicatrizat vlcera.

Emplaſtrum viride.

℞. Ceræ nouæ
Reſinæ

Terebinthinæ ana ℥ iiij.
Olibani
Masticbes
Viridis æris ana ʒ iij.
Confice secundum artem.

Emplastrum Basilicum magnum.

℞. Ceræ albæ
Resinæ Pineæ
Seui Vaccini
Picis naualis
Terebinthinæ
Olibani
Myrrhæ ana ℥ j.
Olei quantum sufficit, fiat Emplastrum.

¶Vlcera phlegmone carentia, præsertim partium neruosarum, terget, & carne implet.

Emplastrum de crusta panis Montagnanæ.

℞. Mastiches
Menthæ
Spodij

Coralli rubei
Sandalorum rubeorum
Sandali albi ana ʒ j.
Crustæ panis tostæ & maceratæ in aceto per horam mediam ℥ ij.
Olei de Mastiche
Olei Cytoniorum ana ℥ j.
Farinæ hordei, quantum sufficit.
Fiat Emplastrum.

¶Valet in vomitu puerorum, & his qui cibum retinere non possunt.

Emplastrum de baccis Lauri, descriptione Mesuæ.

℞. Thuris
Mastiches
Myrrhæ ana ℥ j.
Baccarum Lauri ℥ ij.
Cyperi
Costi ana ℥ ß.
Mellis colati quantum ad cogendum satis est.

SI verò triplum Cyperi & stercoris vaccarum aut caprarum sicci ad pondus omnium accipiatur, erit efficacius ad Hydropisin, & inflationes discutiendas.

¶Vent

¶ Ventriculi, inteſtinorum, hepatis, renum, veſicæ, vteri, & partium aliarum dolorem à flatibus aut intemperie frigida ortum placat.

CAEROTA.

Cærotum infrigidans, Galeni & Meſuæ.

℞. Ceræ albæ ℥ ij.
Olei roſati Omphacini ℥ iij.

Conquaſſentur ſimul cum modico albi & clari aceti. Oleum verò Omphacinum antequam roſas recipiat, ſæpius eſt lauandum cum aqua fontis gelidiſsima, deinde confice ſecundum artem.

¶ Refrigerat febres ardentes, calorem hepatis, & ſedat dolores capitis, circum tempora, ſuper hepar, & per ſpinam dorſi linitum.

Cærotum Sandalinum, deſcriptione Meſuæ.

℞. Roſarum ʒ xij.
Sandali rubei ʒ x.
Sandali albi

Sandali

Sandali Citrini ana ʒ vj.
Boli armeniaci ʒ vij.
Spodij ʒ iiij.
Camphoræ ʒ ij.
Ceræ albæ ʒ xxx.
Olei Rosati ℔ j.
Confice secundum artem.

OLEVM *Rosatum debet fieri ex oleo acerbo, id est, ex immaturis oliuis expresso.*

¶ Phlegmonas & intemperaturas omnes calidas ventriculi, hepatis, & partium aliarum potentissimè extinguit.

Cærotum Stomachale Galeni, descriptione Mesuæ.

℞. Rosarum rubearum ʒ xx.
Foliorum Absinthij ʒ xv.
Masticheſ ʒ xx.
Spicæ nardi Indicæ ʒ x.
Ceræ mundæ ℥ iiij.
Olei rosacei ℔ j. ß.

Cera & oleum aliquoties ex aqua Rosarum lauentur, & excolata omni aqua rursus ad lentum ignem resoluantur, deinde alia omnia in subtilissimum puluerem trita, inspergantur.

¶ Vent

¶Ventriculum & hepar roborat, horum dolorem à frigido lenit, appetentiam excitat, coctionem iuuat.

VNGVENTA.

Vnguentum Agrippæ Regis, descriptione Nicolai.

℞. Radicum Bryoniæ ℔ ij.
Radicum Cucumeris asinini ℔ j.
Scyllæ ℔ ß.
Ireos ℥ iij.
Radicum Filicis
Radicum Ebuli
Tribulorum aquaticorum ana ℥ ij.
Ceræ albissimæ ℥ xv.
Olei albissimi ℔ iiij.

Radices omnes istæ recentes incisæ & contusæ macerentur in oleo per dies octo, deinde coquantur, posteà exprimantur: & in colato oleo & expresso, resoluatur cera, & fiat vnguentum secundum artem.

Apud Nicolaum Alexandrinū inuenitur idem vnguentum, sed impreßi codices non habent radices Filicis & Ebuli, & Tribulos.

Oportet omnes istas radices & tribulos esse recentes, quòd si neceßitas vrgeat, & non sint ad

ad manus recentes, tunc ſume ſiccatas & affunde vini optimi ℔ *iiij.*

TRIBVLI *Aquatici ſiue marini ſunt waſſernuſſe, & ipſi fructus accipi debent.*

¶Hydropicis, omnibúſque corporis œdematis ſuccurrit. Neruorum mala ſanat, vrinam mouet, extrinſecus illitum ventrem ſubducit, doloríque renum vtile.

Vnguentum Apoſtolicon, deſcriptione Auicennæ.

℞. Terebinthinæ
Ceræ albæ
Reſinæ
Hammoniaci ana ʒ xiiij.
Ariſtolochiæ longæ
Thuris maſculi
Bdellij ana ʒ vj.
Myrrhæ
Galbani ana ʒ iiij.
Opopanacis
Floris æris ana ʒ ij.
Lithargyrij ʒ ix.
Olei ℔ ij.
Si fuerit æſtas, in hyeme autem ℔ iij.

Aceti quantum ſatis eſt ad Hammoniacum, Galbanũ & Opopanacũ diſſoluenda. Confice ſecundum artem.

FLOS *Aëris propriè ſignificat grana quædam parua, quæ à partibus æris proſiliunt cùm refrigerantur affuſa aqua partes æris, hoc tamen loco ſolet poni viride æris.*

¶ Eſt efficax contra vulnera & vlcera difficilia & fiſtulas, conſumit carnem mortuam, & conſumptam reſtaurat, duram mollit, & plagas ſanat.

Vnguentum Arogon, deſcriptione Nicolai.

℞. Roſmarini
Maioranæ
Radicis Iari
Serpilli
Rutæ
Rad. Cucumeris aſinini ana ℥ iiij. ß.
Foliorum Lauri
Saluiæ
Sabinæ ana ℥ iij.
Pulicariæ maioris
Pulicariæ minoris ana ℥ iiij.
Radicum Bryoniæ ℥ iij.

Laur

Laureolæ ℥ ix.
Foliorum Cucumeris asinini
Nepetæ ana ℥ vj.
Mastiches
Olibani ana ʒ vij.
Pyrethri
Euphorbij
Zingiberis
Piperis ana ʒ j.
Adipis Vrsini
Olei Laurini ana ʒ iij.
Olei moscheli ℥ ß.
Petrolei clari ℥ j.
Butyri ℥ iiij.
Aut quantum sufficit.

Herbæ & radices Maio mense collectæ in oleo macerentur diebus septem, deinde coquantur & colentur.
Colato oleo adijce reliqua atque adde
Ceræ ℔ j. ℥ iij.

OLEVM *debet esse purũ & vetus. Porrò authores non ponunt certam mensuram Olei, quidam iubent accipi ℔ v. vel quantum sufficit. Sed tantum herbarum & radicum pondus & quantitas, non potest bulire in ℔ v. olei, ideò accipe olei ℔ medicinales vj. & affunde aquæ etiam aliquot libras, & coque ad consumptionem aquæ, & cola.*

IARVS *est vera serpentaria, pro qua ponitur Aron recenter effossum.*

PVLICARIA, *id est, Conyza, Germanicè vocatur Durvvutz, & est similis Enulæ campanæ in folijs, caulibus & floribus. Sed multò minor nascitur humidis locis & exiccatis aquis circa stagna.*

LAVREOLA, *est planta similis Thymeleæ, id est, plantæ in qua nascitur Cocognidium, eius loco sume radices vel folia Coccognidij.*

OLEVM *Moschellinum inferiùs describetur.*

¶ Prodest malis corporis frigidis, conuulsionibus, resolutionibus partium: Item dolori cholico, renum, articulorúmque.

Vnguentum Martianum, descriptione Nicolai.

℞. Ceræ albæ ℔ ij.
Olei ℔ viij. aut quantum sufficit.
Rosmarini
Foliorum Lauri ana ℥. viij.
Rutæ ℥ vij.
Tamarisci, foliorum scilicet ℥ vj.
Maioranæ
Sabinæ

Balsam

Balſamitæ
Saluiæ
Ocimi
Polij, videlicet veri
Calaminthæ
Arthemiſiæ
Enulæ
Betonicæ
Brancæ vrſinæ
Spargulæ
Herbæ venti
Pimpinellæ
Agrimoniæ
Abſinthij
Herbæ Paralyſis
Herbæ ſanctæ Mariæ
Cimarum Sambuci
Herbæ Craſſulæ
Millefolij
Semperuiuæ
Chamædryos
Centaureæ
Centumneruiæ
Fragulæ
Tetrahit
Quinquefolij ana ℥ iiij. ß.
Radicum Hybiſci, id eſt, Althææ
Cymini
Myrthæ ana ℥ iij.

Fœnogræci ℥ j. ß.
Butyri ℥ j. ʒ ij.
Vrticæ
Violarum
Papaueris nigri
Menthæ Saracenicæ
Menthæ crispæ
Lapathioli
Polytrichi
Carduncelli
Matrisſyluæ
Maturellæ
Herbæ moſchatæ
Alleluiæ
Linguæ Ceruinæ
Criſpulæ
Camphoratæ
Styracis Calaminthæ
Medullæ Ceruinæ ana ℥ ß.
Adipis vrſini
Adipis Gallinacei
Maſtiches
Thuris ana ℥ j.
Olei nardini ℥ ij.

Herbæ omnes in Maio menſe colligantur, & inciſæ macerentur in vino odoriſero per dies ſeptem, octauo deinde die coquantur donec ferè conſumatur vinum, poſteà

posteà cola, & colaturæ expressæ adde oleum, & coque donec consumatur vinum, mox adde Ceram & reliqua secundum artem.

IN hoc vnguento multa sunt herbarum nomina, quæ apud probatos Authores nusquam inueniuntur, ideóque aliquis non facilè eas interpretabitur.

NICOLAVS *Præpositus loco Maioranæ habet Esbrium, alij autē habent vtrunq;. Sed non constat quid sit Esbrium, alij enim dicunt Maioranam esse, alij Saluiam, sed vtrunq; ingreditur hoc vnguentum tam Maiorana quàm Saluia.*

BALSAMITA, *id est, mentha aquatica.*

BRANCA *vrsina vera, quæ Romana cognominatur, accipi debet, quæ habet radices longas multas, glutinosas, sapore Tragacanthæ. Et alio nomine vocatur Acanthus: quæ verò Germanicè vocatur Bernklavv, & habet Anethi vmbellam & semina odore & sapore cymicum, & nihilominus est quàm Branca vrsina, nam semper illam Romanam brancam vrsinam intelligunt authores omnes, est autem vrbana & hortensis herba Branca vrsina vera.*

SPARGVLA, *id est Gallion, Germanicè*

vocatur Ranzixen & Sprengelblū, herba est denso, numeroso & conferto, & odorato flore.

PIMPINELLA, *quam Autor intelligit, est Sanguisorba, Germanicè Blutßdropffein vocatur.*

HERBA *Paralypsis, id est, Himelschlussel.*

HERBA *Sanctæ Mariæ secundum interpretationem omnium est Persiccaria.*

HERBA *Crassula pinguia habet folia, nascitur in muris & tectis, Germanicè vocatur, Fettehenne, siue Donnerkraut.*

CENTVMNERVIA, *id est, Plantago maior.*

TETRAHIT, *id est, herba Iudaica, quam dicunt esse Orobum.*

LVMINARIS *maioris, autor Ioannes Iacobus Manlius, pro Cymino & Myrthæ habet Cimarum myrthi. Sed nescio quàm benè, non tamen improbo. Porrò Nicolai Alexandrini impressum exemplar habet Cymini & Myrthæ, sed Nicolaus præpositus pro Myrtha habet Myrrham, sed malè.*

LAPATHIOLVM, *id est, acetosa.*

POLYTHRICON *herba est ex specicbus capilli Veneris.*

MENTHA *Saracenica Germanicè vocatur Vnserfravven mintze. Herba habet folia oblōga, Lapathio minora, in summis caulibus aureos flores in corymbis dispositos ferè vt*

Tanac

Tanacetum, tota odoratißima est.

CARDVNCELLVS, *id est, herba Turcha quam nos in Germania vocamus Carduum benedictum.*

MATRISSYLVA *est periclymenum Germanicè vocatur Speklilien, aſcendit arbores vt Vitis, flores habet longos, reflexos & odore Lilij. Nurembergæ in hortis colunt, cùm alibi proueniat ſpontè in ſyluis.*

MATVRELLA, *id est Phu, id est, Valeriana maior: impreßi codices Nicolai Alexandrini non habent Maturellam, ſed Marathrum, id est Fœniculum, ſed malè.*

ALLELVIA, *id est Trifolium acetoſum, Germanicè Buchampfer vocatur.*

CRISPVLA *quæ ſit herba, non conſtat recentioribus, alij enim Buphthalmum, alij herbam Cancri ſic vocant, nec indicant figuram herbæ Cancri: ego autem ponerem eius loco Buphthalmum, id est, Cotulam maiorem, non fœtidam.*

HERBA *Moſchata duas habet ſpecies, vna habet veluti acus longas, & est roſtrum Ciconiæ, altera est parua, & non habet acus: ſed est herba admodum parua, folia habet ſimilia concauæ radici, id est, Holvvrix, odorem habet in Maio menſe Muſci, naſcitur vmbroſis locis iuxta concauam radicem, id est, Holvvurtz, in Maio tantùm reperitur. Germanicè*

nicè vocatur Bisemkraut.

CAMPHORATA *est Abrotonum, quià odore accedit ad Camphoram, quidam dicunt esse Abrotonum syluestre siue album, sed perinde est, efficacius tamen est vulgare Abrotonum.*

NICOLAVS *Alexandrinus paulò aliter describit hoc vnguentum, vt Codices impreßi ostendunt, ideóque & eius modum subiungemus, nam variatur ponderum ordo & quantitas.*

¶ Aduersus frigida corporis mala, resolutionem coxendicum, nephritim, conuulsionem, & id genus alia valet, tumores reprimit, durities emollit, liuorémque cutis emendat.

Vnguentum Martianum magnum, descriptione Nicolai Alexandrini.

℞. Ceræ albæ ℔ ix.
Olei sextarios vj.
Rosmarini
Foliorum Lauri ana ℔ ij. ß.
Amaraci

Eobrij

Esbrij
Sabinæ
Balſamitæ
Ocimi
Eleliſphaci,id eſt,Saluiæ
Polij,ſcilicet veri
Calaminthes
Arthemiſiæ
Enulæ
Betonicæ
Brancæ vrſinæ
Herbæ venti
Pimpinellæ
Argemoniæ
Abſinthij
Herbæ paralyſis
Herbæ ſanctæ Mariæ
Cimarum Sambuci
Herbæ Craſſulæ
Semperuiuæ
Millefolij
Chamædryos
Centaureæ
Centumneruiæ
Fragulæ
Quinquefolij
Herbæ Tetrahit ana ℔ j. ß.
Radici Euiſci
Cymini

Myrrhæ

Myrthæ ana ℔ j.
Fœnogræci ℔ ß.
Butyri ℥ v.
Vrticæ
Violarum
Papaueris rubei
Menthæ Saracenicæ
Menthæ alterius, id eſt, Menthæ criſpæ ſatiuæ
Lapathioli
Polytrichi
Carduncelli
Matrisſyluæ
Marathri
Herbæ Moſchatæ
Alleluiæ
Linguæ Ceruinæ
Criſpulæ
Camphoratæ
Styracis
Medullæ Ceruinæ
Adipis Vrſini
Adipis Gallinacei ana ℥ iij.
Thuris ℥ ij.
Olei Nardini ℥ j.

Conſice hoc modo: Herbas omnes atque radices in fine Maij menſis, vel circa Solſtitium æſtiuum collectas minutim inciſas in vini ſufficienti

ficienti quantitatę macerato per dies septem, octaua deinde die coquantur lento igne donec propemodum vinum sit consumptum, posteà cola & exprime, & affunde colaturæ expressæ, olei prædictas ℔ viij. & ℥ iiij. & iterum coque donec omnis aqueus herbarum succus cum vino in vaporem resolutus fuerit, deinde addē ceram in partes confractam, & paulò pòst adipes, Butyrum atque oleum Nardinum, ad vltimum verò Storacem, Calaminthám atque Thus in minutissimum puluerem trita: melius tamen esset optimam & electam Styracem, & puram instar resinæ alicuius, vnà cum cera indere, nam liquescit in oleo. Sed talis Styrax Calamintha rarissimè ad nos affertur. Porrò miror in hoc vnguento quòd tam parum olei, tot herbarum libris addatur, prætereà etiam optimæ vires aromaticarum herbarum in coctura euanescunt.

Ita se habet vnguenti huius compositio secundum impressum Nicolai Alexandrini exemplar.

SEXTARIVS *mensura ėst Romanæ quæ capit mensurales vncias viginti olei, pondere verò habet olei vncias sedecim, drachmas quinq;, scrupulum vnum. Sex autem Sextarij olei, faciunt in hoc vnguento* ℔ *viij.* ℥ *iiij.*

ESBRIVM *quidam dicunt esse maioranam, quidam flores Saluiæ: ego autem acciperem*

perem pro Esbrio Maioranæ capitula, summitates, & flores.

AMARACVM, *ego hic non credo significare Matricariam, quam etiam Maioranam possumus intelligere, nam vtraque amaracus vocatur: si autem Maioranam inieceris, multò odoratius vnguentum fiet, quàm si Matricariam addideris.*

HERBA *venti, id est, parietaria vera.*

PIMPINELLA, *hic non significat Germanicam Pimpinellam acri radice, quam Itali vocant Saxifragiam. Sed eam quam Itali vocant Sanguisorbam, Germani Blutßtropffleyn. Radicem habet rubram, Tormentillæ sapore, nascitur in pratis vna eius species, altera in montibus, & Itali acetarijs miscent, habétque Cucumeris odorem.*

QVIDAM *non habent Cyminum, sed Cymas Myrthæ: est autem Myrtha idem quod Myrthus. Alij habent Myrrham, sed malè.*

PRO *Papauere rubeo habent alij Papauer nigrum: est autem rubeum Papauer idem quod agreste Papauer in agris nascens.*

MARATHRVM, *id est, Fœniculum. Porrò ego hunc locum Nicolai Alexandrini credo esse corruptum, & censeo pro Marathro legendum esse Maturellam, id est Plumaius, cuius radices accipi debent.*

Lingua Ceruina est herba, quæ hodie impropriè Scolopendria nominatur.

¶ Ad frigiditatem & dolorem capitis, pectoris & stomachi, ad scliron hepatis & splenis, acilij dolorem, ad paralyticos, arthriticos, Ischiaticos, nephreticos, & podagricos, & ad omnes dolores, ad tumores, duriciem, spasmum, & febrientes, ad ignem vel solem inunctum.

Vnguentum Martianum Paruum, descriptione Nicolai Alexandrini.

℞. Foliorum Lauri ℔ iij.
Rutæ ℔ ij. ß.
Amaraci, id est, Maioranæ ℔ ij.
Rosmarini ℔ j. ß.
Foliorum Myrthæ ℔ j.
Esbrij, accipe summitates Maioranæ pro Esbrio.
Balsamitæ
Ocimi ana ℥ vj.
Butyri ℥ v.
Styracis
Medullæ Ceruinæ
Adipis Vrsini

Adipis Gallinacei ana ʒ iiij.
Mastiches ℥ iij.
Thuris ℥ ij. ß.
Olei Nardini ℥ j.
Olei Oliuæ
Ceræ mundissimæ ana quantum sufficit.
Ego Olei acciperem ℔ vj.
Ceræ verò ℔ iiij.

Si verò duriusculum sit, detrahe aliquid de cera. Porrò hoc quoque vnguentum conficies vt proximum.

MYRTHA, *id est, Myrthus: sunt autem accipienda folia veræ Myrthi quæ ex Italia afferuntur, & nòn eius plantæ, quam vocamus Germanicè Heydelber.*

¶ Ad podagram frigidam siue calidam, Paralyticos, Arthriticos, Nephreticos, Ischiadicos, & ad omnia vitia & dolores neruorum valet.

Vnguentum album.

℞. Cerussæ in aqua rosarum lotæ ℥ xviij.
Lithargyrij albi loti ℥ j. ß.
Olei Rosati ℔ ij. ℥ iiij.
Ceræ albissimæ ℥ vj. aut circiter.

Confice

Confice secundum artem.

Quidam alia ratione componunt hoc vnguentum, nam alij addunt albumina Oui, alij non addunt Lithargyrium, alij non Ceram sed Tragacanthum admiscent.

¶ Pollet aduersus vlcera, scabiem & adustionem.

Vnguentum Dialthæa simplex, descriptione Nicolai.

℞. Radicum Altheæ ℔ ij.
Seminis lini
Seminis Fœnograeci ana ℔ j.
Olei ℔ iiij.
Ceræ ℔ j.
Terebinthinæ ℥ ij.
Resinæ ℥ vj.

Radices & semina contusa macerentur tribus diebus in aquæ ℔ viij. aut quantum sufficit, quarta die coquantur donec remittant crassam & viscosam mucilaginem: eam deinde exprime. mox

℞. Expressæ mucilaginis ℔ ij. & coque cum oleo: cum deinde aquosum illud in mucilagine consumptum fuerit, ceram addito, & fac secundum artem.

¶ Emolliendi vim habet, calefacit, & humectat.

Vnguentũ Dialthææ compositum, descriptione Nicolai.

℞. Radicis Altheæ ℔ ij.
Seminis Lini
Seminis fœnogræci ana ℔ j.
Scyllæ recentis ℥ vj.
Olei ℔ iiij.
Ceræ ℔ j.
Terebinthinæ
Gummi Hederæ
Galbani ana ℥ ij.
Colophoniæ
Resinæ ana ℥ vj.

Radices & Lini semen contusa macerentur tribus diebus in sufficienti quantitate aquæ, deinde coquantur donec crassescat mucilago. Postea,
℞. Mucilaginis expressæ ℔ ij. & adde reliqua, & fac secundum artem Vnguentum.

¶ Valet propriè ad dolorem pectoris ex frigiditate & pleuresi, & super pectus inunctum sanat omnia loca, infrigidata calefacit, mollificat, & humectat.

Vnguentum Aegyptiacum, descriptione Mesuæ.

℞. Aeruginis ℥ v.
Mellis optimi ℥ xiiij.
Aceti fortis ℥ vij.

Coquantur omnia ſimul donec fiat vnguentum ſpiſſum & colore purpureum.

AERVGO *eſt viride æris.*

¶ Confert ad vulnera antiqua, fiſtuláſq; extergit: Carnis excreſcentiæ medetur, vehementérque exiccat.

Vnguentum Aureum, deſcriptione Meſuæ.

℞. Ceræ citrinæ ℥ vj.
Olei boni ℔ ij. ß.
Terebinthinæ ℥ ij.
Reſinæ
Colophoniæ ana ℥ j. ß.
Thuris
Maſtiches ana ℥ j.
Croci ʒ j.

Confice ſecundum artem.

¶ Vulnera certò & ſalubriter glutinat.

Vnguentum Citrinum, deſcriptione Nicolai.

℞. Boracis ℥ ij.
Camphoræ ʒ j.
Corallij albi ʒ iiij.
Amenti dulcis ʒ j.
Vmbilici marini
Tragacanthæ albiſsimæ
Amyli
Cryſtalli
Enthalij
Dentalij
Thuris albiſsimi
Nitri ana ʒ iij.
Marmoris albi ʒ ij.
Gerſæ ſerpentariæ ʒ j.
Ceruſſæ ʒ vj.

Axungiæ porcinæ recentis non ſalitæ, ſed præparatæ & mundatæ ℔ j. ß.
Sepi Caprini præparati ℥ j. ß.
Adipis Gallinacei præparati ʒ j.

Confice ſic. Axungiam porcinámque adipem Gallinaceum liqua ſimul, & impone tepidis adhuc, corticum Citrei mali ſatis magnã quantitatem, & macerentur per menſem vnũ. Poſteà eximito cortices, & eliquati porcini adipis.

℞. vt dictum est ℔ j. ß. Adipis Gallinacei ℥ j. & adde seuum caprinum, deinde addantur reliqua tenuissimè trita, vltimò verò insperge Camphoram subtilissimè tritam.

Notandum est in hoc vnguento non concordare exemplaria in ponderum characteribus. Nam quidam pro ℥ ponunt ʒ & econtrà.

BORAX *est nitri species, qua aurum ferruminant Aurifabri.*

AMENTVM *dulce est Gypsum, quod in capillatas venas scinditur.*

VMBILICI *Marini, lapilli sunt inuenti in littore maris, figura Fabarum magnarum, Germanicè vocantur Merbonen.*

ENTALIVM *testaceum quiddam est marinum, Fistulæ modo longum & concauū, foris strictum longitudine digiti parui.*

DENTALIVM *conchula marina est parua, dentatam rimam habens.*

NITRVM *est Salpetræ.*

GERSA *Serpentaria, est radix Serpentariæ veræ præparatæ, vt infrà ostendemus.*

¶ Faciei maculas emendat, scabiem in quacunque corporis parte exterit, cicatrices extenuat, ruborem oculorum aufert, & ea quæ aspera sunt, leuigat.

Vnguentum populeum, descriptione Nicolai.

℞. Oculorum Populi arboris recentium ℔ j. ß.
Axungiæ porcinæ præparatæ ℔ ij.

Oculi Populi contundantur & macerentur in Axungia, donec sequentes herbæ colligi queant æstate.

℞. Foliorum Papaueris agrestis
Foliorum Mandragoræ
Cimarum Rubi tenerrimarum
Foliorum Hyoscyami
Solatri
Vermicularis
Lactucæ
Semperuiuæ maioris
Bardanæ
Violariæ
Scatuncelli ana ℥ iij.

Herbæ contundantur & misceantur oculis Populi & Axungiæ, & dimittantur per dies x. deinde coquantur supra lentum ignem in vini odorati sufficienti quantitate, donec vinum consumatur: posteà colentur & exprimantur, & expressum vnguentum reponatur.

MANDRAGORAE *folia vbiq; haberi non possunt, ideò duplex pondus foliorum Hyosciami sumendum est.*

VERMICVLARIS *vera est Semperuiua minor, linguam non mordicans.*

BARDANA, *id est, Lappa maior, cuius radicem praecipit esse accipiendam Nicolaus Alexandrinus.*

SCATVNCELLVM, *re vera est vmbilicus Veneris seu Cymbalaris, & non Kreutz Kraut. Folia habet pinguia concaua vt Cymbalum, radicem Aron similem, perquàm pauci eam cognoscunt.*

¶Contra nimium calorem valet, & temporibus illitum, somnum conciliat.

Vnguentum Fuscum, descriptione Nicolai.

℞. Olei ℔ j. ß.
Ceræ nouæ ℥ iiij.
Colophoniæ
Picis naualis
Sagapeni ana ℥ ij.
Masthiches
Galbani
Thuris
Therebinthinæ ana ℥ j.

Confice ſecundum artem vnguentum.
¶Sandali vim habet & extrahendi.

Vnguentum Diapompholigos, deſcrip. Nicolai Alexandrini.

℞. Olei Roſacei
Ceræ albæ ana ℥ vj.
Succi fructus vuę lupinæ quantum ſufficit,
Ceruſſæ ℥ ij.
Plumbi vſti & loti
Pompholygis
Thuris puri ana ℥ j.
Confice ſecundum artem.

DIAPOMPHOLYGOS, *id eſt, de Nihili albo. Nam Pompholyx eſt Nihili album, id eſt, Gelmeiſlug.*

VVALVPINA, *id eſt, Solanum, ſiue Solatrum.*

¶Ad exiccanda Eryſipelata, vulnera ſordida, & ad ſananda tibiarum vlcera, aliorúmque locorum concaua vel diſsipata replet, refrigerat & cicatrizat.

Vnguentum comitiſſæ, deſcript. Gulielmi de Varignana.

℞. Cor

℞. Corticum medianorum Castanearum
Corticum medianorum Glandium
Corticis mediani Quercus arboris
Myrtillorum
Caudæ Equinæ
Gallarum
Corticum Fabarum
Acinorum Vuarum
Sorborum immaturorum siccorum
Mespilorum immaturorum siccatorum
Foliorum Pruni syluestris
Radicum Chelidoniæ ana ℥ j. ß.

Contundantur aliquantulum & coquantur in aquæ plantaginis ℔. viij. aut quantum sufficit, donec media pars consumpta fuerit, deinde in colatura lauentur sequentia, nouem vicibus semper recentem aquam decoctionis affundendo quotiescunque laueris.

℞. Ceræ nouæ ℥ viij. ß.
Olei Myrtillorum
Olei Masticbini ana ℔ j. ß.
Posteà insperge sequentium rerum tenuissimum puluerem.

℞. Corticis mediani Castanearum
Corticis mediani Glandium
Corticis mediani Quercus arboris
Gallarum ana ℥ j.
Cineris ossium cruris bubuli

Myrtillorum
Acinorum Vuarum
Sorborum ſiccorum ana ℥ ß.
Trochiſcorum de Charabe ℥ ij.
Confice ſecundum artem vnguentum.

ACINI *hîc ſignificant lignea ſemina, quæ ſunt in vuis.*

SORBA *ſunt fructus ſimiles Meſpidis, Germanicè vocantur Sporling, Sporbirn, Sporepfel & DrecKſecKe.*

PRVNVS *Syluestris, id eſt, Selilehendorn.*

¶Inceptum abortum prohibet, hęmorrhoidas ſiſtit, ac laxatos renes conciliat.

Vnguentum de Artanita maius, deſcript. Meſuæ.

℞. Succi Artanitæ ℔ iij.
Succi Cucumeris aſinini ℔ j.
Olei Irini ℔ ij.
Butyri Vaccini ℔ j.
Pulpæ Colocynthidæ ℥ iij.
Polypodij ℥ vj.
Euphorbij ℥ ß.

Arida

Arida omnia contundantur & macerentur in ſuccis per dies viij. affuſo etiam oleo in vaſe vitreo diligenter obturato, nona deinde die coquantur lento igne aliquandiu, poſteà colentur. Colaturæ adde Sagapeni in aceto diſſoluti aureos v.

Myrrhæ aureos ij.

Coquantur iterum vſque ad conſumptionem ſuccorum, poſteà adde

Ceræ ℥ v.

Fellis Taurini aureos v.

Ferueant ſimul donec liqueſcat Cera, poſteà inſperge ſequentium rerum tenuiſſimum puluerem.

℞. Scammoneæ
Aloës
Mezereon
Colocynthidæ ana aureos v.
Euphorbij aureos ij.
Salis gemmæ aureos iij.
Turbith aureos v.
Piperis longi
Zingiberis
Chamomillæ ana aureos ij.

Confice ſecundum artem.

Omnia ferè exemplaria habent Colocynthidæ ana aureos v. meus autem manu ſcriptus Meſue habet aureum j. quod magis probo, ſed textum

textum nolui immutare.

ARTANITA *est Cyclamens siue Cyclaminus: quidam malè vocant panem porcinum. Si radices eius non adsunt recentes, tunc, accipe radices eius siccatas circiter ℔. vj. contundantur & coquantur in aqua, & eliciatur succus, vt ex Glycyrrhiza fit.*

¶ Illitum stomacho, vomitum purgat: hypogastrio autem iniunctum, aluum deijcit, ob id hydropicos mirè iuuat, seorsum excrementum largè vacuando, vermes quoque necat, & educit, adhibetur non potentibus sumere medicamentum purgans.

Vnguentum de Artanita minus, descriptione Mesuæ.

℞. Succi Artanitæ
Viscositatis quæ exprimitur è radice filicis
Succi Cathengit ana ℥ ix.
Succi extremitatum Tamarisci ℥ ij.
Oesypi humidæ ℥ v.
Olei Irini ℔ ij.
Bdellij
Hammoniaci ana ℥ j. ß.
Aceti quantum satis est ad hammoniacum dissoluendum.

Ceræ

Ceræ Citrinæ ℥ vj.
Corticum radicum Capparis ℥ j. ß.
Spicæ ʒ iij.

Confice ſecundum artem vnguentum.

FILIX non ſignificat Polypodium, ſed eam herbam quæ Germanicè vocatur vvalſfarem & Creutzfaren.

CATHENGIT ſignificat Ebulum, eſt autem hoc vocabulum valde corruptum in plurimis exemplaribus.

OESYPVS, id eſt, Hyſopus humida, & eſt pinguedo lanarum ſuccidarum.

¶ Splenis humores etiam ſcirrhoſos diſſoluit, & ſtrumas.

Vnguentum potabile.

℞. Butyri recentis ſine ſale ℔ iij.
Rubeæ tinctorum
Caſtorei
Spermatis Ceti
Tormentillæ ana ℥ j.

Bulliant ſimul in vino odorifero ad vini conſuptionem, ac fiat vnguentum ſecundum artem.

¶ Datur ad conſolidandum caſum ex alto.

Vnguentum rosatum, de- scrip: Mesuæ.

℞. Axungiæ porcinæ recentis quantitatem quam volueris, & lauetur in aquâ calida, & tantũdem cum aqua frigida lotione vltima, deinde teratur cum ea rosarum rubearum æquum pondus, dimittantur marcescere per dies septem, posteà coquantur cum facilitate ac percolentur, & rursus tantundem rosarum rubearum teratur & dimittatur per alios dies septem marcescere, atque adfundatur succi rosarum pars dimidia, olei Amygdalani partes vj. & rursum concoquantur cum facilitate dum succi euanescant: quòd si parum Opij in aqua rosarum coliquatum inter decoquendum inijcitur, fit efficacius.

¶Phlegmonas, Erysipelata, Herpetas sedat: Cephalalgiam calidam & ventriculi ac hepatis intemperiem calidam mitigat.

Vnguentum pectorale.

℞. Mucilaginis seminis Psyllij.
Tragacanthæ
Gummi Arabici

Semi

Seminis Lini
Fœnogræci ana ℨ j.
Adipis Gallinæ
Medullæ Vituli
Butyri recentis loti cum aqua violarum ana ℥ j. ß.
Olei violati
Olei amygdalarum dulcium ana ℥ j.
Ceræ albæ quantum ſufficit, fiat vnguentum.

¶Mitigat dolores pectoris & tuſsim, digerit, maturat, facilitat ſputum, & reſoluit pleureſim.

Vnguentum album Caphuratum.

℞. Olei roſati ℔ j.
Ceræ albæ ℥ iij.
Ceruſſæ ℥ xij.
Albi ouorum numero vj.
Caphuræ diſſolutæ cum aqua roſarum ex arte ℨ ij.
Fiat vnguentum ſecundum artem.

Vnguentum rubeum Caphuratum.

℞. Olei

℞. Olei rosati ℔ j. ß.
Lithargyrij ℥ ij.
Minij ℥ iij.
Cerussæ ℥ j. ß.
Thutiæ
Caphuræ ana ʒ iij.
Ceræ ℥ ij. in æstate. Sed in hyeme ℥ j.
Fiat vnguentum in pila plumbea cum pistillo plumbeo.

OLEA.

Oleum ex ligno Iuniperi.

Fictile vas in foueam ponatur, supra id aliud fictile angusti orificij inuersum ponatur, recentibus Iuniperi lignis minutímque incisis plenum, cui subducatur lamina ferrea foraminibus peruia, vt destillet liquor, & ne ligni segmenta delabantur, bene autē aptentur & luto sapientiæ circumlinantur fictilium orificia, ne quidquā expiret. Posteà inferius fictile vsque ad collum superioris obruito terra, & facto pauimento ignem circa & supra fictile superius accendito, atque ardere sinito aliquot horas. Postremò liquorem qui destillauit, auferto. Cuius vsus est in purgandis sordidis vlceribus.

¶Emen

¶ Emendat cutis infectiones, ſerpiginem, cancrum, vlcera maligna, qualia quæ in tibijs, & cruribus quorundam: malum mortuum recentiores vocant.

Oleum ex Iuniperi Baccis.

Oleum è Iuniperi baccis elicitur per artem deſtillandi vt vinum ſublimatum, quia verò minoris emitur quàm vt ab aliquo pharmacopola præparari queat, confectionem eius non indicabimus.

Oleum Nardinum ſimplex, deſcriptione Meſuæ.

℞. Spicæ nardi aromaticæ ℥ iij.
Vini
Aquæ ana ℥ ij. ß.
Olei Seſamini ℔ j. ß.

Coquantur in duplici vaſe donec vinum & aqua in vaporem reſoluantur, coletur deinde oleum, & colatum reponatur abiecta Nardi ſpica.

VAS *duplex, Græcè vocatur* DIPLOMA, *conſtat duobus crateribus, altero alteri*

imposito, ita in vnum aromata & oleum coniĳciantur, in alterum verò aqua fundatur, quæ subiectis prunis calefacta suo tempore, vnguenta & olea decoquit: est autem hoc notandum in omnibus aromaticis oleis, quæ decoquuntur.

¶Calefacit, tenuat, digerit, modicè adstringit; proinde affectus omnes frigidos & flatulentos cerebri, ventriculi, hepatis, lienis, renum, vesicæ, vteri, magnoperè iuuat: naribus iniectum caput purgat, corporis colorem & odorem commendat.

Oleum Nardinum compositum, descriptione Mesuæ.

℞. Spicæ Indicæ ℥ iij.
Samsuchi, id est, Maioranæ ℥ ij.
Xyloaloës
Enulæ
Folij Indi
Calami aromatici, eius loco sumatur Galanga
Foliorum Lauri
Cyperi
Schœnanthi
Cardamomi ana ℥ j. ß.

Contun

Contundantur omnia grosso modo, deinde affunde illis
Aquæ fontanæ
Vini ana quantum sufficit, id est, circiter ℥ xiiij. ana.
Olei Sesamini ℔ iiij.

Macerentur per noctem, deinde coquantur in Diplomate, id est duplici vase, secundum artem.

PRO *folio Indo, recipe Spicæ Romanæ radicum.*

Macis ana ʒ vj.

Oleum Costinum, descriptione Mesuæ.

℞. Costi optimi & veri ℥ ij.
Casiæ aut succedanei eius ℥ j.
Summitatum Samsuchi ℥ viij.
Vini quantum sufficit
Olei Sesamini ℔ iij.

Macerentur duabus noctibus, deinde coquantur in duplici vase secũdum artem.

CASSIA *Aromatica vera & Cinnamomo similis accipi debet.*

¶ Calfacit, obstructa aperit neruosum genus roborat, vt neruos, musculos, ten-

 dones,

dones, ligamēta, ventriculum. Præter hæc, hepar & capillos, canitiē ob id moratur, & corporis colorem ac odorem commendat.

Oleum de Piperibus, descriptione Mesuæ.

℞. Macropiperis, id eſt, longi
Melanopiperis, id eſt, nigri
Leucopiperis, id eſt, albi ana ℥ iij.
Myrobalanorum Chebulorum
Myrobalanorum Belliricorum
Myrobalanorum Emblicorum
Myrobalanorum Indarum ana ʒ v.
Radicum Apij
Radicum Fœniculi ana ʒ iij. ß.
Sagapeni
Opopanacis
Hyoſcyami albi ana ʒ ij. ß.
Turbith albi ʒ xij.
Zingiberis ʒ iij.
Caulis foliorum recentium
Thymi viridis
Rutæ viridis ana M j.

Coquantur ſecundum artem in aquæ quantitate ſufficienti ad tertias, Colaturæ adde olei de Cherua ℔ ij. & iterum coque ad

ad consumptionem aquæ.

¶ Iuuat morbos neruorum frigidos, vt paralysin, spasmum, spasmũ cynicum, tremorem, epilepsiam : adhæc Ischiadem, & cæteras arthritidis differentias, & vteri, coli, renum, vesicæ affectus frigidos, quia calefacit, tenuat, terget : ob id obstructiones aperit, calculum frangit.

Oleum Mandragoræ, descriptione Nicolai.

℞. Olei communis ℔ ij.
Succi pomorum Mandragoræ ℥ iiij.
Succi Hyoscyami albi ℥ ij.
Succi capitum Papaueris nigri ℥ iij.
Succi Violarum
Succi Cicutæ tenerrimæ ana ʒ j.
Opij
Styracis Calaminthæ ana ℥ ß.

Succi cum oleo decem diebus ad solem macerentur, deinde coquantur secundum artem ad consumptionem aquæ.

NON *habentur apud nos Mandragoræ poma, ergo loco succi Mandragoræ pomorũ accipe infra scriptam decoctionem.* ℞. *Radicum Mandragoræ, id est, Corticũ radicũ eius* ℔ *j.*

contundantur & coquantur in aqua sufficienti; & colatum decoctum succis adde.

NICOLAVS *Alexandrinus paulò aliter describit hoc oleum, vt Latini impressi codices ostendunt, ideò etiam eius placita adscribere visum est.*

¶ Ad nimios dolores capitis valet, & phreneticis malè dormientibus fronti illitum, & naribus iniectum vehementer opitulatur, pulsibus brachiorum & plantis pedum illitum quocunque modo vigilijs fatigatum, celerrimè obdormiscere facit.

Oleum Mandragoræ, descriptione Nicolai Alexandrini.

℞. Olei ℔ v.
Succi malorum Mandragoræ ℥ viij.
Succi capitum Papaueris hortensis ℥ vj.
Succi Hyoscyami albi ℥ iiij.
Succi Violarum
Succi Cicutæ tenerrimæ ana ℥ ij.
Opij
Styracis ana ℥ j.

Confice sic: misce simul omnes succos oleo atque in vitreo vase obstructo orificio, Soli exponito per decē dies, vndecimo die

die coquantur in duplici vaſe vſque ad conſumptionem ſuccorum, deinde vbi refrigerari cœperit, cola, & colato oleo adde Styracē & Opium, & confice ſecundum artem.

STYRAX quidem ſyncerus & purus facilè in oleo diſſoluitur.

OPIVM verò ſyncerum in oleo diſſolui non poteſt, igitur tenuiſſimè tritũ inſpergatur oleo & ſæpe miſceatur, nam ſi in aqua aut vino diſſoluatur, non commiſcebitur oleo.

Oleum Maſtichinum, deſcriptione Meſuæ.

℞. Olei Roſacei ℥ xij.
Vini odoriferi ℥ iiij.
Maſtiches electæ ℥ iij.

Coquantur ſecundum artem vſque ad conſumptionem vini.

¶ Cerebrum, neruos, iuncturas, ventriculum, hepar corroborat: tumores duros lenit, dolores ſedat.

Oleum de Euphorbio, deſcriptione Meſuæ.

℞. Euphorbij ℥ ß.

Olei Cheyrini ℥ v.
Vini odoriferi tantundem, coque secundum artem, vsque ad consumptionem vini.

¶Iuuat maximè frigidos cerebri & neruorum affectus, cephalagiam, hermicraniam, lethargum, naribus immissum: articulorum quoque & hepatis, & splenis dolores, illitum iuuat.

Oleum Castorei, descriptione Iacobi de Manliis.

℞. Castorei
Styracis calaminthæ
Galbani
Euphorbij
Casiæ ligneæ veræ
Croci
Opopanaci
Corpobalsami (aut succedanei eius)
Spicæ nardi Indicæ
Costi ana ʒ ij.
Cyperi
Schœnanthi
Macropiperis
Melanopiperis
Sabinæ

Pyrethri ana ʒ ij. ß.
Olei ℔ iij.
Vini odoriferi ℔ ij.

Confice sic: Galbanũ & opoponacum in vino seorsim dissolue, deinde reliqua omnia contusa cum oleo & vini ℔ ij. coquito ad consumptionem vini in duplici vase, posteà cola, & dissolutum & expressum Galbanum cum Opopanaco oleo adfunde, & iterũ quoque ad consumptionem vini, & repone sępius miscens in posterum, vt Galbanũ & Opopanacum in vasis fundo subsidens, oleo commisceatur.

¶Est optimum contra omnes ægritudines frigidas, præsertim neruorum & iuncturarum, medetur paralysi, spasmo, tetano, & sedat acerrimos rigores, & frigora febrium, si spina dorsi liniatur.

Oleum Scorpionum simplex, descriptione Mesuæ.

℞. Scorpiones numero xxx.
Olei Amygdalarum amararum ℔ ij.

Macerentur in vase vitreo stricti orificij per dies xxx. caniculares ad solem, vel

aliàs tota æſtate calidiſsimis diebus,poſteà colatum ad vſus repone.

¶ Lapidem renum & veſicæ frangit & expellit,lumbis,pubi, perinæo illitum,aut per meatum vrinarium iniectum.

Oleum Scorpionum compoſitum, deſcriptione Meſuæ.

℞. Radicis Ariſtolochiæ rotundæ
Gentianæ
Cyperi
Corticum radicum Capparis ana ℥ j.
Olei Amygdalarum amararum ℔ j. ß.

Macerentur in oleo contuſæ radices ad Solem feruidum diebus xx. deinde coquantur aliquantulum in duplici vaſe iniectis ad vltimum ſcorpionibus numero xv. poſteà iterum ſerenis diebus xxx. ad Solem macerentur, poſtremò excolatum oleum reponatur.

ARISTOLOCHIA *rotunda non eſt Holvurtz, ſed radix lutei coloris, odore & ſapore Ariſtolochia longa, affertur ex Italia.*

¶Valet contra venena,& peſtilentiam,

Oleum

Oleum Formicarum, descriptione Nicolai.

℞. Formicarum alatarum quantum vis,
Olei quantum sufficit.

Macerentur æstate ad solem diebus XL. posteà excolatum oleum repone.

¶ Valet ad confortandum coitum.

Oleum Lumbricorum terrestrium.

℞. Vermium terræ ℔ ß.
Oleum Oliuarum ℔ ij.
Vini ℥ ij.

Bulliant omnia simul, & fiat oleum, deinde percoletur & reseruetur.

¶ Neruos infrigidatos confortat, & vtile est doloribus iuncturarum.

Oleum Vulpinum, descriptione Mesuæ.

℞. Vulpem detracta pelle, & abiectis interaneis, incidatur in partes & coquatur in
Aquæ Fontanæ
Aquæ Marinæ ana ℔ j. ß.

Olei

Olei veteris clari ℔ iij. ℥ ix.
Salis ℥. iij.
Inter coquendum adijce
Anethi
Thymi ana ℔ j. boni ponderis.
Coquantur autem quousque ab ossibus recedat caro, & aqua consumatur, deinde coletur oleum, & excolatum ad vsus suos reseruetur.

QVI prope mare non habitant, sumant aquam salsam, id est, Muriam, siue aquam fontium salsorum, vbi salinæ fuerint. Porrò ad coquendam vulpem non sufficiunt ℔ iij. ideò accipe quantum abundè satis fuerit, & fortiter vltimò oleum exprime.

¶ Ad podagras, reliquásque arthritidis species, ac dorsi, renúmque dolorem est efficacissimum.

Oleum de Cappare.

℞. Corticis radicum Capparis ℥ j.
Corticum Tamarisci
Foliorum Tamarisci
Seminis Agni casti
Scolopendriæ, id est asplenij
Cyperi ana ʒ ij.

Rutæ

Rutæ ʒ j.
Aceti
Vini optimi ana ʒ ij.
Olei maturi ℔ j.

Coquantur in duplici vaſe vſque ad conſumptionem vini & aceti.

¶ Valet duriciei, oppilationi, & dolori ſplenis, ac omni eius ægritudini.

Oleum de lateribus, deſcriptione Meſuæ.

℞. Lateram aut regulam ruffam antiquiſſimam ex ruffo luto ductam, eam confringe in fruſta mediocria, & in prunis vrito donec tota excanduerint, deinde è prunis exempta fragmenta reſtinguito in oleo claro veteri, & dimittito quouſque ſe oleo impleuerint, poſteà oleo exempta in tenuiſsimum puluerem contundito, atque in Retortam aut Gucurbitam vitream indito, & ſecundum artē luto chymiſtico iuncturas vitrorū claudito, & ſubtus accenſis prunis oleum elicito, & elicitum reponito.

¶ Conuenit omnibus morbis frigidis. Eſt enim calidum penetratiuum, reſolutiuum, mollit dura, & diſcutit tumida, opitulat

tulatur his qui patiuntur epilepsiam, vertiginem, obliuionem, paralysin, spasmum, dolorem dorsi, genuum, podagram, vel alios iuncturarum & neruorum morbos: medetur spleni, vesicæ & renibus.

Oleum Terebinthinæ.

℞. Resinæ Terebinthinæ aut Laricnæ, quam in Germania Terebinthinam vocamus ℔ iiij. eam pone in capacem Retortam, siue Cucurbitam vitream, & per artem destillatoriam elice eius oleum, ita vt Cucurbita aut Retorta arenæ imponatur. primò autem cum aqua exibit oleum tenue & clarum, secundò aurei coloris, vltimò fuscum & crassum, horum vnumquodque per se auferto & reponito.

¶ Confert omnibus ægritudinibus frigidis, & maximè neruorum.

Oleum Tartari.

℞. Tartari puri ℔ iiij.

Pone in ollam & vre in fornace cum lateribus aut tegulis aut fictilibus, vel per se donec omninò excandescat Tartarum.

Posteà

Posteà impone in sacculum laneo panno factum,& suspende in cellario,tum destillabit ex eo clarus quidam liquor, quem repone. Porrò re vera hic humor non est oleum, sed acerrima aqua.

¶ Valet ad faciem tergendam, & erugandam.

Oleum Citoniorum descriptione Mesuæ.

℞.Citoniorum non excorticatorum quantum sufficit,id est partes conuenientes, videlicet quantum libuerit.
Succi Citoniorum quantum sufficit.

Incidito Citonia & impone in vas vitreum, & affunde succum. Affunde etiam oleum Omphacinũ, hoc est immaturum, vt excedat eius quantitas succi mensuram. Posteà stringe vasis orificium, & ad Solem omnia macera aut in æstuario diebus quindecim,deinde coque in duplici vase, & abijce posthac Citonia & adde recentia, & rursum macera & coque,inde etiam tertiò recentia Citonia impone, & prædicto modò omnia perage, tum repone diligenter obstructum, ne expiret.

Hodie

Hodie tanta diligentia non fit hoc oleũ, igitur rogo vt maiorem diligentiam impendant.

¶ Eſt optimum contra debilitatem ſtomachi, vomitum & fluxum, ſiſtit ſudorem, reſtaurat reſolutionem, lapſas vires, corroborat neruos, & vires, confortat digeſtiuam.

Oleum Samſuchinum.

℞. Foliorum Samſuchi M iiij.
Seruilli M ij.
Foliorum Myrthi M j.
Abrotoni
Siſimbryj ana M ß.
Caſsiæ ligneæ veræ ℥ ij.
Olei Omphacini quantum ſufficit.

Condito & contundito omnia, & impone in vitrum, &. infunde oleum vt ſupra ſpecies emineat, tum obſtructo vaſis orificio macera ad ſolem vel in æſtuario diebus octo. Poſteà exprime, & expreſſum oleum infunde recentibus ſpeciebus, & hoc etiam tertiò facito.

Folia veræ Myrthi accipi debent, quæ ex Italia & Narbonenſi Gallia afferuntur.

SISIMBRYVM, *id eſt, Mentha aquatica, eſt & aliud Siſymbryũ in montibus naſcens,*

nascens, multò odoratius, quod melius esset si vbique haberi posset.

OMPHACINVM, *id est, ex immaturis oliuis expressum.*

¶Lasſitudini vtile eſt, & morbis cerebri & neruorum prodeſt, ob id in balneo inunctum paralyſin iuuat & ſpaſmum cynicum, vulgò torturam oris naribus iniectum: & auribus immiſſum, à flatu tinnitum diſſipat, menſes ciet, ac morſui ſcorpionis prodeſt.

Oleum Vitellorum ouorum.

℞. Oua recentia numero centum, coquito donec penitus indurentur. Poſteà vitellos eorum exime, & comminutos aſſa in ſartagine donec ruffeſcant, & pinguedinem quandam remittant, deinde offam feruentem inde in ſacculum pilis contextum & exprime, quódq; expreſſum fuerit oleum repone.

¶Experientia plurima probatum eſt cutim expurgare, impetiginem, ſerpiginem, & alia cutis vitia perſanare, capillos regignere, & vlcera maligna & fiſtuloſa curare.

Oleum Hyperici.

℞. Summitatum Hyperici iamiam maturescentis ℥ iij.

Macerentur in vino odorifero diebus iij. bulliant deinde in vase duplici obturato orificio vasis, posteà exprime, & recentis Hyperici par pondus inijce, & iterum macera & coque, & exprime, tum etiam tertiò recens Hypericum adde, & si vinum minuetur, adde aliquid. Posteà

℞. Terebinthinæ claræ ʒ iij.
Olei veteris clari ℥ vj.
Croci ℈ j.

Coquantur in duplici vase vsq; ad consumptionem vini, posteà exprime, & à sedimento purgatum oleum repone.

¶ Calidum est & siccum, stipticum, ob id consolidat vulnera inciforum neruorum, & combustionem ignis, sedat dolores femoris & vesicæ, & prouocat vrinam.

Oleum Irinum.

℞. Olei ℔ vj.
Vini ℔ j.

Lane

Lauetur oleum ter in aqua calida, deinde effusa aqua adde vinum & insperge.

Macis ℥ iiij.

Cardamomi

Zedoariæ ana ℥ ij.

Macerentur in loco aliquo calido, obstructo vasis orificio per dies octo, posteà in duplici vase coquito vsque ad consumptionem vini dimidij. Posteà exprime oleum, & insperge ei puluerem subtilem.

Iridis Illyricæ ℔ ij.

Macera vt priùs diebus viij. deinde exprime oleum, & recentis Iridis contusæ par pondus inijcito, tunc rursus ad Solem aut loco calido diebus viij. macerato, & rursùm exprime. Postremò etiam tertiò exprime, & aliam Iridem adde, & similiter omnia perage, deinde in duplici vase oleum vnà cum vltimò inspersa Iride aliquandiu coquito, ad vltimum deinde exprime & repone oleum, cúmque videris subsidere ad fundum vasis Iridis puluerem, leuiter cola.

Cùm ita permutatur crebrò Iris, oleo singulis vicibus aliquid decedit, ideò boni ponderis ℔ vj. olei accipiantur.

¶Attenuat, resoluit, maturat, & digerit malos humores phlegmaticos pecto-

ris & pulmonis,facilitat ſputum & anhelítum, ſedat tuſsim & frigidos dolores hepatis, ſplenis & maximè matricis,reſoluit dura apoſtemata & mollit durities,& confert ſpaſmo, doloribus iuncturarum, aurium & fœtori narium.

Oleum Irinum,deſcriptione Nicolai Alexandrini.

℞. Olei ſextarios x.
Aquæ ſextarios iij.
Radicum Iridis ℔ iij. ℥ iiij.
Crini domeſtici radicis ℥ xv.
Cyperi viridis radicum ℥ vj.
Helenij ℥ iij.
Anchuſæ ℥ ij.
Cinnami
Aſæ
Spicæ ana ℥ j.

Contundantur radices & aliæ ſpecies,& macerentur in oleo & aqua diebus quinq; ad ſolem vel loco calido, obſtructo vaſis orificio : poſteà ſupra lentas prunas in duplici vaſe coquito, donec aqua conſumpta fuerit, deinde refrigerare finito, vltimò exprimito, & cum aliquid ſubſederit, ſenſim

ſenſim excolato oleum.

NICOLAI *Alexandrini latinum & impreſſum exemplar ita tradit huius olei confectionem.*

SEXTARIVS *Romanus menſura eſt quæ habet olei vncias ponderales xvj. ʒ v. ℈ j.*

CRINON *domeſticum, id eſt, lilium odoratum album quod in hortis plantatur.*

Non vbique habentur radices Cyperi virides, ideò aridas ſume, & vino aſperge tritas.

HELENII, *id eſt, Enulæ Campanæ, videlicet radicum eius.*

ANCHVSA, *eſt Bugloſſa ſylueſtris, rubra radice, quam aliqui hodie nō rectè Alcannam vocant, tinguntur ea radice vnguenta, & cera.*

CINNAMVM, *idem eſt quod Cinnamomum.*

ASAE, *ego hîc non dulcem Aſam ſed fœtidam ponerem, licet tamen vtriuſque ℥ ß. accipere.*

¶ Vſurpatur ad diuturnum catarrhum naribus illitum. Ozenas & putredines narium aufert, tinnitum aurium cum aceto & ruta ex amygdalis amaris commiſtum & auribus iniectum tollit, aſthmaticis gargariſmo adhibito opitulatur; hæmorrhoidas veteres inunctum

ſiue colo iniectum educit.

Oleum Moſchelinum, deſcriptione Nicolai.

℞. Olei puri ℔ viij.
Aquæ ℔ iij.
Folij (aut ſuccedanei eius)
Spicæ nardi Indicæ
Coſti odorati & veri
Maſtiches ana ℥ iij.
Styracis Calaminthæ.
Croci
Myrrhæ Troglodyticæ
Xylocinnamomi (in eius abſentia, corticis cinnamomi)
Caſsiæ ligneæ veræ ana ℥ j. ß.
Carpobalſami (aut ſuccedanei eius)
Charyophyllorum
Bdellij ana ℥ j.
Moſchi ʒ vj.
Nuces Indicas num. iiij.

Confice ſic: Folium aut eius ſuccedaneum, Myrrham, Caſsiam, Carpobalſamũ & Bdellium tere, & per biduum in aqua & oleo macera, poſteà coque ſupra lentum ignem in duplici vaſe vſque ad conſumptionem

ptionem aquæ, deinde reliqua omnia in tenuissimum puluerem redacta insperge, excolato & expresso oleo, & iterum macera & coque parumper: vltimò deinde Moschum admisce, & repone, & patere vt aromata subsidant, ea interdum oleo commisce, agitato vase.

Ex Nicolao Alexandrino desumptum est hoc oleum, apud quem non puri sed Punici olei legitur, id est, in Aphrica nati, quod omnium optimum & dulcissimum existit.

Pro folio, sume radicularũ Spicæ Romanæ, Macis ana ℥ j. ß.

Pro Xylocinnamomo sume Cinnamomum electum.

N V X *Indica hîc non significat grandem illam nucem quæ vbique Indica nux vocatur, sed nucem muscatam. Nam veteres Græci eam appellãt Caryon siue Carydion Indicon, id est, nux siue nucula Indica vocatur: etiam Caryon Myrepsicon, id est, nux vnguentaria siue odorata, & Moschocaryon hoc est, Muscata nux, quod diligenter in hoc oleo notandum est.*

¶ Est optimum ad omnem frigiditatem corporis, potissimùm ventriculi, & ad dolorem lateris foris inunctum. Stranguriosis & Cholicis & ad omne neruorum vitiũ illitum optimè facit, miscetur Epithe-

matibus & Emplaſtris quæ ad ſtomachi & renum affectiones aſciſcuntur.

Oleum Rutæ.

℞. Rutæ recentis inciſæ & contuſæ quantum libuerit, pone in vaſe vitreo, & affunde olei veteris clariſsimi ſufficientem menſuram, & macera ad ſolem, aut in loco calido aliquo diebus quindecim, deinde in duplici vaſe coquito, & abiecta Ruta recentem inijcito, & iterum quindecim diebus macerato, poſteà ſimili modo coquito & exprimito, & tertiò recentem Rutam inijce, macera quoque & cola.

Ita debet præparari oleum hoc & aliquot ſequentia.

Eſt calidum, aperitiuum, reſolutiuum, & mitigatiuum dolorum, calefacit renes, veſicam, matricem, & ſedat dolores eorũ, & maximè cholicam, ſi venter vngatur, & fiat ex eo ſolo clyſter, prætereà opitulatur neruis, confert ſpaſmo, & expellit frigidos humores.

Oleum Anethinum.

Oleum Anethinum fit ex floribus & folijs Anethi, & oleo veteri claro eodem modo quo

Ruta

quo Rutaceum oleum.

¶Sedat dolores,aperit poros,& resoluit vapores,& apostemata,tumores &durities: mitigat dolores & rigores febrium,prouocat somnum & sudorem.

Oleum Chamæmelinum.

Oleum Chamæmelinum siue Chamomillæ(vt vocant)fit ex floribus Chamæmeli, id est, Chamomillæ & oleo veteri claro vt Rutaceum oleum.

¶Valet ad plura,aperit poros,resoluit vapores, sistit fluentes humores, corrigit malas qualitates,confert neruis & mēbris neruosis,& apprimè mitigat dolores.

Oleum Lilinum.

Oleum Lilinum siue Liliorum fit ex Lilijs albis odoratis recentibus, & oleo veteri claro vt oleum Rutaceum.

¶Sedat frigidos dolores pectoris, renum,vesicæ,matricis,& cholicam:est enim calidum, resolutiuum, mitigat tussim, & efficaciter resoluit, & citius maturat apostemata.

Oleum Narcißinum.

Oleum Narcißinum fit primo Vere ex recentibus floribus albi Narcißi, qui vocatur Germanicè Mertzenblum, vveyßhornungßblum, vveyssaprillenblum, vveyss Iosepsstebe, vt Rutaceum.

¶Valet ad emolliendas vuluæ duritias, præclusionésque.

Oleum Ligustrinum, descriptione Mesuæ.

Oleum Ligustrinum, quod Græci vocant Cyprinum, Arabes autem oleum de Alcăna, fit ex floribus recentibus Ligustri florente vite, aut paulò pòst & oleo veteri clarißimo admodum Rutacei olei.

Est autem Ligustrum arbuscula salicis ferè folio, floribus paruis candidis, veluti spumosis & muscosis, Germanicè vocatur Reynvveyden & Muntholtz. Nascitur copiosè ad Renum, & in Mysnia, Heßia, Sueuia Vvitenbergensi, Thuringia, & circa Nurembergam non longè à KalcKrent.

¶Partes neruosas roborat, & capillos

à can

à canicie vindicat.

Oleum Sambucinum.

Oleum Sambucinum fit ex floribus Sambuci & oleo veteri clarißimo, quemadmodum etiam oleum Rutaceum.

¶Lenit, abstergit, & mundificat cutim, medetur icteritiæ, & maximè hepati infirmo, oppilato, & plurimum confert doloribus iuncturarum.

Oleum Iasminum.

Oleum Iasminum quod Arabes vocant Ieseminum & oleum de Zambach, fit ex floribus Iasminis siue Iaseminis siue Zambachi, & oleo veteri claro, vt oleum Rutaceum.

Est autem flos similis Violis aut cheyci, admodum odoratus, nascitur in frutice, qui multis viticulis ascendit pergulas & concamerationes, vt vitis. Colitur in Italia & Gallia.

¶Opitulatur corporibus, quæ calefactionem, laxationémque desiderant.

Oleum Cheyrinum.

Oleum

Oleum Cheyrinum fit ex Leucoijs luteis, hoc est, ex Cheyris citrinis & oleo veteri claro, vt Rutaceum oleum. Cheyri autem Germanicè dicuntur Gelbe Violen.

¶ Dolores neruorum, aliarúmque partium corporis mitigat, eáque quæ in thorace, renibus & vesica sunt, discutit.

Oleum myrtillorum.

Oleum Myrtillorum fit ex Myrtillis, hoc est baccis veræ Myrti & oleo Omphacino, hoc est immaturo, eodem modo quo Rutaceum: quoniã verò Myrtus vera apud nos non nascitur, neq; habemus semper virides Myrtillos, sed aridos, vt plurimùm ex Italia afferuntur, ideò necesse est vt vino odorato aspergantur.

¶ Refrigerat & adstringit, ideóque cœliacis affectibus subuenit, sanat igne ambusta, pustulas erumpentes illitu emendat, attritos hyeme concitatos, & intertrigines illitum corrigit. Sedis rimas, condylomata, laxatos artus persanat, & sudores coërcet.

Oleum Myrtinum.

Oleum

Oleum Myrtinum fit ex folijs veræ Myrti & oleo Omphacino, id est, immaturo: quemadmodum oleum Myrtillorum.

Quoniam verò Myrti veræ recentia folia apud nos haberi nequeũt, ideò sume folia Myrti veræ quæ ex Italia & Narbonensi Gallia, & Candia afferuntur denuò, & asperge ea contusa vino veteri odorato, vt dictum est proximè in oleo Myrtillorum.

¶ Cerebrum, neruos, cor & ventriculum roborat.

Oleum Menthæ.

Oleum Menthæ fit ex mentha crispa satiua & oleo Omphacino, id est, immaturo, eodem modo quo Myrtinum aut Rutaceum oleum.

¶ Ventriculum refrigeratum & imbecillum calefacit: firmat nauseam, vomitúmque reprimit, appetentiam excitat, coctionémque iuuat.

Oleum Absinthij.

Oleum Absinthij fit ex Absinthio Pontico, & oleo Omphacino claro, quẽadmodũ oleum

Ruta

Rutaceum. Porrò Absinthium Ponticum nos non habemus, quod videlicet non adeò calidũ est, sed suauioris odoris & valde adstringens. Nostrum verò Absinthium siue rusticũ Absinthium calidius est, & nihil ferè adstringit, vt etiam Galenus scribit: ideò corrigendum est cum Rosis, quæ dimidium eius pondus æquet.

¶Calefacit ac roborat ea quæ sunt refrigerata, potissimùm verò ventriculum, excitat appetentiam, obstructiones aufert, lumbricósque enecat.

Oleum Rosaceum.

Oleum Rosaceum siue Rosarum fit ex Rosarum rubearum nondum penitus apertarum decerptis folijs & oleo Omphacino, id est, immaturo, eodem modo quo Rutaceum oleum.

¶Refrigerat & adstringit, inflammationibus præsidio est, æstuantem ventriculum restinguit, erosiones intestinorum clysteribus inditum, & dolores dentium, si eo colluantur, sanat.

Oleum Violaceum.

Oleum Violaceum, siue Violarũ, fit ex floribus

bus violarum, & oleo Omphacino, id est, immaturo, quemadmodum Rutaceum & Rosaceum.

¶ Refrigerat, incandescentibus inflammationum feruoribus vtile est.

Oleum Nenupharis albi.

Hoc Oleum fit ex recentibus floribus Nenupharis, quæ albos flores producit, & oleo Omphacino, quemadmodum Violaceum.

¶ Nympheatum oleum, vires habet Violati, refrigerat tamen magis quàm Violatum, & minus quàm Papauerinum: hypnoticis, & intemperaturam partium, vt renum, calidam sanantibus vtiliter miscetur, & Veneris tentiginem prohibet genitali inunctum, somnum etiam conciliat.

Oleum Nenupharis Citrini.

Hoc oleum fit ex luteis, siue Citrinis Nymphea, hoc est, Nenupharis floribus, & oleo Omphacino, vt Violaceum oleum.

Oleum Populinum.

Populinum oleum fit primo vere ex oculis Populi arboris contusis & oleo veteri claro, loto in aqua calida aliquoties, eodem modo quo Rutaceum aut Anethinum oleum.

Oleum Populinum, descript. Nicolai Alexandrini.

℞. Olei ℥ lxxxvj. faciunt
℔ vij. ℥ ij.
Vini ℔ iiij.
Gemmarum Populi arboris recentium Veris initio collectarum ℔ iij.
Gemmæ Populi diutissimè terantur & macerentur in vino & oleo diebus septem, & quotidie sæpe agitentur. Octaua deinde die supra lentas prunas in duplici vase coquito, vsque ad consumptionem vini, deinde exprimatur oleum & reponatur.

Porrò hoc oleum efficacius erit si secundò, & tertiò recentes Populi gemmæ addantur.
GEMMAE *Populi, id est, oculi Populi.*

¶Expedit ad capitis dolorem, arthriticis, nephreticis & podagricis, & vbicunque dolor sit.

Oleum Amygdalarum dulcium.

℞. Amygdalarum dulcium ſiccarum non tamen rancidarum, contundantur minutiſsimè, poſteà in ſartagine aliquantulum torrefacies affuſo aquæ Roſaceæ modico, poſteà prælo exprime.

¶ Lenit aſperitates pectoris, gutturis, & pulmonis duritem & ſiccitatem iuncturarum, eſt ſuaue in cibis, & confert hecticis & phthiſicis: impinguat, auget ſperma, ſedat tuſsim & ardorem vrinæ veſicæ & vuluæ excoriatæ, cum fiſtula iniectum.

Oleum Amygdalarum amararum.

Fit hoc oleum eodem modo quo ex dulcibus Amygdalis.

¶ Aperit oppilationes, & diſcutit ventoſitates & vapores, ſed potiſsimum medetur ſurditati, ſibilo & dolori aurium, lenit duritiem neruorum, & delet maculas faciei.

Oleum Balaninum.

Oleum Balaninum fit ex Balano Myrepsica, id est, glande vnguentaria, quam Arabes vocant granum Ben: fit autem extuso, assatóque, affusa Rosacea aqua fructu isto. Porrò fructus ipse Auellanæ magnitudinē habet, colorem candicantem, & figuram vt plurimùm triangularem. Cortice tenui claudit pinguem quendam nucleum fungosa & alba tunica inuolutum, affertur ex Syria & Arabia.

¶ Oleum Balaninum repurgat maculas, varos, lentigines, cicatricum nigritias, fucos, aluum soluit, sed ventriculo aduersatur, dolores aurium emendat. Item si sonant aures, vel strepitum, aut sibilum edunt, cum adipe infusum auxiliatur.

Oleum de Cherua.

Oleum hoc fit ex pingui quodam semine quod Arabes Cherua, Graci Crotona, Latini Ricinum vocant, fit autem eodem modo quo oleum Amygdalarū. Planta verò quæ semen hoc producit, vocatur à recentioribus Catapucia maior, ab Italis palma Christi, & Mirasolis,

ſolis, à Germanis vvunderbaum, Zeckenſame, & Heydniſch ſprinck korner.

¶ Prodeſt pſoris, vlceribus capitis erumpentibus, ſedis inflammationibus, vuluis quæ occluſæ conuerſǽque ſtrangulant, cicatricibus fœdis, aurium doloribus, potu aluum ciet, quæ aquis grauatur, lumbricos eijcit.

Oleum Papaueris.

E ſemine vtriuſq; Papaueris tam albi quàm nigri exprimitur oleum, eodem modo quo ex Amygdalis, Balano Myrepſica & Cherua.

¶ Impinguat, aſperam arteriam lenit, febrium ardorem mitigat, & inſomnium.

Oleum Hyoſcyami.

Hoc oleum exprimitur ex Hyoſcyami ſemine eodem modo quo ex Papauere.

Oleum Spicæ.

Oleum Spicæ fit per deſtillationem ex maiori Lauendula quæ Spica vocatur, apud nos

maioribus sumptibus fit quàm in Gallia Narbonensi, ideò potius emendum est à mercatoribus qui illud è Gallia afferunt.

Oleum Laurinum.

Oleum Laurinum apud nos non facilè fieri potest, quoniam verò in magna copia affertur ex Italia & aliunde, ideo facilè emitur à materialistis.

¶ Calidum est & aperitiuum, mitigat cholicam, & frigidos dolores ventris, stomachi, capitis, hepatis, splenis, renum, matricis, neruorum, iuncturarum: denique omnibus ægritudinibus frigidis confert.

Oleum Sesaminum.

Oleum Sesaminum exprimitur è Sesani semine, affertur autem ex Alexandria Aegypti Venetias, vbi ematur syncerum, nam adulteratur oleo Nucum & Papaueris, sed odore & sapore facilè deprehenditur à peritis dolus.

¶ Oleum Sesaminum impinguat, auget sperma, lenit guttur, & omnem asperitatem & duritiem, & clarificat vocem.

Petrol

Petroleum Flauum.

Petroleum clarum, quoddam est album, quoddam verò aurei coloris: defluit autem ex petris in Italia & plerisque alijs locis, vnde ad nos affertur.

¶ Calefacit, siccat, essentiæ tenuitate in altum penetrat: digerit: proinde materiam omnem excrementosam consumit, ob id epilepsiæ, paralysi, vertigini, obliuioni, & lienis, renum, vesicæ, vteri, neruorum, articulorum omnium, & reliquarum partium neruosarum doloribus frigidis maiorem in modum confert.

Petroleum nigrum.

Petroleum nigrum siue Naphtá nigra crassius est quàm flauum, gignitur autem in agro Brochdorpiano & Brunsuicensi in Saxonia.

PETROLEVM, *id est, Naphta.*

PRAEPARATIONES QVORVNDAM SIMplicium.

*

Modus abluendi Aloën cum Aromatibus.

℞. Aloës purissimæ & cribratæ ℔ j.
Casiæ ligneæ
Spicæ nardi Indicæ
Azari
Schœnanthi
Carpobalsami aut succedaneorũ eorum.
Xylobalsami
Cinnamomi
Ligni aloës
Croci
Mastiches
Laccæ ana ℥ iij.

Decoquantur aromata in aquæ quantitate sufficienti, secundum artem in duplici vase, deinde colentur, in colatura dissolue Aloën continuè agitando, & pone ad solem in vitrea aut vitreata patina donec

donec exiccetur. Oportet autem patinam linteolo puro tectam soli apponere ne aliquid incidat, quòd si hyeme lauanda est Aloë, in æstuarium ad fornacem ponatur, oportet etiam fundo vasis insidentes arenas & si quæ sunt aliæ sordes diligenter auferre.

Modus abluendi Aloën simplex.

℞. Aloës purissimæ & tritæ ℔ ij.
Aquæ cœlestis q. ß. aut ℔ vj.

Misceantur in patina vitrea ita vt aqua calefacta priùs infundatur, deinde subsidere finito sordes & calculos, & puram pinguémque aquam cui se pura Aloë miscuit, sensim excolato, & sordes in fundo abijcito, posteà colaturam tectam linteolo in sole exiccato.

Modus abluendi Laccam.

Modus abluendi Laccam quipaßim à scriptoribus traditur, admodum absurdus est, & qui eum primus inuenit aut tradidit, Laccæ naturam penitus ignorauit, nam quicquid purū, syncerū & efficax est in Lacca, illud aquæ

miſcetur, eam illi dicunt abijciendam eſſe, & quod remanet in Trochiſcos formandum, hoc eſt calculos, ligna & ſordes. Nos verò rectiùs modum trademus.

℞. Ariſtolochiæ longæ
Schœnanthi ana ℥ ij.

Decoquantur in aquæ ℔ iiij. aut q. ſ. donec remaneant ℔ iij. colaturæ inſperge
Laccæ integræ ℔ j. ℥ iiij.

Decoquatur Lacca: deinde lento igne, donec aqua fiat coloris ſanguinei, & quicquid in Lacca boni fuerit diſſoluatur, tum per filtrum aut laneum pannum cola, & remanentes ſordes abijce, excolatam verò & ſanguinei coloris aquam lentis prunis in duplici vaſe vſque ad mellis ſpiſsitudinem coquito, & tepidam maſſam in Trochiſcos fingito: hic itaque verus eſt modus abluendi Laccam.

Modus lauandi plumbum.

℞. Mortarium plumbeum, in eum infunde aquam cœleſtem, & agitato aliquot horas

ras aquam in mortario, donec aqua colorem acquirat liuidum, & crassescat in modum limi, istum limum per linteum exprime & exiccatum repone.

Præparatio Limaturæ ferri, quam quidam Scoriam vocant.

℞. Limaturam ferri optimi, aut Chalybis, aut squamam, hoc est Batituram eius, purga eam ab omnibus immundicijs, hoc modo, proijciatur in aquam clarissimam, & fricetur manibus, posteà sordidam aquam effunde totam, deinde impone limaturam in vitream patinam, & affunde modicum aceti vt tantùm humectetur, nec emineat acetum, posteà macera diebus xxx. vltimò tere & repone.

Scammoneam præparandi modus.

℞. Scammoneæ optimæ ℥ iiij.

Contere in subtilissimum puluerem, deinde insperge illi olei Violati optimi

modicum, vt fiat massa: deinde excaua aliquot Cytonia mala magna, & in cauitatem eorum impone massam Scammoneæ, & cooperi foramina Cytoniorum, posteà assa in fornace, cum pane, donec Cytonia perfectè sint assata, deinde exime Scammoneam, & impone sequenti diluto.

℞. Carnium Myrobalanorum Citrinarum ℥ j.
Succi Cytoniorum ℥ iiij.

Conterantur Myrobalani & misceantur cum calefacto Cytoniorum succo, & stent in infusione horis xxiiij. deinde leuiter cola, colaturam verò infunde Scammoneæ & optimè simul misce, vltimò in loco calido exicca, & exiccatam repone Scammoneam.

Colocynthidis præparatio.

℞. Colocynthidæ pulpæ ℔.
Bdellij
Tragacanthæ ana ʒ xij.

Incidatur Colocynthis minutissimè, Tragacanthum verò & Bdellium dissolue in aqua Rosarum quantum sufficit, & dissoluta

soluta insperge incisæ Colocynthidi & fac Trochiscos, quos in sicco aliquo loco siccabis, exiccatos deinde Trochiscos iterum subtilissimè terito, & reforma Trochiscos adhibita Mastiche in oleo Rosaceo dissoluta.

Squillæ præparatio.

℞. Squillam magnam recentem neque putridam neque gelu flaccidam, abijce eius exteriores aridas tunicas, inuolue deinde eam massæ siue pastæ pistorum vnde panis fit, assato postea in furno cum panibus, donec panes percocti fuerint, hinc è furno exime Squillam, & sigillatim omnes tunicas detrahe, & funiculo traiectas in calido loco exiccato, abijcito verò medium squillæ cor, vnde germen enasci solet. Porrò squilla non est incidenda ferreo aliquo cultro: sed è ligno solido aliquo facto, nam contrahit à ferro venenosam quandam rubiginem.

Mezerei præparatio.

℞. Foliorum Mezerei quantum libuerit, ea macera in aceto vini horis xxiiij: posteà

poſteà exiccentur : cùm verò vti ijs voles, contere, & in contundendo abijce eorum venas & neruos.

Eſulæ præparatio.

Eſula tam maior quàm minor, præparatur eodem modo quo Mezereon.

Gerſam ſerpentariæ faciendi modus.

℞. Radices ſerpentariæ veræ, vel loco eius radicum Ari, id eſt, Aronis ℥ iij. Terantur ſubtiliſsimè, & infunde eis aquæ Roſaceæ ℥ iiij. deinde exiccentur ad ſolem in vitrea patina, linteolo tecta. Poſteà ſecundò tantum aquæ Roſaceæ infundito, & ſimili modo exicca, tertio modo eodem aquæ Roſaceæ quantitas inſpergatur, & vltimò ſiccatam farinam cum vino odorato in Trochiſcos ſiue orbiculos finge & repone : ingreditur autem hæc Gerſa, vnguentum Citrinum, & reliqua quæ ad nitorem cutis conficiuntur.

Spod

Spodium præparandi modus.

℞. Eboris in partes secti ℔ j.

Pone id in nouum & nondum crematum fictile, & crudo operculo tegito, & iuncturarum luto figulino diligenter oblinito, posteà in fornacem figuli mitte, & cremari sinito donec fictilia percocta sint, deinde exemptũ ebur in tenuissimum puluerem terito, & cribrato, & infunde ei in patina vitrea aquæ Rosarum ℔ ij. & exiccari sinito: deinde secundò terito, & alias ij. ℔ aquæ Rosaceæ affundito, atque similiter exiccà. Tertiò etiam terito & admisce aquæ Rosarum libram vnam, in qua diligenter dissolutæ sint Camphoræ tritæ & subtilissimæ ʒ iiij. Tere omnia in tabula marmorea durissima, & finge Trochiscos, quos repone in denso vase aliquo ne expirent. Porrò si Ebur habere non poteris, loco eius sume Cornu Ceruinum, & similiter præpara: est enim hoc quoque efficax medicamentum ad multa, præsertim contra venena.

Ebur crematum, melius est vt operto fictili fiat, aliàs enim non candidum sed nigrum fit.

Pulm

Pulmonis Vulpini præpa-ratio.

℞. Pulmonem Vulpis recentem, extrahe ex eo arteriam siue fistulam, & laua in vino odorato calefacto, mox ollæ impositum exicca in tepido furno, deinde exiccatum repone in loco sicco, & inuolue absinthio ne putrescat.

Epatis Lupini præparatio.

Epar lupi eodem modo præparatur, quo pulmo vulpis.

Sanguinis Hircini præpa-ratio.

Hircum mediocris ætatis domi alito, & per mensem nihil aliud dato præter Pimpinellam, Apium, Petroselinum, Leuisticum, & similia, deinde sanguinem eius qui ex arterijs fluxit excipito, & concrescere finito, atque aqueum illud effunde, grumos verò sanguinis in furno exicca. Mactandus autem est hircus veris exitu, id est,

id est, principio æstatis cùm Sol Cancrum ingressus est.

Adipum vel pinguedinum præparatio.

℞. Adipem vel pinguedinem cuiuscunque animalis, & laua in aqua aliquoties, donec pura defluat aqua, & non amplius saniosa aut cruenta appareat, deinde incisam liqua in duplici vase, & eliquatam in frigido loco repone sine sale.

Medullarum præparatio.

Medullas ex ossibus auferto Autumni initio, & laua, & liqua in duplici vase secundum modum, qui traditus est in Adipum siue Pinguedinum præparatione.

Oesypum faciendi modus.

℞. *Lanæ succidæ, hoc est nondum purgatæ, ex collo, fœminibus & femoribus omnium detonsæ, quantitatē satis magnā, infunde ei aquam feruidam, & laua diligenter, quousq; omnem*

suam

ſuam pinguedinẽ in aquam depoſuerit. Poſteà expreſſam lanam ſepone, & aquam illam pinguem & ſordidam vaſculo aliquo diutiſsimè ex alto fundito & refundito, donec ſpumoſa ſiat, tum ſinito ſpumam ſubſidere & collige aquæ innatantem pinguedinem, iterúmque aquam refundito donec ſpumet, & ſubſidentem pinguedinem auferto, & rurſus refundito donec non amplius ſpumet, & nulla concreſcat ſupra aquam pinguedo. Tum collectam pinguedinem inungito, & in aqua lauato manibúſque diducito, donec pura fiat & aqua clara defluat & albeſcat, & linguam admota non mordeat, tum repone in fictili denſo, loco frigido. Porrò hic Oeſypus hodie vocatur corrupto nomine: Hyſopus humida, ſed non bene præparatus habetur in Pharmacopolijs.

Modus coquendi Terebinthinam reſinam.

℞. Reſinæ Terebinthinæ aut eius loco Laricnam reſinam, quam Terebinthinam hodie vocant ℔ j. affunde ei aquæ ℔ xxiiij. & coque in magno vaſe donec odorem amittat & inſpiſſetur, adeò vt refrigerata digitis in puluerem teri queat, hoc modo,

modo vsta resina ingreditur in quædam Vnguenta, olea, & in Trochiscos Cyphi qui pertinent ad Mythridatiuum.

Acaciæ Succedanea.

Acacia vera apud nos non potest confici, eius autem loco sumunt nostri Pharmacopolæ totius ferè Europæ, succũ Prunorũ syluestriũ, id est, Schlehensafft. Sed hæc, quam describemus, propius ad veræ Acaciæ vires accedit.

℞. Seminum Thamarindorum
Sumach ana ℔ ij.
Contundantur, & affunde eis aquæ cœlestis ℔ viij. aut q. ß.
Macera deinde per horas vigintiquatuor. Posteà coque donec tertia pars aquæ remaneat, excolatam deinde aquam, cum albuminibus ouorum clarifica & despuma, despumatam deinde iterum coque supra lentas prunas ad spissitudinem iustam, deinde repone, vt Acaciam ex prunellis syluestribus factam.

Finis eorum, quæ Valerius Cordus Nurembergensi Senatui exhibuit.

APPENDIX EX SCRIPTIS D.

Iacobi Syluij Medici Parisiensis, pro instructione Pharmacopolarum.

*

DE SINGVLORVM Medicamentorum simplicium exacto Delectu, Collectionis tempore legitimo, Repositione commoda, & Duratione eorum.

DE RADICIBVS.

Radices euellendæ sunt, cùm medicamentosæ sunt maximè. Quæ dos omnibus eodē non inest tempore, sed alio aliæ vegetæ magis sunt: quanquam sunt qui putent omnes radices legendas Autumno, vbi folia deciderunt: alij Veris initio, priusquàm in folia aut caulē erumpant.

punt. Omnes tamen integræ sunt, si fieri potest vellendæ, & vnaquæq; in solo & cælo naturæ ipsius maximè familiari, bene nutritæ, bene habitæ, non præ alimenti copia enormes, neq; ob inopiam strigiosæ, tenues, rugosæ: mox aqua lauandæ, et radiculis portionem quandã alimenti repetentibus, & stolonibus etiãdum trahentibus, purgandæ: pòst (nisi vtendi recẽtibus aliqua incesserit vel cõmoditas vel necessitas) siccandæ, quædam vmbra & vento, vt apij, fœniculi, viridis, & quæ aliæ sunt vel minores, vel sicciores, vel rariores, quarum vires sol ceu ignis promptè dissipet: quædam contrariæ dictis sole & vento, vel igni siccantur, si cælum est nubilum, aut hyems: & sæpè versandæ, ne mucidæ aut putridæ fiant: vt bryoniæ, gentianæ, mandragoræ, rhei pontici. Si verò siccatis citò est opus, patellæ ignitæ impositas sæpè versando siccabis. Quædam item integræ siccantur, vt gentianæ, aliæ in taleolas dissectæ, vt iris, aliæ lignosa matrice (sic enim cor plantarum Gaza ex Theophrasto vocat) adempta, fœniculi, petroselini, apij. Deinde reponuntur loco non insolato, non infumato, non humido, non puluerulento, sed sublimi, puro, sicco, aut septentrionem, aut potiùs meridiem spectante, præsertim quando hunc plantæ quædam adhuc humidiores requirunt, modò non flent austri. Eædem

quandiu vegetæ adhuc ſunt ſeruandæ, paruæ ſcilicet ac tenues & raræ, vt aſari, aſparagi anno tantùm, quanuis elleborus vterque etiam triennio ſeruari poßit, vt magnæ & craſſa eſſentia præditæ, bryonia, rheonponticum, ariſtolochia, gentiana. Hæc autem tria, colligendi tempus legitimum, repoſitio commoda, & duratio, non in radicibus ſolis obſeruanda ſunt, ſed etiam in alijs plantarum partibus, atque adeò quibuſdam animalium aliquorum partibus, vt ſanguine hircino, hepate lupi, pulmone vulpis, veſica apri. Propterea chamæpityn, chamædryn, thlaſpi, centaurium, polium, hypericum, aliáque florentia capiebat Galenus, theriacen, vel aliud medicamentum compoſiturus, non ſole æſtiuo ſiccata, neq; dum fructus eorum adhuc crudi & imperfecti ſunt. Iubet idem continua ſpeculatione cognoſcendũ, quando fructus ſunt futuri, quando eduntur, quando augentur, quando denique vigent. Quo tempore potißimùm eos commodè decerpas, & in ſiccis domunculis repoſitas cuſtodias, ne à ſolis radijs vrantur, neque humiditate à tecto, vel muris madefiant. Ob id domo non vult ſubterranea eos reponi, nec alijs vicina, neq; ſub tegulis, ſed horum media, quæ oſtia meridiem ſpectantia habeat, prope quæ tamen medicamenta ne reponas. Omnia igitur legenda, quãdo ſummarum ſunt virium, et ac-

cuſandi

eusandi tum mercatores, tum herbarij, qui radices, liquores, succos, flores, germina, fructus extra anni tempus carpunt, & in vrbes conferunt. In quibusdam & astrorum obseruatio valere putatur. Pæoniæ enim radix ad epilepsiam legenda decrescente Luna quibusdã videtur, & Alysson sub æstu caniculæ vult legi Galenus, vt Aeschrion cancros fluuiatiles capi contra rabiem, vnde est herbæ nomen tanquàm vis quædam illis contra rabiem à sydere accedat, rabiẽ canibus afferente. Plantas item calidas ex calidis regionibus, et ex harum editis & siccis locis, vt Cretæ montibus, præfert Galenus.

DE HERBIS.

QVæ prius in radicibus dicta sunt de collectione, repositione, duratione illarum, ad herbas etiam transferri possunt, nisi quòd his ferè recentibus vtimur quibusdam omninò, vt portulaca, lactuca, buglossa, atriplice, beta, braßica, acantho, nasturcio, helxine, mercuriali, viola nigra, intybo, fumaria, hyoscyamo, mandragora, & alijs permultis. Quibusdam verò recentibus vtimur, quando his mitioribus opus est, vt ruta, mentha, absinthium, abrotanum, recentes minus calent ob mistam humiditatem excrementosam, siccatæ verò

calidiores sentiuntur, & fumaria recens minùs aluum subducit, magis sicca.

Colliguntur ferè cum floribus herbæ, aut seminibus, sic benedictus carduus acanthium putatus, centaurium paruum, calaminthæ, chamædrys, chamæpitys, daucus, fumaria, maiorana, polium, pulegium, origanum, serpillum, thymus: aut saltem cùm vigent folia magnitudine, odore, colore, præsertim quæ cacumini sunt propiora.

Siccantur in vmbra magis, nisi si quæ scapo sunt craßiore, aut folio humidiore, & ob id apto putrere. Vbi probè sunt siccatæ, reponuntur vti radices, sed minùs diu seruari poßunt, ob id quotannis mutandæ.

DE FLORIBVS.

FLores vt plantarum partes reliquæ legantur, cùm maximè vigent, vt capparis in gemma, rosa expãdi cœpta, reliqui ferè aperti. Sed haud ita pridem & ex quibus vis, nondum exhalauit, siccantur sole magis, minùs, pro varia ipsorum natura: quidam siccandos volunt, donec ex ponderibus decem vnicum supersit. Reponuntur, vt alia, quotannis mutetur, quanuis schœnos anthos etiam decennium efficax seruari poßit, chamæmelum item diu vegetum est,

ob for

ab fortem partium suarum mistionem.

¶*Flores & omnia quæ iucundum odorem efflant, arculis tiliaceis nullo situ obductis reponuntur.*

DE SEMINIBVS.

Legenda sunt semina, cùm sunt matura, & fructus quibus includuntur maturi. Semina verò quotannis mutare præstiterit, etiam si pleraque diutius seruari poßint.

¶*Vt aptè perennent, charta aut folijs aptè inuoluantur.*

DE FRVCTIBVS.

Fructus vt maturi decerpantur necesse est.

DE CORTICIBVS.

Cortices vt recondantur eximere conuenit, cùm herbæ suis folijs exuuntur. siccantur etiam expurgatæ inibi, locis asperginem non redolentibus, sed cùm luto aut puluere sunt obsitæ, aqua elui debent.

DE SVCCIS.

Χυλὸς, id est, ſuccus ex plantis totis, vel plantarum partibus conciſis & tuſis, torculari vel manu, vel aliter expreſſus, aqua interdum aſperſa, aut vino, aut liquore alio, vel recens vſurpatur, vel vaſe, aut loculamento aliquo reponitur, hícque vel liquidus, vel ſiccus. Liquidus item aut per ſe ſeruatur, vt vinum, acetum: aut miſto ſale, vt omphacium, oleum: aut ſuperfuſo phialæ oleo, vt ſuccus roſarum, granatorum, limonum, cydoniorum, ſambuci, ebuli, & ſimilium aut ſole, vetuſtaté ue, aut igni per ſe ſiccatur, vt ſuccus Glycyrrhizæ, opus Cyreniacus, ſcammoniū: aut coctione cum melle, vel ſaccharo ad iuſtam craßitiē facta ſole vel igni, vt in plurimis ſyrupis audies. Qui verò ſucci ſine melle aut ſaccharo reponuntur, plurimum corrumpuntur, niſi igne diutius cocti, aut ſole æſtiuo vſque ad mediocrem craßitiem ſiccati fuerint. Iidem temporis ſpacio ſicciores euadunt, pluribúſque anni ſeruati, eò ſiccitatis veniunt, vt balauſtiis ſimiliter leuigari poßint (quales ſunt ſuccus hypociſthidis, vuæ acerbæ, glycyrrhizæ, centaurij, & alij propè omnes) qui verò ex his lentorem quendam natura habent, dilatantur magis, quàm leuigentur, niſi ſiccioribus multis miſta horum parua portio. Portulacæ ſemper-

uiui

uini, cotylidonis, & aliarum similiter glutinosarum succus, præ lentore nimio per se non potest exprimi, cum omphacio probè trita herba exprimitur, alij tritas igni lento calefaciunt, alij tritas loco frigido, vt cella vinaria, vimineo vasi impositas in catinum subiectum destillare permittunt. χυλὸς etiam, id est, succus, sæpe cum humore aliquo extractus ex partibus plantarum, vt semine psyllij, cydoniorum, lini, fœnogræci, lentorem, aut velut cremorem & muccorem significat, vndè dictum est emplastrum διὰ χυλῶν, id est, de glutinosis quibusdam succis, diuersum tamen ab eo, quod est de mucilaginibus, vt in compositis leges.

¶ *Liquidis medicaminibus densior materia argentea, vitrea, aut cornea conuenit. Fictilis etiam, si modò rara non sit, accommodatur, & lignea, præsertim è buxo, sed ænea vasa ocularijs medicamentis liquidísque, &c.*

DE LACHRYMIS.

δάκρυον, id est, lachryma seu humor ex planta sponte sua defluens, siue in gummi aquea res concrescat, siue in resinam liquesat, oleagina eius substantia. Arborum partibus præsertim truncis à germinatu incisis & scarificatis, etiam resinas elicimus. Accensis

autem arboribus resinosis, vt pinu, picea, larice, terebintho, teda, cedro, ex resinosa substantia igni parum siccata fit pix liquida, cui quod supernatat, pissanthum tenui consistentia & facultate est astringente, ob id caniciem sine vlla noxa tardat, vt pisselaum, id est, pix liquida cum oleo mista. Galen. lib. 1. comp. ph part. Pissasphaltus autem est Mumia Serapionis. Si pix iterum coctione siccetur, Palimpissa dicitur, sicca adeò vt puluerizari possit, qualis est Græca, etiam Celophonia, & Hispana, & Gallica dicta πίσσα βρύτια, lib. 8. comp. ph. part. & Dioscoridi probatur & Lycia. Est etiam Dioscoridi ex iisdem arboribus resina liquida & sicca. Resina omnis calefacit, siccat, tenuium est partium, magis minus.

DE ANIMALIBVS, *& eorum partibus.*

SAnguis hirci quadrimi, bene habiti, aliquandiu nutriti vino albo, fœniculo, seseli, lauro, & cæteris calculum frangentibus, augusto mense iugulati, medius effluens (nam primus tenuior, postremus crassior putatur) vase vitreo receptus, tectus linteo raro, sole siccatus, etiam cum myrrha, foliis lauri, & similibus, calculum potenter frangere dicitur, Tralliano,

Auicennæ, & cæteris practicis.

¶*Adipem & medullam stanneis vasis recondi conuenit.*

¶*Medulla loco sicco & edito, & septētrionem spectanti reponitur, cum folijs lauri siccis, vt putrescant, aut situm ducant, quæ iniuria in locis humidis meridiem spectantibus eis accidit. sunt qui reponant bifariàm, adipum modò.*

ADVLTERIA SIMplicium Medicamentorum.

Acacia succo & carne prunorum agrestium repræsentatur dolo parum malo, cùm vtraque viribus conueniant.

Aloës crassæ partes & impuræ lotione separatæ aqua marina & croco Mesuæ adulterantur, sed croci odor dolum aperit. Alij acacia, alij gummi immiscendo adulterant, túncq; minus est ad minima friabilis, & odor & sapor est alius.

Ambra puluere ligni aloës, styracis, ladani ambræ largioris moscho in aqua rosarum soluto. Sed hæc manuū attritu multo ceu cera mollescit, vera non mollescit. Platearius.

Amomum Planta amomide simili, sed inodora, ex Armenia delata, seminis dissimilitudo

vitium

vitium detegit.

Asphaltum, id est, bitumen pice mistum Dioscoridi, licet adulterari non posse, vt neque carpobalsamum, neque xylobalsamum, scribit Gal. lib. 1. Antid.

Aerugo multis modis adulteratur Dioscoridi: sed hodie syncerior videtur, si adulteratum suspiceris, notas ex eo repete.

Aëris flos de limata æris scobe.

BDellium adulteratur gummi, sed ita vitiatum minus est amarum, & suffitu odoratum, Dioscorid.

Balsamum, id est, opobalsamum, vitiatur terebinthina pauco opobalsamo mista, vel sine hoc croco orientali, & succo foliorum citri, vel oleo nardino. De quo in opobalsamo plura leges.

Bitumen adulteratur pice, vt in Asphalto dixi.

CAstorium variè adulteratur, vitiũ autem facilè deprehẽdes attentus notis quas in vero & laudatiore castorio diximus in partibus animalis medicamentosis.

Costus radice prædura Helenij Comagenij. sed odor Helenij minus vehemens, neq; caput tentans, & sapor minus acer, quàm costi.

Crocus misto crocomagmate tunso, flore croci, vel oleo & puluere bersilij, vt vocant: qui fricando dolum detegit, vel sæpe sublitu et

litbargyro, vel plumbagine ad pondus augendum, vtrunque minus odore vegetum est: prætereà hoc est pulverulentum. Adulterati quoque croci color et odor celeriter euanescunt, veri diu permanent. Gal. 1. Antido.

Caßia odorata, corticibus capparis & radicis tamaricis mistis.

Caphura, gummi Iuniperi, sed hoc est minus odorum & durius, illa est friabilis, & odore valentiore. Platearius.

Charyophylli vetustate examinati vino pulverem optimorum charyophyllorum habente irrigantur, siccantur, foris solum charyophyllos olent, & vix ad dies decem molliores sunt integris.

Carpobalsamum adulterari semine hyperici simili, quod Petra Palestinæ oppido affertur, author est Diosco. adulterari tamen non posse, affirmat Gal. lib. 1. Antido.

EVphorbium lacte hædino, sarcocollæ, & glutini mistione conspurcatur, experientia veri est difficilis, nam Euphorbium leui gustu os diu accendit, ita vt omnia gustata euphorbium resipiant. Idem iniectum igni odorem edit fastidiendum, Diosc.

Ebur vstum (quod cur spodium vocet vulgus non video) oßibus canis vstis vel albo marmore vsto, id verò grauitate proditur, illud

forma

ſtentes liguſticum dolo vitiant.

Lentiſcina reſina, id eſt, maſtiche thuris & reſinæ pineæ nucis miſtura.

MOſchus pelliculis inciſis puluere carnis columbinæ ſiccatæ, ſanguine hædino, pane aſſo. Si eius certum pondus beluij madenti impoſitum aliquandiu fit grauius, eſt legitimum, ſi priſtinum pondus ſeruat, ſuppoſititiũ.

Manna Arabum ſaccharo & folliculis ſennæ.

Myrrha adulteratur gummi macerato in aqua, in qua myrrha maduerit, Dioſco.

NArdus adulteratur ſtimmi, ſeu ſtibio cum aqua aut palmeo vino inſpiſſationi ponderíſque cauſa inſpirato.

Nardus Celtica adulteratur impoſita herba ſimili, quæ hirculus ab odoris grauitate vocatur, ſed herba candidior ſine cauliculo, minoribus folijs, radice nec amara nec odorata, vti vera nardus eſt.

OPi omnes adulterantur addito ſagapeno, antequàm inareſcant, colore, odore, ſapore dolus deprehenditur, & quia cum aqua vel ſaliua non mox ſoluũtur adulterata, adulterantur etiam furfure & farina præcipuè κακίας, id eſt, qui ex caule defluit, quia dilutior:

ϱιζίαι

ρίζας verò, id est, qui ex radice perlucidior & purior. Quanuis enim radice incisa aut caule quod effluit crassum & lentum ὀπὸς, id est, liquor dicitur, lib. 6. simpl.

Opium, semine lactucæ agrestis.

Opoponax, hammoniaco aut cera, tunc in aqua si digitis teratur, non soluitur, nec lactescit vti syncerum, Diosc.

Os ex corde cerui cartilaginosum, simili ex maiorum animalium corde.

Opobalsamum tam variè adulterant & astutè, vt eius adulteria etiam exercitatissimos fallant.

Hæc verò adulteria inuulganda non censeo, ne maligni etiam vitient à nobis edocti. Vitiatur misto vnguento terebinthino, lentiscino, Cyprino, balanino, susino, metopio, melle, vel Cypria cera liquida, sed maleficium facilè deprehenditur. Nam verus liquor in vestem laneam fusus, maculam non facit, & post lotionem notam non relinquit, cùm vitiatus inhæreat. Adhæc merus, lac si instillatur coagulat, & in aqua aut lacte celerrimè liquatur, & colore lactescit. Alias quasdam notas apud eundem & Simeonem si libet, legeris potius, quàm apud barbaros hoc seculo adhuc legi solitos, profunda hominum ignorantia, & magno mortalium incommodo.

Piper

Piper longum fraudulenter præparatũ, est herba quædã flaua, quæ à Xene affertur, aspectu quidem, nõ autem gustu macropiperi similis, hæc autem aqua irrigata soluitur, natiuum macropiper insolubile permanet, Gal. lib.j. Antidotorum. Piper longum verum ex Barbaria affertur: adulteratũ verò duplex est. alterũ, quod in Alexandria maximè conficitur, alterũ herbæ cuiusdam germen. Quod factitium est, si per diem totum in humore maceretur, illico liquatur ac soluitur. lib.4. sanit. tuend. Illud fortè ex maza subacta aqua, in qua dissolutum aut maceratum fit piper, et in formas affictas, coniecta, pòst siccata. Vidi etiã adulteratum ex germine & velut nucamento betulæ & coryli.

Pastili theriaci ex radice pẽtaphylli, id est, tormentillæ: Venetijs malè componuntur, non ex viperarum carne. Hermolaus in Coroll. Musa..

Phu radice rusci admista vitiatur, sed maleficiũ facilè deprehenditur, quia hæc dura est, frangi contumax, & sine vlla odoris gratia.

Pompholix, taurino glutine, ouillo vel marino pulmone, aut grossis vel quibusdam alijs crematis.

Pentapetalon, Pentaphyllon, Polium, nihil simile habent in plantis, ob id non adulterantur.

RHa Ponticum, radice centaurij magni. Rha barbarum examinatur maceratum aqua diebus quinq;, postea ſiccatum idem minus in crocum tingit, intus nigricat, varietatem infracturis amiſit, denſius eſt, aſtringit magis, ex aqua verò illa ſiccata trochiſci fiunt regibus.

Ρῆον cùm viget ac integrum eſt, valenter aſtringit, denſum eſt ac contractum tota ſubſtantia, tamē celeriter perforatur. Incolæ regionis in qua gignitur, coctiōe vires eius in aquā trahunt, deinde rheum ſiccatum tāquàm integrum ſit, nec coctum tranſmittunt, ſed id rarius eſt & laxius integro, nullam aut minimam aſtrictionem retinens. Quantum alijs notis rheon à rha barbaro differat, alibi diximus.

SAgapenū ſucco laſaris & Galbano, Dioſc. id non liqueſcit, ſed verum vino vel aqua affuſa ſtatim diſſoluitur, Gal. lib. 1. Antid.

Sarcocolla puluerizata eſt ſuſpecta adulterij, Dioſc. à quouis puluere miſto, integra eligatur.

Styrax modis multis Dioſcoridi adulteratur, ſed dolus facilè deprehenditur notis ab eo dictis.

Santalia lignis alijs, rubrum berſilio inodoro. flauum & album ligno cedrino odoratiore linguam calfaciente.

Scammo

Scammonium lacte tithymalli & sarcocolla, vel erui farina, tunc linguam minus valenter pungit & mordet.

Saccharum intus fœculentum aut spuma succi cannæ eius auctum, tunc in ore vanescit, & fractum nigricat.

TVrbith, gummi dissoluto quibusdam radicibus extremis illito, verum autem si frangitur, gummosum est intus.

Tamar Indi, prunis adulterati non splendent, humidiores sunt, sapore & nucleo prunorum, multũ à semine Tamar Indorũ diuerso.

Thus pini, resina & gummi, suffitũ autem gummi flammam non edit, resina autẽ in fumum vanescit, thus statim ardet, odore etiam maleficium proditur.

Thuris cortex, pini aut nucis pineæ cortice, horum tamen index ignis, nam reliqui cortices suffiti, quanquàm incenduntur, sine odore fumant. Thuris verò cortex ardet, & odorum fumum edit.

Thuris manna adulteratur cribrata pini resina, aut polline aut cortice thuris contuso, sed hæc igne deprehenduntur.

Hæc abũdè fuerint ei præsertim qui veras simpliciũ sincerorũ notas, ex libro primo accuratè didicerit. Nã cùm rectum sui & obliqui sit index, vt initiò huius docuimus, & in vno

quoque rerum genere quod perfectißimũ est, idem sit simplex ac vnicum. Id si cognoueris, alia ei congeneria aut etiam arte affinia nullo negotio secreueris.

SIMPLICIS ALICVIVS ABSOLVTE scripto, quid accipiendum.

IAM tradamus simplicis alicuius nomine scripto absolutè & sine determinatione sexus, coloris, magnitudinis, figuræ, loci, temporis, vel notarum probitatis aliarum, vel partis eius simplicis, radicum, foliorum, florum, seminum, &c. quódnam sit eligendum, nam pro varijs scopis varia, sed in scopos efficaciora deligimus. Quàm in rem te iuuabit nostra simplicium per locos communes descriptio. Quæ enim radicibus solis sunt efficaces plantæ, illarum nominè radices veniunt, quæ folijs, floribus, fructibus, seminibus, cortice, ligno, liquore, succo, gummi, sunt vtiles ac medicamentosæ magis. Dum plantæ nomen effertur, partem eius vsurpari solitam elige. quum verò pluribus suis partibus ad res etiam varias valent, quibus sit opus, coniecta ex partim illarum

rum facultate & affectus natura, & medicamenti constituendi forma, vt ammi, anisum, apium, carum, cenicus, cuminum, gith, libysticum, nasturcium, psillium, seseli, staphis agria, semine sunt præstantiora, idque solùm illarum nomine intelligendum, in alijs multis similiter.

Anisum Cretense lib. 4. sanit. tuend.

Hagnus, id est, flos eius aut semen, licet folia etiam sint vtilia.

Agaricus, albus & fœmineus.

Aloë, id est, succus eius, aloë Indica lib. 9. simplicium in diphryge.

Alumen, scilicet, scißile, quia præstantissimum. lib. comp. pharm. gen. primo.

Acetum, ex vino non hydromelite vel cereuisia.

Aristolochia pro re proposita explicanda est, rotunda enim cùm multùm tenuare crassum humorem, tergere vlcera, digerere ex vtero: longa autẽ cùm mitiora hæc volumus. Clematicis autem quia fragantior in vnguentis expetitur.

Amomũ Scythicum lib. 8. comp. ph. part.

Ammi Illyricũ lib. 9. eiusdem, Aegyptium alij laudant.

Balsamum, opabalsamũ potiùs intelligendum quàm carpobalsamũ, aut xylobalsamum lib. 2. comp. phar. part.

Bryonia alba, quia efficacior quàm nigra.

Buglossum vtrunq; folijs & flore efficacius, radice tamen non inutile.

Casia vel caßia in libris Græcorum. Casia syrinx optima, & cinnamomo viribus & toto habitu simtima. In libris Arabum eadem lignea dicitur, altera verò fistula his dicta ponitur, cùm medicamentum est purgatorium.

Cardamomum, maius.

Capparis, cortex radicis.

Centaurium, minus in purgantibus medicamentis, in cæteris maius dictum à facultate multiplici & efficaciore.

Calaminthe, montana, quia efficacior quàm domestica.

Costus, amarus, cùm subamarus & valde acer solum nominetur, dulcē tamē nescio quem Arabes inuexerunt.

Cypressus, id est, nuces eius in astringentibus medicamentis, lignum aut folia in diureticis.

Cinnamomum optimum, de quo in simplicibus abundè.

Corallium rubrum.

Cuminum Aethiopicū, lib. 4. sanit. tuēd.

Daucus agrestis, nam satius pastinaca est alimentum verius, quàm medicamentum.

Elleborus, niger Mesuæ, quia salubrior: albus Galeno Aph. j. lib. 5. Obserua igitur, an compo

compositio sit Arabica aut Græca. Elleborus vterque & helenium ex locis editis præstant.

Eruca, syluestris, quia efficacior hortensi.

Epithymum, Atticum melancholiam ex vẽtriculo purgat, id in Græcis compositionibus vsurpandum, in Arabicis Arabicum.

Fœniculus, semen, sed in collyrijs succus foliorum aut radicum.

Galla, solida efficacior quàm perforata.

Gummi, Arabicum, id enim omnium perfectißimum vel Plinio authore.

Glutẽ, mastiche, cæteris glutinis efficacius, vt vitrum etiam glutinet: quibusdam intelligitur, alijs ichthiocolla, alijs taureolla magis placet glutinis nomine.

Hyssopus mõtanus hortensi melior, vt calaminthe montana efficacior domestica. Hyssopum Cilicum Diosc. Creticum verò Archigenes, apud Gal. lib. 8. comp. pharm. part.

Hyoscyamus, albus, seu album eius semen, quod tamen interdum exprimatur, frequẽtiùs tacetur.

Iris, radix ireos Illiricæ veteribus, nunc pharmacopolarũ ignauia Florentina vsurpatur, cùm illa per Venetos facilè haberi queat.

Lupinus amarus, nam dulcis esculẽtus est, vt ille amaritudine per macerationẽ in aqua deposita.

Lactuca, semen, præterquàm in victus ratione, vbi herba potiùs intelligitur.

Lapathum, oxylapatum efficacius rotũdo.

Lithargyros, auri, tamen lithargyros chrysitis aliquoties in lib. comp. ph. Gal. legitur.

Mastiche, Chia lib. 7. met. & alibi passim. Aegyptiam tamẽ ac recentem ob id pinguissimam laudat lib. 2. ad Glaucon.

Marrubium, album præstantius nigro.

Mel apum, alterum, acromeli seu mel aërium & rosidum.

Margaritæ, solidæ meliores perforatis, nisi etiam sint flauæ, obscuræ, solidis pares.

Medulla si non additur cuius animalis, & valens futurum est medicamẽtum, ceruina miscẽda valentior quàm vitulina, lib. 6. comp. ph. part.

Nuclei, pini, oliuæ, dactyli autẽ Auicẽnæ

Oleum oliuum ex oliuis expressum.

Opium Thebaicum, Galen. lib. 7. simpl. & post eum omnes.

Petroselinum, Macedonium, & in hoc Astreoticum, & huius semen maximè in vsu est lib. 8. comp. ph. part.

Pruna, si aluus deijciẽda est, Damascena, & Hispana seu Iberica hodiè Augustana & Cathalaunica Italis dicta, sunt multò præstantiora, vel si qua his similiter sunt pinguia, dulcia si ad cohibendum & astringẽdum sit medicamen

dicamentum, Damascena immatura, vel potiùs quæ Iorana nobis dicuntur. S. Iuliani & Turonica.

Papauer, album semen.

Piper album, quia acrius, & linguã magis pungit quàm nigrũ, à quo per adustionem vis exhalauit, Gal. lib. 8. simpl. sed albũ id maturum intellige. Nam album ex macropipere in racemum granatim dehiscente, recens factum, minus est acre, & macropiperi facultate proximum, quale apud Serapionem est accipiendum.

Pix liquida in suppurãtibus & tergentibus: sicca, in siccantibus vnguentis epuloticis & glutinantibus, Gal. lib. 7. simpl.

Pæonia, mas seu eius radix, vel semẽ, Manardus ætatis nostræ medicus longè doctissimus in epistolis.

Polypodium, quernũ vulgò vsurpatur: murale & à saxis prætulerim cum Narbonẽsibus quibusdam, quod frequentissimũ, & pro querno omnes venditant, nisi si quãdo astrictione opus est, qua ratione hederam quoq; quernam nonnullis expeti audio.

Quatuor emolientia malua, althæa, viola nigra, acanthus.

Quatuor semina.
- Frigida
  - Maiora, melonum, cucumeris, cucurbitæ, citruli.
  - Minora, lactucæ, portulacæ, intybi, cichorij.
- Calida
  - Maiora, cumini carui, anisi, fœniculi.
  - Minora, apij, dauci, ameos, amomi.

Quinq; radices vrticæ, apij, petroselini, asparagi, graminis, rusci.

Resinarũ, primas nõ iniuria meruit lẽtiscina, id est, mastiche. inter alias verò præfertur terebinthina, quia melior quàm colophonia, & phrycta dicta, aut illius loco ponitur larix dicta, terebinthinæ propè similis, Gal. lib. 1. comp. ph. gener. Recentioribus verò pinea intelligitur.

Ruta, folia rutæ agrestis, Græcis verò folia rutæ domesticæ. Illam verò & illius semen, moly vel besanum, vel besasa, vel cum Syris, apud quos nascitur Hermola ferè vocant.

Rosa, rubra recens in purgantibus, sicca in astringentibus.

Rhaphanus, syluestris.

Rosmaris, folia, interdum flos, quem nescio cur hodie vulgus ἄνθος. i. florem absolutè appellet.

Rhus,

Rhus, cortex fructus sumach dicti.

Stœchas Stœchados Arabicè flos.

Styrax, calaminthes, nam liquidus vulgò dictus est myrrha stacte, si verus sit.

Santalum, flauum.

Spica, nardi Indicæ.

Sulfur, ἄπυρον, id est, ignē non expertum seu viuum, est nobilissimum, ad quædam extinctum ceu nobis familiarius præfertur.

Σχοῖνος, id est, iuncus, pro scœnu anthos.

Tres flores cordiales, violarum, buglossi vtriusque.

Thymum, Atticum aut ex editis locis & siccis, lib. 4. sanit. tuendæ.

Viola, nigra seu purpurea, vulgò Martia & quadragesimalis, quòd in ea tempora flos ferè incidat, & eadem recens si haberi potest, nam sicca inefficax.

Zizipha, id est, iniubæ recentia & bene matura, aut saltē integra, non putria aut vetustate exucta, quod illis post sextum mensem ferè accidit.

Sic quæ singula in singulis regionibus sunt præstantissima & laudatissima.

Alumen Milesium.

Agaricus Ponticus Andromach. iuniori in theriaca.

Mysi Cyprium

Nitrum Berenicium

Sino

Sinon Siriacus.

Cuminum Hispanũ, alibi Aethiopicum, melius Aegyptio.

• *Anisum & Thymum & alia plurima Cretica, lib.iiij.sanit.tuẽd.in diatrion piper, & diacala.*

Meon Hispanum & Macedonicum.

Aristolochia Pontica, & hac melior Cretica, lib.10 comp.ph.part.

Phu Ponticum, Castorium Ponticum.

Daucus Creticus, semine & radice bonus, cæteri solo semine.

In Dicearchia quæ nunc vocatur Puteoli, ærugo, cerussa, æs, squama æris, & alia nonnulla. Romæ argenti spuma fit optima: ex Sicilia, item magna Libya & Creta quotannis multò præstantissima Romam afferebantur.

QVID PRO QVO.

Αντιβαλλόμενα, hoc est, simplicia quæ aliorum facultate similium penuria supponi possunt Medici consilio. Quæ nomine Galeni circunferuntur, & à Paulo ad verbum propè citantur, Galeni non esse hinc liquet, quòd statim ipso initio Galenũ citat. Adhæc anacardij fructus mentionem facit. qui Galeno ignoratus

ratus fuit. Postremò multa supponit absurdissima, vt loco Agarici, Euphorbium: pro Serpyllo, Potamogitona: vice Gallæ, sordes gymnasiorum: in locū Polypodij, radicem Chamæleæ aut chamæleontis pro Polythrico Absinthium, & alia eius generis plurima viribus dissimilia. Tamen quæ recipienda magis sunt, tùm ibidem, tum ex Galeni libris, tum etiā ex Arabibus vtcunq; proferemus: vt pro.

Aqua pluuia, supponi potest aqua fontana pura, & ab omni mistione syncera, Galenus lib. j. comp. pharm. part. in diacodio.

Acacia, succus & caro prunorum agrestium, vel hypocistibis, Auic. 2. canon.

Asaro, acori par pondus & dimidium. Carpesium quoq; pro asaro & cum asaro, libro 2. cap. ph. p.

Absinthio, cum Gal. abrotanum: & contrà pro abrotano absinthium.

Acanthij semine, lychnis, & contrà ἀντιϐαλλομένων.

Acantha Arabica seu Aegyptia herba (quæ sucaha Serapioni dicitur) acantha leuce nostras, eidem dicta bedegar.

Alicacabo, semen solani.

Aspalto, pix liquida, brutia.

Aethiopicæ oleæ lachryma, lachrymarum Acaciæ partes due, seu pro gummi elemi, gum

mi

mi Arabicum.

Acoro ad flatus & hepar ac lienem iuuandum, cumini par pondus, & tertia pars aristolochiæ. Aui.

Anchusa, hyacinthus.

Arcenico, sandaracha.

Amylo, sicca farina.

Amygdalis amaris, absinthium.

Aristolochia quauis, vna ex tribus aristolochijs, quamcunq; habueris, Gal. libro. 3. comp. ph. part.

Adipe vulpis, vrsinus.

Adipe ceruino, anserinus.

Alumine, sal fossitius.

Pro Balaustio, malicorium.

Buccinis, ostrea vsta.

Balsami liquore, myrrha stacte.

Pro Cinnamomo casiæ aut Amomi duplū ad odoris gratiā, Gal. lib. 5. comp. ph. part. in dentifricio. Pro cinnamomo, duplū, optimæ casiæ, vel cum Quinto Medico duplum vel multum carpesij, vel certè non paucior casia, Gal. lib. 2. 3. & 8. comp. ph. part. & lib. antid. Quidam carētes cinnamomo in vicem eius ponunt æquale pondus ex semine cardamomi, Damocrates in Cyphi. lib. 2. antidotorum, Gal.

Casia, cinnamomum, Galen. lib. 2. comp. ph. part.

Casiæ

Casiæ cortice, nardus indica vel malobathri folium, vel contrà, lib. 6. comp. ph. part.

Chamæmeli floribus, duplum foliorum & radicum.

Costo hodie rarissimo, pyrethri dimidium, vel baccæ cedri vel radix beleniј, vel irheos,

Cimolia terra ex Cimolo vna Cycladum, retrimentum ferri & molæ simul attritorum.

Struthio, in sternutamẽtis elleborus albus.

Cardamomo maiore. minus, & contrà,

Calaminthæ omnis mẽtastrum pulegium similia sunt facultatibus, ob id inuicem sunt antiballomena.

Pro croco, crocomagma.

Cypero, iuniperis maior.

Cumino, semen rutæ vel agni.

Clinopodio, helitropium.

Colocynthide, semen ricini.

Capparis radicis cortice, cortex radicis tamaracis vel ericæ.

Cicutæ semine, coriandrum.

Pro dictamno, elelisphacus vel nepitha.

Doronico, dimidium seu duæ tertiæ charyophyllorum, Auic.

Damasonio, eryngium.

Pro Elaterio, succus foliorum cucumeris agrestis.

Ebeno, lignà Gaiaci, & cõtrà. Nam quas vires

titas eius augeatur: hæc Galenus qua ratione pro cinnamomo duplum casiæ optimè miscemus medicamentis, vt quantitate qualitatis imbecillitatem redimamus.

Quæ igitur apud singulas gentes sunt copiosa, modò sint facultate proxima his quæ desiderantur, quia faciliora sunt paratu, ponantur, vt in Asia in frigidis capitis affectibus, aut in declinatione calidorũ, rustici cedrio dicto vtuntur: eius penuria pisselæo, id est, pice & oleo mistis liquida forma: interdum etiam cedrio & pisselæo simul magis & minus mistis, prout vires eius intendere student: hoc autem linunt sinciput, nares, frontem, aures, & quibusdam plantam & sedem, Galenus. lib. 2. comp. ph. p.

Sed videmur antiballomenis nõ egere, qui magna cura iam simplicia generis omnis in promptu habeamus, imò maximè egemus, cùm multa simplicia veteribus laudatißima, (vt Theriaces compositio docebit) hodie nobis parum sint cognita. Quæ vbi certa erunt, his vtẽdum potiùs quàm antiballomenis. Vt enim pluris est equo Domini oculus quàm equisonis industria, pluris agro Domini vestigium, quàm villici stercorizatio: pluris familiæ paterfamiliâs, quàm procurator: pluris prætor,

consul, rex, pastor, quàm proprætor, proconsul, prorex, mercenarius, sic plus tribuendum puto his, quæ maiores magno delectu & ratione optima in compositiones cooptauerunt, quàm quæ illorum loco coacti adoptamus.

Hæc hactenus ex Iacobo Syluio

*

QVALEM VIRVM PHARMACOPOLAM esse conueniat.

*

MAGNVM præsidium, humanæ imbecillitati in Medicina sitũ est, vt Homerus omniũ poëtarum præstantissimus, Medicũ non sine causa πολλῶν ἀντάξιον ἄλλων pronũtiasse videatur. Verùm huius laudis, vt nũc quidem medicina administratur, non exiguã partem Pharmacopola sibi vendicat, cùm sit medici, quasi dextera manus, periclitetúrq; ipsius culpa sæpè, non solùm ægri valetudo, verùm etiam Medici, quantũuis prę̃stantis fama, & existimatio. Quem ea, quæ Medicus rectè præscribit, parum dextrè exequitur, aut materia vtitur exoleta, aut adulterata. Inde enim frequẽter accidit, vt æger vel non iuuetur omninò, vel quod multò peius est, etiam lædatur. Medicus autem, præterquã quòd pro imperito habetur, etiam in errorem ducitur, dum se aut de morbo non rectè iudicasse,

aut non debitam medicinam administraſ ſe ſuſpicatur. Quare non temerè quemlibet ad huius muneris functionem admittere deberent, qui ad gubernacula rerum publicarum ſedent. Verùm illi vt volent, ſuo fungantur officio, nos idoneum Pharmacopolam paucis delineabimus vt ineptos & inprobos à functione tam periculoſa ſubmoueamus, idoneos autem ad hoc munus capeſſendũ alacriores reddamus.

Principiò, Latinæ linguæ non vulgariter tantùm, ſed ad mundiciem & proprietatem vſque peritum eſſe oportet, vt ea quæ eruditi Medici, vel in genere, vel in ſpecie ipſi præſcribunt, rectè & exactè intelligere poſsit. Neque confidat ſe ſatis inſtructum eſſe, ſi ſemel vulgarem quandam viam functionis ſuæ, quaſi artificium manuariũ perdidicerit. Nam cùm multa quotidie noua conficiendarum medicinarum ingenia inueniantur, multa etiam veterum, obliuione ſepulta, iterum in lucem eruantur, noua illi itidem quotidie diſcenda erunt, neque ſemper habere poterit aliquem, qui ea ipſi quaſi per manus tradat, & ad oculum demonſtret, ex eruditorum virorum deſcriptionibus ea vt diſcat neceſſe eſt. Quare ſi Latinæ linguæ probè peritus non fuerit, fructu nouorum ingenio

niorum, aut omnino, aut magna ex parte expers manebit.

Deinde opus est illi etiam cognitione rerum minimè vulgari, aut protrita, earum præsertim, quæ propriè ad functionem eius pertinent, cuiusmodi sunt simplicia omnia, quorum descriptiones ex præstantissimis authoribus petitas, ad res ipsas conferre debet, donec exactum illorum cognitionem hauriat, & prorsus imbibat. Cognita verò, visu, gustu, olfactu, tactu, & alijs debitis modis sæpe ac diligentes examinet, non solùm vt falsa à veris & adulterata à synceris: verùm etiam vt præstantissima à mediocribus, & mediocria à degeneribus discernere consuescat.

Est & alia causa, cur tam diligenti examine opus sit, quædam enim alioqui grata, & salubria, ob insignem tamē acrimoniam, in vasculis æreis decocta, aut instrumentis ferreis diu tractata, tam tetrum ac horribile virus inde contrahunt, vt gustu fiant abominanda, & quouis valenti ventriculo intolerabilia. Quare hoc quoque scire debet, quo genere vasculorum, & instrumentorum, vnaquæque medicina, sit coquenda, tractanda, & conseruanda.

Hanc curam, alia quasi huic connexa sequitur, scilicet, vt herbas, flores, fructus,

ſemina radices, debito tempore colligat, & ritè reponat, ne vel parũ efficacia ſint, vel putreſcant, aut nimis areſacta, virtutem omnem amittant.

Habeat etiam ædes ſalubri loco ſitas, ac varijs reponendis conſeruandiſque accommodas, nonnulla enim humido, pleraque calido, quædam ſicco, quædam etiã frigido loco rectiùs conſeruantur, quam varietatem non quælibet domus præſtare poteſt.

Diuitiæ quoque ſaltem mediocres adeſſe oportet, in primis autem animus liberalis, ab auaritia ſordibúſque alienus. Diuitiæ enim hoc præſtare poterũt, vt commodè habitet, & medicinas quæ emendæ ſunt, ſuo tempore quàm optimas coëmat. Animus autem liberalis, minimé que auarus, cauebit, ne compendij, aut lucri ſui cauſà, deteriores vili pretio libentius, quàm præſtantiſsimas, paulò largiore, comparet.

Iam ſimplicibus medicinis omnibus diligenter collectis, coëmptis, & repoſitis, ſuccedit induſtria compoſitarum ritè diſpenſandarum, vbi eum in primis vigilantem & circunſpectũ eſſe oportet. Nec temerè confidet ingenio ſuo, in ſuccedaneis eligẽdis, ſed peritum medicum conſulet,

Quem.

Quem etiam omninò in conficiendis Opiatis,& similibus præstantibus ac magni momẽti medicinis,vt pręceptorem & iudicem adhibebit:cui adiunget,si commodè fieri poterit, vnum & alterum bonum atque doctum virum, vel Senatorij ordinis,vt eos habeat veluti testes suę diligentiæ, industriæ, ac fidei.Deindè quamque medicinam,sic ritè pręparatam ;debito ac præscripto tempore,fermentari sinat,antequàm eam in vsum publicum expendat.

Nec minor in eo fides requiritur,in reijciendis simplicibus atque compositis, quàm in ijsdem reponendis & componendis.Debet enim singulis mẽsibus, aut sæpius etiam, omnia lustrare, & diligenter considerare,vt corrupta, putria,muccosa, exoleta,& quouis modo inutilia,vel inefficacia reddita, reijciat, bona fide,nec in ijs quærat suum lucrum, quibus ægroto crearetur vitæ periculum, sed sit, vt diximus,animo liberali,& magno, cogitétq;, paruum illud damnum, fide sua iam perfecta,maioris sibi lucri causam fore.

Hæc omnia cùm indefessam diligentiã & animum sibi semper præsentem requirant,hoc quoque obseruare cõuenit,ne sit aleæ,aut similibus ludis deditus, ne compotationibus gaudeat, aut aliôqui vinosus

ſus vel ebrioſus, neque fœdis amoribus implicatus teneatur. Alea enim negligentiam parit, ebrietas, errores, obliuionem, & ſtuporem inducit, turpis verò amor, etiam veneficia illi extorquere poſſet. Quare omnino ſi fieri poteſt, maritus ſit, cui cum vxore rectè conueniat, liberóſq; habeat, quos honeſtè educare ſtudeat, huiuſmodi enim pignoribus obſtrictus, vagas libidines deteſtabitur, neque illis fomenta ſciens ſubminiſtrabit, & poſteritati ſuæ conſulens, bonam conſcientiam ſeruare adnitetur, nec metu, nec gratia, nec prece, nec pretio, ad vllum veneficium impelletur.

Quòd ſi acceſſerit vera pietas, hoc eſt timor Dei, & fides in Chriſtum, charitas erga proximū, & ſpes futuræ vitæ, omnia erūt tutiora, illuſtriora, & feliciora. Tum enim cogitabit: Si quid per negligentiam in vitam, aut valetudinem proximi peccauero, judicium Dei non effugiam, quantò minus effugiam, ſi ſciens ac prudens venenum dedero, aborſum procurauerò, aut aliquod aliud ingens atque inſigne flagitium deſignauero? Et ſi humanitas eorū, qui infirmos & ægrotos tantùm viſitare ſolent, Chriſto adeò grata eſt, vt illud beneficium, in ſe ipſum collatum eſſe affirmet.